

PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMS

STUDIJU VIRZIENS “VĒSTURE UN FILOZOFIJA”

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTE

pašnovērtējuma ziņojums par 2020./2021. studiju gadu

Daugavpili

Satura rādītājs

I - INFORMĀCIJA PAR DAUGAVPILS UNIVERSITĀTI	10
1.1. Pamatinformācija par Daugavpils Universitāti un tās stratēģiskajiem attīstības virzieniem ..	10
1.2. Daugavpils Universitātes pārvaldības struktūras, galveno lēmumu pieņemšanā iesaistīto institūciju, to sastāva un šo institūciju pilnvaru raksturojums.	14
1.3. Kvalitātes politikas īstenošanas mehānisma raksturojums un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādē un pilnveidē iesaistīto pušu un to lomas raksturojums.....	15
1.4. Daugavpils Universitāte iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstību Augstskolu likuma 5. punkta 2.1.daiā norādītajam.	20
II - Studiju virziena raksturojums	22
1. Studiju virziena pārvaldība	22
1.1. Studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu izveides ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, studiju programmu savstarpējās sasaistes novērtējums, kā arī analīze par studiju programmu nozīmi.....	22
1.2. Studiju virziena mērķi un to atbilstība augstskolas/ koledžas darbības jomai, stratēģiskās attīstības virzieniem, sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un attīstības tendencēm.	25
1.3. Studiju virziena SVID analīze attiecībā uz izvirzītajiem mērķiem, ietverot skaidrojumus, kā Daugavpils Universitātē plāno novērst/ uzlabot vājās puses, izvairīties no draudiem, izmantot iespējas u.c. Vērtējums par studiju virziena attīstības plānu nākamajiem sešiem gadiem un attīstības plāna izstrādes procesu. Ja attīstības plāns nav izstrādāts vai mērķi/ uzdevumi noteikti īsākam laika periodam, sniegt informāciju par studiju virziena attīstības plāna izstrādi nākamajam periodam.	27
1.4. Studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu vadības (pārvaldības) struktūra, tās efektivitātes analīze un novērtējums, tajā skaitā studiju virziena vadītāja un studiju programmu vadītāju loma, atbildības un sadarbības ar citiem studiju programmu vadītājiem, augstskolas/ koledžas administratīvā un tehniskā personāla studiju virziena ietvaros sniegtā atbalsta novērtējums.	30
1.5. Studējošo uzņemšanas prasību un sistēmas raksturojums un novērtējums, citastarp norādot, kas nosaka studējošo uzņemšanas kārtību un prasības. Novērtēt studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas studiju virziena ietvaros, sniegt konkrētus procedūru piemērošanas piemērus.	32
1.6. Studējošo sasniegumu vērtēšanā izmantoto metožu un procedūru novērtējums, principi, kā tās tiek izvēlētas, kā tiek analizēta novērtēšanas metožu un procedūru atbilstība studiju programmu mērķu sasniegšanai un studējošo vajadzībām.	33
1.7. Akadēmiskā godīguma principu un to ievērošanas mehānismu, kā arī iesaistīto pušu informēšanas veidu raksturojums un novērtējums. Norādīt izmantotos pretplaģiāta rīkus, sniedzot rīku un mehānismu piemērošanas piemērus.....	34
1.8. Norādīt tīmekļa vietnes (piemēram, mājaslapa), kurās tiek publicēta informācija par studiju	

virzienu un atbilstošajām studiju programmām (visās valodās, kādās studiju programmas tiek īstenotas), norādīt atbildīgos par tīmekivietnē pieejamās informācijas atbilstību oficiālajos reģistros pieejamajai informācijai.35

2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte35

2.1. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes novērtējums studiju virzienaietvaros, sniegt piemērus konkrētām darbībām, kas nodrošina studiju programmu mērķu un rezultātu sasniegšanu, nepārtrauktu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti.35

2.2. Studiju programmu izstrādes un pārskatīšanas sistēmas un procesu analīze un novērtējums, sniedzot piemērus jaunu studiju programmu izveides procesam studiju virzienā (t.sk. studiju programmu apstiprināšanai), studiju programmu pārskatīšanas procesam, mērķiem, regularitātei un iesaistītajām pusēm, to atbildībai. Norādīt atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu, tajā skaitā darbā ar studējošajiem, absolventiem un darba devējiem.37

2.3. Studējošo sūdzību un priekšlikumu iesniegšanas procedūras un/ vai sistēmas (izņemot studējošo aptauju veikšanu) raksturojums. Norādīt, vai un kādā veidā studējošajiem ir pieejama informācija par iespējām iesniegt sūdzības un priekšlikumus, kādā veidā tiek paziņots par sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas rezultātiem un veiktajiem uzlabojumiem studiju virzienā vai atbilstošajās studiju programmās, sniegt piemērus.39

2.4. Informācija par augstskolas/ koledžas izveidoto statistikas datu apkopošanas mehānismu, norādīt, kādi dati un cik regulāri tiek apkopoti, kā iegūtā informācija tiek izmantota studiju virziena pilnveidei.42

2.5. ESG 1. daļā iekļauto standartu integrēšanas raksturojums un novērtējums. Norādīt, kurš/-i no ESG 1. daļas standartiem tiek uzskatīti kā izaicinājums un, kuriem tiek pievērsta pastiprināta vērība. .43

3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums46

3.1. Sniegt informāciju par Daugavpils Universitātes sistēmu studiju virziena un atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamā finanšu nodrošinājuma noteikšanai. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajām studiju programmām, kā arī pētniecības un/ vai mākslinieciskās jaunrades finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju virziena attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo (katrai nostudiju virziena studiju programmām), norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām.46

3.2. Sniegt informāciju par studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamo infrastruktūras un materiāltehnisko nodrošinājumu, norādīt, vai nepieciešamais nodrošinājums ir augstskolas/ koledžas rīcībā, tā pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem (specifisku aprīkojumu, kas paredzēts konkrētai studiju programmai, norādīt III. daļas 3. nodaļā pie atbilstošās studiju programmas).....47

3.3. Sniegt informāciju par sistēmu un procedūrām, kuras tiek piemērotas metodiskā un informatīvā nodrošinājuma pilnveidei un iegādei. Raksturojums un novērtējums par bibliotēkas un datubāžu pieejamību studējošajiem (t.sk. digitālajā vidē) un atbilstību studiju virziena vajadzībām, ietverot informāciju par bibliotēkas darba laika piemērotību studējošo vajadzībām, telpu skaitu/platību, piemērotību pastāvīgam studiju un pētniecības darbam, bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, pieejamo literatūru studiju virziena īstenošanai, studējošajiem pieejamajām datu bāzēm atbilstošajā jomā, to lietošanas statistiku, bibliotēkas krājumu papildināšanas procedūru un datu bāzu abonēšanas procedūru un iespējām.....49

3.4. Sniegt informāciju par mācībspēku piesaistes un/ vai nodarbinātības procesiem (t.sk. vakanču izsludināšana, darbā pieņemšana, ievēlēšanas procedūra u.c.), novērtēt to atklātību.58

3.5. Norādīt, vai ir izveidota vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darbības kvalitātes

nodrošināšanai un sniegt tās novērtējumu. Norādīt kvalifikācijas paaugstināšanas piedāvātās iespējas visiem mācībspēkiem (tajā skaitā informāciju par mācībspēku iesaisti aktivitātēs, mācībspēku iesaistes motivāciju, u.c.), sniegt piemērus un norādīt, kā tiek novērtēta izmantoto iespēju pievienotā vērtība studiju procesa īstenošanai un studiju kvalitātei.....59

3.6. Sniegt informāciju par studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku skaitu, mācībspēku akadēmiskās un pētnieciskās slodzes analīzi un novērtējumu. Ienākošās un izejošās mācībspēku mobilitātes novērtējums pārskata periodā, mobilitātes dinamika, grūtības, ar kurām augstskola/ koledža saskaras mācībspēku mobilitātē.....62

3.7. Studējošajiem pieejamā atbalsta, tajā skaitā atbalsta studiju procesā, karjeras un psiholoģiskā atbalsta, īpaši norādot atbalstu, kas paredzēts konkrētām studējošo grupām (piemēram, studējošajiem no ārvalstīm, nepilna laika studējošajiem, tālmācības studiju64

formā studējošajiem, studējošajiem ar īpašām vajadzībām u.c.) novērtējums.....65

4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade.....67

4.1. Studiju virziena zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades virzienu raksturojums un novērtējums, atbilstība augstskolas/ koledžas un studiju virziena mērķiem un zinātnes un mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (atsevišķi raksturot doktora studiju programmu nozīmi, ja piemērojams).....67

4.2. Zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades sasaiste ar studiju procesu, tajā skaitā rezultātu izmantošanas studiju procesā raksturojums un novērtējums.69

4.3. Starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē raksturojums un novērtējums, norādot arī kopīgos projektus, pētījumus u.c. Norādīt studiju programmas, kuras iegūst no šīs sadarbības. Norādīt turpmākos plānus starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē attīstībai70

4.4. Norādīt, kā tiek veicināta mācībspēku iesaiste zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē. Akadēmiskā personāla zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades studiju virzienam atbilstošajā nozarē raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un kvantitatīvo datu apkopojumu par studiju virzienam atbilstošām zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm pārskata periodā –akadēmiskā personāla publikācijām, dalību konferencēs, mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm, dalību projektos u.c., sakārtojot pēc nozīmīguma.72

4.5. Norādīt, kā tiek veicināta studējošo iesaiste zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē. Novērtēt un raksturot katra studiju programmas līmeņa, kurš tiek īstenots studiju virzienā, studējošo iesaisti zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē, sniedzot piemērus studējošajiem piedāvātajām un izmantotajām iespējām.....78

4.6. Augstskolas/ koledžas darbībā, galvenokārt novērtējamā studiju virzienā, piemēroto inovāciju formu (piemēram, produktu inovācijas, procesa inovācijas, mārketinga inovācijas, organizatoriskās inovācijas) īss raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un novērtējot to ietekmi uz studiju procesu.79

5. Sadarbība un internacionalizācija.....80

5.1. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas un ārvalstu institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie sadarbības partneri un kā sadarbība tiek organizēta, raksturojot sadarbību ar darba devējiem, papildus norādīt mehānismu darba devēju piesaistei.....80

5.2. Norādīt, kāda sistēma vai mehānismi tiek izmantoti ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaistei, raksturot piesaistīto ārvalstu studējošo un mācībspēku skaita dinamiku.86

5.3.	Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju. Norādīt, vai augstskola/ koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu.	88
5.4.	Ja studiju virzienā tiek īstenotas kopīgās studiju programmas, kopīgo studiju programmu izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgo studiju programmu veidošanas un īstenošanas principiem un procesu. Ja studiju virzienā netiek īstenotas kopīgās studiju programmas, raksturot un novērtēt Daugavpils universitātes plānus šādu studiju programmu izveidei studiju virziena ietvaros.....	89
6.	Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana	91
6.1.	Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas plāna izpildes un sniegto rekomendāciju ietekmes uz studiju kvalitāti vai procesu pilnveidistudiju virzienā un tam atbilstošajās studiju programmās novērtējums.	91
6.2.	Pārskata periodā licencēto studiju programmu vai studiju virzienam atbilstošu studiju programmu izmaiņu novērtēšanas, vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā, ietvaros ekspertu sniegto rekomendāciju izpilde (ja piemērojams).	92
III -	STUDIJU PROGRAMMAS “VĒSTURE” RAKSTUROJUMS	93
1.	Studiju programmas raksturojošie parametri.....	93
1.1.	Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.....	93
1.2.	Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.	93
1.3.	Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.	94
2.	Studiju saturs un īstenošana.....	95
2.1.	Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.	95
2.2.	Studiju kursus/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu.....	96
u.c.	rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.....	96
2.3.	Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursus/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemtivērā studentcentrētas izglītības principi.	98
2.4.	Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studijurezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju	

prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.	100
2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.	102
2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju saturā un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.	103
2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.	107
3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	108
3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātus sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.	108
4. Mācībspēki	108
4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.	108
4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktuprasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.	109
4.3. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.	111
4.4. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās saistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).	113
IV - STUDIJU PROGRAMMAS “VĒSTURE” RAKSTUROJUMS	114
1. Studiju programmas raksturojošie parametri	114
1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.	114
1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.	114
1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.	115
2. Studiju saturs un īstenošana	116
2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta	

attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.116

2.2. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ modulos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemtvērā studentcentrētas izglītības principi. .117

2.3. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studijurezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.119

2.4. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.119

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju saturā un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.120

2.6. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.122

3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums.....123

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātusasniedzšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.123

4. Mācībspēki.....125

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.125

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktuprasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdzsasniegt studiju rezultātus.....125

4.3. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.126

4.4. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).126

V - STUDIJU PROGRAMMAS “VĒTSTURE UN ARHEOLOĢIJA” RAKSTUROJUMS128

1. Studiju programmasraksturojošie parametri.....128

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.....128

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.128

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās

kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.129

2. Studiju saturs un īstenošana.....130

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.130

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.131

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemtvērā studentcentrētas izglītības principi. .132

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studijurezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.133

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.134

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptaujuresultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.134

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.137

3. Studiju programmasresursi un nodrošinājums.....138

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātusasniedzšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.138

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbībasietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums(attiecināms uz doktora studiju programmām).146

4. Mācībspēki.....148

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekmeuz studiju kvalitāti.148

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdzsasniegt studiju rezultātus.148

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikācijusarakstu, kas publicētas

žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).....149

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).....149

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.150

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).151

IV. Pielikumi 153

Pielikumu saraksts 153

1.1. Pamatinformācija par Daugavpils Universitāti un tās stratēģiskajiem attīstības virzieniem

Daugavpils Universitātes raksturojums

Daugavpils Universitāte (turpmāk – DU) ir nozīmīgs zinātnes un izglītības centrs Daugavpilī un Austrumlatvijas reģionā. DU ir mūsdienīga, zinātniskajā darbībā balstīta universitāte, kas piedāvā kvalitatīvu izglītību, sagatavo augsti kvalificētus speciālistus un profesionāļus, veic nozīmīgu pienesumu zinātnes inovācijās un zinātnisko atziņu pārnēsē uz plašāku sabiedrību un tautsaimniecību. DU ir vienīgā universitāte Latgalē, kas veic Austrumlatvijas reģiona un tam blakus esošo teritoriju attīstības virzītājspēka funkcijas, tajā koncentrējas nozīmīgākie reģiona intelektuālie un tehniskie resursi.

Laika posmā no 1921. gada līdz 2001. gadam DU ir attīstījusies, salāgojot savas institucionālā statusa funkcijas ar reģiona un valsts vajadzībām: 1921. gadā tika izveidota Daugavpils Pedagoģiskā skola, kas 1923. gadā tika pārveidota par Skolotāju institūtu, 1952. gadā – par Daugavpils Pedagoģisko institūtu, 1993. gadā – par Daugavpils Pedagoģisko universitāti. Pēc starptautiskas akreditācijas 2001. gadā Daugavpils Pedagoģiskā Universitāte kvalificējās t.s. “klasiskās universitātes” (*full university*) statusam, kiūstot par Daugavpils Universitāti – lielāko reģionālo universitāti Latvijā, kas gatavo augsti kvalificētus speciālistus reģiona vajadzībām, kā arī unikālām Latvijas tautsaimniecības nozarēm. Zinātnisko institūciju reģistrā DU reģistrēta 2006. gada 23. janvārī (reģistrācijas Nr. 172040). DU ir ieguvusi starptautisko atpazīstamību, iesaistoties Eiropas Universitāšu asociācijā, Eiropas Starptautiskās izglītības asociācijā, Eiropas Savienības Mazo valstu universitāšu asociācijā un Eiropas Zinātnes notikumu asociācijā.

DU izveides nepieciešamību reģionā 20. – 21. gadsimta mijā noteica arī izmaiņas jauno speciālistu piesaistē konkrētām darba vietām. Tika atcelta sistēma, ka pēc augstskolas beigšanas speciālists saņem norīkojumu uz tām darba vietām, kas uz augstskolu ir atsūtījušas pieprasījumu. Latgale akūti izjuta jaunu speciālistu ar mūsdienīgām zināšanām un praktiskām iemaņām trūkumu, jo faktiski tie, kas bija ieguvuši izglītību valsts galvaspilsētā vai ārzemēs, ioti reti atgriezās atpakaļ uz Latgali. Taču ātri un vispusīgi attīstoties, DU pielāgojās reģiona vajadzību nodrošināšanai saņēma ar darba tirgus attīstības prognozēm un jaunu inovāciju piedāvājumu, un kļuva ne vien par lielāko Latvijas reģionālo universitāti, bet arī par nozīmīgu un konkurētspējīgu zinātnisko un akadēmisko centru Eiropas Savienības pierobežā.

DU piedāvā augstākās izglītības ieguves iespējas dabas, humanitāro, inženierzinātņu, izglītības un sociālo zinātņu jomās, kas tiek īstenotas 5 fakultātēs: Dabaszinātņu un matemātikas fakultātē (turpmāk – DMF), Humanitārajā fakultātē (turpmāk – HF), Izglītības un vadības fakultātē (turpmāk – IVF), Mūzikas un mākslu fakultātē (turpmāk – MMF), Sociālo zinātņu fakultātē (turpmāk – SZF) un 2 zinātniskajos institūtos: Dzīvības zinātņu un tehnoloģiju institūtā (turpmāk – DZTI) un Humanitāro un sociālo zinātņu institūtā (turpmāk – HSZI). Pētnieciskais un akadēmiskais darbs DU tiek īstenots 5 ēkās.

Daugavpils Universitātes misija un vīzija

DU misija: sekmēt ilgtspējīgas sabiedrības attīstību, realizējot starptautiska līmeņa zinātnisko pētniecību un nodrošinot kvalitatīvu izglītību dabas, inženierzinātņu, izglītības, veselības, humanitāro un sociālo zinātņu jomās, ar savu darbību veicinot Latgales reģiona un visas Latvijas

ilgtspējīgu attīstību.

DU vīzija: 2030. gadā DU ir mūsdienīga zinātnes universitāte, kas piedāvā augstas kvalitātes izglītību un veic nozīmīgu zinātnisko darbību. DU darba kvalitāte un tās atpazīstamība Latvijā un pasaulē ir radījusi pamatu tās izaugsmei un stabilitātei. DU ir kļuvusi par Austrumlatvijas izglītības, zinātnes, inovāciju un uzņēmējdarbības attīstības virzītājspēku. DU darbojas kā ekselences centrs matemātikas, fizikas, nanomateriālu, materiālu inženierzinātnes, bioloģijas, reģionālistikas, literatūras, mākslas un izglītības zinātnes jomās. DU ir reģiona zināšanu akumulētāja, glabātāja un uzturētāja, un sniedz lielu ieguldījumu reģiona attīstībā.

DU darbības galvenie uzdevumi:

1. Darboties kā reģionālai universitātei dabas, humanitāro, izglītības un sociālo zinātņu jomās, radot iespējas vispusīgām, augsta līmeņa studijām un pētniecībai;
2. Piedāvāt kvalitatīvas studiju programmas un veikt pētniecību saskaņā ar darba tirgus prasību attīstību un sabiedrības vajadzībām;
3. Radīt iespējas iedzīvotāju profesionālās mobilitātes paaugstināšanai, attīstot tālākizglītību;
4. Attīstīt personību, kas spēj analītiski domāt, kritiski uztvert un radoši apstrādāt informāciju, kas ar savu izglītību spēj veicināt Latvijas valsts un reģiona attīstību un iedzīvotāju labklājības celšanu;
5. Saglabāt un attīstīt latviešu tautas nacionālo identitāti un kultūras mantojumu, vienlaicīgi iekļaujoties starptautiskajā integrācijā;
6. Īstenot iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, kuru ietvaros tiek iedibināta politika un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai, izstrādāti mehānismi studiju programmu veidošanai, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzīšanai un periodiskai pārbaudei, tiek izveidoti un publiskoti tādi studējošo sekmju vērtēšanas kritēriji, nosacījumi un procedūras, kas ļauj pārliecināties par paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu, tiek izveidota iekšējā kārtība un mehānismi akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai, tiek nodrošināta informācijas par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem studiju līdzekļiem un to izmaksām, Daugavpils Universitātes darbības būtiskiem rādītājiem sistematizēšana un analizēšana.

Īstenotie studiju virzieni un studiju programmu skaits tajos

Studiju process DU tiek īstenots 16 studiju virzienos: "Izglītība, pedagoģija un sports" (6 studiju programmas), "Mākslas" (5 studiju programmas), "Vēsture un filozofija" (3 studiju programmas), "Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas" (6 studiju programmas), "Tulkošana" (1 studiju programma), "Psiholoģija" (3 studiju programmas), "Ekonomika" (3 studiju programmas), "Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība" (2 studiju programmas), "Tiesību zinātne" (3 studiju programmas), "Dzīvās dabas zinātnes" (4 studiju programmas), "Ēģimija, ķīmijas tehnoloģijas un biotehnoloģija" (2 studiju programmas), "Fizika, materiālzinātne, matemātika un statistika" (6 studiju programmas), "Informācijas tehnoloģija, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne" (3 studiju programmas), "Veselības aprūpe" (1 studiju programma), "Vides aizsardzība" (2 studiju programmas); "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība" (2 studiju programmas).

Vispārīga informācija par Daugavpils Universitātes filiālēm

DU ir filiāles Balvos, Jelgavā, Limbažos un Rīgā, kurās pašlaik netiek īstenots studiju process. Pieprasījuma gadījumā DU ir pietiekama kapacitāte nepilna laika studiju programmu realizēšanai filiālēs.

Studējošo skaita Daugavpils Universitātē dinamika novērtēšanas periodā

Saskaņā ar IZM “Pārskatu par Latvijas augstāko izglītību 2020. gadā”[1], DU ieņem 7. vietu starp Latvijas augstākās izglītības iestādēm studējošo skaita ziņā. DU nodrošina augstāko izglītību ne tikai Austrumlatvijas reģionam, ko pārstāv lielākā daļa DU studējošo, bet arī citiem Latvijas reģioniem un ārvalstu darba tirgum.

Izvērtējot studējošo skaita dinamiku laika posmā no 2016. līdz 2021. gadam, jāsecina, ka studentu skaits DU ir saglabājies un 2021. gadā pat pieaudzis, neskatoties uz ilgstošu iedzīvotāju depopulāciju Latgalē un Latvijā un iedzīvotāju emigrāciju (studentu skaita dinamiku skatīt sadaļā "Citi pielikumi", pielikums Nr.3, pielikums pieejams angļu valodā). [2] Saskaņā ar informatīvo materiālu „Latvijas demogrāfiskās prognozes: 1998. –2025. gads” turpmākajos gados Latvijas iedzīvotāju skaits turpinās samazināties.[3] Minētā procesa galvenie iemesli ir sabiedrības novecošanās, ilgstoši zems dzimstības līmenis un iedzīvotāju emigrācija.[4] Ekonomisko apsvērumu dēļ aizvien vairāk vidusskolas absolventu izvēlas studēt vai uzsākt darba gaitas ārpus Latvijas, tāpēc valsts dotētās budžeta vietas netiek pilnībā aizpildītas un studējošo skaita kritums skar gandrīz visas augstākās izglītības iestādes.[5]

Lai esošajos apstākļos piesaistītu studējošos, Daugavpils Universitātē tiek izstrādātas jaunas konkurētspējīgas studiju programmas, piemēram, 2021. gadā viena no šādām studiju programmām bija profesionālā bakalaura studiju programma "Māksliniecība".

Ārvalstu studentu skaita palielināšana ir viens no DU prioritārajiem mērķiem. Internacionalizācijas veicināšanai studiju iespēju piedāvājumā ir 26 studiju programmas angļu valodā. Laika posmā no 2016. gada līdz 2021. gadam DU studēja 519 ārzemju studējošie. DU lielākoties izvēlas studēt Krievijas, Uzbekistānas, Kazahstānas, Tadžikistānas, Baltkrievijas, Ēiņas, ASV, Izraēlas, Somijas, Itālijas, Ukrainas, Filipīnu un Indonēzijas pilsoņi. 3-4 reizes gadā DU pārstāvji piedalās starptautiskajās izglītības izstādēs Baltkrievijā, Uzbekistānā, Kazahstānā, kā arī sadarbojas ar ārvalstu augstskolām un izglītības iestādēm, lai informētu par aktuālo izglītības programmu piedāvājumu, veidotu kontaktus ar ārvalstu universitātēm kopīgu programmu izstrādei, veicinātu ārzemju studējošo un akadēmiskā personāla piesaisti.

[1] <https://www.izm.gov.lv/lv/media/12842/download> [pārlūkots 05.11.2021.]

[2] *EM Darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozes.* <https://www.em.gov.lv/lv/media/598/download> [pārlūkots 05.11.2021.]

[3] <https://www.vestnesis.lv/ta/id/14411> [pārlūkots 10.01.2020.]

[4] *EM Darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozes. EM Darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozes.* <https://www.em.gov.lv/lv/media/598/download> [pārlūkots 05.11.2021.]

[5] Vasiļevska, Daina. *Sociāli ekonomiskie faktori augstākās izglītības pieejamības nodrošinājumam Latvijā. Promocijas darbs*, Latvijas Universitāte, 2014.
https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/5241/42418-Daina_Vasilevska_2014.pdf?sequence=1
[pārlūkots 05.11.2021.]

Daugavpils Universitātes attīstības stratēģijas galvenie attīstības mērķi un darbībasvirzieni

DU attīstības mērķus paredz “Daugavpils Universitātes attīstības stratēģija 2015.-2020. gadam” (turpmāk – Stratēģija). Stratēģijas kopsavilkumu angļu valodā skatīties sadaļā "Citi pielikumi", Pielikums Nr. 2.

Pamatojoties uz Izglītības un zinātnes ministrijas 11.01.2021. vēstuli Nr. 4-10e/21/99 “Par institūciju attīstības stratēģijām”, nacionāli savstarpēji saskaņotas izglītības un zinātnes politikas īstenošanai un pašlaik notiekošo reformu sekmīgai ieviešanai, ar DU Senāta lēmumu (2021. gada 25. janvāra

DU Senāta sēdes protokols Nr. 1.) "Daugavpils Universitātes attīstības stratēģijas 2015. – 2020."

[6] termiņš pagarināts līdz jaunas apstiprinātas stratēģijas darbības uzsākšanai (indikatīvi 2023.gads).

Stratēģijas vispārīgais mērķis ir attīstīt Daugavpils Universitāti kā akadēmiskajās tradīcijās balstītu, mūsdienīgu un konkurētspējīgu studiju, zinātnes un inovāciju centru.

Stratēģija nosaka vidēja termiņa mērķus:

1. Nodrošināt kvalitatīvu izglītību, kas atbilst nākotnes izaicinājumiem un balstās uz teorētiskām zināšanām un pētniecības prasmju apgūšanu, sagatavojot starptautiskajā darba tirgū konkurētspējīgus speciālistus, attīstot viņu spējas un motivējot izglītoties mūža garumā.
2. Attīstīt starptautiska līmeņa zinātnisko un radošo darbību, padziļinot zinātnisko pētījumu integrāciju studiju procesā, iesaistoties starptautiskajās, valsts un nozaru pētniecības programmās, sekmējot tehnoloģiju pārnei un inovāciju attīstību un veicinot sabiedrības izpratni par zinātni.
3. Sekmēt Daugavpils Universitātes kā zinātnes izglītības Austrumlatvijas reģiona institūciju konsolidētāja un attīstības virzītājspēka lomas palielināšanos un veicināt DU atpazīstamību Latvijā un pasaulē.
4. Nodrošināt vienotu un efektīvi funkcionējošu organizatoriskās struktūras darbību un ieviest kvalitātes vadības sistēmu.
- 5.

Attīstīt modernu, videi draudzīgu infrastruktūru, drošu un atbalstošu darba vidi.

[6] https://du.lv/par-mums/par-mums/svarigakie-dokumenti/du_attistibas_strategija_25-01-2021-conver ted/

1.2. Daugavpils Universitātes pārvaldības struktūras, galveno lēmumu pieņemšanā iesaistīto institūciju, to sastāva un šo institūciju pilnvaru raksturojums.

DU ir atvasināta publiska persona. DU ir dibinājusi valsts, un tā darbojas kā autonoma pašpārvaldes institūcija. Lēmumu par DU reorganizāciju vai likvidāciju pieņem Ministru kabinets pēc Izglītības un zinātnes ministra priekšlikuma.

DU pašpārvalde pamatojas uz personāla tiesībām un iespējām piedalīties akadēmisko un zinātnisko, administratīvo un saimniecisko lēmumu pieņemšanā. DU darbojas, pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmi, Izglītības likumu, Zinātniskās darbības likumu, Augstskolu likumu, DU Satversmi un citiem normatīvajiem aktiem.

DU galvenās lēmēj institūcijas ir: Satversmes sapulce, Senāts, rektors, Akadēmiskā šķīrējtiesa.

DU personāla augstākā pārstāvības un vadības institūcija un lēmēj institūcija akadēmiskajos un zinātniskajos jautājumos ir **Satversmes sapulce** – pilnvarota augstākā koleģiālā pārstāvības, vadības un lēmēj institūcija, kuru uz trim gadiem ievēlē, aizklāti balsojot, no: profesoriem un pārējā akadēmiskā personāla – 70 pārstāvjus (70%); studējošajiem – 20 pārstāvjus (20%); vispārējā personāla – 10 pārstāvjus (10%). Satversmes sapulce lemj par Satversmes pieņemšanu, grozīšanai atcelšanu; Satversmes sapulce pieņem un izdara grozījumus Senāta nolikumā, ievēlē Senātu, atsauc Senāta locekļus; ievēlē un atceļ rektoru, noklausās rektora pārskatu; apstiprina Akadēmiskās

šķīrējtiesas nolikumu, ievēlē Akadēmisko šķīrējtiesu; pieņem DU Satversmes sapulces nolikumu, Satversmes sapulce ir tiesīga pieņemt izskatīšanai un izlemšanai arī citus konceptuālus Daugavpils Universitātes darbības un attīstības jautājumus.

Personāla koleģiālā vadības lēmēj institūcija DU ir **Senāts**. Senāts apstiprina kārtību un noteikumus visām universitātes darbības jomām, piedalās Satversmes sapulces apstiprināto darbības stratēģisko mērķu īstenošanā, kā arī veic citas funkcijas. Senātu ievēlē Satversmes sapulce uz trim gadiem: 21 pārstāvis no DU akadēmiskā personāla (tajā skaitā 5 pārstāvjus no dekāniem, katedru, zinātnisko institūtu vadītājiem); 6 pārstāvjus Senātā ievēlē no studējošajiem un 1 no administratīvā personāla pēc rektora ieteikuma. Akadēmiskā personāla pārstāvjus Senātā deleģē akadēmiskā personāla pārstāvju sapulces. Studējošo pārstāvjus Senātā deleģē studējošo pašpārvalde. DU Senātā pārstāvētajiem studējošajiem ir veto tiesības jautājumos, kas saistīti ar studējošo interesēm. Senāta darbību reglamentē Satversmes sapulces apstiprināts nolikums.

DU augstākā amatpersona ir **rektors**. Rektors atbild par DU vispārējo administratīvo vadību un bez īpaša pilnvarojuma pārstāv DU. DU Satversmes sapulcē ievēlēto rektoru apstiprina Ministru kabinets. Rektors veicina augstskolas attīstību, atbild par DU stratēģijas īstenošanu, nodrošina akadēmiskā personāla un studējošo akadēmisko brīvību ievērošanu, atbild par DU darbības atbilstību Latvijas Republikas likumdošanai, citiem normatīvajiem aktiem un DU Satversmei, atbild par DU iegūstamās izglītības, veikto zinātnisko pētījumu un īstenotās mākslinieciskās jaunrades kvalitāti, nodrošina piešķirto valsts budžeta līdzekļu, kā arī DU mantas likumīgu, ekonomisku un mērķtiecīgu izmantojumu.

Akadēmiskā šķīrējtiesa izskata strīdus starp DU amatpersonām, struktūrvienību pārvaldes institūcijām, kas atrodas pakiautības attiecībās, kā arī studējošo un akadēmiskā personāla iesniegumus par Satversmē noteikto akadēmisko brīvību un tiesību ierobežojumiem un pārkāpumiem. Četrus Akadēmiskās šķīrējtiesas pārstāvjus no akadēmiskā personāla vidus aizklātā balsošanā uz trim gadiem ievēlē Satversmes sapulce. To sastāvā nedrīkst būt administratīvā personāla pārstāvji. Trīs studējošo pārstāvjus ievēlē studējošo pašpārvalde.

Studiju padome ir vadības institūcija, kas pārzina studiju plānošanas, organizēšanas un koordinācijas jautājumus, nodrošina nepieciešamos studiju apstākļus fakultāšu un katedru kvalitatīvam darbam. Studiju padomes sastāvā ir studiju prorektors, fakultāšu dekāni, Studiju daļas vadītājs. Studiju padomes galvenie uzdevumi ir: bakalaura, maģistra un profesionālo studiju programmu izstrādāšanas un realizēšanas koordinēšana; studiju sistēmas izstrādāšana, analīze un tās pilnveidošanas un attīstības galveno virzienu noteikšana; ārvalstu pieredzes izpēti un ieviešanas organizēšana.

Zinātnes padome ir zinātņu nozaru un apakšnozaru pārstāvības institūcija, kas veic zinātniskā darba koordinēšanu universitātē. DU Zinātnes padomes funkcijas ir pārraudzīt DU stratēģijas izstrādi un realizāciju, zinātnes attīstības procesu, zinātnes attīstībai paredzētā finansējuma izlietojumu, promocijas procesu īstenošanu, kā arī profesoru padomju darbu. DU Zinātnes padomes sastāvā ir zinātņu prorektors; Zinātņu daļas vadītājs; katra zinātniskā institūta padomes deleģēts pārstāvis, bet, ja fakultātē nav izveidots institūts vai nav institūta padomes, tad fakultāte deleģē pārstāvi no profesoru vidus; DU Jauno zinātnieku asociācijas pārstāvis.

Fakultātes dome pārzina un vada fakultātes studiju, zinātnisko un/vai mākslinieciski radošo darbu un saimniecisko darbību. Pēc sastāva Dome atbilst promocijas padomes prasībām attiecīgajā zinātnes nozarē vai apakšnozarē un ne mazāk kā pusei jābūt profesoriem, asociētiem profesoriem, vadošajiem pētniekiem un LŽP ekspertiem. Dome veido: domes priekšsēdētājs, domes priekšsēdētāja vietnieks un locekļi. Domes sastāvā ir dekāns; prodekāns/i un/vai izglītības metodiķis; katedru, institūtu, centru un citu fakultātes struktūrvienību vadītāji; var būt studiju programmu direktori, akadēmiskā personāla pārstāvji no struktūrvienībām; studējošo pārstāvji, kurus deleģē fakultātes studējošo pašpārvalde (20 % no Domes sastāva).

Studiju virziena padome tiek izveidota pēc DU Studiju padomes priekšlikuma un to apstiprina DU Senāts. Virziena padomes sastāvu apstiprina DU studiju padome. Studiju virziena padomes sastāvā ir studiju virziena programmu direktori, akadēmiskais personāls, studējošie (vismaz pa vienam pārstāvim no 1. līmeņa profesionālās izglītības programmas, bakalaura, maģistra un doktora studiju programmām) un darba devēju pārstāvji. Padomes funkcijas ir: izstrādāt virziena studiju programmu/as; veikt virziena studiju programmas pašnovērtēšanu un realizācijas analīzi; analizēt studējošo sasniegumus; analizēt studiju virzienā iesaistīto docētāju akadēmisko darbu; veicināt zinātniskā darba integrāciju studiju programmā.

1.3. Kvalitātes politikas īstenošanas mehānisma raksturojums un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādē un pilnveidē iesaistīto pušu un to lomas raksturojums.

Studiju kvalitātes nodrošināšana ir nepārtraukts pilnveides cikls. Kvalitāte ir mijiedarbības rezultāts starp docētājiem, studējošajiem un studiju vidi. DU studiju kvalitātes nodrošināšanai piedāvā studijuvidi, kurā studiju programmu saturs, studiju iespējas, materiāltehniskā bāze un infrastruktūra atbilst konkurētspējīgas augstākās izglītības nodrošināšanas mērķim. Kvalitātes nodrošināšanas pamats ir ar to saistītie kontroles un pilnveides pasākumi, tādējādi radot uzticību DU darbībai un augstākajai izglītībai kopumā. Kvalitātes nodrošināšanas politika ir daļa no "Daugavpils Universitātes attīstības stratēģijas 2015.-2020. gadam". Studiju kvalitāte ir studiju sistēmas ekselences raksturotājlīkums, kas atspoguļo studējošo mācību darbības norises atbilstību izglītības mērķiem.

DU studiju kvalitātes vadības sistēmu īstenošanā ievēro atbilstību ISO 9001:2017 kvalitātes standartam. Atbilstība šim standartam apliecina, ka DU rūpējas par savu izglītības pakalpojumu kvalitāti, uzturot kvalitātes vadības sistēmu (KVS), periodiski izejot akreditāciju un apliecinot sistēmas efektivitāti. KVS apliecina, ka DU cenšas izzināt potenciālo studentu vēlnes; tiecas uzturēt nemainīgi labu studiju un

pārvaldības kvalitāti un nodrošināt sistemātiskumu un caurskatāmību procesos, kā arī nemitīgi uzlabot sadarbību ar sadarbības partneriem un sabiedrību.

DU ieviestā ESF projekta “Daugavpils Universitātes pārvaldības un vadības kompetenču pilnveidošana” (Nr. 8.2.3.0/18/A/010) paredzamie rezultāti ir – salāgot DU studiju un pārvaldības kvalitātes sistēmas un saņemt ISO 9001 sertifikātu, kas ir starptautiski atzīta organizāciju kvalitātes zīme.

DU Studiju padome un DU Studiju kvalitātes novērtēšanas centrs (turpmāk – SKNC) ievieš kvalitātes nodrošinājuma sistēmas, pamatojoties uz “DU studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politiku”^[1]. Politika ir izstrādāta atbilstoši “Eiropas standartiem un vadlīnijām augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā” (*The Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area* (ESG)) un ievērojot Latvijas Republikas tiesībuaktus (Augstskolu likumu, Augstākās izglītības standartus u.c.), DU normatīvajiem aktiem un “Daugavpils Universitātes attīstības stratēģijai 2015. – 2020. gadam”.

Lai nodrošinātu DU pašreizējo normatīvo dokumentu un procedūru pilnveidi un atbilstību studentcentrētai un ilgtspējīgai augstākajai izglītībai, īpaši izvērtējot un modernizējot kvalitātes politikas īstenošanas mehānismus, ESF projektā “Daugavpils Universitātes pārvaldības un vadības kompetenču pilnveidošana” (Nr. 8.2.3.0/18/A/010) ir pilnveidota studiju kvalitātes sistēma. Projektaietvaros 2021. gadā ir izstrādāti normatīvo aktu projekti studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanai,

piemēram, “DU studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politikas” projekts, „DU studiju kvalitātes politikas un studiju kvalitātes pārraudzības stratēģijas” projekts, „DU studiju iekšējās kvalitātes sistēmas efektivitātes nodrošināšanas kārtības” projekts u.c. , kas tiek salāgoti ar jaunveidoto "DU kvalitātes politikas" un "Kvalitātes vadības sistēmas rokasgrāmatas" projektu saturu.

Studiju procesa kvalitātes nodrošināšanas mehānismi

Studiju kvalitātes uzturēšana tiek īstenota ar mērķi uzraudzīt un pilnveidot studiju programmu izpildi, lai izveidotos tādi priekšnoteikumi, kas ļautu sasniegt studiju programmu rezultātus. Kvalitātes uzraudzība notiek nepārtraukti: uzņemot studējošos, pieņemot darbā akadēmisko personālu, pilnveidojot studiju programmas, vērtējot struktūrvienību darbību un to vadītājus pēc pētniecības un studiju darba rezultātiem.

Augstākās izglītības iekšējās un ārējās kvalitātes nodrošināšanā notiek sadarbība starp DU un LR Izglītības un zinātnes ministriju (valsts finansēto budžeta vietu sadalījumā, konceptuālu lēmumu izpildē), Augstākās izglītības padomi (stratēģisku jautājumu risināšana, atzinumu sagatavošana) un Akadēmiskās informācijas centru (studiju programmu licencēšana, studiju virzienu novērtēšana, studējošo iepriekšējās izglītības atzīšana).

Galvenās kvalitātes vērtēšanas formas ir:

Ārējā novērtēšana – licencēšana, akreditācija un neatkarīgo ekspertu vērtējums. To nodrošina Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistrā iekļauta kvalitātes nodrošināšanas aģentūra (Latvijā – Augstākās izglītības kvalitātes aģentūra). Koordinē studiju virzienu vadītāji ar SKNC un studiju prorektoru.

Iekšējā novērtēšana – to pastāvīgi veic DU studiju virzienu padomes, izstrādājot pašnovērtējuma ziņojumus. Iekšējo novērtēšanu ievieš un koordinē DU Senāta apstiprināts DU SKNC. Saskaņā ar “DU studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politiku” notiek sistemātiska studiju virzienu un programmu izvērtēšana, lai pārliecinātos, kā tiek sasniegti programmas mērķi un studiju rezultāti, programmas atbilstība tautsaimniecības aktualitātēm un darba tirgus prasībām. Studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanu pastāvīgi veic studiju virzienu padomes, profilējošās katedras un struktūrvienības, studiju procesam saistošus lēmumus pieņem Studiju padome un Senāts.

Studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanai DU tiek veikti šādi pasākumi:

**Kvalitātes
nodrošināšana
sinstruments**

Ieviešanas procedūra

**Studiju procesa
stratēģiskā
plānošana**

Veic studiju programmas direktors sadarbībā ar akadēmiskopersonālu un studiju virziena padomes locekļiem;
Analizē studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu vājās puses, riskus, attīstības iespējas.

Ar studiju procesu saistītu jautājumu izskatīšana

Studiju virzienu padomes izvērtē programmas studiju procesa norisi, rezultātus un iesaka studiju virziena vadītājam un studiju programmu direktoriem pasākumus programmas pilnveidošanai un jaunāko atziņu integrēšanai studiju saturā un procesā. Atbilstošajās struktūrvienībās apspriež iesniegtos priekšlikumus un ierosina izmaiņas studiju kursu apjomā, to saturā un kalendārajā izkārtojumā pa semestriem.

Katedras katru semestri, ņemot vērā studējošo aptauju rezultātus, formālos studentu sekmības rādītājus, kā arī docētāju profesionālās darbības rādītājus atbilstošajās jomās (dalība zinātniskajās konferencēs, pētījumu un citos projektos, dalība lietišķajos pētījumos, publikācijas u.c.), detalizēti analizē katra studiju kursa saturu un tā pasniegšanas kvalitāti. Pēc tam priekšlikumi par izmaiņām studijuursos vai studiju programmā tiek apspriesti fakultāšu domēs un pēc to atbalsta tiek virzīti uz DU Studiju padomi, kas izvērtē izmaiņu pamatotību. Pozitīva Studiju padomes lēmuma pieņemšanas gadījumā izmaiņas tiek ieviestas.

Aptaujas

Katra studiju gada noslēgumā tiek veiktas studējošo, darba devēju[2] un absolventu[3] aptaujas. Balstoties uz anketu rezultātiem, tiek veikta studiju programmu satura pārskatīšana un pilnveide studiju virzienu padomju ietvaros, ko veic studiju programmu direktori. Uz visiem anketās izteiktajiem pamatotajiem viedokļiem, ieteikumiem un aizrādījumiem reaģē studiju programmu direktors, nepieciešamības gadījumā izskatot jautājumus studiju virzienu padomēs. SKNC pēc nepieciešamības ārpus ierastās kārtības veic ekspresaptaujas, lai noskaidrotu studējošo viedokli par aktuāliem jautājumiem, kas skar studiju procesu.

Studiju virziena pašnovērtējuma veikšana un pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošana

Studiju virziena vadītājs organizē studiju virziena padomes tikšanās, lai pārrunātu galvenos programmas attīstības un pārvaldes virzienus. Strīdīgo jautājumu (eksāmenu vai ieskaišu vērtējumi, studējošo un/vai docētāju iekšējās kārtības noteikumu nepildīšana u. tml.) izskatīšanai tiek pieaicināti studējošo pārstāvji. Reizi studiju gadā studiju virziena vadītājs sadarbībā ar programmas direktoriem sagatavo studiju virziena pašnovērtējuma ziņojumu par iepriekšējo studiju gadu, ko izskata SKNC, apstiprina Studiju padome un Senāts.

E-studiju vides pilnveide

DU e-studiju vidē *Moodle* tiek ievietota informācija par semestrī apgūstamajiem kursiem. Katrā kursā studentam ir pieejama šādainformācija: studiju kursa apraksts, vērtēšanas kritēriji, studējošopatstāvīgā darba materiāli, u.c.

Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādē un pilnveidē iesaistīto pušu un to lomas raksturojums.

Efektīvi rezultāti sasniedzami ar vadības izpratni un atbalstu, mērķtiecīgi virzītu DU stratēģiju un politiku, kas īstenota ar personāla sekmīgu līdzdalību, kā arī ar pilnvērtīgas partnerības, resursus saudzējošas pieejas un procesu pārvaldības palīdzību.

Iesaistītā puse	Lomas raksturojums
DU vadība	- izstrādā DU attīstības stratēģiju un realizē tās mērķu sasniegšanu; - veicina darbinieku attīstību un profesionālo pilnveidi, izstrādā un ievieš dažādus motivēšanas un atbalsta mehānismus (piem. zinātniskās darbības veicināšana, iesaistīšanās ERASMUS+ programmās pieredzes apmaiņai, labās prakses pārņemšanai); - sadarbojas ar dekāniem, studiju virzienu vadītājiem, sniedz atbalstu pārvaldības un finansiālu jautājumu risināšanā.
Akadēmiskais un zinātniskais personāls	- nodrošina kvalitatīvu studiju īstenošanu; - veic zinātniskus pētījumus, īsteno to integrāciju studiju saturā; - piedalās profesionālās pilnveides pasākumos, īsteno starptautiskās mobilitātes un pieredzes apmaiņas aktivitātes; - sadarbojas ar ārējiem ekspertiem, darba devējiem un absolventiem, veicina viņu iesaisti studiju virzienu pilnveidošanā.
Administratīvais personāls	- nodrošina kvalitatīvu studiju programmu pārvaldības īstenošanu; - sniedz atbalstu studējošajiem un studiju programmā iesaistītajiem docētājiem; - rūpējas par studiju materiāltehniskās bāzes atjaunošanu.
Darba devēji, sociālie partneri un ārējie eksperti	- veic studiju programmu satura ekspertīzi un sniedz ieteikumus studiju satura un metožu pilnveidei; - nodrošina prakses iespējas, veicinot darba vidē balstītu studiju principus profesionālajās studiju programmās.

Absolventi	- izmanto, pielieto iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču pielietojamību profesionālajā darbībā; - sniedz ieteikumus studiju satura uzlabošanai.
Studējošie	- Veic atgriezeniskās saiknes sniegšanas funkciju studiju kvalitātes pilnveidošanā.

[1] <https://du.lv/wp-content/uploads/2019/06/Kvalit%C4%81tes-politika.pdf> [pārlūkots 17.06.2019.]

[2] https://docs.google.com/forms/d/1rkrIKtz4BfOmJS9Kccqz_PoCdDO5LCj_V2MRU5N-LyI/edit
[pārlūkots 10.07.2021.]

[3] <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfqCwHx3peZ8dE-fF1exziYSZu13T-Sh33UN9kyB-XQ1PRrIA/viewform> [pārlūkots 10.07.2021.]

1.4. Daugavpils Universitāte iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstību Augstskolu likuma 5. punkta 2.1daiā norādītajam.

1.	Iedibināta politika un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai	Atbilst DU tiek īstenota "DU studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politika" (pieejams: https://du.lv/wp-content/uploads/2019/06/Kvalit%C4%81tes-politika.pdf), kas veicina un nodrošina augstākās izglītības kvalitāti. Lai nodrošinātu DU pašreizējo normatīvo dokumentu un procedūru pilnveidi un atbilstību studentcentrētai un ilgtspējīgai augstākajai izglītībai, īpaši izvērtējot un modernizējot kvalitātes politikas īstenošanas mehānismus, ESF projektā "Daugavpils Universitātes pārvaldības un vadības kompetenču pilnveidošana" (Nr. 8.2.3.0/18/A/010) ir pilnveidota studiju kvalitātes sistēma. Projekta ietvaros ir izstrādāti "DU studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politikas", „DU studiju kvalitātes politikas un studiju kvalitātes pārraudzības stratēģijas”, „DU studiju iekšējās kvalitātes sistēmas efektivitātes nodrošināšanas kārtības” un citu normatīvo aktu projekti, kas tiek salāgoti ar jaunveidoto "DU kvalitātes politikas" un "Kvalitātes vadības sistēmas rokasgrāmatas" projektu saturu.
2.	Izstrādāts mehānisms augstskolas/koledžas studiju programmu veidošanai, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzīšanai un periodiskai pārbaudei	Atbilst Saskaņā ar "Nolikumu par studijām Daugavpils Universitātē" un "Daugavpils Universitātes studiju virzienu un studiju programmu atvēršanas un pārvaldības nolikums" ir noteikti mehānismi studiju programmu veidošanai, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzīšanai un periodiskai pārbaudei.
3.	Izveidoti un publiskoti tādi studējošo	Atbilst

sekmju vērtēšanas kritēriji,
nosacījumi un procedūras, kas iauj
pārlicināties par paredzēto studiju
rezultātu sasniegšanu

“Nolikumā par studijām Daugavpils Universitātē” un
katras studiju programmas studiju kursu aprakstā ir
aprakstīti studējošo sekmju vērtēšanas kritēriji,
nosacījumi un procedūras, kas iauj pārlicināties par
paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu. Nolikums
un studiju kursu apraksti studējošajiem ir brīvi
pieejami.

Lai sniegtu ieteikumus par sekmju vērtēšanas
kritērijiem, nosacījumiem un procedūrām, studējošie
tiek aptaujāti.

4.	Izveidota iekšējā kārtība un mehānismi akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai	Atbilst DU ir izstrādāti iekšējie normatīvie akti un mehānismi, kas regulē akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanu: “Nolikums par vēlēšanām akadēmiskajos amatos Daugavpils Universitātē” un “Daugavpils Universitātes akadēmiskā personāla zinātniskās aktivitātes vērtēšanas kārtība”. Pašnovērtējuma ziņojumos tiek iestrādāti anketu rezultātu un studējošo priekšlikumu ieviešanas un kritikas novēršanas pasākumi.
5.	Nodrošināts, ka tiek vākta un analizēta informācija par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem studiju līdzekļiem un to izmaksām, augstskolas darbības būtiskiem rādītājiem.	Atbilst Ik gadu tiek organizētas studējošo, absolventu un darba devēju aptaujas. SKNC veic ekspresaptaujas, lai noskaidrotu studējošo viedokli par aktuāliem jautājumiem, kas skar studiju procesu. Notiek regulāra sadarbība ar Studentu padomi, viedokli apmaiņa, ierosinājumu izskatīšana.
6.	Augstskolas vai koledžas, īstenojot kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, garantē studiju virziena nepārtrauktu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti	Atbilst DU studiju kvalitātes vadības sistēmu īstenošanā ievēro atbilstību ISO 9001:2017 kvalitātes standartam. Atbilstība šim standartam apliecina, ka DU rūpējas par savu izglītības pakalpojumu kvalitāti, uzturot kvalitātes vadības sistēmu (KVS), periodiski izejot akreditāciju un apliecinot sistēmas efektivitāti. KVS apliecina, ka DU cenšas izzināt potenciālo studentu vēlmes; tiecas uzturēt nemainīgi labu studiju un pārvaldības kvalitāti un nodrošināt sistemātiskumu un caurskatāmību procesos, kā arī nemitīgi uzlabot sadarbību ar sadarbības partneriem un sabiedrību.

II - Studiju virziena raksturojums

1. Studiju virziena pārvaldība

1.1. Studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu izveides ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, studiju programmu savstarpējās saistes novērtējums, kā arī analīze par studiju programmu nozīmi.

Studiju virziena “Vēsture un filozofija” un tajā iekļauto studiju programmu izveides sociālais un ekonomiskais pamatojums

Latvijas valsts un nācijas ilgtspēja nav iedomājama bez pilsoņu iekšējās pārliecības, kas sakņojas dzīvā

vēsturiskā apziņā, kuras kopšanā būtisku lomu spēlē vēsturnieki. Viņu sociālā funkcija ir stiprināt nacionālo identitāti un pilsoniskumu, atklājot un skaidrojot Latvijas iedzīvotāju vērtības un rīcību dažādos vēstures posmos. Tāpēc vēsturnieku sagatavošana ir viens no valstiski svarīgiem uzdevumiem. DU studiju virziena „Vēsture un filozofija” ietvaros īstenojamās studiju programmas ir cieši saistītas ar pētniecību, savukārt veicamie pētījumi skar vēstures problēmas, kas saistītas kā ar Latvijas valsts un tautas pastāvēšanu un nacionālo identitāti, tā arī ar Latvijas integrāciju Eiropas Savienībā un ar ieceļotāju integrāciju Latvijas sabiedrībā. Studiju virziena „Vēsture un filozofija” visulīmeņu studiju programmu aktualitāti nosaka Latgales un Sēlijas vēstures mantojuma apzināšanas, zinātniskās izpētes, saglabāšanas un popularizēšanas nepieciešamība Latvijas un Eiropas kontekstā, kas prasa sagatavot augstas kvalifikācijas speciālistus vēstures nozarē.

Vēstures studijas un vēstures pētniecība, kas izaug uz tā pamata, uzskatāmi par faktoriem, kas sekmē sabiedrības un valsts drošības stiprināšanu, kuras nozīmi valstī, un it īpaši Austrumlatvijas reģionā, nav iespējams pārvērtēt. Valsts drošības apsvērumi nosaka vietējās vēstures pētniecības nepieciešamību, jo lokālās/reģionālās/nacionālās vēstures pārzināšana sekmē nacionālās identitātes nostiprināšanos pretēji daļas iedzīvotāju padomju un pseidokrieviskajai (būtībā postpadomju) identitātei, kurā saskatāms tiešs apdraudējums ne tikai reģiona, bet arī valsts integritātei. Lokālā un reģionālā vēsture zinātnes līmenī Latvijā sistēmiski tiek pētīta tikai DU. Tādējādi vēstures studiju īstenošana šeit saskan ne tikai ar Latvijas kā *zināšanu sabiedrības* vīziju nākotnē,^[1] bet arī ar vienu no Eiropas Komisijas nospraustajām prioritātēm – demokrātijas stiprināšanu, jo zinātniski pamatota vēsturiskā informācija ir viens no kritiskās domāšanas balstiem un nozīmīgs arguments cīņā pret dezinformāciju, kuras plūdi mūsdienās apdraud demokrātiju Eiropā.^[2] Arī tāpēc vēsturnieku sagatavošana ir viens no valstiski svarīgiem uzdevumiem, un tas nosaka DU studiju virziena

„Vēsture un filozofija” visu līmeņu studiju programmu aktualitāti no sabiedrības un valsts viedokļa.

Pieprasījums pēc kompetentiem speciālistiem vēstures mantojuma izpētes un saglabāšanas jomā turpmākajā desmitgadē tikai pieaugs, sekmējot mantoto vērtību iepazīšanu un popularizēšanu, lai katrs varētu justies drošs un piederīgs Latvijai.^[3] Vajadzību pēc visu līmeņu programmām vēsturē DU diktē jaunas vēsturnieku paaudzes plānveidīgas sagatavošanas aktualitāte, izglītības iestāžu pieprasījums pēc kvalificētiem mācību spēkiem, kā arī pētniecisko centru, mantojuma saglabāšanas institūciju un kultūras iestāžu (arhīvi, muzeji, kultūras centri, nacionālo kultūru biedrības utt.), plašsaziņas līdzekļu (prese, ziņu portāli u.c.), valsts un pašvaldību institūciju pieprasījums pēc labi izglītotiem darbiniekiem. DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” ietvaros īstenojamās studiju programmas sagatavo speciālistus atbilstoši aktuālajiem reģionālās attīstības uzstādījumiem. Tā, Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014.–2030. gadam Daugavpilij ir prognozēta Austrumbaltijas reģiona līdera loma izglītībā, zinātnē un inovācijās.^[4] Tāpēc DU svarīgi piedāvāt kvalitatīvu, starptautiskiem standartiem atbilstošu un konkurētspējīgu izglītību, t.sk. vēstures jomā, kas ir pamats nākotnes attīstībai.

Latvijā akadēmisko vēsturnieku sagatavošana ārpus Rīgas notiek tikai Daugavpilī. DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” bakalaura, maģistra un doktora studiju programmas nodrošina kontinuitāti speciālistu sagatavošanā vēstures pētniecības jomā. Bakalaura studiju programmas studējošie apgūst pasaules, Latvijas un Latgales/Sēlijas vēstures sistemātiskus kursus, kā arī veido sākotnējās praktiskās iemaņas vēstures pētniecības jomā. Maģistra studiju programma sekmē vēstures filozofijas un metodoloģijas, kā arī historiogrāfijas problēmu teorētisko apguvi un iegūto zināšanu un prasmju pielietošanu patstāvīgā zinātniskās pētniecības darbā. Doktora studiju programmas apguve nodrošina padziļinātu specializāciju atbilstoši izvēlētajai pētījuma tēmai, ievērojot jaunākās teorētiskās un metodoloģiskās pieejas, un rezultējas ar oriģināla patstāvīga pētījuma veikšanu.

Lai izveidotu un nostiprinātu DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” visu līmeņu studiju programmas, kā arī nodibinātu promocijas padomi vēstures un arheoloģijas nozarē, bija nepieciešams sagatavot attiecīgas kvalifikācijas speciālistus, kas prasīja dažus gadu desmitus, sākot ar 20. gadsimta 90. gadiem. Būtībā, tas ir viens no atjaunotās Latvijas Republikas sasniegumiem, jo nekad līdz šim Daugavpilī neeksistēja (un vēsturiski nosacītu politisko apstākļu dēļ nebija iespējama) tāda vēsturnieku akadēmiskā vide, kas savu pētniecības darbu balstītu tiešivietējā vēsturē. Proti, DU vēsturnieku zinātniskie atzinumi, kurus respektē ne tikai Latvijā, izaug no Daugavpils, Latgales un Sēlijas vēstures izpētes, izmantojot mūsdienīgās metodes unikālā lokālāmateriāla apgūvē un tā iekļaušanā nacionālā, reģionālā un globālā kontekstā.

Pieprasījums pēc kompetentiem speciālistiem vēstures mantojuma izpētes un saglabāšanas jomā turpmākajā desmitgadē tikai pieaugs, sekmējot mantoto vērtību iepazīšanu un popularizēšanu, lai katrs varētu justies drošs un piederīgs Latvijai.[3] Vajadzību pēc visu līmeņu programmām vēsturē DU diktē jaunas vēsturnieku paaudzes plānveidīgas sagatavošanas aktualitāte, izglītības iestāžu pieprasījums pēc kvalificētiem mācību spēkiem, kā arī pētniecisko centru, mantojuma saglabāšanas institūciju un kultūras iestāžu (arhīvi, muzeji, kultūras centri, nacionālo kultūru biedrības utt.), plašsaziņas līdzekļu (prese, ziņu portāli u.c.), valsts un pašvaldību institūciju pieprasījums pēc labi izglītotiem darbiniekiem. DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” ietvaros īstenojamās studiju programmas sagatavo speciālistus atbilstoši aktuālajiem reģionālās attīstības uzstādījumiem. Tā, Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014.–2030. gadam teikts, ka Daugavpilij ir Austrumbaltijas reģiona līdera loma izglītībā, zinātnē un inovācijās.[4] Tāpēc DU svarīgi piedāvāt kvalitatīvu, starptautiskiem standartiem atbilstošu un konkurētspējīgu izglītību, t.sk. vēstures jomā, kas ir pamats nākotnes attīstībai.

Studiju virzienā “Vēsture un filozofija” iekiauto studiju programmu savstarpējā sasaiste

DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” bakalaura, maģistra un doktora studiju programmas nodrošina kontinuitāti speciālistu sagatavošanā vēstures pētniecības jomā. Bakalaura studiju programmas studējošie apgūst pasaules, Latvijas un Latgales/Sēlijas vēstures sistemātiskus kursus, kā arī veido sākotnējās praktiskās iemaņas un kompetences kompetences vēstures pētniecības jomā. Maģistra studiju programma uz bakalaura studiju laikā iegūto zināšanu pamata sekmē gan vēstures filozofijas un metodoloģijas, gan historiogrāfijas problēmu teorētisko apguvi, kā arī iegūto zināšanu un prasmju pielietošanu patstāvīgā zinātniskās pētniecības darbā. Savukārt doktora studiju programmas apguve nodrošina padziļinātu specializāciju atbilstoši izvēlētajai pētījuma tēmai, ievērojot jaunākās teorētiskās un metodoloģiskās pieejas, un rezultējas ar oriģināla patstāvīga pētījuma veikšanu. Jāpiebilst, ka Latvijā akadēmisko vēsturnieku sagatavošana ārpus Rīgas notiek tikai Daugavpilī.

Studiju virziena “Vēsture un filozofija” un tajā iekiauto studiju programmu unikalitāte salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā un ārvalstīs

Studiju virziena “Vēsture un filozofija” un tajā iekiauto studiju programmu unikalitāti nosaka jau minētais apstāklis, ka lokālā un reģionālā vēsture zinātnes līmenī Latvijā sistēmiski tiek pētīta tikai DU. Austrumlatvijas vēstures izpēte nepieciešama vēstures zinātnes attīstībai gan Latvijas, gan Eiropas mērogā, jo tā spēj konkretizēt, papildināt ar līdz šim nezināmiem datiem un precizēt esošo vēstures naratīvu. Pētniecība būtu apgrūtināta un neefektīva bez studijām, jo tās veikšanai ir nepieciešami attiecīgi sagatavoti speciālisti ar zināšanām un kompetenci Latgales/Sēlijas vēsturē un reģionālā pētījuma metodoloģijā (Latvijā apgūstamas tikai DU ABSP “Vēsture” un AMSP “Vēsture”). Darbam ar dažādu periodu vēstures avotiem ir nepieciešamas vairāku valodu (latgaliešu, krievu, poļu, baltkrievu) un lokālas specifikas zināšanas, kuras ir vairākiem vietējiem docētājiem un studentiem, bet citur būtu speciāli apgūstamas, neefektīvi tērējot laiku un līdzekļus.

Lai izveidotu un nostiprinātu DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” visu līmeņu studiju

programmas, kā arī nodibinātu promocijas padomi vēstures un arheoloģijas nozarē, bija nepieciešams sagatavot attiecīgas kvalifikācijas speciālistus, kas prasīja dažus gadu desmitus, sākot ar 20. gadsimta 90. gadiem. Būtībā, tas ir viens no atjaunotās Latvijas Republikas sasniegumiem, jo nekad līdz šim Daugavpilī neeksistēja (un vēsturiski nosacītu politisko apstākļu dēļ nebija iespējama) tāda vēsturnieku akadēmiskā vide, kas savu pētniecības darbu balstītu tiešivietējā vēsturē. Proti, DU vēsturnieku zinātniskie atzinumi, kurus respektē ne tikai Latvijā, izaug no Daugavpils, Latgales un Sēlijas vēstures izpētes, izmantojot mūsdienīgās metodes unikālā lokālāmateriāla apguvē un tā iekļaušanā nacionālā, reģionālā un globālā kontekstā.

DU vēsturnieku sniegums, ievadot vēstures zinātnes apritē līdz šim neizmantotos vēstures avotus un aprobējot inovatīvas pētniecības pieejas un metodes, kā rezultātā top jaunas, ekskluzīvas zināšanas, izraisa interesi starptautiskajā vēsturnieku lokā un paver iespējas daudzpusīgai sadarbībai. Savukārt, attīstot ciešāku sadarbību ar Baltijas un visas Eiropas Savienības valstu universitātēm un citām iestādēm, kā arī ar sadarbības partneriem ārpus ES, veicinot docētāju un studējošo apmaiņu studiju procesa un dažādu sadarbības projektu ietvaros, tiek bagātināts kā studiju darbs, tā arī zinātniskā pētniecība.

Līdz ar to DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” akadēmiskā bakalaura studiju programmas “Vēsture”, akadēmiskā maģistra studiju programmas “Vēsture”, kā arī DU un LU kopīgās doktora studiju programmas “Vēsture un arheoloģija” (licencēta 2021. gada 7. aprīlī) īstenošanai ir svarīga nozīme Latvijas, Baltijas un Eiropas virzībā.

[1] Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027galaredakcija_0.pdf [pārlūkots 27.04.2021.]

[2] The European Commission's priorities 2019-2024. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_en [pārlūkots 27.04.2021.]

[3] Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027galaredakcija_0.pdf [pārlūkots 27.04.2021.]

[4] Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030. gadam [pārlūkots 27.04.2021.] https://www.daugavpils.lv/assets/upload/attistiba/2018/Strategija2014-2030_.pdf

1.2. Studiju virziena mērķi un to atbilstība augstskolas/ koledžas darbības jomai, stratēģiskās attīstības virzieniem, sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un attīstības tendencēm.

DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” studiju programmu īstenošanu nosaka “Daugavpils Universitātes attīstības stratēģija 2015.–2020. gadam”^[1] (pamatojoties uz Izglītības un zinātnes ministrijas 11.01.2021. vēstuli Nr. 4-10e/21/99 “Par institūciju attīstības stratēģijām”, nacionāli savstarpēji saskaņotas izglītības un zinātnes politikas īstenošanai un pašlaik notiekošo reformu sekmīgai ieviešanai, ar DU Senāta lēmumu (2021. gada 25. janvāra DU Senāta sēdes protokols Nr.1.) “Daugavpils Universitātes attīstības stratēģijas 2015. – 2020” termiņš pagarināts līdz jaunas apstiprinātas stratēģijas darbības uzsākšanai (indikatīvi 2023. gads)). Dokumentā norādīts, ka vēsturnieku sagatavošana ir viens no valstiski svarīgajiem uzdevumiem; tā izpilde pilnīgi atbilst DU misijai un vērtībām.

Studiju virziena „Vēsture un filozofija” **kopīgais mērķis** tiek realizēts visu līmeņu studiju programmu (DU ABSP “Vēsture”, DU AMSP “Vēsture”, kā arī DU un LU kopīgās DSP “Vēsture un arheoloģija”) īstenošanas gaitā, studējošajiem secīgi apgūstot un pilnveidojot teorētiskās zināšanas un pētniecības prasmes vēstures jomā, pakāpeniski izkopjot vēstures speciālista kompetences, lai turpmāk tās pielietotu patstāvīgā zinātniskās pētniecības, mācību/studiju vai kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas un popularizēšanas darbā Latgales reģionam, Latvijai un Eiropas Savienībai.

DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” ietvaros īstenojamās studiju programmas ir mērķtiecīgi virzītas uz to, lai varētu nodrošināt sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām kompetentus speciālistus vēstures un kultūras mantojuma izpētes un saglabāšanas jomā. Spriežot pēc darba devēju atsauksmēm, absolventi demonstrē labās prakses piemērus, nodrošinot augsti kvalificētus profesionālos pakalpojumus kultūrvēsturiskā mantojuma izpētes un saglabāšanas institūcijās (arhīvos, muzejos, pieminēto aizsardzības inspekcijās u.c.), izglītības sfērā, plašsaziņas līdzekļos, valsts un pašvaldību iestādēs u.c.

DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” absolventi lielākoties ir nodarbināti Austrumlatvijā, tādējādi stiprinot reģiona konkurētspēju un potenciālu nacionālajā un Eiropas kontekstā. Ņemot vērā, ka galvaspilsētas augstskolu absolventi nespēj masveidā fleksibli ieiet vietējā darba tirgū, paredzams, ka arī turpmāk Latgalē un Sēlijā DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” absolventi tiks pieprasīti,

- lai apmierinātu vajadzību pēc speciālistiem ar vēsturnieka kompetencēm Latgales un Sēlijas vēstures un kultūras mantojuma apzināšanai, zinātniskajai izpētei, saglabāšanai un popularizēšanai muzejos, kultūras biedrībās, informācijas centros, plašsaziņas līdzekļos (prese, ziņu portāli u.c.) Latgales reģionā. Piemēram, perspektīvā būs nepieciešami speciālisti paredzētajam Daugavpils/Dinaburgas cietokšņa tūrisma piedāvājuma paplašinājumam; stabila tūristu interese par Marka Rotko mākslas centra un citu Daugavpils centru, muzeju, galeriju aktivitātēm un mazpilsētu (Krāslavas, Ilūkstes, Preiļi) kultūrvēstures objektiem arī ceļotāju izredzes iekļauties darba tirgū;
- lai nodrošinātu profesionāli sagatavotus speciālistus Latvijas Nacionālā arhīva Daugavpils zonālajam valsts arhīvam, uzņēmumu un organizāciju arhīviem. Jautājums kiūs vēl aktuālāks tuvākajā nākotnē paredzētajā Latgales reģiona zonālo arhīvu konsolidācijas procesā;
- lai apmierinātu izglītības iestāžu pieprasījumu pēc kvalificētiem mācību spēkiem – vēstures (pēc izglītības reformas – sociālās un pilsoniskās jomas) skolotājiem. Izglītības jomā jaupašlaik vērojams skolotāju trūkums. Problēma vēl asāka kiūs tuvākajā laikā, jo liela daļa skolotāju (tostarp arī vēstures skolotāju) ir pensijas vai pirmspensijas vecumā. Bakalaura, kā arī maģistra programmas absolventi varētu papildināt jauno skolotāju rindas, pirms tam iegūstot atbilstošu kvalifikāciju līmeņa profesionālajā studiju programmā "Skolotājs". Viņi būtu pieprasīti izglītības iestādēs, it īpaši vidusskolās, kur mācību programma paredz skolotāja padziļinātu mācību vielas izpratni;
- Vairāki absolventi veic zinātnisko un akadēmisko darbību DU un Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā, nodrošinot kvalificētu zinātnes un studiju standartiem atbilstošu studiju kursu docēšanu, veicot zinātniskos pētījumus vēsturē. DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” studiju programmām ir aktuāls “Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027. gadam” rīcības virzienā “Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai” paustais izaicinājums sagatavot cilvēkresursus zinātniskā personāla paaudžu nomaiņai un palielināt zinātnes ekselenci, pētnieku skaitu, augstākās izglītības, zinātnes un privātā sektora sadarbību, pētniecības un inovācijas pārnesei.[2]

Sudiju procesā norit studiju programmu pilnveidošana, ievērojot izmaiņas darba tirgū un svarīgākās attīstības tendences pasaulē. Studiju kvalitātes uzlabošanai, studiju programmu efektīvai

funkcionēšanai un turpmākās attīstības sekmēšanai tiek uzturēti pastāvīgi kontakti ar absolventiem un darba devējiem. Iegūto datu analīze liecina, ka, studiju programmu apguves laikā absolventu iegūtā kompetence atbilst mūsdienu darba tirgus prasībām.

[1] Daugavpils Universitātes attīstības stratēģija 2015.-2020. gadam. https://du.lv/wp-content/uploads/2021/03/DU_attistibas_strategija_25.01.2021.-converted.pdf [pārlūkots 27.04.2021.]

[2] Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027galaredakcija_0.pdf [pārlūkots 27.04.2021.]

1.3. Studiju virziena SVID analīze attiecībā uz izvirzītajiem mērķiem, ietverot skaidrojumus, kā Daugavpils Universitātē plāno novērst/ uzlabot vājās puses, izvairīties no draudiem, izmantot iespējas u.c. Vērtējums par studiju virziena attīstības plānu nākamajiem sešiem gadiem un attīstības plāna izstrādes procesu. Ja attīstības plāns nav izstrādāts vai mērķi/ uzdevumi noteikti īsākam laika periodam, sniegt informāciju par studiju virziena attīstības plāna izstrādi nākamajam periodam.

Lai sekmētu DU Studiju virziena “Vēsture un filozofija” mērķu sasniegšanu, studiju virziena padome nodrošina virziena darbības atbilstību mūsdienu mainīgo apstākļu izaicinājumiem. Vadoties no iegūtās pieredzes, rūpīgi analizējot studiju un pētniecības norisi un rezultātus, studiju virziena padome izvērtē studiju saturu, nodrošinājumu un organizāciju, kā arī pētniecisko sniegumu. Balstoties ne tikai uz katra studiju un pētniecības aspekta analīzi, bet arī uz studentu, absolventu undarba devēju aptauju datiem, studiju virziena vadība veic SVID analīzi.

DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” SVID analīze

Stiprās puses	Vājās puses
Iespēja iegūt akadēmisko izglītību vēsturē Latvijas dienvidaustrumu reģionā.	
Neliels studējošo skaits ļauj daudz plašāk īstenot individuālo pieeju katram studējošajam.	Iedzīvotāju skaita samazināšanās Latvijas dienvidaustrumu reģionā un šīs demogrāfiskās situācijas noteiktā studējošo skaita samazināšanās.
Studiju un zinātniski pētnieciskā darba integrācija.	Studējošo vāja iniciatīva pētniecisko grantu ieguvē.
Veikto zinātnisko pētījumu augstais līmenis (DU pētniecības programmas “Reģionālistika, literatūra un māksla”, kurā darbojas studiju virziena docētāji, starptautiska nozīme ir atzīta zinātnisko institūciju darbības starptautiskajā novērtējumā 2021. g.)	Nevienmērīga virziena mācībspēku līdzdalība zinātniskajās aktivitātēs.

Aktīva starptautiskā sadarbība zinātniskās
pētniecībasjomā, kurā piedalās arī studējošie.

Studējošo veikto pētījumu nepietiekoša prezentēšana
starptautiskos forumos, it īpaši ārvalstīs.

Brīva pieeja Mutvārdu vēstures centra krājumam un Humanitāro un sociālo zinātņu institūta Reģionālās pētniecības centra “Latgales pētniecības institūts” datubāzei.	Nepietiekams finansējums Mutvārdu vēstures centrakrājuma un Humanitāro un sociālo zinātņu institūta Reģionālās pētniecības centra “Latgales pētniecības institūts” datu bāzes papildināšanai.
Docētāju bagātā akadēmiskā un pedagoģiskā pieredze.	Akadēmiskā personāla novecošanās un jauna personāla piesaistīšanas grūtības konkurēt nespējīga atalgojuma dēļ.
Studējošo mērķtiecīga sagatavošana patstāvīgamdarbam vēstures nozarē.	Nepietiekošs nodrošinājums ar zinātnisko literatūru unmetodiskajiem materiāliem latviešu valodā.
Studējošo iespējas ietekmēt studiju saturu docējamokursu ietvaros.	Izvēles kursu ierobežots piedāvājums.
Iespējas	Draudi (grūtības)
	Nepārdomāta augstākās izglītības reformēšana ar pārliekiem centralizācijas centieniem, kas var novest pieaugstākās izglītības un zinātnes iznīcināšanas Latvijas reģionos.
ES atbalsta programmu izmantošana docētāju unstudējošo mobilitātei.	Nepietiekamas svešvalodu zināšanas, lai visi docētāji unstudējošie iesaistītos mobilitātes programmās.
Augstākā līmeņa studiju programmu pielāgošanaārvalstu studējošajiem.	Mūsdienīgām formām neatbilstoša potenciālo ārvalstu studentu informēšana par vēstures studiju iespējām DU.
Akadēmiskās literatūras angļu valodā sistemātiskaizmantošana studijās.	Nepietiekams finansējums DU bibliotēkas nodrošinājumamar jaunāko ārvalstīs izdoto zinātnisko literatūru.
E-studiju MOODLE platformas plašākā izmantošanastudiju procesa nodrošinājumā.	Docētāju zemā ieinteresētība publiskot pašu izstrādātosmācību materiālus.

Pēc SVID analīzes veikšanas koleģiāli tiek meklēti risinājumi virziena vājo pušu un iespējamo draudu pārvarēšanai, kā arī nostādīti uzdevumi virziena stipro pušu turpmākai attīstībai un pilnveidošanas iespēju izmantošanai. Uz šī pamata tiek precizēts un papildināts virziena attīstības plāns.

Studiju virziena vājās puses ne vienmēr novēršamas ar pašu spēkiem, piemēram, ja runājam par demogrāfiju vai ar politiskiem lēmumiem saistītām problēmām. Taču ir arī pavisam reālas vairāku trūkumu novēršanas iespējas.

Pirmkārt, konstatētās nepilnības attiecībā uz akadēmisko personālu - nevienmērīga virziena mācībspēku līdzdalība zinātniskajās aktivitātēs un akadēmiskā personāla novecošanās – ir pārvaramas, ne tikai strādājot individuāli ar katru docētāju, bet arī aktīvāk izmantojot Eiropas Savienības piedāvātās iespējas, dažādu fondu un programmu līdzekļus. Tā 2020./2021. studiju gadā ESF projekta [“Daugavpils Universitātes stratēģiskās specializācijas jomu akadēmiskā personāla profesionālās kompetences stiprināšana”](#) ietvaros studiju kursu docēšanu ABSP “Vēsture” uz uzņēmuma līguma pamata uzsāka DU DSP “Vēsture” absolvente Maija Grizāne, kura atbilstoši projekta iecerei 2022. gada pavasarī aizstāvēs promocijas darbu un ieklausies Vēstures katedras sastāvā kā pastāvīgs mācībspēks. Tāpat darbam ar studentiem tiek piesaistīts Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” pasākuma “Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts” projekta **“Holokausta diskursi un atmiņas infrastruktūra Latvijā”** īstenotājs Didzis Bērziņš. Tādējādi, pateicoties ES projektu piedāvājumam, parādās labas perspektīvas akadēmiskā personāla piesaistīšanai.

Otrkārt, lai papildinātu zinātnes finansējumu un materiālo/metodisko nodrošinājumu, arī nemitīgi tiek meklētas atbilstošas projektu iespējas. Tā, Mutvārdu vēstures centra krājuma uzturēšanai un attīstībai ioti nozīmīga ir sadarbība ar Luksemburgas universitātes Mūdienu un digitālās vēstures centru (University of Luxembourg, Centre for Contemporary and Digital History), kura vadībā tiek startēts Eiropas sadarbības programmā COST un perspektīvā – HORIZON projektā.

Treškārt, ar studentu aktivitāti saistītās nepilnības (vāja iniciatīva pētniecisko grantu ieguvē, studējošo veikto pētījumu nepietiekīga prezentēšana starptautiskos forumos) būtu pārvaramas, docētājiem turpinot mērķtiecīgu individuālo darbu. Iesaistot studentus pētniecībā, skaidrojot un palīdzot sagatavot pieteikumus vispirms **Daugavpils Universitātes pētniecības projektu konkursam**, pastāv reālas iespējas jau studiju laikā izaudzīnāt patstāvīgus vēstures pētniekus.

Uz SVID analīzes pamata izveidotais studiju virziena “Vēsture un filozofija” attīstības plāns sākotnējibija ietverts 2015. gadā izstrādātajā DU stratēģijā, taču laika gaitā tas prasīja korekcijas. Virziena visu līmeņu studiju programmu vājo pušu pārvarēšana un programmas turpmākā attīstība plānojama DU un Humanitārās fakultātes attīstības kontekstā. Svarīgākie darbības virzieni ir visu studiju aspektu kvalitātes nemitīga pilnveidošana, esošo starptautisko sakaru stiprināšana un paplašināšana, kā arī materiāli tehniskās bāzes pilnveidošana iespēju robežās.

Daži plāna punkti ir sasniegti akreditācijas periodā, piemēram, 2018. gada 5. jūnija LR Ministru kabinēta sēdē bija pieņemts lēmums par doktora zinātniskā grāda vēsturē un arheoloģijā promocijas tiesību deleģēšanu DU. Tādējādi notika Vēstures un arheoloģijas promocijas padomes izveide, kas bija ieplānota dažus gadus pirms tam. Joprojām aktuālas paliek agrāk nospraustas aktivitātes studiju virziena ietvaros: akadēmiskā personāla atjaunošanas veicināšana; e-studiju iespēju nostiprināšana, kas īpaši aktualizējās COVID-19 pandēmijas apstākļos, u.c.

1.4. Studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu vadības (pārvaldības) struktūra, tās efektivitātes analīze un novērtējums, tajā skaitā studiju virziena vadītāja un

studiju programmu vadītāju loma, atbildības un sadarbības ar citiem studiju programmu vadītājiem, augstskolas/ koledžas administratīvā un tehniskā personāla studiju virziena ietvaros sniegtā atbalsta novērtējums.

Studiju virziena pārvaldības struktūra iekļaujas kopējā DU un HF vadības ietvarā. Studiju proces tiek organizēts saskaņā ar DU Satversmi, Augstskolu likumu [1], Ministru kabineta noteikumiem Nr. 240 „Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu” (13.05.2014.) [2] u.c. normatīvajiem dokumentiem.

Studiju virziena kopējo vadību nodrošina DU Studiju padome, konkrēto jautājumu risināšana ir Humanitārās fakultātes Domes, Vēstures katedras, kā arī Studiju virziena „Vēsture un filozofija” padomes pārziņā. Studiju virziena padome izvērtē studiju procesa norisi un rezultātus un iesaka pasākumus programmu pilnveidošanai un jaunāko atziņu integrēšanai studiju saturā un procesā. Padome apstiprina Vēstures katedras un programmu direktoru priekšlikumus par izmaiņām studiju kursu apjomā, to saturā un kalendārajā izkārtojumā pa semestriem, ņemot vērā studējošo aptauju rezultātus, studentu sekmības un zinātniskās darbības rādītājus, kā arī docētāju profesionālās darbības rādītājus. Priekšlikumi par izmaiņām studijuursos vai studiju programmās tiek apspriesti HF Domē un virzīti uz DU Studiju padomi.

HF Vēstures katedra ir profilējošā studiju virziena „Vēsture un filozofija” struktūrvienība, tā īsteno virziena studiju programmas sadarbībā ar HF Latviešu literatūras un kultūras katedru, Angļu filoloģijas un translatoģijas katedru, Svešvalodu katedru, kā arī DU HSZI Reģionālo pētījumu centru “Latgales Pētniecības institūts” un citām DU struktūrvienībām. HF Vēstures katedra koordinē ar studijām saistīto darbu, veicina atgriezenisko saikni starp docētājiem un studējošajiem, nodrošina studiju un zinātnes integrāciju.

Studiju virziena vadītājs sadarbībā ar programmu direktoriem organizē un koordinē studiju procesu virzienā iekļautajās studiju programmās, nemitīgi sekojot studiju kvalitātei. Studiju virziena vadītājs ir atbildīgs par konceptuālām izmaiņām studiju virzienā, nepieciešamības gadījumā sasauca studiju virziena padomes sēdes, sadarbībā ar studiju programmu direktoriem sagatavo ikgadējo studiju virziena pašnovērtējuma ziņojumu, apkopo un analizē tajā iekļaujamo informāciju.

Studiju programmas direktors sadarbojas ar citu programmu direktoriem un akadēmisko personālu, lai nodrošinātu studiju procesa kontinuitāti. Programmu direktori katra studiju gada beigās plāno slodzes nākamajam studiju gadam un izsūta pieprasījumus struktūrvienībām. Katedru vadītāji ir atbildīgi par docētāja nozīmēšanu attiecīgā studiju kursa docēšanai. Studiju programmu direktori komunicē ar studējošajiem, veic uzlabojumus studiju programmās, saskaņojot tos ar studiju virzienavādītāju. Vajadzības gadījumā aktuālos jautājumus izskata studiju virziena padome un fakultātes dome.

Humanitārajā fakultātē ir lietvedības sekretāri, kas veic studiju programmai saistošo dokumentu izstrādi un apriti, piedalās gala pārbaudījumos, protokolē tos. Katedras un fakultātes administratīvais personāls nodrošina informāciju par studējošajiem, sekmēm, studiju programmām, docētājiem DUIS, sagatavo diplomus un diploma pielikumus. Lietvedības sekretāri sniedz informatīvo atbalstu studējošajiem, docētājiem un studiju programmu direktoriem. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju centra datortīklu administratori un tehniskie speciālisti sniedz atbalstu docētājiem, nodrošinot IT izmantojumu studiju procesā, konferenču un zinātnes komunikācijas pasākumu organizēšanas laikā. Ciešā sadarbībā ar DU akadēmisko apgādu “Saule” top gan Vēstures katedras un Mutvārdu vēstures centra zinātniskie izdevumi, gan bakalaura, maģistra un promocijas darbu sējumi. Administratīvais un tehniskais personāls veic arī citus pienākumus savas kompetences ietvaros.

DU administratīvā un tehniskā personāla studiju virziena ietvaros sniegtais atbalsts vērtējams pozitīvi. Fakultātē tiek nodrošināta efektīva komunikācija un sistemātiska informācijas aprīte. Studējošie ir informēti par to, kur vērsties, ja radušies jautājumi vai nepieciešama palīdzība.

[1] Augstskolu likums. <https://likumi.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums>. [Pārlūkots: 29.08.2021]

[2] Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu. <https://likumi.lv/ta/id/266187-noteikumi-par-valsts-akademiskas-izglitibas-standartu> [Pārlūkots: 29.08.2021.]

1.5. Studējošo uzņemšanas prasību un sistēmas raksturojums un novērtējums, citastarp norādot, kas nosaka studējošo uzņemšanas kārtību un prasības. Novērtēt studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas studiju virziena ietvaros, sniegt konkrētus procedūru piemērošanas piemērus.

Studējošo uzņemšanas prasību un sistēmas raksturojums un novērtējums

Uzņemšanas process DU tiek nodrošināts saskaņā ar “Uzņemšanas noteikumiem pilna un nepilnlaika pamatstudijām”, ko katru gadu no jauna apstiprina DU Senāts atbilstoši studiju programmu licencēm un akreditācijas lapām Studiju virzienu reģistrā [1]. Uzņemšanas noteikumi katru studiju gadu tiek aktualizēti saskaņā ar Augstskolu likumu, Ministru kabineta 2006. gada 10. oktobranoteikumiem Nr. 846 „Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās” un DU Satversmi. Uzņemšanas noteikumi DU ir izstrādāti atbilstoši dažādu līmeņu studijām, atsevišķi pieejami “Uzņemšanas noteikumi pilna laika studijām ārvalstniekiem”. Detalizēta informācija par uzņemšanu ir pieejama DU mājaslapā: [2]

Uzņemšanas procesu papildus regulē un pirms tā uzsākšanas ar DU Senāta lēmumu tiek apstiprinātas “Pilna un nepilna laika studiju iespējas”, “DU uzņemšanas norise”, reģistrācijas maksa, studiju maksa programmās, studiju vietu skaits uzņemšanai. Senāts apstiprina konkursa norises termiņus un izsludina uzņemšanu.

“DU Uzņemšanas noteikumi” un “Studiju iespējas” nosaka prasības personām, kuras vēlas studēt DU, universitātes un šīs personas savstarpējas tiesības un pienākumus uzņemšanas procesā, satur informāciju par konkrēta akadēmiskā gada studiju programmām un studiju formām, par papildus prasībām reflektantu iepriekšējai izglītībai, sagatavotībai vai īpašai piemērotībai konkrētajām studijām, par konkursa vērtēšanas kritērijiem. Uzņemšana DU studiju programmās ietver reflektantu reģistrāciju studijām, konkursa norisi uz studiju vietām, konkursa rezultātu izziņošanu, studiju līguma noslēgšanu un ierakstīšanu studējošo sarakstā (imatrikulāciju).

Uzņemšanu DU studiju programmās nodrošina DU Uzņemšanas komisijas sekretariāts. Uzņemšanas komisija nosaka un apstiprina konkursa rezultātus. Uzņemšanas komisija var arī apstiprināt Uzņemšanas vietas un veikt to pārdali.

Uzņemšanas komisijas un Uzņemšanas komisijas sekretariāta pienākumi noteikti dokumentā “Personas un DU savstarpējie pienākumi un tiesības uzņemšanas procesā”.

DU Uzņemšanas komisijas lēmumu par konkursa rezultātiem var apstrīdēt atbilstoši DU izstrādātajai “Kārtībai, kādā persona var apstrīdēt un pārsūdzēt ar uzņemšanu studiju programmā saistītus lēmumus Daugavpils Universitātē”. DU uzņemšanas procedūra un informācija par to tiek īstenota efektīvi un caurskatāmi. Uzņemšanas laikā DU foajē 1. stāvā ir izvietoti informatīvie stendi, tiek sniegtas konsultācijas klātienē, telefoniski un ar e-pasta starpniecību, jāpiebilst, ka vairums potenciālo studentu par uzņemšanas jautājumiem sazinās, izmantojot DU kontus sociālajos tīklos.

Iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas studiju virziena ietvaros

Saskaņā ar “Augstskolu likuma” 59². panta piekto daļu, 59³. panta otro daļu un “Ārpus formālās izglītības

apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas noteikumiem” DU ir izstrādāts un darbojas “Nolikums par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu Daugavpils Universitātē”. Visbiežāk tiek pielīdzināta ārpus formālajā izglītībā apgūtā pieredze (dalība semināros, apmācībās, profesionālās pilnveidesursos, u.tml.). Nolikumā noteiktā procedūra tiek īstenota pa posmiem, sadarbojoties ar fakultātes atbildīgo personu. Lēmumu par atzīšanu pieņem vērtēšanas un pārbaudījumu komisija.

Studiju programmās ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas procedūras netika veiktas, bet tās ir paredzētas īstenot līdzīgi kā citās DU studiju programmās atbilstoši nolikumam “Par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu Daugavpils Universitātē”.

Pēdējo sešu gadu laikā divi studenti, kuri pirms tam studēja Latvijas Universitātes ABSP “Vēsture”, izvēlējās uzsākt studijas vēlākajos studiju posmos DU ABSP “Vēsture”. Piemēram, viens no pretendentiem iesniedza dokumentus studijām Daugavpils Universitātē 2021. gadā. Studiju programmas direktore, saņemot LU izsniegto akadēmisko izziņu par apgūtajiem studiju kursiem, saskaņā ar DU *Kārtību studiju uzsākšanai vēlākos studiju posmos Daugavpils Universitātē* uzsāka pielīdzināšanu DU ABSP “Vēsture” studiju plānam. Daļa no LU apgūtajiem kursiem pilnīgi vai pamatā sakrīt ar DU ABSP studiju kursiem un bija pielīdzināmi, bet ne visi. Pretendentam tika piedāvāts sākt studijas DU ABSP “Vēsture” otrajā studiju gadā, nosakot individuālo studiju plānu, kas izstrādāts, balstoties uz veikto salīdzināšanu. Piemēram, minētajā gadījumā pretendentam 2. studiju gadā bija jākārtoti tādi ABSP “Vēsture” 1. studiju gada kursi kā *Priekšstatu sistēmas senajās civilizācijās* (2 KP), *Vēsturiskā novadpētniecība* (2 KP), *Mutvārdu vēstures prakse* (1 KP), *Praktiskā angļu valoda (valodas prasmju uzlabošana)*, 2KP) un tādi 2. studiju gada kursi kā *Latgales vēsture XVI – XVIII gs.* (2 KP), *Praktiskā angļu valoda (valodas funkcionālā lietojuma pilnveide)*, 2 KP), *Latgales vēsture XIX – XX gs.* (2 KP) u.c. Salīdzinājums tika sagatavots 3 eksemplāros un tika apstiprināts Studiju daļā. Pēc apstiprinātā salīdzinājuma saņemšanas programmas direktors iepazīstināja ar to pretendentu. Savu piekrišanu pretendents apliecināja, parakstot salīdzinājumu un Līgumu par studijām.

[1] <https://eplatforma.aika.lv/>

[2] <https://du.lv/ieskaties-augstskola/skoleniem/uznemsana/> [pieejams latviski]

1.6. Studējošo sasniegumu vērtēšanā izmantoto metožu un procedūru novērtējums, principi, kā tās tiek izvēlētas, kā tiek analizēta novērtēšanas metožu un procedūru atbilstība studiju programmu mērķu sasniegšanai un studējošo vajadzībām.

Atkarībā no mācību formas un metodēm docētājs izvēlas vērtēšanas formas un kritērijus. Docētāji piedāvā analizēt un izvērtēt darba vērtēšanas kritērijus. Liela daļa rezultātu pieprasa no studējošajiem ne tikai demonstrēt zināšanas, bet arī praktiski analizēt apgūto vielu, sasaistot to ar ikdienas dzīvi un esošo pieredzi. Tāpēc nozīmīga loma ir semināriem un praktiskajām nodarbībām. Praktiskajās nodarbībās individuālo vai grupu darba prezentāciju laikā, studējošie, izsakot savu viedokli pilnveido analītiskās prasmes. Darbojoties šādā veidā, tiek uzturēts pastāvīgs dialogs ar apkārtējiem partneriem - studējošie apzinās pastāvošo viedokli daudzveidību un bagātina citā pieredzi. Praktisko prasmju un kompetenču apgušanas studijuursos īpaša uzmanība tiek pievērsta integratīvas refleksijas attīstībai. Refleksija veicina studējošo profesionālo prasmju apgušanas stabilizāciju, kā arī sekmē pašizziņu un pašaktualizāciju. Tāpēc šajos gadījumos īpaši motivējoša nozīme studiju procesā ir studiju rezultātu formatīvai vērtēšanai. Tieši formatīvās vērtēšanas ietvaros studējošie izprot pieļautās kļūdas un pilnveido apgūto kompetenci, jo formatīvā vērtēšana sniedz

studējošajiem atgriezenisko saikni par to, ka tiek apgūtas zināšanas.

Līdzās formatīvajai vērtēšanai docētāji izmanto arī summatīvo vērtēšanu. Summatīvā vērtēšana veidojas starppārbaudījumu atzīmju izlikšanas gadījumā. Studiju kursa noslēgumā notiek ieskaite ar atzīmi vai eksāmens. Gala pārbaudījums notiek mutvārdos, rakstiski, sasniegumu testa veidā.

Ar sekmju vērtēšanas kritērijiem, nosacījumiem un saistošajām procedūrām studējošie var iepazīties studiju programmas kursu aprakstos.

Vērtēšanas principi un kritēriji ir aprakstīti katra studiju kursa aprakstā, kuri ir pieejami DU e-vidē. Mācībspēki, uzsākot darbu ar studentiem auditorijā, iepazīstina studējošos ar studiju kursa prasībām un ar zināšanu un prasmju vērtēšanas sistēmu.

Lai analizētu novērtēšanas metožu un procedūru atbilstību studiju programmu mērķu sasniegšanai un studējošo vajadzībām, tiek raksturoti studējošo aptauju rezultāti, formālie studentu sekmības rādītāji, detalizēti tiek izskatīti katra studiju kursa saturs un tā pasniegšanas kvalitāte. Ja tiek konstatētas novērtēšanas metožu neatbilstības, tad tiek lemts par nepieciešamajām izmaiņām studiju kursu saturā vai studiju procesa organizēšanā, nepieciešamības gadījumā izskatot jautājumus studiju virziena padomē. Pēc tam priekšlikumi par izmaiņām studijuursos vai studiju programmā tiek apspriesti Humanitārās fakultātes fakultātes Domē, un pēc tās akcepta tos virza uz DU Studiju padomi, kas izvērtē izmaiņu atbilstību un nepieciešamību. Pozitīva Studiju padomes lēmuma pieņemšanas gadījumā izmaiņas tiek apstiprinātas.

1.7. Akadēmiskā godīguma principu un to ievērošanas mehānismu, kā arī iesaistīto pušu informēšanas veidu raksturojums un novērtējums. Norādīt izmantotos pretplaģiāta rīkus, sniedzot rīku un mehānismu piemērošanas piemērus.

“Daugavpils Universitātes darbinieku un studējošo ētikas kodekss” nosaka DU darbinieku un studējošo ētiskas rīcības vadlīnijas. Kodeksā ir noteikts, ka studējošie atbalsta un uztur akadēmisku un profesionālu godīgumu, nepieļauj plaģiātu, norakstīšanu, citu intelektuālā īpašuma negodprātīgu izmantošanu vai krāpšanos, savukārt, akadēmiskais personāls savlaicīgi, godprātīgi un taisnīgi novērtē studējošo darbu, atbalsta un uztur akadēmisku un profesionālu godīgumu, neradot nosacījumus akadēmiskā negodīguma izpausmēm, seko līdzī studentu darba izstrādes procesam, nepieļauj plaģiātu, norakstīšanu, citu intelektuālā īpašuma negodprātīgu izmantošanu vai cita veida krāpšanos.

Akadēmiskā godīguma principu ieviešanā DU ievēro “Akadēmiskā godīguma vispārējās vadlīnijas” [1], kas palīdz veidot vienotu izpratni par godīguma jautājumiem zinātnē un uzņēmējdarbībā. Studiju virziena studiju programmās tiek ievēroti akadēmiskā godīguma principi saskaņā ar Nolikumu par studijām Daugavpils Universitātē. Piemēram, gadījumā, ja studējošie pārbaudījumā izmanto neatļautus palīg līdzekļus vai kuru noslēguma darbā atklātas plaģiāta pazīmes, tos atstādina no pārbaudījuma kā pārbaudījumu nenokārtojušus un izdara atbilstošu ierakstu pārbaudījuma protokolā.

2019. gada 28. oktobrī ESF SAM 8.2.3.0/18/A/010 projekta “Daugavpils Universitātes pārvaldības un vadības kompetenču pilnveidošana” ietvaros DU darbiniekiem tika organizēts mācību kurss “Akadēmiskā integritāte” 6 h apjomā.

DU ir izstrādāta un tiek ievērota “Noslēguma darbu iesniegšanas kārtība plaģiātisma kontrolei Daugavpils Universitātē”, kas paredz obligātu studiju noslēguma darbu elektronisko versiju iesniegšanu un glabāšanu Daugavpils Universitātes Informatīvajā sistēmā un nodrošina iespēju salīdzināt studējošo noslēguma darbus ar iepriekšējos gados aizstāvēto darbu kopu. Visus DU studiju noslēguma darbus, t.sk. studiju virziena “Vēsture un filozofija” studējošo bakalaura, maģistra un promocijas darbus pirms aizstāvēšanas pārbauda, izmantojot plaģiātisma kontroles sistēmu

[2]. Ja noslēguma darbu salīdzināšanas procesā ir konstatētas plaģiāta pazīmes, fakultātes dekāna izveidotā un ar rīkojumu apstiprinātā Ekspertu komisija izvērtē darbu un lemj par plaģiāta konstatēšanu darbā. Ekspertu komisija trīs darba dienu laikā izskata ziņojumu un iesniedzpriekšlikumus par studējoša atbildību fakultātes dekānam.

Studiju virziena “Vēsture un filozofija” studiju programmu vairāku studiju kursu ietvaros tiek aktualizēti akadēmiskā godīguma pamatprincipi un studējošie tiek informēti par iespējamajāmsekām, kas rodas to pārkāpšanas gadījumā.

[1]http://www.academicintegrity.eu/wp/wp-content/uploads/2019/10/RED_Guidelines_RTU_VS_amen_ded_v2.pdf [pārlūkots 07.08.2021.]

[2] <http://www.plagiarism.org/> [pārlūkots 07.08.2021.]

1.8. Norādīt tīmekļa vietnes (piemēram, mājaslapa), kurās tiek publicēta informācija par studiju virzienu un atbilstošajām studiju programmām (visās valodās, kādās studiju programmas tiek īstenotas), norādīt atbildīgos par tīmekļvietnē pieejamās informācijas atbilstību oficiālajos reģistros pieejamajai informācijai.

Informācija par studiju virziena “Vēsture un filozofija” studiju programmām vienkopus atrodama šeit:

<https://du.lv/fakultates/humanitara-fakultate/studiju-programmas/>

Studiju virziena “Vēsture un filozofija” pašnovērtējuma ziņojumi ik gadu tiek apkopoti Studiju kvalitātes novērtēšanas centrā.

Par tīmekļvietnē pieejamās informācijas atbilstību oficiālajos reģistros pieejamajai informācijai ir atbildīga Starptautisko un sabiedrisko attiecību daļa.

2. Iekšējās kvalitātesnodrošināšanas sistēmas efektivitāte

2.1. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes novērtējums studiju virzienaietvaros, sniegt piemērus konkrētām darbībām, kas nodrošina studiju programmu mērķu un rezultātu sasniegšanu, nepārtrauktu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti.

Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes novērtējums studiju virziena ietvaros

Viens no studiju funkcionēšanas būtiskiem aspektiem ir virziena vadības un tās kvalitātesnodrošinājuma sistēmas izveide, ko koordinē DU Studiju padome un DU Studiju kvalitātes novērtēšanas centrs. Studiju procesa kvalitātes un vadības sistēmas nodrošināšanas mērķis ir garantēt programmas satura atbilstību augstākās izglītības un ekonomikas zinātnes prasībām, kā arī Latvijas un Eiropas Savienības darba tirgus prasībām.

Studiju kvalitātes novērtēšana tiek veikta ar mērķi kontrolēt studiju programmas izpildi un plānotās attīstību, lai pilnībā sasniegtu programmā izvirzītos mērķus un izpildītu noteiktos uzdevumus. Kvalitātes kontrole notiek nepārtraukti: uzņemot studējošos, pieņemot darbā akadēmisko personālu, vērtējot un

pilnveidojot studiju programmas, vērtējot struktūrvienību darbību un to vadītājus pēc pētniecības un studiju darba rezultātiem. Galvenās kvalitātes vērtēšanas formas ir:

- ārējā novērtēšana – licencēšana, akreditācija un neatkarīgo ekspertu vērtējums;
- pašnovērtējums – iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma. Studiju darba kvalitātes iekšējo kontroli pastāvīgi veic katedras un fakultātes, studiju virziena padome, šo darbu koordinē un vada DU Senāta apstiprināts Daugavpils Universitātes Studiju kvalitātes novērtēšanas centrs (turpmāk – SKNC).

Regulāri tiek veiktas prakses vadītāju aptaujas, analizēts bakalaura, maģistra, promocijas darbu recenzentu un citu ekspertu viedoklis. Darba devēju aptaujas tiek organizētas prakses noslēgumā, lūdzot novērtēt praktikanta/darbinieka sagatavotību darbam, kompetenci, komunikācijas prasmes, iegūtās teorētiskās zināšanas, praktiskās iemaņas.

Studiju virziena “Vēsture un filozofija” iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma tiek realizēta atbilstoši DU īstenotajai praksei. Sistēma ir vērtējama kā efektīva, pārskatāma un saskaņota ar studiju virziena “Vēsture un filozofija” mērķiem un īstenošanas procesu. DU studiju kvalitātes īstenošanas shēmu skat. sadaļā "Citi pielikumi".

Efektīvai studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas ieviešanai studiju virziena “Vēsture un filozofija” ietvaros tiek veiktas šādas darbības:

- Studiju virziena “Vēsture un filozofija” iekšējās kvalitātes kontroli veic studiju virziena padome un Vēstures katedras mācībspēki. Virziena attīstības plāna un studiju kvalitātes uzlabošanas pasākumu apspriešana un izvērtēšana notiek katra studiju gada beigās studiju virziena “Vēsture un filozofija” padomes sēdē.
- Studiju programmas direktori sadarbībā ar Vēstures katedras vadītāju, akadēmisko personālu un studiju virziena padomes locekļiem veic studiju procesa stratēģisko plānošanu un īstenošanu. Vēstures katedrā notiek izmaiņu studiju kursu apjomā, to saturā un kalendārajā izkārtojumā pa semestriem apspriešana un virzīšana izskatīšanai Humanitārās fakultātes Domē.
- Reizi studiju gadā studiju virziena “Vēsture un filozofija” vadītājs sadarbībā ar programmas direktoriem sagatavo studiju virziena pašnovērtējuma ziņojumu par iepriekšējo studiju gadu. Studiju virziena padomes sēdēs tiek apspriesta jaunākā metodiskā literatūra un publikācijas. Virziena studiju programmu īstenošanas procesā notiek programmās iesaistīto docētāju – nozares profesionāļu, kā arī prakses devēju un programmas absolventu darba devēju viedokļu regulāra apsekošana (aptaujas, atsevišķu programmas sastāvdaļu ekspertīze, darba devēju un augstskolas absolventu iesaiste studiju virziena padomē), kas ļauj ciešāk saskaņot programmas saturu ar darba tirgus vajadzībām. Studiju darba kvalitāti sekmē intensīva absolventu dalība augstskolas studiju procesā, gan docējot vieslekcijas, gan nodrošinot ar prakses un darba vietām. Viedokļu apmaiņa starp akadēmisko vidi un darba devējiem regulāri notiek arī zinātniski praktisko konferenču, profesionālo semināru ietvaros.
- Daļa studiju virzienā “Vēsture un filozofija” iesaistīto mācībspēku un doktorantu veic ne tikai akadēmisko darbību, bet arī profesionālo darbību ekonomikas, uzņēmējdarbības, vadības, finanšu jomā, kas nodrošina studiju programmu atbilstību aktuālajām tendencēm darba tirgū. Studiju virziena „Vēsture un filozofija” akadēmiskais personāls piedalās akadēmiskajās un metodiskajās konferencēs, semināros un kvalifikācijas pilnveidesursos kā lektori vai klausītāji, regulāri pilnveidojot studiju kursus ar inovatīvām studiju formām un mūsdienīgām metodēm.
- Pilnveidojot prasmes strādāt attālināti, studiju virziena “Vēsture un filozofija” docētāji regulāri piedalās apmācībās, piem., lai nodrošinātu pilnvērtīgu e-studiju vides Moodle iespēju izmantošanu. ESF projekta “Studiju programmu fragmentācijas samazināšana un resursu koplietošanas stiprināšana Daugavpils Universitātē”, Nr. 8.2.1.0/18/A/019 ietvaros tika organizēti semināri docētājiem nepieciešamo studiju kursu atbalsta materiālu izstrādei un integrācijai studiju procesā.

2.2. Studiju programmu izstrādes un pārskatīšanas sistēmas un procesu analīze un novērtējums, sniedzot piemērus jaunu studiju programmu izveides procesam studiju virzienā (t.sk. studiju programmu apstiprināšanai), studiju programmu pārskatīšanas procesam, mērķiem, regularitātei un iesaistītajām pusēm, to atbildībai. Norādīt atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu, tajā skaitā darbā ar studējošajiem, absolventiem un darba devējiem.

Jaunas studiju programmas izstrādāšana tiek uzsākta vismaz vienu studiju gadu pirms studiju programmas īstenošanas uzsākšanas saskaņā ar „**Daugavpils Universitātes studiju programmu attīstības un konsolidācijas plānu**” un atbilstoši citiem studiju procesu reglamentējošiem dokumentiem: saskaņā ar 2018. gada 11. decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 795 „**Studiju programmas licencēšanas noteikumi**” [1] , 2014. gada 13. maija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 512 „Noteikumi valsts akadēmiskās izglītības standartu” un “Daugavpils Universitātes studiju virzienu un studiju programmu atvēršanas un pārvaldības nolikumu” [2].

Jaunu studiju programmu izstrādes process

Iesaistītās puses	Darbība
Fakultātes struktūrvienības, fakultātes Dome, atbildīgais par studiju programmas izveidi	Fakultāšu struktūrvienības iesniedz fakultātes Domei ierosinājumu par studiju programmas izveidi. Ierosinājumam pievieno izrakstu no struktūrvienības sēdes protokola, norādot informāciju par programmu (studiju programmas nosaukumu, atbildīgo par studiju programmas izveidi, studiju programmas aktualitātes pamatojumu, studiju programmas apjomu, studiju programmas īstenošanas ilgumu, studiju veidu, formu, īstenošanas valodu, uzņemšanas prasības, iegūstamo grādu, piešķiramo profesionālo kvalifikāciju vai grādu un profesionālo kvalifikāciju nosaukumus).
Studiju virziena padome, atbildīgais par studiju programmas izveidi	Studiju virziena padome uzrauga jaunās studiju programmas izstrādes gaitu, nepieciešamības gadījumā sasaucot Studiju virziena padomes sēdes, lai apspriestu studiju programmas saturu, nodrošinājumu u.c. jautājumus. Atbildīgais par studiju programmas izveidi izstrādā studiju programmas raksturojumu un visus tā pielikumus.
Atbildīgais par studiju programmas izveidi, SKNC, Fakultātes dome, Studiju padome, Senāts, studiju prorektors, Akadēmiskās informācijas centrs	Gatavu studiju programmas raksturojumu kopā ar visiem pielikumiem atbildīgais par studiju programmas izveidi iesniedz izskatīšanai SKNC. Pēc SKNC veiktā studiju programmas kvalitātes izvērtējuma un atbilstības pārbaudes normatīvajiem dokumentiem, tā tiek izskatīta fakultātes domē un Studiju padomē. Lēmumu par studiju programmas iesniegšanu licencēšanai pieņem Senāts. Pēc studiju programmas apstiprināšanas 1 mēneša laikā tā tiek iesniegta licencēšanai Akadēmiskās informācijas centrā. Atbildīgais par studiju programmas izstrādi sadarbībā ar SKNC un studiju prorektoru organizē licencēšanas ekspertu komisijas vizīti DU.

Lai nodrošinātu studiju programmu atbilstību tautsaimniecības vajadzībām, aktuālajiem normatīvajiem dokumentiem vai veiktu to uzlabošanu, sistemātiski tiek organizētas studiju programmu pilnveides un pārskatīšanas aktivitātes. To regularitāte ir atkarīga no veicamo izmaiņu nepieciešamības un nozīmības pakāpes.

Studiju programmu pārskatīšanas process

Iesaistītās puses	Darbība
Programmas direktors, profilējošā katedra, fakultātes dome, Studiju padome.	Studiju programmas direktors rosina izmaiņas studiju programmā (kursu nodrošinājumā, izmaiņas KP, jaunu studiju kursu ieviešanā, u.c. izmaiņas, kas nepārsniedz 20% no kopējā studiju programmas apjoma saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 793 „Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi” 2.3.4 punktu [3]. Izmaiņas tiek izskatītas katedras sēdē, fakultātes domē, lēmumu pieņem Studiju padome. Regularitāte – pēcnepieciešamības vai vismaz 1 reizi studiju gadā.
Programmas direktors, SKNC, profilējošā katedra, fakultātes dome, Studiju padome, Senāts, studiju prorektors, Akadēmiskās informācijas centrs.	Studiju programmā nepieciešamās izmaiņas veicamas saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 793 „Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi”. Studiju programmas direktors sadarbībā ar SKNC veic nepieciešamo izmaiņu pieteikuma izstrādi. Pieteikumu izskata katedras sēdē, fakultātes domē, Studiju padomē, to apstiprina Senāts. Pēc apstiprināšanas izmaiņu pieteikums tiek iesniegts Akadēmiskās informācijas centrā. Studiju programmas direktors sadarbībā ar SKNC un studiju prorektoru organizē eksperta vizīti DU. Regularitāte – pēc nepieciešamības.

Atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānisms (darbā ar studējošajiem, absolventiem un darba devējiem).

Lai studiju programmas izveide atbilstu darba tirgus prasībām, īpaši nozīmīga ir no studējošajiem un absolventiem iegūtā atgriezeniskā saite. Studējošie un absolventi izvērtē studiju programmas norisi, kā arī iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču pielietojamību profesionālajā darbībā, tādējādi atgriezeniskā saite kiūst par vērtīgu studiju procesa pilnveides elementu.

SKNC katra studiju gada noslēgumā organizē studējošo aptauju, kuras rezultāti sniedz informāciju par studiju kvalitātes un ar to saistīto aspektu novērtēšanu. Studējošo aptauja ir pieejama e-vidē. Irizstrādātas arī absolventu un darba devēju aptaujas anketas. Studējošo aptauju rezultātus ņem vērā, plānojot nākamo akadēmisko gadu, izvērtējot docētāju pedagoģiskās un profesionālās kompetences, studiju atbalsta materiālu un avotu pieejamību, ārvalstu mācībspēku iesaisti u.c. jautājumus.

Absolventu un darba devēju aptaujas notiek izlases veidā. Darba devēji tiek aptaujāti pēc prakses norisēm, ar praksi nesaistīto darba devēju aptauja notiek vidēji reizi divos gados. Absolventu anketēšana vai intervēšana notiek gan uzreiz pēc absolvēšanas, gan vairākas reizes pēc augstskolas absolvēšanas (pēc pusgada, gada, trīs gadiem). Pēc iegūto datu apstrādes un rezultātu izskatīšanas tiek veiktas izmaiņu studiju programmas saturā. Studiju programmas direktors par to informē visas iesaistītās puses studējošos, docētājus, darba devējus, absolventus), tādējādi nodrošinot atgriezenisko saiti. Aptaujās minētie ieteikumi vai aizrādījumi un novēršanas mehānismi tiek apspriesti sanāksmēs gan ar virziena docētājiem, gan ar studējošajiem, kā arī notiek konsultācijas ar nozares pārstāvjiem. Studējošo pārstāvji piedalās virziena padomēs un risinājumu izstrādē par aptaujās sniegtajiem komentāriem.

Balstoties uz studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, tiek veikta studiju programmu satura pārskatīšana un pilnveide. Uz visiem anketās izteiktajiem pamatotajiem viedokļiem, ieteikumiem un aizrādījumiem reaģē studiju programmu direktors, nepieciešamības gadījumā izskatot jautājumus studiju virziena padomē. Pēc izmaiņu veikšanas studiju programmas saturā studiju programmas direktors informē visas iesaistītās puses (studējošos, docētājus, darba devējus, absolventus), tādējādi nodrošinot atgriezenisko saiti.

[1] Studiju programmu licencēšanas noteikumi.
<https://likumi.lv/ta/id/303957-studiju-programmu-licencesanas-noteikumi> [Pārlūkots 15.08.2021.]

[2] Daugavpils Universitātes studiju virzienu un studiju programmu atvēršanas un pārvaldības nolikums.
[Pārlūkots 21.08.2021.] https://du.lv/wp-content/uploads/2020/09/3_DU_Studiju-virzienu-un-studiju-programmu-atversanas-un-parv-nolikums.pdf

[3] Ministru kabineta noteikumi Nr. 793 "Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi".
<https://likumi.lv/ta/id/303956-studiju-virzienu-atversanas-un-akreditacijas-noteikumi> [pārlūkots 15.01.2020.]

2.3. Studējošo sūdzību un priekšlikumu iesniegšanas procedūras un/ vai sistēmas (izņemot studējošo aptauju veikšanu) raksturojums. Norādīt, vai un kādā veidā studējošajiem ir pieejama informācija par iespējām iesniegt sūdzības un priekšlikumus, kādā veidā tiek paziņots par sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas rezultātiem un veiktajiem uzlabojumiem studiju virzienā vai atbilstošajās studiju programmās, sniegt piemērus.

Studējošo sūdzību un priekšlikumu iesniegšana un izskatīšana ir būtiska studiju kvalitātes sistēmas

komponente. Lai nodrošinātu studiju kvalitātes uzlabošanu, ir nepieciešams analizēt procesus, iegūt skaidru sūdzību iemeslu izklāstu un nodrošināt atgriezenisko saiti ar sūdzības vai priekšlikuma iesniegšanu.

Studējošo sūdzību un priekšlikumu iesniegšanas procedūras un sistēmas

Studējošie ir tiesīgi iesniegt sūdzības un priekšlikumus studiju programmas direktoram, profilējošās struktūrvienības vadītājam, prodekānam, dekānam, prorektoriem un rektoram. Sūdzības un priekšlikumi atkarībā no to nozīmības pakāpes tiek pieņemti mutiski, rakstiski un elektroniski.

Sūdzības un priekšlikumi tiek pieņemti individuāli vai kolektīvi, atklāti (identificējot identitāti) un anonīmi. Iesniegumu noformēšana un pieņemšana DU tiek īstenota saskaņā ar “Iesniegumu likumā” noteikto kārtību. Iesniegumus par iespējamiem „DU Ētikas kodeksa” normu pārkāpumiem, tajā skaitā rīcību vai uzvedību ārpus DU, ja tādējādi ir ietekmēts DU prestižs, var iesniegt DU akadēmiskais, administratīvais un vispārējais personāls, studējošie. Studējošo vārdā iesniegumu var iesniegt Studentu padome, kas sūdzības izskatīšanas gaitā var uzstāties kā studējošā pārstāvis.

Studējošo un akadēmiskā personāla iesniegumus par Satversmē noteikto akadēmisko brīvību un tiesību ierobežojumiem un pārkāpumiem izskata DU Akadēmiskā šķīrējtiesa.

Atklātu sūdzību un priekšlikumu iesniegšana

DU studējošie var iesniegt atklātas sūdzības un priekšlikumus brīvā formā vai saskaņā ar procedūram, kas noteiktas DU iekšējos normatīvajos aktos.

Anonīmu sūdzību un priekšlikumu iesniegšana

DU ir pieejami šādi sūdzību iesniegšanas instrumenti:

- SKNC izveidotā tīmekļa vietnē pieejamā sadaļa

sknc.mozello.lv/sniegt-ieteikumu/;

- Studentu padomes izveidotā uzticības anketa – <https://ej.uz/1jjg>.

Anonīmās sūdzības tiek saņemtas elektroniski, pēc izskatīšanas un sūdzības satura analīzes SKNC veic pārrunas ar iesaistītajām pusēm un nepieciešamības gadījumā īsteno studiju kvalitātes monitoringu. Līdzšinējā praksē anonīmu sūdzību izskatīšanā SKNC cieši sadarbojas ar Studentu padomi, veicot situācijas izpēti un nepieciešamos pasākumus studiju kvalitātes uzlabošanai, jo saskaņā ar „Daugavpils Universitātes Studentu padomes nolikumu” Studentu padomei ir tiesības pieprasīt un saņemt informāciju no jebkuras DU struktūrvienības par visiem tās kompetencē esošiem jautājumiem, kas skar studējošo intereses.

Lai izskatītu ar uzņemšanu saistītas sūdzības, DU darbojas „Kārtība, kādā persona var apstrīdēt un pārsūdzēt ar uzņemšanu studiju programmā saistītus lēmumus Daugavpils Universitātē”, saskaņā ar kuru persona var apstrīdēt Uzņemšanas komisijas lēmumu par konkursa rezultātiem, iesniedzot iesniegumu DU rektoram septiņu darba dienu laikā pēc konkursa rezultātu publiskošanas.

Saskaņā ar „Nolikumu par studijām Daugavpils Universitātē” studējošie ir tiesīgi iesniegt fakultātes dekānam motivētu apelāciju par eksāmena rezultātiem vienas darba dienas laikā pēc to paziņošanas. Apelāciju triju darba dienu laikā izskata ar dekāna lēmumu izveidota komisija, piedaloties eksaminētājam un attiecīgās katedras vadītājam.

Informācijas pieejamība

Visi iekšējie normatīvie akti, saskaņā ar kuriem studējošie var iesniegt sūdzības un priekšlikumus, ir publiski pieejami DU mājas lapā. Studējošie var saņemt informāciju, vēršoties pie studiju programmas direktora, prodekāna, dekāna, SKNC un Studentu padomē.

Atgriezeniskā saite sūdzību un priekšlikumu izskatīšanā

SKNC koordinē studējošo sūdzību un priekšlikumu izskatīšanu, nepieciešamības gadījumā organizē ekspresaptaujas (piem., par 2018./2019. studiju gada sākumā vēlamu DU Bibliotēkas darba laiku, par brīvās izvēles studiju kursiem u.c.), īsteno studiju kvalitātes monitoringu, apmeklējot nodarbības un veicot pārrunas ar studējošajiem un akadēmisko personālu, lai nodrošinātu pilnvērtīgu konflikta vai problēmas analīzi. Attālinātā studiju procesa īstenošanas gaitā 2019./2020.st.g. pavasara semestrī tika organizēta arī DU studējošo aptauja par attālinātā studiju procesa īstenošanas kvalitāti, kuras rezultātā tika pilnveidots bibliotēkas pakalpojumu piedāvājums, kā arī dažādoti attālināto studiju organizēšanas paņēmieni un rīki, t.sk. studiju virziena “Vēsture un filozofija” studējošajiem. Attālinātā studiju procesa īstenošanas gaitā 2019./2020.st.g. un 2020./2021.st.g. studiju virziena vadītājs un studiju programmu direktori regulāri komunicē ar visu līmeņu studējošajiem, monitorējot studiju procesa norisi virziena studiju programmās.

Kopš 2013. gadā SKNC ir saņemtas mutiskas un rakstiskas sūdzības par studiju kvalitāti (piem., par studiju kursa aprakstā norādīto prasību kredītpunktu ieguvei un studējošo zināšanu un prasmju pārbaudes formu neatbilstību studiju procesa īstenošanā, priekšlikumi nodarbību saraksta sastādīšanai, bibliotēkas darba laika izmaiņas, komunikācijas problēmas u.c. jautājumi).

Visas sūdzības un priekšlikumi vienmēr tiek pārrunāti ar iesaistītajām pusēm. Sūdzību un priekšlikumu izskatīšanā piedalās studiju programmas direktors un nepieciešamības gadījumā –studiju virziena vadītājs un studiju prorektors. Pēc situācijas analīzes tiek rasti iespējamie risinājumi, studējošie vienmēr ir informēti par sūdzības un/vai priekšlikumu izpildi, SKNC sniedz konsultācijas studiju kvalitātes jautājumos.

Līdzšinējā prakse sūdzību izskatīšanā un uzlabojumu veikšana

Laika posmā no 2013. gada līdz 2019. gadam no studiju virziena “Vēsture un filozofija” studiju programmu studējošajiem bija saņemti dažādi priekšlikumi un sūdzības rakstiskā un mutiskā veidā. Tabulā apkopoti daži nozīmīgākie piemēri.

Priekšlikums vai sūdzība	Veiktie uzlabojumi
Darba laika izmaiņas DU bibliotēkā, bibliotēkas īsais darba laiks darba dienās un nepieejamība sestdienās.	Kopš 2018. gada rudens semestra mainīts DU bibliotēkas darba laiks: Darba dienās: no plkst. 9.00 – 20.00. Sestdienās: no plkst. 10.00 – 16.00. Studējošie par veiktajām izmaiņām sniedza pozitīvu vērtējumu.
COVID-19 pandēmijas apstākļos studenti aktualizēja kopmītņu apmaksas jautājumu, jo nodarbības norisinājās attālināti un studenti nedzīvoja kopmītnēs.	Katedras vadītāja vērās ar jautājumu pie DU vadības un saņēma ieteikumu iedrošināt studentus uz attālināto studiju periodu atteikties no kopmītnēm, tādējādi atbrīvojoties no pienākuma maksāt par neizmantojamo pakalpojumu. DU vadība apliecināja, ka, atsākoties klātienē studiju procesam, studējošajiem tiks nodrošināta vieta kopmītnēs.

2.4. Informācija par augstskolas/ koledžas izveidoto statistikas datu apkopošanas mehānismu, norādīt, kādi dati un cik regulāri tiek apkopoti, kā iegūtā informācija tiek izmantota studiju virziena pilnveidei.

DU, apkopojot fizisko personu datus, saglabā un apstrādā personas datus konkrētiem, skaidriem un likumīgiem nolūkiem un tikai normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā un apjomā.

DU darbojas **informatīvā sistēma DUIS**, kas satur statistiskos datus un informāciju par studiju programmām, studējošajiem un docētājiem. Sistēma pieejama no DU iekšējā tīkla. Datu ievadi DUIS nodrošina studiju programmu direktori, fakultāšu lietveži; to apkopšanu un pārbaudi veic Studiju daļa. Katra mēneša beigās notiek DUIS sistēmā apkopoto datu eksports uz **Valsts izglītības informācijas sistēmu (VIIS)**. Datu eksports tiek īstenots saskaņā ar 2019. gada 25. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 276 „Valsts izglītības informācijas sistēmas noteikumi” (<https://likumi.lv/ta/id/307796>). VIIS datu eksportam tiek apkopoti DU studējošo personas dati, informācija par studējošo statusu (imatrikulēto un eksmatrikulēto studējošo skaits, viņu statusa izmaiņas, piem., piederība semestrim, studiju pārtraukumā esošie studējošie u.tml.) u.c. saistoša informācija.

Viens no galvenajiem studiju virzienu pilnveides veicinošajiem instrumentiem ir **studējošo aptaujas**, ko SKNC izsludina 3 reizes gadā – 1. studiju gada studējošajiem 2 mēnešus pēc studiju uzsākšanas, pēc ziemas izlaiduma un pēc vasaras izlaiduma. Balstoties uz aptaujās sniegtajiem datiem un informāciju, nepieciešamības gadījumā SKNC veic lekciju vairošanu un individuālas studentu grupu aptaujas, kā arī organizē pārrunas ar docētājiem par studiju kvalitātes uzlabošanas pasākumiem.

Aptaujās iegūtie dati tiek apkopoti DU aptaujas sistēmā (*Open Source Project LimeSurvey*, pieejama šeit – <https://du.lv/daugavpils-universitates-2020-2021-studiju-gada-studejoso-aptauja/>) un tiek analizēti. Aptauju rezultāti tiek ievietoti studiju virzienu pašnovērtējuma ziņojumos.

DU organizē arī **absolventu un darba devēju aptaujas**. Absolventu aptaujas dati sniedz informāciju par absolventu nodarbinātības tendencēm, apgūto studiju programmu novērtējumu un ieteikumus to uzlabošanai. Aptauja ir izstrādāta platformā *Google forms* (pieejama: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfqCwHx3peZ8dE-ff1exziYSZu13T-Sh33UN9kyB-XQ1PRrIA/viewform>). Darba devēju aptaujas (pieejama: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScpJizuFLYAKK4Al6gyD-UOHS7lbF3z6Qy98k5RHQJil7W6Rg/viewform>) īsteno un datus apkopo studiju programmu direktori. To mērķis ir gūt ieteikumus DU studiju programmu satura pilnveidei un attīstībai.

Sistemātiski iegūtie dati, to analīze un interpretācija tiek izmantota studiju virziena pilnveidošanā. Studējošo un darba devēju aptaujas dati nodrošina studiju virziena programmu mērķu, uzdevumu atbilstību tirgus un sabiedrības prasībām, iaujot izsekot un izvērtēt katra studiju kursa kvalitāti, to atbilstību programmas mērķiem un uzdevumiem.

Liela vērība tiek pievērsta studentu apmierinātībai ar virziena programmu un studiju kursu docēšanas kvalitāti. Studiju virziena padomes sēdēs tiek apspriesti aptauju rezultāti. Iegūtā informācija tiek nodota studiju programmu direktoriem un studiju programmās strādājošajiem docētājiem. Izvērtējot studiju virziena programmu un atsevišķu studiju kursu kvalitāti, tiek lemts par nepieciešamajām izmaiņām studiju kursu saturā vai studiju procesa organizēšanā.

2.5. ESG 1. daīā iekiauto standartu integrēšanas raksturojums un novērtējums. Norādīt, kurš/-i no ESG 1. daīas standartiem tiek uzskatīti kā izaicinājums un, kuriem tiek pievērstapastiprināta vērtība.

Izstrādājot un īstenojot virziena “Vēsture un filozofija” studiju programmas, DU nepārtraukti rūpējaspar standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā integrēšanu visos studiju programmu izstrādes un īstenošanas posmos.

DU kvalitātes vadība balstās uz ESG 1. daīas standartiem. Studiju virzienu un programmu kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatā ir "Daugavpils Universitātes studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politika".

Lai nodrošinātu DU pašreizējo normatīvo dokumentu un procedūru pilnveidi un atbilstību studentcentrētai un ilgtspējīgai augstākajai izglītībai, īpaši izvērtējot un modernizējot kvalitātes politikas īstenošanas mehānismus, ESF projektā “Daugavpils Universitātes pārvaldības un vadības kompetenču pilnveidošana” (Nr. 8.2.3.0/18/A/010) ir pilnveidota studiju kvalitātes sistēma. Projektaietvaros ir izstrādāti vairāki ESG 1. daīas standarta kritērijos balstīti regulējošo dokumentu, piemēram, “DU studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politika”, „DU studiju kvalitātes politika un studiju kvalitātes pārraudzības stratēģija”, „DU studiju iekšējās kvalitātes sistēmas efektivitātes nodrošināšanas kārtība”, vadlīnijas “Daugavpils Universitātes iekšējās kvalitātes vadības procedūru īstenošana” un citu normatīvo aktu projekti, kas tiek salāgoti ar jaunveidoto “DU kvalitātes politikas” un “Kvalitātes vadības sistēmas rokasgrāmatas” projektu saturu.

“Daugavpils Universitātes studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politikā” noteikts, ka visas ieinteresētās puses (studējošie, akadēmiskais personāls, absolventi, darba devēji) izprot DU iekšējās studiju kvalitātes sistēmu un regulāri iesaistās tās pilnveidē. Studējošo, absolventu un darba devēju iesaistīšanai kvalitātes pilnveidē tiek izmantotas aptaujas, intervijas, fokusgrupu diskusijas. Mērījumu rezultāti tiek izmantoti nepieciešamo uzlabojumu veikšanai studiju programmās un virzienu studiju satura modernizēšanā.

Kvalitātes nodrošināšanas politika. Visu līmeņu studiju virziena programmas tiek izstrādātas saskaņā ar spēkā esošo normatīvo regulējumu un tiek pilnveidotas līdz ar likumdošanas un darba tirgus pieprasījuma izmaiņām, zinātnes un prakses jaunākajām atziņām. Ikviens virziena studējošais saņem nepieciešamo atbalstu un pārraudzību katrā akadēmiskās darbības solī, DU pauž stingru pārliecību akadēmiskā godīguma jautājumos. Visiem iesniegtajiem zinātniskajiem darbiem tiek veikta plaģiātisma pārbaude. DU darbiniekiem un studējošajiem tiek nodrošināta vienāda attieksme un piekļuve studijām nepieciešamajiem resursiem.

Studiju virziena “Vēsture un filozofija” programmu izstrāde un apstiprināšana. Visas virziena programmas tika izstrādātas un pilnveidotas saskaņā ar virzienam saistošo tiesisko regulējumu, darba tirgus pieprasījumu, nozares attīstības tendencēm, tādējādi nodrošinot programmas atbilstību mūsdienu prasībām. Visas virziena studiju programmas ir pakiautas noteiktām apstiprināšanas un pārskatīšanas procedūrām.

Studentcentrēta mācīšanās, mācīšana un novērtēšana. Ņemot vērā studējošo spēju, vajadzību, personiskās un profesionālās pieredzes dažādību un apzinoties atgriezeniskās saiknes nozīmi, tiek lietotas dažādas kontaktnodarbību studiju metodes, piemēram, lekcijas, praktiskās nodarbības, radošie semināri, lomu spēles, diskusijas, meistarklases, studiju projekti, treniņi, gadījumu un problēmsituāciju analīze, projektu izstrāde, individuālais un grupu darbs, ekskursijas, audiovizuālo materiālu analīze, praktiskās darbnīcas, simulācijas u.tml., kas tiek mērķtiecīgi integrētas virziena visu līmeņu studijuursos.

Studentu imatrikulācija, studiju gaita, kvalifikāciju atzīšana un sertifikācija. Studentu imatrikulācijas, studiju gaitas, kvalifikācijas atzīšanas izmantoti savlaicīgi iepriekš apstiprināti un publiski pieejami iekšējie

normatīvie akti (noteikumi, kārtības, nolikumi, piem., Nolikums par studijām DU, Daugavpils Universitātes studiju virzienu un studiju programmu atvēršanas un pārvaldības nolikums, Daugavpils Universitātes Doktora studiju nolikums u.c.), kuros precīzi tiek aprakstīta un izskaidrota iepriekšminēto procesu gaita.

Mācībspēki. Virziena īstenošanai nepieciešamo mācībspēku piesaiste tiek īstenota saskaņā ar skaidrām, publiski pieejamām amata prasībām. Ikvienam studiju virziena īstenošanā iesaistītajam mācībspēkam tiek nodrošināti profesionālās pilnveides pasākumi (attālināto studiju iespēju un e-rīku atbalsta semināri (Zoom, Webex, Moodle), angļu valodas pilnveides kursi u.c.), kā arī tiek veicināta zinātniskā darbība, stiprinot saikni starp izglītību un zinātņi, un sekmētas inovācijas mācīšanas metodes un jaunu tehnoloģiju lietošana, nodrošinot nepieciešamo tehnisko aprīkojumu un iedrošinot izmantot dažādas mācīšanas metodes (piem., iepirkta Zoom licences, auditorijas aprīkotas attālināto studiju norisei, tika pilnveidotas Moodle iespējas).

Mācību resursi un atbalsts studentiem. DU nodrošina atbilstošus un viegli pieejamus mācībulīdzekļus un dažāda atbalsta pieejamību. Atbilstoši studentcentrētas izglītības nostādnēm tiek nodrošināta Studējošo servisa centra, dekanāta, katedras, bibliotēkas darbība, regulāri tiek aktualizēti un papildināti Moodle vidē ievietotie mācību resursi.

Informācijas vadība. DU tiek apkopota, analizēta un vēlāk izmantota atbilstoša informācija efektīvai studiju programmu vadīšanai, izmantojot, piemēram, DUIS sniegtās iespējas, ikgadējā pašnovērtējuma procedūras ietvaros vai regulāra informācijas apmaiņa katedras un virziena sēžu laikā.

Sabiedrības informēšana. DU nodrošina sabiedrības informēšanu, regulāri publicējot skaidru, precīzu, objektīvu, aktuālu un viegli pieejamu informāciju par savu darbību, ieskaitot piedāvātās programmas un atlases kritērijus uzņemšanai tajās, kā arī par studiju programmu sagaidāmajiem mācīšanās rezultātiem un piešķiramo kvalifikāciju. Informācija par studiju virziena programmām tiek regulāri izplatīta, izmantojot ikgadējo “Zinātnieku nakts”, “Zinātnes festivāla” pasākumu platformu, atvērto durvju dienas. Daugavpils Universitāte regulāri piedalās dažādās izglītības izstādēs gan Lavijā, gan ārvalstīs, un tur tiek izplatīta informācija par studiju virziena programmām.

Programmu apsekošana un regulāra pārbaude. DU notiek sistemātiska un regulāra studiju programmu apsekošana un pārbaude, lai pārliecinātos, vai tiek sasniegti izvirzītie mērķi un studiju rezultāti. Katru gadu tiek aktualizēti studiju plāni, tiek papildināts studiju kursu nodrošinājums pēc nepieciešamības, tiek pilnveidoti kursa apraksti, papildinot gan ar izmantotās literatūras avotiem, gan saskaņā arī jaunākajām zinātnes atziņām un atbilstoši darba tirgū ieviestajām inovācijām. Studiju programmu apsekošana un regulāra pārbaude notiek saskaņā ar DU normatīvajiem aktiem.

Īpaša uzmanība 2020./2021. st. gadā tiek pievērsta DU mācībspēku, tostarp studiju virziena “Vēsture un filozofija” docētāju, profesionālās pilnveides pasākumu nodrošināšanai.

1) Lai atbalstītu akadēmisko personālu svešvalodu, it īpaši angļu valodas, prasmju uzlabošanā, un veicinātu akadēmiskā personāla dalību starptautiskajā sadarbībā un mobilitātes pasākumos ESF projekta “Daugavpils Universitātes stratēģiskās specializācijas jomu akadēmiskā personāla profesionālās kompetences stiprināšana” (Nr.8.2.2.0/18/A/022) un projekta “Daugavpils Universitātes studiju virziena „Izglītība, pedagogija un sports” (Nr.8.2.2.0/18/I/005) akadēmiskā personāla kapacitātes stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās” ietvaros DU akadēmiskajam personālam ir iespēja pilnveidot valodas prasmes **angļu valodas mācību programmās B2 un C1 līmeņos.**

2) Docētāju kompetences pilnveidošanai izmantot e-studiju vidi un tehnoloģiskos risinājumus studiju procesā ESF projektu “Daugavpils Universitātes stratēģiskās specializācijas jomu akadēmiskā personāla profesionālās kompetences stiprināšana” (Nr. 8.2.2.0/18/A/022) un “Daugavpils Universitātes studiju virziena "Izglītība, pedagogija un sports" akadēmiskā personāla kapacitātes stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās” (Nr. 8.2.2.0/18/I/005) ietvaros 2021. gada februārī un martā tiek organizēti profesionālās pilnveides kursi “E-studiju materiālu un virtuālo studiju platformu izstrādes

pamati” un “Tendences izglītības tehnoloģiju izmantošanā”.

3) Docētāju profesionālās kompetences pilnveidošanai ESF projekta “Daugavpils Universitātes stratēģiskās specializācijas jomu akadēmiskā personāla profesionālās kompetences stiprināšana” (Nr. 8.2.2.0/18/A/022) ietvaros DU tiek piedāvātas vairākas profesionālās pilnveides programmas, piemēram, “Saskarsmes un komunikāciju prasmes”, “Līderības ABC”, “Līderība kuočinga stilā”, “Saskarsme”, “Emocionālā inteliģence izglītībā”, “E-studiju materiālu un virtuālo studiju platformu izstrādes pamati”. Minētā projekta ietvaros akadēmiskajam personālam tiks organizētas arī pašizaugsmes lekcijas par izgudrojumu komercializāciju, uzturu, ķermeņa veselību, personības harizmu un izdegšanas risku novēršanu, pretstresa dienas, profesionālās efektivitātes veicināšanas diennakts nometnes, pieredzē balstītas mācības un vizītes uz uzņēmumiem atbilstoši studiju virzienu tematikai Latvijā.

Kā lielākais izaicinājums studiju virziena “Vesture un filozofija” programmu īstenošanā ir e-studiju vides *MOODLE* izmantošanas aktivizēšana studiju programmu satura apguvei, sasniegto studiju rezultātu vērtēšanai un atgriezeniskās saites sniegšanai.

Lai sniegtu nepieciešamo atbalstu akadēmiskajam personālam, DU kopš 2020. gada katru studiju gadu tiek piešķirti granti studiju satura aktualizēšanai vai izstrādei e-studiju vidē *MOODLE*, pamatojoties uz “Kārtība par grantu piešķiršanu zinātniski pētniecisko atziņu pārnesei uz studiju saturu Daugavpils Universitātes e-studiju vidē *MOODLE*”, grantu izstrādes laikā akadēmiskajam personālam tiek organizēti atbalsta semināri.

DU Studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir pietiekami elastīga, lai reaģētu uz nestandarta situācijām, piemēram, lai nodrošinātu gala/valsts pārbaudījumu norises kvalitāti attālinātā studiju procesā. 2019./2020.st.g.tika izstrādāta "Kārtība par gala/valsts pārbaudījumu organizēšanu attālināti Daugavpils Universitātē 2019./2020. studiju gada pavasara semestrī". 2020./2021.st.g. ar mērķi novērst iepriekšējā studiju gadā apzinātos riskus gala/valsts pārbaudījumu norisē, izstrādātā kārtība pirms ziemas sesijas tika precizēta un papildināta, ņemot vērā iepriekšējā procedūrā konstatētos draudus.

3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums

3.1. Sniegt informāciju par Daugavpils Universitātes sistēmu studiju virziena un atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamā finanšu nodrošinājuma noteikšanai. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajām studiju programmām, kā arī pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju virziena attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo (katrai nostudiju virziena studiju programmām), norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām.

Studiju virziena "Vēsture un filozofija" finansējuma avots ir valsts budžeta finansējums studijām (dotācija) un studiju maksa. Izmaksu aprēķins vienam studējošajam studiju virziena programmās veikts DU Finanšu un uzskaites daļā, iekļaujot darba algas fondu un darba devēja VSAOI, komandējumu, materiālu, energoresursu un inventāra izmaksas, grāmatu, iekārtu iegādes un investīciju izmaksas, kā arī izmaksas studentu sociālajam nodrošinājumam. Izmaksu aprēķins uz vienu studējošo katrā no virziena programmām pievienots pielikumu sadaļā "Citi pielikumi".

ABSP "Vēsture" (43228) izmaksas uz vienu studējošo ir 4822.11 EUR, ap 1600 EUR gadā.

AMSP "Vēsture" (45228) izmaksas uz vienu studējošo ir 3066.41 EUR (1533 EUR gadā).

KDSP "Vēsture un arheoloģija" (51228): pašizmaksa uz vienu studējošo ir 10166.61 EUR (3388 EUR gadā).

KDSP "Vēsture un arheoloģija" pašizmaksas aprēķins tika veikts arī LU, izmantojot LU Studiju departamenta un LU Finanšu un uzskaites departamenta izstrādāto metodiku pašizmaksaskalkulācijai, 3498 eiro gadā uz 1 nosacīto studentu, kur mācībspēku pedagoģiskā, zinātniskā un organizatoriskā darba izmaksas ir 1895 eiro uz 1 studentu gadā. Pārējās izmaksas veido vispārējā personāla atalgojums, infrastruktūras uzturēšanas izdevumi, studiju nodrošināšanai nepieciešamās mantas un pakalpojumu iegāde, kā arī LU netiešās izmaksas. Aprēķins ir veikts pie nosacījuma, ka KDSP abās augstskolās kopumā studē 15 – 18 studējošie, kuri pamatos ir valsts dotēti studenti. Maksas studentu dalība būtu papildus atbalsts, būtu jāsaista prognozes ar doktora grāda prestižostatusu atsevišķu sabiedrības grupu, piemēram, valsts ierēdņu, diplomātu, zinātniskās iestādēs strādājošu bez doktora grāda pētnieku vēlmi to iegūt karjeras attīstības nolūkos.

DU Studiju virziena "Vēsture un filozofija" zinātnes attīstībai tiek piešķirti zinātnes bāzes attīstības līdzekļi no IZM. Zinātnes attīstībai paredzētos līdzekļus studiju virziens iegūst, pamatojoties uz docētāju zinātniskajiem sasniegumiem un rādītājiem par iepriekšējo gadu, ko izvērtē DU Zinātņu daļa. Studiju virziena docētāji var pretendēt uz publikāciju apmaksu, kas indeksētas Web of Science vai SCOPUS datu bāzēs, kā arī saņemt atlīdzību par Hirša indeksu. Turklāt jau vairākus gadus ir iespēja piedalīties Daugavpils Universitātes pētniecības projektu konkursā un saņemt finansējumu, ko veiksmīgi ir izmantojuši virzienā iesaistītie docētāji, piem., M. Grizāne, I. Saleniece, E. Vasiļeva, M. Burima u.c.

Studiju virziena "Vēsture un filozofija" docētāji aktīvi iesaistās pašvaldību attīstības projektu veidošanā un vadīšanā, kā arī starptautiskajos pētnieciskajos un lietišķajos projektos (skat. 4.3., 4.4.), tādējādi pilnveidojot savas prasmes un daloties savā pieredzē ar projektu partneriem.

Studējošie var pieteikties studējošo pētniecības projektu konkursam [1] vai arī kopā ar docētājiem piedalīties pētniecības projektu konkursā [2] un saņemt finansējumu pētniecības aktivitāšu

īstenošanai.

Plašāk par studiju maksu un atlaidēm – <https://du.lv/studijas/studiju-maksa-un-atlaides/>.

Kopumā var atzīmēt, ka gan LU VFF, gan DU HF struktūrvienību finansiālo bāzi, kas nepieciešama studiju programmu īstenošanai, nodrošina ieņēmumi no studējošo maksām un valsts budžeta finansējuma studijām (dotācija). LU VFF un DU HF struktūrvienību studiju finansiālā bāze ir pietiekama, lai nodrošinātu studiju procesu līdz šim realizētajās studiju programmās. Finanšu situāciju regulāri uzrauga, pārskatot studiju programmu izmaksas, mācībspēku plānoto slodžu atbilstību reālajam studentu un darba apjomam. LU un DU rīcībā jau ir nepieciešamais aprīkojums kopīgās studiju programmas realizācijas uzsākšanai, kas nozīmē, ka arī jaundibināto KDSP “Vēsture un arheoloģija” var realizēt bez tūlītējiem papildus izdevumiem iekārtu un aprīkojuma iegādei.

[1] Konkursa "Daugavpils Universitātes studējošo pētniecības projekti" nolikums.

<https://du.lv/daugavpils-universitate-izsludinats-studejoso-petniecibas-projektu-konkurss/>

[2] Konkursa "Daugavpils Universitātes pētniecības projekti" kārtība.

<https://du.lv/daugavpils-universitate-izsludinats-ieksejo-petniecibas-projektu-konkurss-2020-gadam/>

3.2. Sniegt informāciju par studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamo infrastruktūras un materiāltehnisko nodrošinājumu, norādīt, vainepieciešamais nodrošinājums ir augstskolas/ koledžas rīcībā, tā pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem (specifisku aprīkojumu, kas paredzēts konkrētai studiju programmai, norādīt III. daļas 3. nodaļā pie atbilstošās studiju programmas).

Daugavpils Universitātes materiāltehniskā bāze

Studiju process galvenokārt notiek **Daugavpils Universitātes** studiju korpusā Vienības ielā 13, kur atrodas DU Humanitārās fakultātes **Vēstures katedra** un ikdienā strādā studiju virziena “Vēsture un filozofija” studiju programmu īstenošanā iesaistītie docētāji. Materiāli tehniskais nodrošinājums atbilst virziena studiju programmu vajadzībām un mūsdienu tehnoloģiju iespējām. Akadēmiskajām personālām, pētniekiem un doktorantiem ir pieejama moderna zinātniskā vide – tehniskais aprīkojums, datori, audio un video līdzekļi, orgtehnika, telpu aprīkojums un datubāzes. Studiju procesā un pētnieciskajā darbā, kā arī tā rezultātu aprobācijā un prezentācijā tiek izmantotas mūsdienu metodes un tehnoloģijas, kuras ir pieejamas vairākās atbilstoši aprīkotajās auditorijās, ieskaitot **prof. Joela Veinberga auditoriju** (312. aud.), kur atrodas prof. Veinberga bibliotēka.

	Skaitis	Auditorijas nr. Vienības ielā 13
Stacionārie datori ar monitoru	26	111., 303., 305., 309., 310., 312., 315., 322., 404., 405., 406., 408. aud.
Portatīvie datori	6	301., 308., 310. aud.

Audio iekārtas	12	111., 303., 305., 301., 308., 309., 310., 315., 322., 408., 404., 405., 110. aud.
Kopētāji	1	301. aud.
Projektori	13	111., 110., 315., 309., 308., 301., 305., 303., 310., 312., 404., 405., 408., 322. aud.
Televizori	10	101., 106., 109., 324., 301., 308., 310. aud.
Interaktīvās tāfeles	4	101., 301., 307., 313. aud.
Lingafonijas kabinets	1	305. aud.
Sinhronās tulkošanas aprīkojums (60 cilvēku) un konferenču zāle 75 cilvēkiem	1	308. aud.
Videokonferenču zāle ar sinhronās tulkošanas kabīni un Life Size videokonferenču programmatūru	1	301. aud.
Diktafoni	15	310. aud.
Dokumentu kamera	1	301. aud.
Mikrofoni	4	301., 308. aud.

Visās auditorijās ir interneta pieslēgums.

310. aud. atrodas **Mutvārdu vēstures centrs**. Vairāku projektu ietvaros ir iegādāta datortehnika, video un audio aparātūra, digitāla skaņu ierakstoša aparātūra un datorprojektori ar ekrānu, kas tiek izmantoti pētnieciskajā darbā, tā rezultātu aprobācijā un studiju kursu apguvē. Studējošo rīcībā ir arī DU Sociālo un humanitāro zinātņu institūta **pētnieciskā centra “Latgales Pētniecības institūts”** telpas, datortehnika, bibliotēka u.c. resursi.

Studiju procesā un patstāvīgo pētniecisko projektu realizēšanā studējošie var izmantot: DU *CISCO System Networking Local Academy* datorklasi ar jaunu piekļuves tehnoloģiju; DU Multimediju Centra **tehniskos resursus**; DU Informācijas tehnoloģiju centra tehniskos resursus; kopēšanas iekārtas; vizuālās prezentācijas iekārtas; video filmēšanas, video montēšanas iekārtas, audio iekārtas.

DU ir īstenots projekts „Daugavpils Universitātes studiju programmu kvalitātes uzlabošana un vides pieejamības nodrošināšana”, ko līdzfinansē Eiropas reģionālās attīstības fonds (ERAF) un tā ietvaros noritēja DU infrastruktūras modernizēšana un pielāgošana personām ar īpašām vajadzībām, tādējādi uzlabojot vides pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem (kustību, redzes, dzirdes, garīga rakstura traucējumiem):

mācību korpusos Vienības ielā 13, Parādes ielā 1, DU mācību bāzē „Ilgas” notikusi telpu pielāgošana personām ar īpašām vajadzībām. Mācību auditorijas ir pieejamas cilvēkiem ratiņkrēslos – ierīkoti lifti un pacelājs, likvidēti sliekšņi, piemērots durvju platums.

izveidota bērnistaba, kas paredzēta studējošajiem jaunajiem vecākiem – mazuļa pārtīšanai un barošanai, un rotaļistaba – studējošo vecāku bērnu nodarbināšanai lekciju laikā.

Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes rīcībā esošās telpas ir atbilstošas

fakultātes studentu skaitam. Fakultāte izmanto LU telpas Rīgā, Aspazijas bulvārī 5, tā izvietota ēkas 2 stāvos, kopumā izmantojot telpas 587,10 m² platībā. 5. stāvā atrodas 5 auditorijas ar kopējo platību 312,30 m². Auditorijās nodrošinātas vietas 260 studentiem, tās ir noslogotas gandrīz pilnu dienu – par 67% darbadienās (pavasara semestrī par 95%), par 74% sestdienās. Visas auditorijas ir aprīkotas ar multimediju projektoriem un datoriem, visās ēkas telpās ir interneta (bezvadu) pieslēgums. Ēkas 2. stāvā atrodas fakultātes pasniedzēju darba telpas, fakultātes dekāna un izpilddirektora kabinets, zinātnes telpa (kas tiek attīstīta kā arheoloģijas laboratorija), kā arī koplietošanas telpas, tajā skaitā dekanāta telpa, personāla atpūtas telpa un palīgtelpas. Visi pasniedzēji ir nodrošināti ar darba vietām. Pasniedzēju darba kabinetos ir aprīkotas darba vietas, kas labiekārtotas ar darba galdu, stacionāro datoru un printeri. Nākotnē, 2023. gadā, paredzēt visu vēstures programmu atrašanās LU Rakstu mājā Torņakalnā.

3.3. Sniegt informāciju par sistēmu un procedūrām, kuras tiek piemērotas metodiskā un informatīvā nodrošinājuma pilnveidei un iegādei. Raksturojums un novērtējums par bibliotēkas un datubāzu pieejamību studējošajiem (t.sk. digitālajā vidē) un atbilstību studiju virziena vajadzībām, ietverot informāciju par bibliotēkas darba laika piemērotību studējošo vajadzībām, telpu skaitu/platību, piemērotību pastāvīgam studiju un pētniecībasdarbam, bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, pieejamo literatūru studiju virziena īstenošanai, studējošajiem pieejamajām datu bāzēm atbilstošajā jomā, to lietošanas statistiku, bibliotēkas krājumu papildināšanas procedūru un datu bāzu abonēšanas procedūru un iespējām.

Informācija par sistēmu un procedūrām, kuras tiek piemērotas metodiskā un informatīvā nodrošinājuma pilnveidei un iegādei.

Studiju virzienu padomēs tiek apspriesta nepieciešamās literatūras iegāde, tiek sastādīts saraksts, ko saskaņo ar studiju un zinātņu prorektoriem. Saraksts tiek iesniegts DU Budžeta komisijā. Pēc saraksta apstiprināšanas literatūra tiek iepirkta un iekauta studiju kursu aprakstos. Ja studiju virziena ietvaros nepieciešama studiju infrastruktūras atjaunošana, studiju virziena vadītājs vai programmas direktors var sniegt pieteikumu izskatīšanai DU Budžeta komisijā.

Daugavpils Universitātes (DU) Bibliotēkas vispārīgs raksturojums.

Daugavpils Universitātes Bibliotēka iekauta Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā (BLB0524), 2017. gada 16. maijā saņēmusi Bibliotēkas akreditācijas apliecību, un tai atkārtoti uz pieciem gadiem piešķirts vietējas nozīmes bibliotēkas statuss. Savā darbībā Bibliotēka izmanto integrēto informācijas sistēmu ALISE (Advanced Library Information Service).

Bibliotēkas darba laiks, pieejamība informācijas resursiem un pakalpojumi.

Bibliotēka studējošajiem nodrošina pieeju kvalitatīvai un studiju jomai atbilstošai informācijai, studiju un pētniecības nolūkiem piedāvājot bibliotēkas krājumā esošos informācijas resursus, kā arī pasūtot informācijas resursus no citām bibliotēkām. Bibliotēkas telpas ir pieejamas arī cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Bibliotēkas lasītavā lietotājiem ir pieejamas 60 darba vietas (t. sk. 20 datorizētas). Bibliotēkas darba laiks ir pielāgots studentu ērtībām. Bibliotēka atvērta lietotājiem darba dienās no plkst. 9.00 līdz 20.00, sestdienās no plkst. 10.00 līdz 16.00. Grāmatas var nodot arī ārpus bibliotēkas darba laika, izmantojot grāmatu nodošanas iekārtas pie mācību korpusiem Vienības ielā 13 un Parādes ielā 1.

Piedāvāto pakalpojumu daudzveidība, telpu plānojums un darba laiks ir cieši saistīti ar lietotāju

vajadzību apmierināšanu. Bibliotēkas telpu kopplatība ir 1000 m², studējošo rīcībā ir 2 lasītavas ar brīvu pieeju krājumam, 2 abonementi, Bibliogrāfijas un informācijas sektors, 20 datori, 3 multifunkcionālas iekārtas, 2 kopētāji, 2 printeri, internets, t.sk. piekļuve bezvadu internetam. Bibliotēkā tiek nodrošināti visi pakalpojumi, kas veicina patstāvīgu studiju veikšanu. Pakalpojumi tiek sniegti saskaņā ar DU Bibliotēkas lietošanas noteikumiem, kas apstiprināti 2014. gada 20.oktobrī ar DU rektora rīkojumu Nr. 5-4/205. Bibliotēka sniedz bezmaksas pamatpakalpojumus un maksas pakalpojumus.

Bezmaksas pamatpakalpojumi:

- grāmatu un citu izdevumu elektroniskā pasūtīšana, rezervēšana, izmantošanas termiņu pagarināšana;
- grāmatu un citu izdevumu saņemšana izmantošanai uz vietas Bibliotēkas lasītavā vai ņemšanai uz mājām;
- grāmatu un citu izdevumu piegāde no Latvijas Nacionālās bibliotēkas un citām valsts nozīmes bibliotēkām, ja DU Bibliotēkā izdevuma nav;
- pašapkalpošanās bibliotēkā ir pieejama pašapkalpošanās sistēma grāmatu izsniegšanai un nodošanai; pie abiem mācību korpusiem ir pieejamas arī grāmatu nodošanas iekārtas;
- datoru un interneta lietošana, arī WI-FI; elektronisko katalogu un datubāzu lietošana; EBSCO,
- ScienceDirect un Scopus datubāzu lietošana ārpus DU telpām;
- konsultācijas informācijas meklēšanā un literatūras sarakstu sastādīšanā; lietotāju apmācībasdarbam ar elektroniskajiem katalogiem un datubāzēm.

Maksas pakalpojumi:

DU Bibliotēkas maksas pakalpojumu saraksts apstiprināts Senāta sēdē 2014. gada 16. jūnijā, protokols Nr. 5:

- kopēšana no Bibliotēkā esošajiem izdevumiem, ievērojot Autortiesību likumu;
- izdruka ar printeri;
- skenēšana;
- starptautiskā starpbibliotēku abonementa pakalpojumi, grāmatu, rakstu kopiju, t. sk. e-kopijupiegāde.

Bibliotēkas krājums.

Bibliotēka krājumu veido atbilstoši Universitātes studiju un zinātniskā darba virzieniem, studiju programmu prasībām, tādējādi nodrošinot ar informāciju visus DU studiju līmeņus – bakalaura, maģistra, doktora, kā arī zinātniskās pētniecības virzienus. Bibliotēka nodrošina grāmatu, žurnālu, datubāzu un citu izdevumu iegādi pēc DU fakultāšu pieteikumiem, kurus ir izskatījusi un apstiprinājusi DU Budžeta komisija.

Bibliotēkas krājums ir 271221 eksemplāri, t. sk. 224833 grāmatas, 32720 periodiskie izdevumi (368 nosaukumi). Grāmatu skaits vēstures nozarē – 14506 vienības.

DU Humanitārās fakultātes Vēstures katedrā ir pieejama prof. J. Veinberga bibliotēka (pārsvarā grāmatas seno laiku vēsturē) un citi privātie dāvinājumi, kā arī projektu ietvaros iegādātās zinātniskās monogrāfijas un rakstu krājumi. Studiju un pētniecības procesā izmantojami Latgales Pētniecības institūta (LPI) bibliotēkas fondi (2600 nosaukumi), datu bāze “Latgales dati”, elektroniskās publikācijas LPI interneta mājas lapā (<http://lpi.du.lv>). Izveidota DU Mutvārdu vēsturescentra bibliotēka - viena no labākajām Latvijas bibliotēkām mutvārdu vēsturē, kas tiek izmantota studiju kursu apguvē un pētniecisko darbu izstrādē.

Atbilstoši DU attīstības stratēģijai 2015. – 2020. gadam Bibliotēka mērķtiecīgi palielina e-resursu īpatsvaru un attīsta e-resursu attālinātās piekļuves iespējas, lai nodrošinātu lietotājiem iespēju

izmantot resursus attālināti. Bibliotēkā piešķirtā finansējuma ietvaros datubāzu skaits tiek mērķtiecīgi izvērtēts. Katru gadu tiek analizēta abonēto datubāzu izmantošana.

Abonētie e-resursi:

Aktuālās normatīvo aktu izmaiņas izglītības jomā – ikmēneša e-izdevums par aktuālām normatīvo aktu izmaiņām izglītības jomā;

Cambridge University Press – humanitāro un sociālo zinātņu e-žurnālu pilntekstu datubāze;

EBSCO – daudznazaru datubāze, kurā pieejama informācija no vairāk nekā 12 500 pilnteksta, to skaitā 7 300 zinātniski recenzētiem žurnāliem. Datubāze piedāvā iespēju arī apskatīt anotācijas no žurnāliem, grāmatām, ziņojumiem un konferenču materiāliem;

Letonika – uzzīņu un tulkošanas datubāze, kurā pieejamas enciklopēdijas, vārdnīcas, attēlu, audio un video kolekcijas, latviešu literatūras pilntekstu bibliotēka;

LETA – ziņas un arhīvs – piedāvā iespēju meklēt publicētas ziņas, foto, video, preses relīzes, rakstus no Latvijas preses izdevumiem, statistiku un citu informāciju;

Lursoft – laikrakstu bibliotēka;

NOZARE.LV – aktuālā informācija svarīgākajās Latvijas nozarēs;

ScienceDirect – izdevniecības *Elsevier* datubāze humanitārajās, sociālajās, dabas un tehniskajās zinātnēs, dzīvībaszinātnēs un medicīnā. Datubāze satur informāciju par vairākiem tūkstošiem *Elsevier* izdoto žurnālu un grāmatu;

Scopus – izdevniecības *Elsevier* daudznazaru zinātnisko publikāciju bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datubāze;

Web of Science – daudznazaru zinātnisko publikāciju bibliogrāfiskās informācijas un citējamībasdatubāze.

Datubāzu lietošanas statistika 2020. gadā:

EBSCO:

Database Sessions – 13230Total

Searches – 67501

Total Full-Text Requests – 3792

Letonika:

Database Sessions - 1968 Total

Full-Text Requests - 7104

ScienceDirect:

Total Full-Text Requests – 5885

Scopus: Database Sessions – 4461

Total Searches – 5440

Žurnāli:

Latvijas Vēstures Institūta žurnāls

Latvijas vēsture: jaunie un jaunākie laiki Latvijas Arhīvi

Journal of Baltic Studies

The Journal of Modern History Вопросы истории

Вестник древней истории

Brīvpieejas resursi:

Cogent OA (Cogent Social Sciences) <https://www.cogentoa.com/journal/social-sciences> Core (The world's largest collection of open access research papers) <https://core.ac.uk/> De Gruyter Publishers. Law (brīva pieeja vairākiem dokumentiem)

https://www.degruyter.com/browse?authorCount=5&pageSize=10&searchTitles=true&sort=datedescending&t1=LA&type_0=journals

DOAB (Directory of Open Access Books) <https://www.doabooks.org/> DOAJ (Directory of Open Access Journals) <https://doaj.org/>

E-grāmatas latviski. Bezmaksas. Grāmatu grāmatnīca <https://egramatas.com/> Eiropas Savienības Informācijas centrs <http://www.eiroinfo.lv>

Eiropas Savienības portāls <http://europa.eu/> Eiropas Komisija <http://ec.europa.eu/> Eiropas

Parlaments <http://www.europarl.europa.eu/> ES Padome <http://ue.eu.int/> JSTOR ((Journals in

JSTOR). Nepieciešams reģistrēties <https://www.jstor.org/subjects>

JURN (search millions of free academic articles, chapters and theses) <http://www.jurn.org/#gsc.tab=0>

Latvijas Nacionālā Digitālā Bibliotēka <http://gramatas.lndb.lv/#allThemesMDPI>

(MDPI is a pioneer in scholarly open access publishing)

OER Commons (Open Educational Resources) <https://www.oercommons.org> Open Book Publishers <https://www.openbookpublishers.com/section/70/1> Project Gutenberg. Free eBooks http://www.gutenberg.org/wiki/Main_Page

The WWW Virtual Library <http://www.vlib.org/>

Bibliotēkas krājuma papildināšana un datu bāzu abonēšana notiek pēc fakultāšu docētāju pieprasījuma. Iesniegumus par grāmatu iepirkšanu regulāri izskata un apstiprina DU Budžeta komisija, tādējādi īstenojot mehānismu jaunāko izdevumu iegādei DU bibliotēkā. Bibliotēka neveic krājuma digitalizāciju, taču bibliotēkas informatīvajā sistēmā tiek augšupielādēti DU studējošonoslēguma darbi. Bibliotēka regulāri informē fakultātes par jaunāko literatūru, par datu bāzuizmēģinājumiem un abonēšanas iespējām, lai fakultāšu docētāji un studējošie varētu iepazīties ar jauniem piedāvājumiem. Bibliotēkā pieejami programmas nodrošināšanai aktuāli starpdisciplināri zinātniskie izdevumi.

Latvijas Universitātes Bibliotēkas vispārīgs raksturojums

Latvijas Universitātes Bibliotēka (LUB) iekauta Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā (BLB1000), 2017. gada 22. jūnijā saņēmusi Bibliotēkas akreditācijas apliecību un tai atkārtoti piešķirts valsts nozīmes bibliotēkas statuss uz pieciem gadiem.

Bibliotēkā pieejamā literatūra studiju virziena īstenošanai

**LU un DU doktora studiju programmai “Vēsture un arheoloģija” kopumā
(kopā LU Bibliotēkas krājumā)**

Drukātie izdevumi (eks.)			Izdevumu sadalījums pa valodām (eks.)				
Grāmatas	Seriālizdevumi <i>periodiskie izdevumi</i>	Citi izdevumu veidi	Latviešu	Angļu	Krievu	Vācu	Citas valodas
32 635	10 001	564	13 568	6489	10 794	8 538	3 811

Kopā: **43 200** eksemplāri

**LU un DU doktora studiju programmai “Vēsture un arheoloģija” vēstures jomā
(kopā LU Bibliotēkas krājumā)**

Drukātie izdevumi (eks.)			Izdevumu sadalījums pa valodām (eks.)				
Grāmatas	Seriālizdevumi <i>periodiskie izdevumi</i>	Citi izdevumu veidi	Latviešu	Angļu	Krievu	Vācu	Citas valodas
25 563	5 835	441	9 835	3 965	8 200	6 860	2 979

Kopā: **31 839** eksemplāri

**LU un DU doktora studiju programmai “Vēsture un arheoloģija” arheoloģijas jomā(kopā
LU Bibliotēkas krājumā)**

Drukātie izdevumi (eks.)			Izdevumu sadalījums pa valodām (eks.)				
Grāmatas	Seriālizdevumi <i>periodiskie izdevumi</i>	Citi izdevumu veidi	Latviešu	Angļu	Krievu	Vācu	Citas valodas
791	771	22	612	292	396	182	102

Kopā: **1584** eksemplāri

**LU un DU doktora studiju programmai “Vēsture un arheoloģija” historiogrāfijas jomā
(kopā LU Bibliotēkas krājumā)**

Drukātie izdevumi (eks.)

Izdevumu sadalījums pa valodām (eks.)

Grāmatas	Seriālizdevumi <i>periodiskie izdevumi</i>	Citi izdevumu veidi	Latviešu	Angļu	Krievu	Vācu	Citas valodas
2 536	807	26	1123	675	930	494	147

Kopā: **3 369** eksemplāri

Krājuma digitalizācijas līmenis

LU Bibliotēka sadarbībā ar LU Informāciju tehnoloģiju departamentu klientiem nodrošina LU e- resursu repozitorija izmantošanu.

LU e-resursu repozitorijā Bibliotēka, publikāciju autori, LU struktūrvienības vai LU izdevumu pārstāvji regulāri ievieto savu publikāciju elektroniskās versijas, digitalizētos informācijas resursus ar kultūrvēsturisku vērtību, LU mācībspēku promocijas darbus un to kopsavilkumus, lai nodrošinātu LU zinātnisko sasniegumu brīvu un nemainīgu tiešsaistes piekļuvi (<http://dspace.lu.lv>)

Digitalizētos izdevumus, uz kuriem attiecas autortiesību aizliegums, Bibliotēka piedāvā izmantot uz vietas lasītavās.

Šobrīd tajā kopumā atrodami vairāk nekā 223 dažāda veida informācijas resursi vēstures un arheoloģijas virzienā.

Datubāzes

Atbilstoši LU stratēģiskajam plānam 2010.-2020. gadam LU Bibliotēka palielina e-resursu īpatsvaru un attīsta e-resursu attālinātās piekļuves iespējas, lai nodrošinātu lietotājiem iespēju izmantot resursus attālināti.

2020. gadā LU abonē 34 e-resursu platformas (kurā ir gan e-grāmatas, gan e-žurnāli, gan uzziņu resursi, rīki, multimediji, statistika, gan jaukta formāta datubāzes). Tajās pieejami 17 592 pilntekstu e-žurnāli (tostarp atsevišķi abonētie), 2,5 miljoni pilntekstu pasaules disertācijas un maģistra darbi, 4 statistikas datubāzes, 2 pētniecības rīki, 9 uzziņu datubāzes, kā arī 2 pētniecības platformas. LU pieejamas pārbaudītas 122 atvērtās piekļuves datubāzes ar multi- formāta materiāliem. Katru gadu Bibliotēka lietotājiem piedāvā vidēji 110 jaunus elektroniskos resursus. Kopumā uz 01.01.2020. LU Bibliotēkā iegādātas 1328 e-grāmatas, abonētajā *ProQuest Ebook Academic Complete* kolekcijā pieejamas ~ 180 000 e-grāmatas.

Vienlaikus LU Bibliotēka lietotājiem regulāri nodrošina izmēģinājuma piekļuvi dažādām datubāzēm. Bibliotēkai piešķirtā finansējuma ietvaros datubāzu skaits tiek mērķtiecīgi izvērtēts un analizēta abonēto datubāzu izmantojamība.

Datubāzu pārlūkošanu atvieglo LU portālā Bibliotēkas sadaļā pieejamais e-resursu saraksts. Plašāka informācija par e-resursiem pieejama LU Bibliotēkas tīmekļa vietnē E-resursi no A līdz Z.^[1]

LU piedāvā iespēju izmantot abonētos elektroniskos informācijas resursus (datubāzes, e-grāmatu platformas) ārpus LU datortīkla, pieslēdzoties tiem ar LUIS lietotājvārdu un paroli.

LU abonētie daudzozaru e-resursi, kas ietver materiālus LU doktora programmai “Vēsture un arheoloģija”

Cambridge Journals Online – izdevniecības *Cambridge University Press* daudzozaru e-žurnālu pilnu tekstu datubāze, kas piedāvā iespēju meklēt informāciju vairāk nekā 300 zinātniskajos

žurnālos, kā arī saistītajos interneta resursos. Datubāzē pieejami pilnie teksti tādās nozarēs kā vēsture, kultūra, māksla, filoloģija, filozofija, matemātika, datorzinātne, ekonomika, finanses, politika, tiesības, psiholoģija, fizika, ķīmija, bioloģija, ekoloģija, ģeoloģija, medicīna un daudzās citās.

EBSCO Academic Search Complete – viens no vērtīgākajiem zinātniskās informācijas resursiem, tajā pieejama informācija no vairāk kā 12 500 pilnā teksta, to skaitā 7 300 zinātniski recenzētiem žurnāliem. Datubāze piedāvā iespēju arī apskatīt anotācijas no 12 500 žurnāliem un 13 200 grāmatām, ziņojumiem un konferences materiāliem.

Emerald eJournals Premier – pilntekstu e-žurnālu datubāze tādās nozarēs kā vēsture un arheoloģija, valodniecība, kultūras un literatūras studijas, izglītība, bibliotēkzinātne un informācijaszinātne. LU pieejama *eJournals Premier* kolekcija, kurā ir pieejami vairāk nekā 1 miljons e-žurnālu rakstu pilnteksti tādās nozarēs kā kultūras studijas u.c.

JSTOR – žurnālu, grāmatu un pirmavotu datubāze. JSTOR pieejami žurnāli no vadošajām izdevniecībām: *Sage Publications, Springer, Taylor & Francis, Blackwell Publishing, Cambridge University Press, Oxford University Press, John Wiley & Sons* u.c. Žurnālu hronoloģiskais aptvērums sniedzas līdz pat to izdošanas pirmsākumiem.

Oxford Journals Online – kolekcija sniedz pieeju 288 autoritatīviem un vadošiem žurnāliem, kas izdoti sadarbībā ar pasaulē nozīmīgākajām zinātniskajām organizācijām. Datubāzē ietilpst pilnteksta žurnāli ar augstiem citējamības indeksa rādītājiem dažādās zinātnes nozarēs – humanitārās un sociālās zinātnes, lietišķās zinātnes, vide un tās saglabāšana, lauksaimniecība, neirozinātnes un biomedicīna, vēsture, starpnozaru studijas, valoda un valodniecība, politikas zinātnes, starptautiskās attiecības u.c.

ProQuest Dissertations & Theses Global – plašākā disertāciju un maģistru darbu datubāze pasaulē un satur vairāk kā 2,3 miljonus darbu dažādās nozarēs, tostarp vēsturē un arheoloģijā.

SAGE Journals Online – izdevniecības SAGE pilntekstu žurnālu datubāze, kas piedāvā rakstus no vairāk nekā 1000 žurnāliem. Datubāzē pārstāvētas dažādas zinātnes – humanitārās un sociālās zinātnes u.c.

SAGE Research Methods – pētījumu metožu bibliotēka, kurā ir vairāk nekā 1000 grāmatu, uzziņu izdevumu, žurnālu rakstu un citu resursu no pasaules vadošajiem zinātniekiem humanitārajās un sociālajās zinātnēs. *SAGE Research Methods* ir nozīmīgs tiešsaistes rīks pētniekiem. LU ir pieejamas divas no tām – *SAGE Research Methods – Books and Reference* un *SAGE Research Methods Cases*.

ScienceDirect – izdevniecības *Elsevier* datubāze humanitārajās un sociālajās zinātnēs, kā arī dabas un tehniskajās zinātnēs, dzīvības zinātnēs un medicīnā. Datubāze satur informāciju par vairākiem tūkstošiem *Elsevier* izdotajiem žurnāliem un grāmatām. LU pieejami ap 2650 žurnālu pilnie teksti, kas pārsvarā pieejami no 2002. gada līdz jaunākajam žurnāla numuram, kā arī vairāk nekā 350 e-grāmatas.

SpringerLink Contemporary Journals - kompānijas *Springer Nature* žurnālu pilntekstu datubāze. Tā piedāvā LU zinātniskajam, akadēmiskajam personālam un studentiem piekļuvi pāri par 6 miljoniem rakstu no vairāk nekā 3 400 žurnāliem, aptverot humanitāro, eksakto un sociālo zinātņu jomas.

Taylor & Francis Social Science & Humanities Library sniedz pieeju pilntekstiem no vairāk kā 1400 zinātniskajiem žurnāliem. Plašais tematiskais aptvērums iekļauj nozares: vēsture, arheoloģija, valodniecība, izglītība, antropoloģija, māksla, reliģija, business, mediji, politika, reģionālās studijas, veselība un sociālā aprūpe, socioloģija un citas.

Thesaurus Linguae Graecae (TLG) datubāzē uzkrāti digitalizēti pilnteksti grieķu valodā, sākot ar Homēra laiku līdz Konstantinopoles krišanai (1453.g.). Kopā pieejami vairāk nekā 12000 darbi, kurus sarakstījuši vairāk nekā 4000 autori.

Scopus – izdevniecības *Elsevier* daudznozaru zinātnisko publikāciju bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datubāze.

Web of Science – kompānijas *Clarivate Analytics* datubāze, kurā ietverta nozīmīgākā zinātniskā informācija par vairāk kā 12 000 žurnāliem dabaszinātnēs, sociālajās, humanitārajās zinātnēs un mākslā, piedāvājot rakstu bibliogrāfisko un citēšanas informāciju, kopsavilkumus un citu informāciju. Datubāze piedāvā plašas meklēšanas, atlases un rezultātu analīzes iespējas, ietverot informāciju no 1990. gada.

LU Bibliotēkā pieejamās e-grāmatu platformas, kas ietver materiālus LU doktora programmai “Vēsture un arheoloģija”

Dawsonera – e-grāmatu platforma, kurā pieejamas 68 LU Bibliotēkas iegādātas e-grāmatas, kas ietver materiālus LU doktora programmai “Vēsture un arheoloģija” no pasaulē vadošajām izdevniecībām (piemēram, *Routledge, CRC Press, Cambridge Scholars Publishing* u.c.).

ProQuest Ebook Central Academic Complete Collection – e-grāmatu platforma, kurā pieejami 21 157 izdevumi no LU Bibliotēkas iegādātām un/vai abonētām e-grāmatām atbilstoši LU doktora programmai “Vēsture un arheoloģija” no pasaulē vadošajām izdevniecībām (piemēram, *Routledge, John Wiley & Sons, Stanford University Press, Cambridge University Press, Taylor&Francis Group, BRILL, Yale University Press, MIT Press* u.c.).

Brīvpieejas resursi, kas ietver materiālus LU doktora programmai “Vēsture un arheoloģija”

Cogent OA, Directory of Open Access Books, Directory of Open Access Journals (DOAJ), IPI E-Books, Journals for Free, Palgrave Open, Europeana Bookyards, Bookboon, Directory of Open Access Books, Language Science Press, Project Gutenberg, Runivers, Cambridge Dictionaries Online, De Gruyter Open, Google Scholar, OAPEN, Online College Classes, Periodika.lv, Virtual Library Eastern Europe, Zenodo, Лань

Primo Discovery pakalpojums

Lai modernizētu elektronisko resursu pieejamību, LU Bibliotēka 2016. gada rudenī uzsāka jaunāko tehnoloģiju tīmekļa servisa *Primo Discovery* un *SFX* ieviešanu.

Primo Discovery ir meklētājprogramma, kas piedāvā iespēju vienlaicīgi meklēt LU Bibliotēkas informācijas resursus kopā – LU iMākonī (abonētajās un atvērtās piekļuves tiešsaistes datubāzēs, digitālajās bibliotēkās, elektroniskajā katalogā, LU Bibliotēkas veidotajās bibliogrāfiskajās datubāzēs), piekļūst pilntekstiem, pasūtīt un pagarināt LU Bibliotēkas krājumā esošos informācijas resursus. Programma sakārto rezultātu sarakstu pēc atbilstības, nodrošina meklēšanas rezultātu pielāgošanu pēc 10 kritērijiem, piekļūvi lietotāja konta informācijai u.c. pakalpojumus, kas pieejami Kopkataloga lietotājiem.

Bibliotēkas krājums kopumā atbilst studiju īstenošanai un zinātniskās pētniecības attīstīšanai, jo katru gadu tas tiek papildināts ar aktuālākajiem informācijas resursiem saskaņā ar akadēmiskā personāla un studentu informacionālajām vajadzībām.

Būtiska nozīme vēstures doktora promocijas darbu izstrādē ir **arhīvos uzglabātajiem primārajiem avotiem**. Latvijas arhīvu sistēma ir apvienota Latvijas Nacionālajā arhīvā, kam padoti 15 arhīvi. To skaitā ietilpst Latvijas Valsts vēstures arhīvs (LVVA), Latvijas valsts arhīvs, Latvijas kinofoto un fono dokumentu arhīvs (LKFFDA) un 11 zonālie arhīvi. Nozīmīgākie arhīvi, ko izmantos

studējošie ir LVVA un LVA. LVVA uzglabā vairāk nekā 6 miljonus arhīva lietu no 1220. gada līdz 1991. gadam. Studentiem un citiem pētniekiem katru darba dienu ir pieejamas arhīva lasītavas. Liels progress ir pēdējos gados noritošā arhīva krājumu un fondu rādītāju digitalizācija, kā arī iespēja bez atlīdzības pārfotografēt arhīva dokumentus. Latvijas Valsts arhīvs uzglabā dokumentus, kas tapuši kopš 1940. gada. LKFFDA uzglabā kino un video dokumentus (100 vienību), foto dokumentus (1, 7 miljoni vienību) un skaņas dokumentus (6 tūkstoši vienību). Latgales reģionālās vēstures pētniecībā nozīmīgs ir Daugavpils zonālais valsts arhīvs. Studējošie veiks pētījumu ārvalstu arhīvos, populārākie ir Apvienotās Karalistes, Krievijas, Polijas, Vācijas arhīvi.

Studējošie var izmantot vairāk kā 100 akreditētu valsts un pašvaldību muzeju kolekcijas. Īpašsvarīga nozīme ir arheoloģisko artefaktu glabātuvēm. Nozīmīgi šai ziņā ir Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājumi. Studējošajiem ir pieejami LU Latvijas vēstures institūta Arheoloģisko materiālu krātuves artefakti. Tajā koncentrēts Latvijā lielākais arheoloģisko izrakumu zīmēto plānu krājums (28 553 vienības), izrakumu pārskatu krājums (ap 1342 vienības), pirmsdokumentācijas krājums (2038 vienības), fotonegatīvu krājums (vairāk nekā 130 000 filmu kadru). [2]

DU Mutvārdu vēstures centrā pētniekiem pieejams mutvārdu vēstures avotu arhīvs ar elektronisko katalogu (ap 1200 audioieraksti, daiļi – dzīvesstāstu transkripcijas, papildmateriāli: fotogrāfiju, dokumentu skenējumi u.c.); pieejama arī projekta MYPLACE arhīvs (audio un video interviju ieraksti, transkripcijas).

[1] <https://www.biblioteka.lu.lv/resursi/e-resursi-no-a-lidz-z/>

[2] Arheoloģisko materiālu krātuve <https://www.lvi.lu.lv/lv/arhkratuve.htm>

3.4. Sniegt informāciju par mācībspēku piesaistes un/ vai nodarbinātības procesiem (t.sk. vakanču izsludināšana, darbā pieņemšana, ievēlēšanas procedūra u.c.), novērtēt to atklātību.

Ievēlēšana akadēmiskajos amatā norit saskaņā ar “Nolikuma par vēlēšanām akadēmiskajos amatos Daugavpils Universitātē” prasībām.

Informācija par akadēmisko amatu vakancēm un konkursa sludinājumi tiek publicēti DU mājas lapā vai LR oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”, tādējādi dodot iespēju jebkuram interesentam mēneša laikā pēc konkursa izsludināšanas pieteikties darbam DU.

Akadēmiskajos amatos DU var ievēlēt gan Latvijas Republikas, gan ārvalstu pilsoņus, kuru akadēmiskā izglītība un profesionālā kvalifikācija atbilst zinātnes vai mākslas nozares prasībām, studiju un pētniecības darbam DU un kuri pārvalda valsts valodu un profesionālo angļu valodu.

Pēc konkursa izsludināšanas un akadēmisko amatu pretendentu dokumentu saņemšanas fakultātes Dome (Senāts) vai zinātniskā institūta Zinātniskā padome visu zināšanai izliek pretendentu sarakstu uz attiecīgo akadēmisko amatu, uzrādot amatu un vakanču skaitu, kā arī pretendenta vārdu un uzvārdu, zinātnisko grādu un pašreiz ieņemamo amatu, kopējo zinātniskā un pedagoģiskā darbastāžu;

Fakultātes Domes (Senāta) vai zinātniskā institūta Zinātniskās padomes sēdē klātesošie tiek iepazīstināti ar pretendentu dokumentiem un motivētiem struktūrvienību atzinumiem par katru akadēmiskā amata pretendentu. Pēc pārrunām ar visiem attiecīgā amata pretendentiem, atklāti balsojot, Dome (Senāts) vai Zinātniskā padome pieņem lēmumu par ievēlēšanu vai neievēlēšanu attiecīgajā amatā.

3.5. Norādīt, vai ir izveidota vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darbākvalitātes nodrošināšanai un sniegt tās novērtējumu. Norādīt kvalifikācijas paaugstināšanas piedāvātās iespējas visiem mācībspēkiem (tajā skaitā informāciju par mācībspēku iesaisti aktivitātēs, mācībspēku iesaistes motivāciju, u.c.), sniegt piemērus un norādīt, kā tiek novērtēta izmantoto iespēju pievienotā vērtība studiju procesa īstenošanai un studiju kvalitātei.

DU ir izstrādāti iekšējie normatīvie akti un mehānismi, kas regulē akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanu:

- *Nolikums par vēlēšanām akadēmiskajos amatos Daugavpils Universitātē* (pieejams šeit – https://du.lv/par-mums/par-mums/svarigakie-dokumenti/nolikums-par-velesanam-akademiskajos-amatos-du_apstiprinatais/);
- *Daugavpils Universitātes akadēmiskā personāla zinātniskās aktivitātes vērtēšanas kārtība* (pieejama šeit – https://du.lv/wp-content/uploads/2016/01/zinatniskas-_aktivitates_vertesanas_kartiba.pdf);
- *Studējošo aptaujas* (pieejama šeit – <https://du.lv/daugavpils-universitates-2020-2021-studiju-gada-studejoso-aptauja/>).

DU Senāts ir apstiprinājis docētāju darba saturu un pienākumus, kas nosaka prasības akadēmiskajā darbā, pētnieciskās, akadēmiskās un zinātniskās kvalifikācijas celšanā un administratīvajā darbā. Saskaņā ar LR Ministru kabineta noteikumiem Nr. 569 *Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību*, profesionālā pilnveide var ietvert profesionālās pilnveides mērķiem atbilstošu starptautisko mobilitāti, dalību projektos un piedalīšanos konferencēs un semināros, ko apliecina izsniegti dokumenti.

DU tiek veicināta akadēmiskā personāla attīstība un pilnveide, virzoties uz kompetentu personālsastāvu. Vairumam docētāju ir praktiska pieredze nozarē, kas apliecina viņu atbilstību darbam profesionālajā programmā. Mācībspēku zinātnisko kapacitāti apliecina publikācijas, kas indeksētas *Web of Science* un *SCOPUS* datu bāzēs, vadīto noslēguma darbu (t.sk. promocijas darbu) skaits un pētījumi, kuru īstenošanā piedalās studiju programmas docētāji.

Sadarbībā ar Mūzikā izglītības centru (MC) docētājiem ir iespēja piedalīties tālākizglītības kursos, uzlabojot, padziļinot un pilnveidojot jau esošās zināšanas. Programmā iesaistītais akadēmiskais personāls regulāri piedalās dažādos profesionālās pilnveides kursos (Pedagogu tālākizglītības B kursi, “Studiju kursu veidošana e-studiju vidē MOODLE”, “Datu analīze un pārskatu sagatavošana” u.c.).

DU akadēmiskā personāla kompetence tiek pilnveidota, iesaistoties mobilitātēs Eiropas Savienības atbalsta programmās. Jau kopš 2014. gada DU piedalās Erasmus+ programmas pirmajā pamatdarbībā – mācību apguvēju un personāla mobilitātē. Ir noslēgti sadarbības līgumi ar vairāk nekā 90 augstākās izglītības iestādēm 22 valstīs.

Ievērojama docētāju daļa ir virziena “Vēsture un filozofija” studiju programmu absolventi, tādējādi nodrošinot pēctecīgu zināšanu pārnēsi studiju procesā, kā arī elastīgu studiju darba un pētniecības integritāti doktorantūrā.

„ERASMUS+” programma atbalsta personāla attīstību – DU docētāji dodas uz kādu no ārvalstu sadarbības augstskolām vai arī iesaistās personāla mācībās, pilnveidojot profesionālās kompetences, nodrošinot dalību mācībās, darba vērošanā ārvalstu sadarbības augstskolā vai nozares organizācijā. Ārvalstu mobilitātes DU docētājiem un personālam dod iespēju gūt zināšanas un konkrētas prasmes, mācoties no ārvalstu partneru pieredzes un labās prakses, kā arī uzlabo praktiskās iemaņas, kas nepieciešamas darbā DU un profesionālajā attīstībā, iedrošina akadēmisko personālu paplašināt un uzlabot piedāvāto studiju kursu klāstu un saturu, kā arī iauj studentiem, kuriem nav iespējas piedalīties mobilitātes programmā, gūt labumu no zināšanām un pieredzes, ko sniedz citu Eiropas valstu augstskolu akadēmiskais personāls un ārvalstu vieslektori, veicina zināšanu un pedagoģisko metožu pieredzes apmaiņu starp Eiropas augstākās izglītības iestādēm. Studiju virziena docētāji paaugstina savu kvalifikāciju, stažējoties ārvalstīs un lasot lekcijas ārvalstu izglītības iestādēs. Tā I. Saleniece 2018. gadā vadīja lekciju kursu “Re-educating Teachers and Students: Latvian Oral History Sources and School Policy (1944/45-1985)” Čehijā, Mendeia Universitatē (Brno).

Sadarbība veiksmīgi ietekmē studiju rezultātu sasniegšanu, jo tajā iesaistītie mācībspēki ar iegūto starptautisko zinātnisko pieredzi dalās savās zināšanās un veicina maģistrantu un doktorantu zinātniskā potenciāla pilnveidi.

Daugavpils Universitāte iesaistās projektos, kuru mērķis vērsts uz akadēmiskā personāla profesionālās kompetences pilnveidi un ārvalstu pasniedzēju piesaisti dažādu projektu ietvaros. Eiropas Sociālā fonda projekta Nr. Nr.8.2.2.0/18/A/022 “*Daugavpils Universitātes stratēģiskās specializācijas jomu akadēmiskā personāla profesionālās kompetences stiprināšana*”^[1] ietvaros DU akadēmiskajam personālam profesionālās kompetences pilnveidei ir piedāvātas plašas iespējas: pilnveidot profesionālās un komunikatīvās angļu valodas prasmes, organizējot profesionālās angļu valodas kursus; attīstīt bilingvālās un daudzvalodu pieejas izmantošanas prasmes darbam daudzvalodu vidē; attīstīt līderības prasmes, pieaicinot koučinga speciālistus un supervizorus; pilnveidot sadarbības kompetences ar industriju. Organizējot apmācības un seminārus, veicinātas integrētās pieejas pielietošanas prasmes starpnozarju un transdisciplināru studiju procesa īstenošanai, kā arī e-studiju materiālu izstrādes un virtuālās studiju platformas izmantošanas prasmes. Aktīvu dalību mācībās ņēma arī virziena “Vēsture un filozofija” docētāji, jo viņi docē studiju kursus arī studiju programmās, kuras ir definētas projektā.

Piemēram, virziena docētājiem (I. Šenberga, I. Saleniece, I. Kupšāne, E. Vasiļeva u.c.) bija iespēja apgūt mācību kursu “Profesionālās angļu valodas apguve” (132 st.). Mācībspēki, kuri veiksmīgi nokārtoja pārbaudījumu, ir ieguvuši sertifikātus par profesionālās angļu valodas apguvi B2 vai C1 līmenī. Interesanta pieredze tika gūtaursos par e-studiju materiālu un virtuālo studiju platformu izstrādes pamatiem (16 st.), par tendencēm izglītības tehnoloģiju izmantošanā 21. gs. (4 st.), kā arīursos “Akadēmiskā personāla līderība”, “Profesionālās efektivitātes paaugstināšana samazinot stresa faktoru un izdegšanu” u.c.

Studiju virziena “Vēsture un filozofija” docētāja, Mg. hist. Maija Grizāne piedalās minētā projekta aktivitātē *Doktorantu vai zinātniskā grāda pretendentu iesaiste akadēmiskajā darbā Daugavpils Universitātē*.

Programmā iesaistītā akadēmiskā personāla pētnieciskais darbs vairumā gadījumu ir saistīts ar vadītajiem studiju kursiem un specializāciju: vēstures metodoloģiju, avotpētniecību, reģionālistiku, vēsturisko informātiku u.c.

Virzienā iesaistītie docētāji paaugstina savu kvalifikāciju, stažējoties ārvalstīs, turpina pēcdoktorantūras studijas, kā arī vada lekcijas ārvalstu izglītības iestādēs.

Docētāji sagatavo zinātniskus rakstus, t.sk., starptautiski recenzējamus žurnālos, piedalās konferencēs un praktiskajos semināros, publicē mācību grāmatas un izstrādā metodiskos materiālus. Docētājiem ir iespējas veikt pētījumus kopā ar citu Latvijas un ārvalstu AII akadēmisko personālu un studējošajiem.

Docētājiem par iepriekšējā perioda zinātnisko sniegumu (piedalīšanās konferencēs, zinātnisko publikāciju izstrāde, darbs projektos, zinātnes komunikācijas aktivitāšu organizēšana u.tml.) tiek piešķirts finansējums nākamā perioda zinātniskajām aktivitātēm. Katra kalendārā gada noslēgumā DU docētāji Zinātņu daļā iesniedz atskaiti par sasniegumiem zinātniskajā un jaunrades darbā, darbu projektos, piedalīšanos zinātniskajos semināros un konferencēs, publikācijām saskaņā ar *Daugavpils Universitātes akadēmiskā personāla zinātniskās aktivitātes vērtēšanas kārtību*. Docētāji saņem atmaksu par izdevumiem, kas saistīti ar publikācijas sagatavošanu (zinātnisko tekstu rediģēšanu angļu valodā (*proofreading*) un publicēšanas maksu), kā arī atlīdzību par citējamību raksturojošo Hirša indeksu SCOPUS un / vai Web of Science datu bāzēs. Finansējumu piešķir DU pētniecības projektu konkursa rezultātā par aktuāliem un kvalitatīvi izstrādātiem projektiem DU akadēmiskā, zinātniskā personāla un doktorantu pētnieciskās izaugsmes veicināšanai.

Studiju virziena “Vēsture un filozofija” docētāji aktīvi iesaistās pašvaldību attīstības projektu veidošanā un vadīšanā, kā arī starptautiskajos pētnieciskajos un lietišķajos projektos, tādējādi pilnveidojot savas prasmes un daloties savā pieredzē ar projektu partneriem.

Tiek stimulēta studējošo līdzdalība zinātniskajās un praktiskajās konferencēs un semināros arīklausītāju statusā.

Izmantoto iespēju pievienotā vērtība studiju procesa īstenošanai un studiju kvalitātei

DU ik gadu notiek mācībspēku zinātniskās darbības novērtēšana, kuras ietvaros tiek vērtēti pētnieciskā darba rezultāti, darbība projektos, kā arī pedagoģiskais un organizatoriskais darbs. Studiju procesa ietvaros nepārtraukti tiek sekots līdzi jaunākajām aktualitātēm nozarē – akadēmiskais personāls piedalās projektos, rezultāti tiek izmantoti studiju kursu satura aktualizēšanā. Docētāji aktīvi piedalās pētījumu rezultātu aprobācijā un izplatīšanā, uzstājoties zinātniskajās un praktiskajās konferencēs un semināros. Zinātniskajos pasākumos iegūtā informācija tiek izmantota studiju kursu un darbu vadīšanā, kā arī mācību līdzekļu sagatavošanā. Akadēmiskā personāla pētnieciskā un radošā darbība ir cieši saistīta ar studiju procesu, veicinot studentiem izpratni par inovācijām nozarē. Programmas personālu veido pasniedzēji, kuri studiju procesu pilnveidošanā regulāri sadarbojas, tādējādi tiek panākta starpdisciplinārā studējošo zināšanu un prasmju izkopšana. Docētāju zinātniskās darbības apraksts pēdējo 6 gadu laikā ir pieejams pielikumā.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanas piedāvātās iespējas būtiski ietekmē studiju kvalitāti. Ar profesionālās pilnveides un zinātniskās darbības atbalsta instrumentiem notiek jauniegūto zināšanu un pieredzes pārnese uz studiju kursu saturu, studējošajiem tiek piedāvātas aktuālas zinātnisko darbu tēmas. Piemēram, pētniecības projektu ietvaros docētāji kopā ar studējošajiem veido zinātniskās grupas, kas veic inovatīvus pētījumus un sagatavo publikācijas. Studiju virziena visu studiju līmeņu studējošie regulāri tiek iesaistīti pētniecisko projektu īstenošanā, kā arī zinātniskajās konferencēs (sadarbojoties ar pētniecisko darbu vadītājiem).

Atgriezeniskā saite par studiju kursa saturu aktualitāti tiek gūta studējošo aptaujās. Atvērtajās atbildēs studējošie izsaka viedokli par docētāju kompetenci un studiju kursu saturā aplūkojamo tēmu aktualitāti. Tāpat studējošie tiek iesaistīti zinātnes pārneses aktivitāšu organizēšanā un

nodrošināšanā (Zinātnieku nakts, Zinātnes festivāls, Zinātnes skola, Humanitārā akadēmija jauniešiem (HAJ) u.c. pasākumi).

Piemērs: DU konkursā uz vakanto vietu akadēmiskajos amatos izsludināšanas gadījumos viens no atlases kritērijiem ir zinātnisko publikāciju līmenis un to atbilstība zinātnes nozarei un apakšnozarei. Konkursa rezultātā tiek izvēlēts docētājs ar augstākajiem zinātniskās kvalifikācijas rādītājiem, kas savukārt ir studiju virziena izaugsmes priekšnoteikums.

[1] Nr.8.2.2.0/18/A/022 “Daugavpils Universitātes stratēģiskās specializācijas jomu akadēmiskā personāla profesionālās kompetences stiprināšana” <https://du.lv/projekti/projekti/es-fondu-projekti/esf-lidzfinansetie-projekti/daugavpils-universitates-strategiskas-specializācijas-jomu-akademiska-personala-profesionalas-kompetences-stiprināsana/> [pārlūkots 5.08.2021.]

3.6. Sniegt informāciju par studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku skaitu, mācībspēku akadēmiskās un pētnieciskās slodzes analīzi un novērtējumu. Ienākošās un izejošās mācībspēku mobilitātes novērtējums pārskata periodā, mobilitātes dinamika, grūtības, ar kurām augstskola/ koledža saskaras mācībspēku mobilitātē.

Informācija par studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku skaitu.

Studiju virzienā „Vēsture un filozofija” iesaistītie docētāji.

Amats	Skaits	Procentuālais īpatsvars
Profesori	8	22
Asociētie profesori	8	22
Docenti	8	22
Viesdocenti	1	3
Pētnieki	1	3
Lektori	8	22
Asistenti	1	3
Viesasistenti	1	3
Kopā	36	

Mācībspēku akadēmiskās un pētnieciskās slodzes analīze un novērtējums

Akadēmiskajam personālam darba slodze tiek aprēķināta, ņemot vērā docētāja studiju darba apjomu akadēmiskajā gadā, pielietojot noslodzes koeficientu (N):

$$\text{Darba slodze} = S \times N / 40$$

S – docētāja studiju darba apjoms (darbs, kas veltīts studiju procesam un tā nodrošinājumam) N – noslodzes koeficients

Profesoram N = 0,0444 līdz 0,04

Asociētajam profesoram N = 0,0434 līdz 0,04 Docentam

N = 0,0412 līdz 0,04

Lektoram, asistentam N = 0,04

Vadošajam pētniekam, pētniekam N = 0,08

40 – darba nedēļas stundu skaits saskaņā ar Akadēmiskā personāla darba apjoma uzskaites kārtības DU 1. punktu.

DU pilnā slodzē strādājošam akadēmiskajam personālam tiek noteikts sekojošs studiju darba (darbs, kas veltīts studiju procesam un tā nodrošinājumam) apjoms akadēmiskajā gadā pie nosacījuma, ja to pieļauj DU budžeta iespējas un tiek izdots atsevišķs DU rektora rīkojums:

amats	studiju darbs
profesors	900 – 1000
asociētais profesors	920 – 1000
docents	970 – 1000
lektors	1000
asistents	1000
vadošais pētnieks, pētnieks	500

Lekcijas, semināri, praktiskās nodarbības un laboratorijas darbi (auditoriju darbs):

amats	minimālais auditoriju darbs stundās	
	gadā	vidēji nedēļā
profesors	256	8
asociētais profesors	320	10

docents	384	12
lektors	448	14
asistents	448	14

Docētāju slodze tiek noteikta saskaņā ar “Akadēmiskā personāla darba apjoma uzskaites kārtību Daugavpils Universitātē”. Ja docētāja studiju darbs ir lielāks par 1000 stundām akadēmiskajā gadā, tad likumdošanā noteiktajā kārtībā tiek aprēķināta virsslodze tikai studiju darbam, par ko tiek slēgts uzņēmuma līgums par akadēmiskā darba veikšanu.

Docētāju sastāva veidošanā tiek ievērota akadēmisko amatu skaita un personu stabilitāte, līdzvērtīga slodžu sadale, veicināta darba devēju iesaiste studiju procesā, lai nodrošinātu profesionālo programmu kvalitatīvu īstenošanu. Tiek intensificēta docētāju ar doktora zinātnisko grādu un asociēto profesoru un profesoru piesaistīšana, lai īstenotu normatīvajiem aktiem atbilstošas, augstas kvalitātes studiju programmas.

Ienākošās un izejošās mācībspēku mobilitātes novērtējums pārskata periodā, mobilitātes dinamika, grūtības, ar kurām DU saskaras mācībspēku mobilitātē.

Izmantojot *ERASMUS+* mobilitātes iespējas, tiek veicināta akadēmiskā personāla pilnveide, studiju programmu saturs tiek papildināts ar inovatīvām metodēm, piesaistīti ārvalstu viesprofesori, sekmēta studiju virziena internacionalizācija. Pārskata periodā studiju virziena “Vēsture un filozofija” mācībspēki aktīvi izmantoja *ERASMUS+* mobilitātes iespējas. Palielinās to docētāju skaits, kas vada nodarbības un dodas pieredzes apmaiņas braucienos uz ārvalstu partneraugstskolām, tādā veidā paplašinot savu redzesloku un padziļinot savas zināšanas gan valodās, gan par pētāmotēmu. Virziena docētāji regulāri arī turpmāk aktīvi iesaistīsies *ERASMUS+* mobilitātēs, izvēloties partnervalstis, kurās varētu gūt pieredzi programmas realizējamo kursu nodrošinājumā, gan arī bagātināties ar labo pieredzi studiju programmu administrēšanā. *ERASMUS +* projektu realizācijas gaitā virziena akadēmiskais personāls regulāri piedalās konsultatīvajās diskusijās ar dažādu valstsprofesūru/kolēģiem, veic darbu bibliotēkās un sadarbojas ar nozares profilējošajām katedrām empīrisku datu iegūšanai pētnieciskajiem darbiem, kopīgo publikāciju sagatavošanai, līdzdalībai organizētajos zinātniskajos semināros un konferencēs.

Īstenojot šādas akadēmiskās aktivitātes, tiek veicināta studiju rezultātu sasniegšana, jo tajā iesaistītie mācībspēki ar iegūto starptautisko zinātnisko pieredzi dalās savās zināšanās un veicina maģistrantu un doktorantu zinātniskā potenciāla pilnveidi.

Lielākās grūtības, ar kurām DU saskaras mācībspēku mobilitātes īstenošanā, ir docētāju nodarbību pārcelšanas grūtības, doties komandējumos, lielās noslodzes dēļ, ārvalstu uzņemošo iestāžu administratīvo procesu specifika, kas dažkārt palēnina akadēmiskā personāla mobilitātes dokumentu apripi.

3.7. Studējošajiem pieejamā atbalsta, tajā skaitā atbalsta studiju procesā, karjeras un psiholoģiskā atbalsta, īpaši norādot atbalstu, kas paredzēts konkrētām studējošo grupām (piemēram, studējošajiem no ārvalstīm, nepilna laika studējošajiem, tālmācības studiju

formā studējošajiem, studējošajiem ar īpašām vajadzībām u.c.) novērtējums.

Studentiem pieejamais atbalsts studiju procesā

Ar studiju procesa organizāciju saistītos jautājumus studējošajiem palīdz risināt fakultāšu dekanātu un profilējošo katedru darbinieki (dekāns, prodekāns, katedras vadītājs, studiju programmas direktors, lietvedības sekretāri).

Pirms katra studiju plānā paredzētā eksāmena studējošo atbalstam tiek nodrošināta konsultācija (2 stundas studiju priekšmetā), kas ir iekļauta nodarbību sarakstā. Profesionālo studiju programmu studējošajiem pirms profesionālās kvalifikācijas prakses tiek organizēta prakses ievadkonference, bet prakses laikā konsultācijas prakses vadītāji sniedz pēc pieprasījuma.

Tiem studējošajiem, kas piedalās *ERASMUS+* programmā un studē ārvalstu augstskolās, tiek izstrādāts individuālais darba plāns, un tajos studijuursos, kas netiek pielīdzināti, docētāji nodrošina studējošajiem iespēju studēt attālināti, piedāvājot studiju kursa atbalsta materiālus un konsultācijas studiju kursa sasniedzamo rezultātu apguvei. Studiju procesā studējošie var izmantot atbalsta materiālus (lekciju prezentācijas, semināru materiāli, praktisko darbu uzdevumu apraksti u.tml.), kas ir ievietoti e-studiju vidē *MOODLE* un tiek nosūtīti uz kopīgajiem grupu e-pastiem.

Izstrādājot studiju, bakalaura, maģistra un promocijas darbu, katram studējošajam ir iespēja saņemt individuālas docētāja konsultācijas. Daugavpils Universitātē ir izstrādāti “Vēstures katedras studiju programmu metodiskie norādījumi studiju, bakalaura un maģistra darbu izstrādāšanai un aizstāvēšanai” (dokuments pieejams latviešu valodā)^[1].

Situācijās, kad studējošajam nav iespējams ierasties uz nodarbībām (veselības, ģimenes u.c. iemeslu dēļ – īpaši aktuāli pilna laika neklātienē studējošajiem), docētāji pēc pieprasījuma sniedz konsultācijas gan elektroniski, gan arī klātienē.

Attālināto studiju laikā studējošajiem ir iespēja elektroniski un telefoniski sazināties ar docētājiem, kā arī iegūt tehnisko un konsultatīvo palīdzību gan no studiju programmas direktora un fakultātes personāla, gan no studiju kvalitātes centra puses. Šādā veidā tiek apkopota informācija par studenta pieprasītajiem daudzveidīgajiem e-resursiem, nodrošinātas mācības Moodle, Zoom u.c.

Atbalstu ārvalstu studējošajiem galvenokārt sniedz *ERASMUS+* koordinators un Starptautisko un sabiedrisko attiecību daļas galvenais speciālists sadarbības jautājumos, kā arī fakultāšu dekanātu darbinieki. Ārvalstu studējošajiem katra semestra sākumā tiek piedāvāti bezmaksas latviešu valodas kursi, pēc kuru pabeigšanas DU izsniedz akadēmisko izziņu, norādot apgūto zināšanu līmeni un iegūtos papildu kredītpunktus. Papildus konsultācijas ārvalstu studējošajiem nodrošina arī studiju programmas direktors, tādējādi nodrošinot sekmīgāku individuālā plāna īstenošanu.

Studējošie, kas studē par valsts budžeta finansējumu saskaņā ar Daugavpils Universitātes Stipendiju piešķiršanas nolikumu (dokuments pieejams latviešu valodā),^[2] var pretendēt uz stipendijām studiju programmas apguvei un vienreizējām stipendijām.

DU studējošie var pretendēt uz pašvaldību stipendijām, pamatojoties uz augstiem sekmības rādītājiem. Pašvaldības stipendijas tiek piešķirtas, pamatojoties uz sadarbības līgumu starp DU un attiecīgo pašvaldību.

DU studējošajiem un absolventiem (DU mācībspēkiem) 1 reizi gadā ir iespēja piedalīties Elses Marijas Čermakas fonda konkursā. E. M. Čermaka studēja Daugavpils Valsts Skolotāju Institutā no 1933. līdz 1939. gadam, Otrā pasaules kara laikā emigrēja uz Dāniju un savā testamentā novēlēja izveidot šo fondu, lai finansiāli atbalstītu DU studējošos un absolventus finansējumu studijām un

kvalifikācijas celšanas aktivitātēm Rietumeiropas valstīs. Plašāka informācija pieejama šeit (dokuments pieejams latviešu valodā) – [3]

DU studējošie, kas studē par maksu, var pretendēt uz studiju maksas atlaidēm (dokuments pieejams latviešu valodā) [4]. Atlaides tiek piešķirtas tiem studējošajiem, kas pēc bakalaura diploma saņemšanas turpina studijas maģistrantūrā, kam ir izcilas un teicamas sekmes, ir uzrādīti augsti sasniegumi olimpiskajos sporta veidos, ko apliecina Treneru padomes rekomendācijas, u.c. kritērijiem.

DU darbojas Studentu padomes (SP) Sociālā atbalsta programma. Tās ietvaros sekmīgajiem DU pilna laika klātienēs bakalaura un maģistra studiju programmu studentiem, kuri dzīvo DU dienesta viesnīcās un kuriem ir nepieciešams sociālais atbalsts, ir iespēja saņemt dienesta viesnīcu īres maksas atlaidi 50% apmērā. Plašāka informācija pieejama šeit [5].

DU studējošajiem pieejami bezmaksas sporta treniņi basketbolā, volejbolā, estētiskajā vingrošanā, galda tenisā, u.c. sporta veidos, kā arī iespēja izmantot DU baseinu. Plašāka informācija pieejama šeit [6]

Pētnieciskais un metodoloģiskais atbalsts maģistrantiem un doktorantiem tiek sniegts darbu izstrādes periodā, rīkojot seminārus un priekšizstāvēšanas, kuros studējošie kopā ar pētniecisko darbu vadītājiem analizē paveikto un uzklauša ieteikumus darba turpmākai izstrādei, iegūst arvien plašāku popularitāti, jo studenti aktīvi apmeklē arī tos seminārus, kuros tiek prezentēti citu kursa biedru pētījumi, aktīvi iesaistās to apspriešanā, sniedzot profesionālus ieteikumus. Visu studiju kursu norisē ir paredzētas studentu regulāras individuālās konsultācijas, saskaņā ar apstiprināto konsultāciju grafiku. Nepieciešamības gadījumos pasniedzēji piedāvā papildus konsultācijas studiju kursa padziļinātai apguvei. Studenti regulāri izmanto komunikācijas iespējas ar programmas vadību, lai konsultētos viņiem interesējošos jautājumos vai risinātu savas problēmas.

Studējošajiem pieejamais karjeras un psiholoģiskais atbalsts

DU darbojas Mūžizglītības centrs, kur ir iespēja saņemt karjeras konsultantu, psihologu, jaunatnes lietu speciālistu un uzņēmēju konsultācijas par sev interesējošiem jautājumiem. Viens no Mūžizglītības centra darbības mērķiem ir veicināt karjeras attīstību akadēmiskajam personālam, kā arī apmācības reģiona iedzīvotājiem, īpaši pedagogiem, par aktualitātēm konkrētā nozares jomā (piem., ekonomikā, grāmatvedībā, uzņēmējdarbībā), tādējādi veicinot zināšanu pārnesei un sadarbību starp sadarbības partneriem reģionā.

Karjeras un iniciatīvu atbalsta centrs sniedz karjeras attīstības pakalpojumus, veicina brīvprātīgo darbu un atbalsta tās iniciatīvas, kas sekmē Latgales reģiona iedzīvotāju labklājību, pilnveidojot indivīdu profesionālo kapacitāti, konkurētspēju, sadarbību un līdzdalību.

Atbalsts studējošajiem ar īpašām vajadzībām un studējošajiem ar bērniem

2015. gadā DU noslēdzās projekts „Daugavpils Universitātes studiju programmu kvalitātes uzlabošana un vides pieejamības nodrošināšana”, ko līdzfinansēja Eiropas reģionālās attīstības fonds (ERAF). Projekta ietvaros tika īstenota DU infrastruktūras modernizēšana un pielāgošana personām ar īpašām vajadzībām, tādējādi uzlabojot vides pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem (kustību, redzes, dzirdes traucējumiem). Mācību auditorijas ir pieejamas cilvēkiem ratiņkrēslos – ierīkoti lifti un pacelājs, likvidēti sliekšņi, piemērots durvju platums. Informācija pieejama vājredzīgiem un vājdzirdīgiem cilvēkiem – ierīkoti projicēšanas aparāti, skaņu pastiprinoša aparatūra; abos mācību korpusos tika izveidotas bērnistabas, kas paredzētas studējošiem jaunajiem vecākiem – mazuļa pārtīšanai un barošanai, un rotaiistaba – studējošo bērnu nodarbināšanai lekciju laikā.

2016. gadā nominācijā *Izglītība visiem* DU saņēma *Apeirona balvu*, kas liecina par universitātes

vides efektīvu pieejamību. DU ir vairāki studējošie ar īpašām vajadzībām, kas pozitīvi novērtē DU pielāgoto infrastruktūru. Studējošie mutiskās aptaujās un TV intervijās atzina, ka pēc vidējās izglītības iegūšanas (kas visbiežāk tika īstenota tālmācības vai mājamācības formā) viņus māca bažas par iespēju iegūt augstāko izglītību, taču pēc pamatīgākas izpētes par studiju un vides pieejamības iespējām augstākās izglītības iestādēs, šie studējošie uzsāka studijas DU. Visi iepriekš minētie atbalsta pasākumi veicina katra studējošā izaugsmi, motivējot turpināt un pabeigt studijas izvēlētajā studiju programmā.

[1] <https://du.lv/ieskaties-augstskola/metodiskie-noradijumi-studiju-bakalaura-un-magistra-darbu-izs-tradei/> [pārlūkots 15.07.2021.]

[2] <https://du.lv/studijas/stipendijas-un-kreditu/du-stipendija/> [pārlūkots 15.07.2021.]

[3] <https://du.lv/par-mums/par-mums/starptautiska-sadarbiba/elses-marijas-cermakas-fonds>

[4] <https://du.lv/studijas/studiju-maksa-un-atlaides/> [pārlūkots 15.07.2021.]

[5] <https://du.lv/studentiem-ir-iespeja-pieteikties-sp-sociala-atbalsta-programmai-3/>

[6] <https://du.lv/sporta-treninu-saraksts-2018-2019-m-g/>

4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade

4.1. Studiju virziena zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades virzienu raksturojums un novērtējums, atbilstība augstskolas/ koledžas un studiju virziena mērķiem un zinātnes un mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (atsevišķi raksturot doktora studiju programmu nozīmi, ja piemērojams).

DU ir lielākā reģionālā universitāte Latvijā, kura atrodas Latgalē – reģionā ar vēsturiski izveidojušos multilingvistisko, multietnisko sabiedrību ar daudzveidīgu konfesionālo sastāvu. Humanitārās jomas pētījumi Universitātē notiek jau 70 gadus un šajā laikā ir izveidojušās pētniecības skolas un stabilas tradīcijas. Pašlaik vēstures pētniecība DU kopā ar citām humanitārajām zinātnēm ietilpst pētniecības programmā “Reģionālie pētījumi, literatūra un māksla”, kas tika izveidota 2015. gadā. Programmas misija – veicināt Latgales/Sēlijas reģiona un Latvijas attīstību, kā arī palielināt pasaulesattīstības potenciālu, īstenojot starptautiska līmeņa akadēmiskus pētījumus. Programmas mērķis ir radīt un padarīt pieejamus plašākai sabiedrībai augstas kvalitātes starptautiska mēroga pētījumus reģionalistikā un mākslā. Galvenie darba virzieni ir identitātes komponentu pētījumi, komparatīvie pētījumi, vēsture, iedzīvotāju grupu un subkultūru pētījumi, kultūras pētījumi. Atrašanās reģionā ar multilingvistisko, multietnisko un daudzkonfesionālo sabiedrību noteica pētījumu reģionalistikā, vēstures un kultūras jomā salīdzinošu un kontrastīvu aspektu akcentēšanu. Reģionālajiem pētījumiem ir vairākas teritoriālās perspektīvas: 1) reģions kā administratīva vienība vai noteikts ģeokultūras segments Latvijas valstī, 2) Baltijas jūras valstu reģions, 3) Austrumeiropa un Eiropa kā

reģions. Tāpēc reģionālie pētījumi neaprobežojas ar empīrisko līmeni (tekstu korpusu kolekcionēšana un sistematizēšana, lauka pētījumi, ekspedīcijas) un ietver vietējo fenomenu pētniecību arī plašākā kontekstā. Izmantojot tipoloģizāciju, līdzību un atšķirību (citādība, unikalitāte, nacionālā specifika, minoritātes, diaspora) noteikšanu, reģionālā specifika tiek salīdzināta ar kultūras un sociāliem fenomeniem, izglītību citos Latvijas reģionos un plašākajā ģeoteritoriālajā kontekstā. Šāda pieeja paredz noteiktu problēmu pētīšanu komparatīvajā aspektā, skatot reģiona vēsturi un kultūru globālajā kontekstā.

GALVENIE ZINĀTNISKĀS PĒTNIECĪBAS VIRZIENI

- Vēstures studijas

DU vēstures pētnieki fokusējas uz vēstures avotu teorijas un avotpētniecības metodoloģijas studijām, ka arī vēstures digitālās pētniecības ieviešanu Latvijā; tā ir DU prioritārā vēstures studiju joma Latvijā un stabils pamats to darbībai un turpmākai dalībai starptautiskajā zinātniskajā apritē, zinātnes un tehnoloģiju pārnese aktivitātēs. Vēstures studijas veicina nacionālās un Eiropas identitātes stiprināšanu, atklājot un popularizējot reģionālā kultūrvēsturiskā mantojuma nacionālo un Eiropas dimensiju. Iekļaujot Latgales un Sēlijas vēsturi nacionālajā un Eiropas/pasaules vēstures naratīvā, īpaša uzmanība tiek pievērsta pētniecības satura un metodoloģijas aspektiem: pagātnes pētniecība ar mūsdienu tehnoloģiju palīdzību. Mutvārdu vēstures centrs veido mutvārdu vēstures arhīvu, kas kalpo par pētniecisko bāzi vēsturniekiem no Latvijas, Apvienotās Karalistes, Vācijas, ASV, Krievijas, Japānas, Lietuvas u.c. Tehnoloģiju pārnese notiek, pievēršot uzmanību ne tikai avotusaturam un to pētniecības metodoloģijai, bet arī avotu veidošanas, dokumentēšanas un arhivēšanas principiem.

- Identitātes izpētes aspekti

Starptautisko projektu un valsts pētījumu programmu ietvaros DU speciālisti veic pētījumus par etnisko, lokālo, nacionālo un reģionālo identitāti, diasporu, pierobežas kultūru, starpkultūru komunikāciju un vēstures notikumiem fenomenoloģiskajā un komparatīvajā perspektīvā, īpaši fokusējoties uz vietējās – Latgales/Sēlijas – vēstures un kultūras konceptiem sinhroniskajā undiahroniskajā aspektā, reģionālā un globālā kontekstā, kā arī refleksijās par nacionālo identitāti kultūras tekstos.

- Jaunatnes un subkultūru pētniecība

EK Ietvarprogrammas un Apvārsnis 2020 programmas ietvaros DU pētnieki sadarbībā ar pētniekiem no vairākām Eiropas valstīm īsteno jaunatnes studijas, izmantojot kvalitatīvas un kvantitatīvās pētnieciskās metodes. Jaunatnes subkultūru manifestāciju pētīšanai izmanto starpdisciplināro pieeju, pielietojot socioloģijas, politoloģijas, antropoloģijas, kultūroloģijas un reliģijpētniecības metodes. DU zinātnieki veido subkultūru etnogrāfisko materiālu audio/video arhīvus, kuri kalpo par empīrisko bāzi zinātniskiem pētījumiem par subkultūru fenomenu.

- Kultūras studijas

Kopš Latvija pievienojās ES, integrācijas problēma kļuvusi aktuāla ar bēgļu plūsmas pieaugumu. Vēsture rāda, ka integrācija galvenokārt balstās uz kultūras procesiem, nevis tikai uz ekonomiskiem vai sociāliem. ES raksturojama ar kultūras plurālismu, un vienotība ir iespējama tikai dažādībā, tādējādi ES necenšas veidot unificētu ideoloģiju, filozofiju un kultūru. Tomēr mūsdienu Eiropa nevar pastāvēt bez kopējas vērtību sistēmas, kas tiek īstenota atsevišķu tautu kultūrās, tāpēc ir nepieciešams vairo izpratni par kultūras faktora lomu gan integrācijas procesos Eiropā, gan latviešu kultūrvēsturiskajā mantojumā. Austrumlatvijas multikulturālajā vidē joprojām rosina pētīt kā dažādu kultūru mijiedarbību, tā arī atsevišķo kultūru specifiku. Tā, DU Judaikas pētījumi prof. E. Vasijevs vadībā attīstās kā atsevišķa joma, izskatot ebreju tekstus semiotiskajā aspektā.

DU vēstures doktorantūrā docē augsti kvalificētu vēsturnieku grupa, kas strādā Humanitārajā fakultātē, Vēstures katedrā, Mutvārdu vēstures centrā un Reģionālo studiju centrā “Latgales pētniecības institūts” ar Humanitāro zinātņu un sociālo zinātņu institūta atbalstu, kuri nodarbojas ar Latgales vēstures pētīšanu, kā arī izstrādā reģionālās vēstures pētniecības teoriju un metodoloģiju, Latgales un Latvijas vēstures historiogrāfiju, kā arī speciālās vēstures palīgdisciplīnas, tajā skaitā tādas mūsdienu vēstures izpētes sfēras kā mutvārdu vēstures avoti, to pētījumi un pielietojums reģionālās vēstures rekonstrukcijā, digitālo tehnoloģiju pielietojums vēstures avotu edicijā un Latgales reģionālās vēstures datu bāzu uzturēšanā. Šīs pētniecības tendences atbilst mūsdienu pasaules vēstures studiju paradigmai un nosaka DU vēsturnieku pētnieciskā darba specifiku un tā atpazīstamību Latvijā un ārvalstīs.

Savā struktūrā un pamatos DU doktora studiju programma “Vēsture” neatšķirās no LU vēstures doktora studiju programmas, līdz ar to kopš 2018. gada Centrālās finanšu un līgumu aģentūras

8.2.1. atbalsta mērķa “Izpētes programmu sadrumstalotības mazināšana un kopīgo resursu izmantošanas konsolidēšana” otrā projekta ietvaros tika izstrādāta, 2021. gadā licencēta un 2021./2022. studiju gadā uzsāk darbu kopīga LU un DU doktora studiju programma “Vēsture un arheoloģija”.

DU notiek D. Bērziņa postdoktorantūras projekta “**Holokausta diskursi un atmiņas infrastruktūra Latvijā**” (vienošanās Nr. 1.1.1.2/16/I/001; projekts Nr. 1.1.1.2/VIAA/4/20/744) īstenošana. Tas ir Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība”

1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā” 1.1.1.2. pasākuma “Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts” projekts, tā realizācijas laiks no 2021. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 30. jūnijam. Tādējādi turpinās pēcdoktorantūras pieredze, kas DU MVC bija uzsākta 2019. gadā ar M. Šīmanes (*Michal Šimáně*) no Brno Mendeia Universitātes (Čehija) īstenoto Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF) projektu ESIF OP Research, development and Education “MENDELU international development”, project CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_027/0007953.

Kopumā pētniecības prioritāte ir Latvijas (Latgales/Sēlijas) vēstures un kultūras ievietošana pasaules vēsturisko un kultūras procesu kontekstā, pasvītrojot reģionālus un starptautiskus aspektus, mijiedarbību starp centru – perifēriju, globālo – lokālo, etnisko/lokālo – nacionālo – Eiropas identitāti. Par DU studiju virzienā “Vēsture un filozofija” docētāju pētījumu augsto līmeni liecina zinātnisko institūciju darbības 2013.-2018. gada starptautiskā novērtējuma rezultāti: **DU pētniecības programma “Reģionālistika, literatūra un mākslas” ieguva vērtējumu “4” – ioti labs starptautiski nozīmīgs pētniecības līmenis.**

4.2. Zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades sasaiste ar studiju procesu, tajā skaitā rezultātu izmantošanas studiju procesā raksturojums un novērtējums.

Latvijas Republikas “Zinātniskās darbības likums” (dokuments pieejams latviešu valodā) [1] (2005) nosaka zinātnes un augstākās izglītības vienotību (2.2) un paredz augstskolu pienākumu veikt zinātnisko darbību. Minētajā likumā ir atrunāts arī ikviena zinātnieka pienākums piedalīties jaunu zinātnieku sagatavošanā (6.4); savukārt “Augstskolu likums” (dokuments pieejams latviešu valodā)

[2] (1995) nosaka, ka augstskolas to autonomijas ietvaros nodrošina studiju un pētniecības darba nedalāmību (5.1), kā arī rūpējas par jauno zinātnieku sagatavošanu un nodrošina viņiem iespēju iekļauties pasaules akadēmiskajos procesos (5.5). Tādējādi augstākās izglītības iegūšanas gaitā, tajā skaitā vēstures studijās (ne tikai doktora, bet arī bakalaura un maģistra programmās), docētāji

ievada studentus pētnieciskajā darbā.

Studiju virziena docētāju pētnieciskā darba iestrādes iauj papildināt viņu docēto studiju kursu saturu un piedāvāt jaunus studiju kursus, kuru apguves gaitā studenti ne tikai iegūst jaunas zināšanas, bet arī attīsta prasmes, iemaņas, kompetences. Piemēram, asoc. profesora H. Soma ilggadējs pētniecības darbs pie 19. gs. Baltijas muižniecības dāvinājuma Romas pāvestam Leonam XIII un starptautiskā projekta vadība, kura īstenošanas rezultātā ir tapis albuma *Terra Mariana* faksimils un zinātnisko komentāru izdevums divos sējumos, nenoliedzami bagātināja H. Soma docētos studiju kursus Latgales vēsturē ABSP “Vēsture” (*Latgales vēsture XIV-XVIII gs.*; *Latgales vēsture XIX-XX gs.*). HSZI pētniece M. Grizāne, kurai ir darba pieredze muzejā un DU MVC krājuma glabātājas amatā, no savas studiju pieredzes un saskarsmē ar studentiem novēroja, ka studiju sākumā viņiem trūkst zināšanu un izpratnes par to iestāžu sistēmu un darbību, kur glabājas un ir pieejami daudzveidīgie vēstures avoti. Viņa ierosināja un izstrādāja studiju kursu, ko arī docē bakalaura programmas studentiem – *Atmiņas institūciju darbības pamati*.

Vēstures bakalaura un maģistra studiju līmenī notiek teorētisko zināšanu un vēstures metodoloģiju pamatu apgūšana, kā arī studenti sper pirmos soļus patstāvīgajā pētniecības darbā (skat. 4.5.). Šī darba rezultātā top bakalaura un maģistra darbi, par kuru kvalitāti liecina arī studentu sasniegti panākumi. Jau ilgu laiku turpinās sadarbība ar Latviešu Akadēmisko Organizāciju Zviedrijā (LAOZ), kas rīko jauno vēsturnieku ikgadējos konkursus uz labāko pētījumu Latvijas vēsturē un ir iedibinājusi Ārija Vaško piemiņas balvu konkursa uzvarētājiem. Kopš 2015. gada šīs balvas ieguvēji bija arī DU:

2015	bakalaura darbs „Ilūkstes apriņķa skolotāju sociālais portrets 1948./1949. mācību gadā”	zin. vadītāja prof. I. Saleniece
2017	bakalaura darbs „Valkas ielas vēsture Daugavpilī (1944–1954)”	zin. vadītājs asoc. prof. H. Soms
	maģistra darbs “Brīvā laika pavadīšanas iespējas Latvijā (1944/1945–1953)”	zin. vadītāja prof. I. Saleniece
2018	bakalaura darbs “Daugavpils 1. vidusskola Latvijas Nacionālā arhīva Daugavpils zonālā valsts arhīva materiālos (1944–1947)”	zin. vadītāja prof. I. Saleniece

[1] Zinātniskās darbības likums. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=107337> (skatīts 02. 07.2021.).

[2] Augstskolu likums. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=37967> (skatīts 02. 07.2021.).

4.3. Starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē raksturojums un novērtējums, norādot arī kopīgos projektus, pētījumus u.c. Norādīt studiju programmas, kuras iegūst no šīs sadarbības. Norādīt turpmākos plānus starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē attīstībai

Studiju virziena zinātnieku integrāciju starptautiskajā akadēmiskajā telpā veicina globālā interese par reģionāliem pētījumiem, kas notiek plašā mērogā. Internacionalizācijas panākumus apstiprina to dalība divos FP7 (“Measuring Youth Well-Being” – MYWEB; “Memory, Youth, Political Legacy And Civic Engagement” – MYPLACE) un divos H2020 (“Cultural Heritage and Identities of Europe’s Future” – CHIEF; “European Cohort Development Project” – ECDP) projektos, kas darbojas starptautiskos konsorcijs.

Galvenie sadarbības kanāli ar starptautisko zinātnieku kopienu 2015.–2020. gadā ir:

- Iesaistīšanās 83 starptautiskos projektos,
- publikācijas augsta standarta žurnālos un izdevniecībās (69 SCOPUS un WoS indeksētās publikācijas),
- raksti zinātniski recenzētos žurnālos un konferenču rakstu krājumos, kas nav iekļauti SCOPUS un WoS datubāzēs (149),
- monogrāfijas (6),
- aizstāvētie promocijas darbi (1), konferenču
- apmeklēšana un organizēšana.

Profesori un vadošie pētnieki ir guvuši starptautisku atzinību, pievienojoties starptautiskiem pētniecības tīkliem:

BALTIJAS UN REĢIONĀLĀS STUDIJAS

- Association for the Advancement of Baltic Studies [Baltijas pētījumu veicināšanas asociācija]
- International Council for Central and East European Studies [Starptautiskā Centrālās un Austrumeiropas pētniecības padome]
- Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies [Slāvu, Austrumeiropas un Eirāzijas pētījumu asociācija]
- Baltic and Black Sea Circle Consortium [Baltijas un Melnās jūras loka konsorcijs]

VĒSTURE UN RELIĢIJA

- Association for History and Computing [Vēstures un datortehnoloģiju asociācija]
- Baltic Association for Historians of Pedagogy [Baltijas pedagoģijas vēstures asociācija] Oral
- History Society [Mutvārdu vēstures biedrība]

Finnish Oral History Network [Somijas mutvārdu vēstures tīklojums]

- International Association for the History of Religions [Starptautiskā reliģiju vēstures asociācija]
- International Study of Religion in Eastern and Central Europe Association [Starptautiskā Austrum- un Centrāleiropas reliģiju pētniecības asociācija]
- International Association for Buddhism Studies [Starptautiskā pētījumu studiju asociācija] European
- Sociological Association/Sociology of Religions [Eiropas Socioloģiskā apvienība/Reliģiju socioloģija]
- European Society for the Study of Western Esoterism [Eiropas biedrība Rietumu ezoterisma pētīšanai]
- European Association for the Study of Religions [Eiropas reliģiju pētniecības asociācija]

CITI

- Women Scholars Network [Sieviešu pētnieču tīklojums]

Pastāv ilgstoša sadarbība ar daudzu valstu vēstniecībām Latvijā (Vācijas, Polijas, Zviedrijas, Francijas, Izraēlas, ASV u.c.), īstenojot kopīgus projektus starpkultūru jomā. Starptautiskā sadarbībā ir ilgtspējīga un

efektīva, organizējot mobilitātes, komandējumus, kongresus, seminārus un veidojot projektu īstenošanas tīklojumus ar daudzām akadēmiskām un pētniecības iestādēm ārvalstīs.

Arī topošiem vēsturniekiem – maģistrantiem un doktorantiem – ir jābūt gataviem darboties starptautiskajā akadēmiskajā vidē, operēt ar atzītām metodēm un pētījumu rezultātus prezentēt citiem saprotamā veidā, tai skaitā arī angļu valodā. Vislabāk studentus tam gatavot, iaujot viņiem izmēģināt savus spēkus starptautiskajā vidē. Kad docētāji īsteno starptautiskos projektus, viņi rod iespējas iesaistīt to īstenošanā arī studentus. Piemēram, 2011.–2015. gadā EK 7. Ietvarprogrammas starptautiskās sadarbības projektā “MYPLACE: Memory, Youth, Political Legacy and Civic Engagement” (vadītāja Latvijā profesore Anita Stašulāne) no DU piedalījās četri maģistranti un divi doktoranti. Tas bija liels projekts (kopējais finansējums 7,9 mln EUR), kurā piedalījās 16 universitātes no 14 Eiropas valstīm. DU studējošajiem dalība projektā bija piesātināta ar ioti interesantiem kontaktiem un daudzveidīgām darbības formām no individuālās pētniecības līdz uzstāšanās starptautiskajās konferencēs un zinātnisko publikāciju sagatavošanai. Projekta ietvaros tika apgūtas aktuālākās metodes sociālo un humanitāro pētījumu laukā, nodrošinot studentus turpmākai pētniecībai.

Studentu pētniecisko prasmju un iemaņu attīstība starptautiskajā kontekstā un plašas sadarbības iespējas paveras, studentiem piedaloties starptautiskajās ekspedīcijās:

2016	Arheoloģiskā ekspedīcija	Vievininkai, Lietuva	7 ABSP studenti 1 AMSP students
	Mutvārdu vēstures ekspedīcija	Medininkai, Lietuva	7 ABSP studenti 1 AMSP students
2017	Latvijas – Lietuvas mutvārduvēstures ekspedīcijā	Rokiškis – Subate	5 AMSP un DSP absolventi
2018	Arheoloģiskā ekspedīcijā	Bilioniai, Lietuva	2 ABSP studenta, 1 AMSP absolvente
2020	Latvijas – Baltkrievijas mutvārdu vēstures ekspedīcijā	Latvijas – Baltkrievijas pierobeža	3 ABSP studenta, 1 AMSP students 4 AMSP absolventi

4.4. Norādīt, kā tiek veicināta mācībspēku iesaiste zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē. Akadēmiskā personāla zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades studiju virzienam atbilstošajā nozarē raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un kvantitatīvo datu apkopojumu par studiju virzienam atbilstošām zinātniskāspētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm pārskata periodā –akadēmiskā personāla publikācijām, dalību konferencēs, mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm, dalību projektos u.c., sakārtojot pēc nozīmīguma.

DU studiju virziena „Vēsture un filozofija” studiju programmu akadēmiskā personāla augstu kvalifikāciju apliecina sekmīga zinātniskā pētniecība atbilstoši katra docētāja pētniecības darba virzieniem, kas izriet no DU Humanitārās fakultātes attīstības stratēģijas.

Docētāju pētnieciskā darba virzieni

prof. Aleksandrs Ivanovs	20. gadsimta Latvijas vēstures historiogrāfija Reģionālās vēstures metodoloģija un Latgales vēstures problēmas Avotu mācība un vēstures palīgzinātnes (metodoloģija, teorija un prakse) Arheogrāfija un viduslaiku vēstures avotu edīcija Datortehnoloģijas vēstures pētniecībā un vēstures avotu edīcijā
prof. Irēna Saleniece	Skolu politika Latvijā 20. gs. Etniskās minoritātes Latvijā Latvijas sovetizācija Mutvārdu vēsture avotpētniecības kontekstā
doc. Ilze Šenberga	Vēstures mācību organizācija, saturs un metodes Latvijas skolās 20. gs. 20.–30. g. un mūsdienās Vēsturiskās apziņas veidošanās
lekt. Andris Kupšāns	Sociālo zinību mācību teorija un metodes Latvijas agrārā vēsture 18. gs. otrā puse, 19. gs. 1 puse Latvijas vēsture no 1985. g. līdz mūsdienām Valsts un sabiedrība Senajos Austrumos un antīkajā pasaulē
lekt. Dmitrijs Oiehnovičs	Latvijas 20. gs. vēsture Plašsaziņas līdzekļu analīzes metodes Inovātīvas pētījumu metodes humanitārajās un sociālajās zinātnēs
asoc. prof. Henrihs Soms	Reģionālā (Latgales) vēsture Modernās tehnoloģijas un datu bāzes vēstures pētījumos Daugavpils un Dinaburgas cietokšņa vēsture Daugavpils Pirmajā pasaules karā
prof. Anita Stašulāne	Vēsturiskā atmiņa un tās transformācijas dažādās jauniešu subkultūras grupās Jaunās religiskās kustības
doc. Ingrīda Kupšāne	Literatūrzinātne Latviešu trimdas literatūras un kultūras izpēte
doc. Gatis Ozoliņš	Folkloristika, novadu folklorā Kultūras un sociālā antropoloģija Neopagānisma subkultūru, postkoloniālās kultūras studijas
asoc. prof. Sandra Meškova	Dzimte un kultūra Sieviešu rakstība

prof. Elīna Vasiļjeva	Daugavpils kultūrvēsturiskās vides izpēte Ebreju teksts Eiropas kultūrā Starpkultūru komunikācija Teātra vēsture Postmodernisms kā kultūras parādība Kultūras tūrisms
lekt. Ainārs Felcis	Dialektiskais un vēsturiskais materiālisms Filosofijas vēsture un kultūras teorija Ētikas un estētikas pamati
prof. Irēna Kokina	Personības attīstība Sabiedrības un iestāžu vadībaVadības psiholoģija Inovāciju menedžments Zināšanu pārvaldība Organizācijas kultūra Izglītības vadība Apdāvinātības attīstība
pētn. Maija Grizāne	Reliģisko kopienu vēsture Latvijā Austrumlatvijas vēsture 19. un 20. gs. Neteritoriālās autonomijas fenomens Eiropā Mutvārdu vēstures avoti padomju perioda pētniecībā.

Īpašu uzmanību pelna docētāju zinātniskā darbība avotmācības, historiogrāfijas un vēstures metodoloģiju jomā. Plašu atsaucību Latvijas un citu valstu zinātnieku aprindās ir guvušas prof. A. Ivanova publikācijas. Vispirms tas sakāms par viduslaiku Krievzemes un Livonijas attiecību vēstures avotu pētniecību, kā arī Latvijas vēsturnieku komisijas ietvaros tapušajiem pētījumiem.

Pievēršanās mutvārdu vēsturei ir sekmējusi Vēstures katedras Mutvārdu vēstures centra (MVC) izveidi 2003. gadā (vad. prof. I. Saleniece). MVC galvenie darbības virzieni: Austrumlatvijas iedzīvotāju mutvārdu liecību fiksācija un arhīva izveide; mutvārdu vēstures avotu izmantošana vēsturiskajos pētījumos; jauno pētnieku sagatavošana mutvārdu vēstures jomā; starptautiskā sadarbība un mutvārdu vēstures popularizēšana. MVC krājumā pašlaik ir ap 1200 dzīvesstāstu ierakstu, kas tiek izmantoti zinātniskajā pētniecībā.

Docētāju iekļaušanās reģionālisma, Latgales vēstures un kultūrvēsturiskā mantojuma pētniecībā ir saistīta ar Latgales Pētniecības institūta (direktors asoc. prof. H. Soms) darbību. Pamatojoties uz reģionālisma zinātniskās pieejas specifiku, LPI darbību raksturo starpnozaru (interdisciplināra) pētniecība, kur svarīga loma ir arī vēsturei.

Sakarā ar moderno tehnoloģiju attīstību DU vēsturnieki (prof. A. Ivanovs, asoc. prof. H. Soms) ir sekmējuši jaunas vēstures speciālās disciplīnas – vēstures informātikas – izveidi Latvijā, par ko liecina vēsturnieku publikācijas kopš 2000. gada. Vēstures informātikas attīstībā svarīga loma ir sadarbībai ar starptautisko zinātnieku apvienību „History and Computing” (Vēsture un datorapstrāde), kurā ir reģistrēti arī DU docētāji. Pēc H. Soma iniciatīvas tapa Latgales kultūrvēstures kalendārs, Latgales vēstures hronikas – datu bāze „Latgales Dati” (<http://latgalesdati.du.lv>).

Publikācijas

Docētāju pētnieciskā darba rezultāti ir atspoguļoti vairākos izdevumos, arī monogrāfijās (t.sk.kolektīvajās), piemēram:

- Ivanovs, A. *Latvijas arheogrāfija*: [Monogrāfija] / Recenzenti: M. Jakovieva, Ē. Jēkabsons. Pētersone, I. Saleniece. Rīga: Latvijas Nacionālais arhīvs, 2019. 443 lpp. ISBN978-9934-8854-1-9. ASV Kongresa bibliotēka (Library of Congress catalogue: <https://catalog.loc.gov/vwebv/holdingsInfo?bibId=21649194>)
- Saleniece, I. (līdzautorībā ar I. Šķiņķi). Echoes of the Prague Spring in the Soviet Baltic Republics. In: Kevin McDermot and Matthew Stibbe, eds. *Eastern Europe in 1968: Responses to the Prague Spring and Warsaw Pact Invasion*. [London]: Palgrave Macmillan, 2018. P. 257–277. ISBN 978-3-319-77068-0; ISBN 978-3-319-77069-7 (eBook)

<https://www.palgrave.com/gp/book/9783319770680>

- Stašulāne, A. (līdzautorībā ar Gary Pollock, Jessica Ozan, Haridhan Goswami, Gwyther Rees) *Measuring Youth Well-being: How a Pan-European Longitudinal Survey Can Improve Policy*. Springer, 2018, 178 p.
<https://rd.springer.com/book/10.1007/978-3-319-76063-6#about>
- Kupšāne I. “*Ar savu suni vienmēr esmu runājis latviski.*” *Gunara Janovska prozas cilvēks vēstures likteņgriežos*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, grāmata izdota sadarbībā ar apgādu „Mansards”. 2018. 224 lpp.
- Vasijeva, E. *Ebreju teksts latviešu literatūrā*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes akadēmiskais apgāds "Saule". 2018. 279 lpp.
- Saleniece, I. „Latvian Deportees of the 1940s: Their Release and Rehabilitation”. In: Kevin McDermott and Matthew Stibbe, eds. *De-Stalinising Eastern Europe: The Rehabilitation of Stalin's Victims after 1953*. [Houndmills, Basingstoke, Hampshire]: Palgrave Macmillan, 2015. Pp. 204–220. ISBN: 978-1-137-36891-1. Book DOI: 10.1057/9781137368928.
<https://link.springer.com/book/10.1057/9781137368928>

ASV Kongresa bibliotēka (*The Library of Congress*, LC classification (full) DJK50.D4 2015; LC classification (partial) **DJK50**), Britu Nacionālā bibliotēka (*The British Library*, BNB (British National Bibliography) GBB580225; System number 017408581)

2014.–2020. gadā docētāju raksti ir publicēti zinātniskajā periodikā, tai skaitā starptautiski citējamās izdevumos (“*Paedagogica Historica*. International Journal of the History of Education”, “*Journal of Baltic Studies*”, “*Religions*”, “*Gender and Education*”, etc.), kas ir iekļauti SCOPUS, Web of Science u.c. datu bāzēs, kā arī žurnālos „*Latvijas Vēsture*. Jaunie un jaunākie laiki”, „*Latvijas Arhīvi*”, “*Latvijas vēstures institūta žurnāls*”, izdevumā „*Latvijas Vēsturnieku komisijas raksti*”; turpinājumizdevumos (sērijās): „*Ethnicity. Politics of Recognition*”, „*Acta Humanitaria Universitatis Saulensis*”, „*Lituanistica*”, „*ISTORIJA. EUROPA ORIENTALIS: Studia z dziejów Europy Wschodniej i Państw Bałtyckich, Partnerstwo i Współpraca a kryzys gospodarczo-społeczny w Europie Środkowej i Wschodniej*”, „*Древняя Русь. Вопросы медиевистики*”, „*On the Boundary of Two Worlds: Identity, Freedom, and Moral Imagination in the Baltics*” (RODOPI), “*Das Baltikum in Geschichte und Gegenwart*” (BOHLAU VERLAG) u.c.

Vēstures katedras docētāji ciešā un auglīgā sadarbībā ar citām Humanitārās fakultātes struktūrvienībām un DU Akadēmisko apgādu “Saule” kopš 1997. gada veic lielu organizatorisku un redakcionālu darbu, savāc, recenzē, rediģē, sadarbojās ar autoriem un ik gadu izdod anonīmi recenzējamo rakstu krājumu **Vēsture: avoti un cilvēki** (iznāk kopš 1997. gada; EBSCO datu bāzē iekļauts kopš 2013. gada), kura pamatā ir DU Humanitārās fakultātes Zinātnisko lasījumu vēsturnieku darba grupas dalībnieku sagatavotie raksti:

- Saleniece, I., atb. red. *Vēsture: avoti un cilvēki. XXIV zinātniskie lasījumi. Vēsture XVIII*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2015. 347 lpp. ISSN 1691-9297 (iekiauts EBSCO datu bāzē)

https://du.lv/wp-content/uploads/2016/01/Vesture_Avoti_un_cilveki_XVIII_2015.pdf

- Saleniece, I., atb. red. *Vēsture: avoti un cilvēki. XXV zinātniskie lasījumi. Vēsture XIX*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2016. 427 lpp. ISSN 1691-9297 (iekiauts EBSCO datu bāzē)

https://du.lv/wp-content/uploads/2016/01/Vesture_XIX_2016_DRUKA.pdf

- Saleniece, I., atb. red. *Vēsture: avoti un cilvēki. XXVI zinātniskie lasījumi. Vēsture XX*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2017. 442 lpp. ISSN 1691-9297 (iekiauts EBSCO datu bāzē)

https://du.lv/wp-content/uploads/2016/01/Vesture_XX_2017_tirraksts-1.pdf

- Saleniece, I., atb. red. *Vēsture: avoti un cilvēki. XXVII zinātniskie lasījumi. Vēsture XXI*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2018. 430 lpp. ISSN 1691-9297 (iekiauts EBSCO datu bāzē)

https://du.lv/wp-content/uploads/2018/01/Vesture_XXI_2018_internets.pdf

- Saleniece, I., atb. red. *Vēsture: avoti un cilvēki. XXII*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2019. 336 lpp. ISSN 1691-9297 (iekiauts EBSCO datu bāzē)

https://du.lv/wp-content/uploads/2019/01/Vesture_XXII_2019_DRUKA.pdf

- Saleniece, I., atb. red. *Vēsture: avoti un cilvēki. XXIII*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2020. 328 lpp. ISSN 1691-9297 (iekiauts EBSCO datu bāzē)

https://du.lv/wp-content/uploads/2020/01/Vesture_XXIII_2020_DRUKA.pdf

DU HF Zinātnisko lasījumu kultūrvēsturnieku darba grupas dalībnieku sagatavotie raksti tiek publicēti anonīmi recenzējamās zinātnisko rakstu krājumos **Kultūras studijas** (iznāk kopš 2008. gada; EBSCO datu bāzē iekiauts kopš 2013. gada).

- Stašulāne, A., galv. red. *Kultūras studijas. Vēsturiskā atmiņa*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2015. 244 lpp.
- Stašulāne, A., galv. red. *Kultūras studijas. Paaudzes kultūrā*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2016. 213 lpp.
- Stašulāne, A., galv. red. *Kultūras studijas: Hibriditāte literatūrā un kultūrā*. Zinātnisko rakstukrājums. IX. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2017. 164. lpp.
- Stašulāne, A., galv. red. *Kultūras studijas: Sadzīve kultūrā*. Zinātnisko rakstu krājums. X. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2017. 170. lpp. ISSN 1691-6026

Zinātniskās konferences

2014.–2020. gadā mācītbspēki veica pētījumus un aktīvi piedalījās zinātniskajās konferencēs, ko organizē:

- starptautiskās humanitāro un sociālo zinātņu pārstāvju asociācijas (Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS), International Council for Central and East European

Studies (ICCEES), European Social Science History Conference (ESSHC), International Study of Religion in Central and Eastern Europe Association (ISORECEA), The Alliance of Digital Humanities Organizations, The Association for Computers and Humanities, etc.)

- universitātes Latvijā un ārvalstīs: Lielbritānijā, Vācijā, Zviedrijā, Grieķijā, Kanādā, Italijā, ASV, Nīderlandē, Spānijā, Somijā, Slovēnijā, Polijā, Bulgārijā, Baltkrievijā, Krievijā, Igaunijā un Lietuvā

Ik gadu janvārī DU tiek rīkoti **Humanitārās fakultātes Zinātniskie lasījumi**, kas 30 pastāvēšanas gados jau izvērtušies par plašo starptautisko konferenci ar savām tradīcijām. Lasījumu ietvaros darbojas vēstures darba grupa „Vēsture: no avota uz cilvēku” un kultūras vēstures darba grupa, kas ik gadus ir veltīta kādai atsevišķai tēmai. Konferencē tradicionāli piedalās zinātnieki no Apvienotās Karalistes, Baltkrievijas, Igaunijas, Krievijas Federācijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Ukrainas, Vācijas u.c. valstīm (<https://du.lv/fakultates/humanitara-fakultate/zinatniskie-lasijumi-ikgadeja-starptautiska-zinatniska-konference/>).

Zinātniskā darba rezultātus ir iespējams publiskot ikgadējās DU zinātniskajās konferencēs (<http://www.dukonference.lv/lv>, 2021. gadā notika 63. DU zinātniskā konference).

Projekti

Studiju programmu akadēmiskā personāla aktīvo iesaistīšanos pētniecībā apliecina saņemtie individuālie granti un Latvijas Kultūrkapitāla fonda projekti, piedalīšanās **Nacionālās identitātes pētījumu programmā „Letonika”**, Valsts pētījumu programmas “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts izaugsmei” projektā “Indivīda, sabiedrības un valsts mijiedarbība kopējā Latvijas vēstures procesā: vērtību konflikti un kopīgu vērtību veidošanās vēsturiskos lūzuma punktos”, EK 7. ietvara projektā COST akcijās, ES 7. ietvara pētniecības un tehnoloģiju attīstības projektā „Vienota Eiropas Valodas resursu un tehnoloģijas infrastruktūra” (CLARIN) un daudzos citos nacionālos un starptautiskos zinātniskās pētniecības projektos.

Piemēram, studiju virziena „Vēsture un filozofija” docētāji vadījuši starptautiskos projektus vai nodrošināja DU dalību tajos pilntiesīgo vai asociēto partneru statusā:

- Eiropas Komisijas 7. ietvara programmas projekts **“MYPLACE: Memory, Youth, Political Legacy And Civic Engagement”** (<http://www.fp7-myplace.eu/>) 2011.–2015. g.
- Eiropas Komisijas 7. Ietvarprogrammas projekts **„MYWEB: Measuring Youth Well-Being”** (Jaunatnes labklājības pētījums) (<http://fp7-myweb.eu/>) 2011.-2016. g.
- Eiropas Savienības struktūrfondu 3. mērķa „Eiropas Teritoriālā sadarbība” Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas projekts **„Popularization of the centres of oral history in the LV-BY cross-border area”** (Mutvārdu vēstures centru popularizēšana LV-BY pārrobežu teritorijā), Nr. LLB-2-143. 2013.–2014. g.
- Eiropas Savienības Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas projekts Nr. ENI-LLB-1-073 **“A living History: cultural and scientific synergy in the border region Zarasai (LT) - Daugavpils (LV) - Vitebsk (BY) for sustainable development”**. -2021. g.
- HORIZON 2020. Eiropas Savienības (ES) pētniecības un inovācijas atbalsta programma *Apvārsnis 2020* **“European Cohort Development Project”** (ECDP), No 777449, 2018.–2019. g.
- HORIZON 2020. Eiropas Savienības (ES) pētniecības un inovācijas atbalsta programma *Apvārsnis 2020* **“Cultural Heritage and Identities of Europe’s Future”**

Par docētāju zinātnisko kompetenci un atzīšanu Latvijas zinātnieku vidū liecina tas, ka astoņiem ir piešķirtas Latvijas Zinātnes Padomes ekspertu tiesības humanitāro vai sociālo zinātņu jomā. Prof. I. Saleniece kopš 2011. gada ir Čehu Zinātnes Fonda eksperts, kā arī Igaunijas Pētniecības Padomes eksperts kopš 2021. gada. Starptautiskā atzīšana izpaužas arī akadēmiskā personāla līdzdalībā ārvalstu zinātnisko konferenču zinātniskajās komitējās, zinātnisko izdevumu redakcijās u.c.

4.5. Norādīt, kā tiek veicināta studējošo iesaiste zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē. Novērtēt un raksturot katra studiju programmas līmeņa, kurš tiek īstenots studiju virzienā, studējošo iesaisti zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē, sniedzot piemērus studējošajiem piedāvātajām unizmantotajām iespējām.

Studentu pētniecisko prasmju attīstīšana ir viens no svarīgākajiem uzdevumiem visās studiju programmās, jo studiju virziena kopīgais mērķis paredz pētniecības prasmju vēstures jomā attīstīšanu visu līmeņu studiju programmu (ABSP “Vēsture”, AMSP “Vēsture”, KDSP “Vēsture un arheoloģija”) īstenošanas gaitā, pakāpeniski izkopjot vēstures speciālista kompetences, lai turpmāk tās pielietotu patstāvīgā darbā Latgales reģionam, Latvijai un Eiropas Savienībai.

Pētniecības darba īpatsvars konsekventi pieaug no 15% bakalaura programmā līdz 55% maģistra un 87% - doktora studiju programmā.

Bakalaura studiju programma nodrošina sākotnēju praktisko iemaņu veidošanu vēstures pētniecības jomā. Pirmkārt, dažu studiju kursu apguves gaitā studenti iegūst zināšanas par vēstures pētījuma avotiem un metodēm. Tie ir kursi, kuri vērsti uz vēstures zinātnes kā sistēmas teorētisko apjēgšanu - *levads vēstures zinātnē, Vēsturiskā novadpētniecība, Avotmācība, levads historiogrāfijā, Zinātniskā darba pamati, Modernās tehnoloģijas vēstures zinātnē*. Otrkārt, pirmajā un otrajā studiju gadā studenti raksta studiju darbus, veicot nelielus pētījumus. Šo pētījumu tēmas parasti ietilpst zinātnisko vadītāju pētnieciskā darba virzienos un bieži attiecas uz vietu vai vidi, no kuras students nāk un var balstīties savā pieredzē. Saistībā ar esošo individuālo pieredzi parasti arī rodas patiesa un noturīga interese un aizraušanās ar pētniecību.

Studentu patstāvīgā pētnieciskā darba iemaņu apgūšanu veicina programmā iekļautas prakses - *Mutvārdu vēstures* un *Novadpētniecības*. Prakses loģiski turpina atbilstošos teorētiskos kursus un ir paredzētas, lai pilnveidotu teorētiskās zināšanas zinātniski pētnieciskā darbā, veicinot studentu darba prasmju attīstību mutvārdu vēstures metodoloģijā un novadpētniecības metožu pielietošanā.

Bakalaura un maģistra darbu izstrāde sākas ar vietējās (Latgales/ Sēlijas, Daugavpils) vēstures izpēti, secīgi iekļaujot iegūtos datus Latvijas, Baltijas reģiona, Eiropas un pasaules vēstures kontekstā. Tādējādi studenti ne tikai izveido priekšstatu par lokālās vēstures universālo dimensiju, bet arī iegūst noturīgas pētnieka iemaņas.

Maģistra studiju programma nodrošina zināšanu un prasmju pilnveidošanu un pielietošanu patstāvīgā zinātniskās pētniecības darbā. Doktora programmā doktorants veic oriģinālu pētījumu.

Patstāvīgajā studiju un pētnieciskajā darbā studenti vadās pēc DU Vēstures katedras docētāju izstrādātajiem ieteikumiem: Ivanovs A., Saleniece I., Soms H., sast. *Metodiskie ieteikumi studiju, bakalaura un maģistra darbu noformēšanai studiju virzienā „Vēsture”*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2014. 32 lpp. (dokuments pieejams latviešu valodā

elektroniski: https://du.lv/wp-content/uploads/2016/01/Metodiskie_ieteikumi_vesture_2014_A5.pdf, kā arī - pēc DU HF izstrādātiem "Metodiskiem ieteikumiem studiju/bakalaura/maģistra darba izstrādei" (dokuments pieejams latviešu valodā elektroniski: <https://du.lv/valoda/>).

Docētāji iesaista studentus zinātniskajā pētniecībā, piedāvājot viņiem darbu pētniecības projektos, publikāciju sagatavošanā u.tml. Iespēju robežās studentiem tiek piedāvāta sadarbība dažādās zinātnes aktivitātēs. Piemēram, DU ikgadējā starptautiskajā zinātniskajā konferencē "Humanitārie lasījumi" studenti sākumā veic brīvprātīgo darbu, palīdzot organizātoriem, bet, iestājoties doktorantūrā, paši piedalās konferencē ar referātiem un publicē rakstus konferences krājumā "Vēsture: avoti un cilvēki".

Studenti, piedaloties starptautiskos, nacionālos un DU projektos, liek lietā savas pētnieciskās prasmes un iemaņas. Piemēram, Valsts pētījumu programmas "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts izaugsmei" projektā "Indivīda, sabiedrības un valsts mijiedarbība kopējā Latvijas vēstures procesā: vērtību konflikti un kopīgu vērtību veidošanās vēsturiskos lūzuma punktos" Nr. VPP-IZM-2018/1-0018 tiek finansēta zinātniskā asistenta slodze, kuru daļa 3 studenti. 2018./2019. st. gadā zinātniskā asistenta amatā strādāja ABSP "Vēsture" 2 studējošie, AMSP "Vēsture" 1 studējošais. Viņu pienākumu apraksti ietvēra ne tikai vadošo pētnieku uzdevumu izpildi, bet arī bakalaura un maģistra darba izstrādi projekta tēmas ietvaros, kas tika veiksmīgi paveikts. Projekta ilgums - 3 gadi, kuru laikā notika studentu maiņa zinātniskā asistenta amatā, 2019./2020. st. gadā projekta īstenošanā iesaistoties trim studentiem, bet 2020./2021. - vienai studentei. Tādējādi, projekta īstenošanas periodā 7 studenti tuvāk iepazīnuši vēsturnieka darbu, aprobēja pētnieka prasmes un iekļāvās zinātnes komunikācijā. Turpmākā ceļa izvēlē šī pieredze būs viņiem noderīga.

4.6. Augstskolas/ koledžas darbībā, galvenokārt novērtējamā studiju virzienā, piemēroto inovāciju formu (piemēram, produktu inovācijas, procesa inovācijas, mārketinga inovācijas, organizatoriskās inovācijas) īss raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un novērtējot to ietekmi uz studiju procesu.

Viedās specializācijas stratēģijas mērķis ir paplašināt inovāciju spējas un veidot inovāciju sistēmu, lai veicinātu un sekmētu tehnoloģisko progresu valsts ekonomikā. DU studiju virziena "Vēsture un filozofija" pētniecība sekmē VSS mērķu sasniegšanu; tā veicina 4. prioritātes īstenošanu (ieguldījums zināšanu digitalizācijā) un 5. prioritātes īstenošanu (kompetences, uzņēmējdarbības un radošuma attīstīšana).

Nozīmīgākās darbības mērķu sasniegšanai ir:

- prasmju attīstīšana, kas ir aktuāli mūsdienu sabiedrībai (analītiska un kritiska domāšana, komunikācija (ieskaitot starpkultūru), lēmumu pieņemšana, apvienojot konkrētu un plašāku kontekstu, radošums, spēja darboties individuāli un komandā). Visveiksmīgāk attīstās starpkultūru komunikācijas un jaunrades pētījumi. Iepriekš minētās kompetences tiek attīstītas sadarbībā ar skolām izglītojamo vidū – daudzi zinātnes pārnese pasākumi ir tieši vērsti uz šo kompetenču attīstīšanu.
- Pētniecībai ir cieša saikne ar darba devējiem un to organizācijām, regulāri tiek pētīts darba tirgus pieprasījums humanitāro zinātņu jomā. Pētniecības tēmas ir orientētas uz sabiedrības pieprasījumu un vajadzībām. Galvenais uzdevums ir izstrādāt humanitāro zinātņu virzienus, kas vērsti uz starptautisko atpazīstamību un reģionālo attīstību. Viens no stratēģiskajiem uzdevumiem ir iekļaut pētījumus plašākā zinātnes telpā, sākot no pierobežas reģiona kultūras pētījumiem un padomju ietekmes pārvarēšanas sabiedrības domāšanā.

- Viena no galvenajām attīstības prioritātēm ir kultūrvēsturiskā mantojuma, valodas korpusu u.c. krājumu digitalizācija, kas nodrošinātu ciešāku saikni ar sabiedrību. Visnozīmīgākie kultūras un vēstures resursu digitalizācijas modeļi ir datubāze “Latgales dati”, e-muzejs “Vita Memoriae”, mutvārdu vēstures avotu kolekcija, zinātniski pētniecisko žurnālu tiešsaistesversijas.

Esošie lauka pētījumi ir unikālas multikulturālas vides eksperimentāls modelis, koncentrējot dažādas kultūras parādības mazā telpā. Pētījumu rezultāti ļauj sekot būtiskajiem procesiem humanitāro zinātņu jomā kopumā. Lauka pētījumi (mutvārdu vēstures ekspedīcijas), kas apkopo vecākās paaudzes cilvēku atmiņas, ir ioti svarīgi. Pētījumu starpdisciplinārā būtība un orientācija uz starpkultūru attiecību nozīmi veicina sociālo, politisko, etnisko problēmu definēšanu un konfliktu risināšanas stratēģiju izstrādi. Pētnieciskie rezultāti veicina vēstures un kultūras atmiņassaglabāšanu.

Jaunu pētnieku iekļaušana veicina cilvēkkapitāla izmantošanu, lai uzlabotu ekonomisko situāciju, veicinot reģiona atpazīstamību gan valsts, gan Eiropas mērogā. Pētniecības rezultāti veicina inovāciju attīstību un reģiona resursu (kultūras mantojuma, tūrisma, kultūras un mākslas nozaru) izmantošanu.

5. Sadarbība un internacionalizācija

5.1. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas un ārvalstu institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie sadarbības partneri un kā sadarbība tiek organizēta, raksturojot sadarbību ar darba devējiem, papildus norādīt mehānismu darba devēju piesaistei.

Studiju virziena “Vēsture un filozofija” ietvaros tiek īstenota plaša sadarbība ar Latvijas un ārvalstu institūcijām dažādos virzienos un jomās, piekopjot starpdisciplināro pieeju un multidimensiālo kompetenču atbalstu. Var izdalīt šādus sadarbības virzienus: 1) starptautiskā sadarbība ar izglītības un zinātniski pētnieciskām iestādēm; 2) sadarbība ar valsts un pašvaldību institūcijām, tostarp ar Latvijas augstskolu docētājiem un pētniekiem; 3) sadarbība ar Latvijas un ārzemju nevalstiskajām organizācijām; 4) sadarbība ar Latvijas vidusskolu un augstskolu studējošajiem; 5) sadarbība ar Latvijas un ārzemju sabiedriskajiem medijiem.

Ņemot vērā, cik svarīgi ir veicināt sadarbību starp universitātēm, valsts un pašvaldību iestādēm, nevalstiskām organizācijām, virziena studējošie, doktoranti un absolventi pārstāv visas šīs trīspuses un var veidot kontaktus un sadarbību, kas kopumā pozitīvi ietekmē inovatīvo sistēmu attīstību reģionā.

Sadarbības partneri tiek atlasīti pēc šādiem kritērijiem:

- īsteno līdzīgas studiju programmas virziena ietvaros (vēstures bakalaura, maģistra un doktora studiju programmas);
- docētājiem ir kopīgas zinātniskās intereses un pētnieciskie projekti (zinātniski pētniecisko publikāciju izstrāde);

- iespēja organizēt studējošo piedalīšanos kopīgās nodarbībās (piemēram, doktorantūras studējošo vizītes uz partneraugstskolu, vasaras skolas, arhīvu, muzeju un arheoloģiskās prakses utt.).

1) Starptautiskās sadarbības partneri ir izglītības un zinātniski pētnieciskās iestādes un atmiņas institūcijas. Sadarbība notiek gan institūciju līmenī, gan personīgās docētāju un pētnieku sadarbības līmenī kopīgo pētniecisko projektu un zinātnisko publikāciju izstrādes ietvaros. Starptautiskās sadarbības galvenie rezultāti ietver:

1. zinātniski pētniecisko projektu izstrāde un realizēšana;
2. sadarbības projektu izstrādāšana;
3. zinātnisko konsultāciju sniegšana;
4. apmācības semināru organizēšana;
5. pētnieku pētnieciskās darbības atbalstīšana;
6. vieslektoru uzņemšana un lekciju organizēšana.

Starptautiskās sadarbības partneri ir dažādās valstīs:

Vācija (Herdera Institūts Centrālās un Austrumeiropas vēstures izpētei Mārburgā, Fehtas Universitātes Reģionālo pētījumu centrs, Koblenčas pilsētas arhīvs un bibliotēka, Vācijas filatēlistu apvienība);

Apvienotā Karaliste (Glāzgovas Universitāte; Šefīldas Universitāte, Vācu Vēstures institūts Londonā (*German Historical Institute London*));

Igaunija (Tartu Universitāte; Tallinas Universitāte; Igaunijas Pētniecības Padome); Polija

(Varšavas Universitāte, Toruņas Universitāte, Jagelonu universitāte Krakovā);

Baltkrievija (Baltkrievijas Zinātņu akadēmijas Vēstures institūts, Polockas Valsts universitāte, Vitebskas reģionālais novadpētniecības muzejs, Vitebskas Universitāte);

Krievija (Krievijas Zinātņu akadēmijas Vispārējās vēstures institūts, Petrozavodskas Universitāte, Starptautiskā asociācija „Vēsture un Dators”(Association for History and Computing, AHC), Urālu Federāla Universitāte);

Lietuva (Viiņas Universitātes Starptautisko attiecību un politikas zinātņu institūts, Viiņas Edukoloģijas universitāte, Kauņas Universitāte, Klaipēdas Universitāte, Šaiu Universitāte, Zarasu muzejs, Lietuvas Vēstures institūts, Lietuvas politisko ieslodzīto un deportēto asociācija, Roķišķu muzejs);

Čehija (Čehu Zinātnes fonds, Mendeia Universitāte Brno, Masarika Universitāte Brno); Luksemburga

(Luksemburgas Universitātes Mūsdienu un digitālās vēstures centrs (C²DH)). Starptautiskās sadarbības piemēri :

- Projekta “Siberian Europeans” izstrāde Eiropas Savienības programmā *Europe for Citizens* (sk. sadaļu “Projekti”). (01.-02.2017.).
- MEMORANDS PAR VIENOŠANOS starp Mutvārdu vēstures centru un Herdera Institūtu Centrālās un Austrumeiropas vēstures izpētei (Herder-Institut für historische Ostmitteleuropaforschung, Institut der Leibniz-Gemeinschaft), Mārburga (23.10.2017.); Herdera institūta pētniece Vera Folkmann uzsāka pētniecisko darbu DU MVC (26.-27.10.2017.); kopīgā paneidiskusija “Political Participation at the Regional Level in the Baltic States since Early Modern Times” 13. Baltijas studiju conferences Eiropā (BSCE) ietvaros, grants I. Salenieces braucienam uz BSCE, V. Folkmanes (Vera Volkman) darbs ar DU MVC krājuma materiāliem. (26.06.2019.).

- Projekts “A living history: cultural and scientific synergy in the border region Zarasai (LT) - Daugavpils (LV) - Vitebsk (BY)” (2017.)
- Glāzgovas Universitātes (College of Social Sciences, School of Social and Political Sciences, University of Glasgow) doktorantes un pētnieces Polas Kristijas (Paula Christie) vizīte, Salenieces zinātniskā konsultācija par Latvijas etnisko minoritāšu vēsturi. (27.04.2017.) Lietuvas Edukoloģijas
- Universitātes profesores Sandras Grigaravičiutes lekcijas “Lietuvas diplomātiskās attiecības ar Padomju Krieviju 20. gs. 20.-30. gadi”. (10.2017)
- Tikšanās ar Lietuvas Zinātņu akadēmijas bibliotēkas direktoru Sigitas Narbutas (Viiņa, Lietuva). (27.03.2018.)
- Vizīte uz Viiņas Edukoloģijas universitāti (Viiņa, Lietuva), tikšanas ar docētājiem undoktorantiem. (28.03.2018.)
- Mendeia Universitātes (Brno, Čehija) Mūžizglītības institūta (Institute of Lifelong Learning) pētniekss PhD Mihals Šimane (Michal Šimáně) strādāja MVC un nolasīja lekcijas. (02.-03.05.18.)
<https://du.lv/erasmus-programmas-ietvaros-notika-lekcijas-vestures-studentiem>
- Mutvārdu vēstures centrā seminārs “Ievads etnogrāfijā un lauka pētījuma praksē” (Introduction to ethnography and field research) Oksfordas Universitātes reģionālistikas virziena (Area studies) PhD studente Marija Norkunaite vadībā. (10.12.2019.)
- Jagelonu universitāte (Krakova, Polija): sadarbība starptautisko projektu izstrādē, zinātnes komunikācija mutvārdu vēstures jomā. (09.-12.2019.)
- Luksemburgas Universitāte: projektu izstrāde COST un HORIZON sadarbībā ar Mūsdienu un digitālās vēstures centru (Luxembourg Centre for Contemporary and Digital History – C2DH). (kopš 01.2019.)
- Viiņas Universitātes Starptautisko attiecību un politikas zinātņu institūts (Viiņa, Lietuva): sadarbība starptautisko projektu izstrādē, zinātnes komunikācija mutvārdu vēstures jomā. (2019.)
- Polockas un Vitebskas Universitātes (Baltkrievija): panākta vienošanās un uzsākta sadarbība Latvijas – Baltkrievijas pārrobežu mutvārdu vēstures ekspedīcijas organizēšanā vietējo iedzīvotāju atmiņu vākšanai un salīdzinošai izpētei (kopš 04.2019.). Docētāju stažēšanās Daugavpils Universitātē; Latvijas – Baltkrievijas pārrobežas mutvārdu vēstures ekspedīcijas organizēšana (2020).
- ASV Gaisa spēku akadēmijas kadetes Sekvojas Skajas Čanas (Sequoia Sky Chun) prezentācija „The Cold War in Memories from the USA”. Diskusija par Aukstā kara atmiņu interpretāciju. (18.12.2019.)
- Sadarbība ar Dr. Ernestas Vasiliauskas Klaipēdas Universitātes Baltijas reģiona vēstures un arheoloģijas institūtā docētāju - lekciju organizēšana. (12.-13.11.2019.)
- Tikšanās ar Baltkrievijas Zinātņu akadēmijas Vēstures institūta vadību un sadarbības līguma parakstīšana. (Minska, Baltkrievija) (20.11.2019.)
- Dalība seminārā ar National Life Stories at The British Library, Oral History Society (Apvienotā karaliste) “Designing and Planning your Oral History Project”. Virtuālā formātā. (28.-29.10.2020.)

2) Sadarbība ar valsts un pašvaldības institūcijām

Galvenie sadarbības virzieni ar valsts un pašvaldības institūcijām ietver:

1. mācību līdzekļu, mācību standartu, programmu rediģēšana un recenzēšana un atbalstamateriālu akadēmiskā ekspertīze;
2. dalība promocijas padomju darbībā;
3. konsultāciju sniegšana par komemorācijas pasākumu organizēšanu;
4. ar vēstures notikumiem saistīto projektu zinātniskais atbalsts;

5. speciālistu apmācības semināru rīkošana.

Galveni sadarbības partneri:

Latvijas Ārlietu ministrija

Latvijas Izglītības un zinātnes ministrija

Latvijas Universitāte

Latvijas Kultūras akadēmija

Liepājas Universitāte

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija

Daugavpils pilsētas dome

Daugavpils novada dome

Latvijas Nacionālā arhīva Daugavpils Zonālais vēstures arhīvsDaugavpils

Novadpētniecības un mākslas muzejs

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs

Naujenes Novadpētniecības muzejs Vaboles

brāļu Skrindu muzejs

Krāslavas Vēstures un mākslas muzejs

Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs

Daugavpils cietoksnis

Sadarbības piemēri ar valsts un pašvaldības institūcijām:

- Mutvārdu vēstures centra informatīvais seminārs par sadarbības iespējām pētniecības jomā ar tehnoloģiju pārneses metodēm, kura piedalījās Daugavpils Novadpētniecības un mākslas muzejs, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs, Krāslavas Vēstures un mākslas muzejs, Naujenes Novadpētniecības muzejs, Skrindu dzimtas muzejs un Raiņa māja Berķenelē. (21.04.2016.)
- Daugavpils novada Kultūras pārvaldes projekts Latvijas valsts simtgades ietvaros „Latgales pirmās atmodas darbinieku devums Latgales virzībā uz Latvijas valstiskumu” (2017.–2018.)
- Daugavpils Novadpētniecības un Mākslas muzeja darbiniecei I. Kuišai sniegta konsultācija, izsniegtas 37 interviju transkripciju kopijas no Mutvārdu vēstures centra krājuma par nacionālo partizānu kustību. (2018)
- Sadarbība ar Skrindu dzimtas muzeju jaunas izstādes “Munys pusis iaudis” veidošanā. (2018)
<https://www.daugavpilsnovads.lv/video/prezentets-projekts-munys-pusis-laudis/>
- Sadarbība ar Krāslavas Vēstures un mākslas muzeju jaunas izstādes “Pi vīna golda” veidošanā. (2018)
<https://www.lsm.lv/raksts/dzive--stils/vesture/renovetajos-kraslavas-pils-stallos-muzeja-ekspo-zicija-pi-vina-golda-un-degustacijas.a296765/>
- Workshop “Daugavpils history (1944-1991) in archival documents” ar Latvijas Nacionālā arhīva Daugavpils Zonālo vēstures arhīvu. (03.05.2018.)
- Dalība „Vasaras akadēmijā” programmas "Skola 2030" ietvaros. (25.05.– 26.05.2018.) Sadarbība ar
- AIC sakarā ar ārvalstīs iegūtas profesionālās kvalifikācijas (vēstures skolotājs) atzīšanas Latvijā nosacījumu izstrādi. (03.-04.2019.)

- Tikšanās ar IZM un darba devēju pārstāvjiem sakarā ar programmas “Skolotājs” Sociālas un pilsoniskās jomas koncepcijas prezentāciju. (03.2019.)
- Ārlietu Ministrijas Ceļojošās izstāde “Latvijas diplomātijai un ārlietu dienestam 100” atklāšanas pasākums ar Daugavpils vidusskolniekiem. (24.09.2020.)

3) Sadarbība ar Latvijas un ārvalstu nevaldības organizācijām

Galvenie sadarbības virzieni ar Latvijas un ārvalstu nevaldības organizācijām ir:

1. zinātniski pētniecisko projektu izstrāde;
2. vieslekciju un apmācības semināru organizācija;
3. konsultāciju sniegšana.

Galveni sadarbības partneri ir:

Baltic Association of Educational Historians

Finnish Oral History Society (Somija)

Oral History Society (Apvienotā Karaliste) Polish

Oral History Association (Polija) Represēto

biedrība „Likteņa ceļš” (Latvija) Biedrība

DIVRUNA (Latvija)

Latvijas reliģiju pētniecības biedrība (Latvija)

Latvijas vēstures skolotāju biedrība (Latvija)

Society of the Eastern Latvian history researchers “Laterna” (Latvija) Sadarbības

piemēri ar Latvijas un ārzemju nevalstiskajām organizācijām:

- Sadarbība ar biedrību DIVRUNA grāmātas sagatavošanā Silva Linarte: Latgalē dzimušu mākslinieku dzīvesstāsti. Sast. Z. Melāne. [Daugavpils]: Biedrība DIVRUNA, 2018.
- Latvijas Universitātes (LU) Sociālo zinātņu fakultātes Dr. hist., profesores Vitas Zelčes un LU Sociālo un politisko pētījumu institūta (SPPI) pētnieka, doktoranta Oskara Gruzīņa seminārs- diskusija par mutvārdu vēstures metodoloģijas problēmām un dzīvesstāstu izmantošanu Otrā Pasaules kara vēstures pētniecībā. (08.03.2018.)
- Latvijas Okupācijas muzeja audiovizuālās materiālu krātuves vadītājas Leldes Neimanes nodarbība par muzeja krājuma audiovizuālo materiālu krātuves darbību. (12.04.2018.) Komunistiskā genocīda upuru
- piemiņas pasākuma rīkošana DU sadarbībā ar biedrību „Likteņaceļš” (Represēto biedrība, Preiļi, priekšsēdētāja Natālijas Rubīne), fondu “Sibīrijas bērni” un Latvijas Okupācijas muzeju. (13.06.2019.)
- Polish Oral History Association (Wroclava, Polija): zinātnes komunikācija mutvārdu vēstures jomā. (09.-12.2019.)
- Informatīvais seminārs “Mutvārdu un ģimenes vēsture: ģimenes audio arhīva veidošana” Rīgas Grebenščikova vecticībnieku draudzes garīgajā skolā. (30.11.2019.)
- Dalība H2020 programmas CHIEF projekta un starptautiskā jauniešu projekta “New East” video podkastā “Староверцы Латгалии”. Publicēts 07.10.2020. “New East” projekta Facebook lapā.

4) Sadarbība ar Latvijas vidusskolu un augstskolu studējošajiem

Galvenie sadarbības virzieni ar vidusskolu un augstskolu studējošajiem ir:

1. valsts skolēnu zinātniski pētniecisku darbu konkursa vērtēšana;

2. konsultāciju sniegšana sakarā ar zinātniski pētniecisko darbu izstrādi;
3. studējošo atbalsts zinātnisko referātu sagatavošanā un prezentēšanā;
4. “Ēnu dienas” pasākumu organizēšana;
5. skolēnu zinātniski pētniecisko un radošo konkursu rīkošana;
6. Daugavpils Universitātes Zinātnes skolas nodarbību organizēšana;
7. ekskursiju organizēšana par Daugavpils Universitātes studiju iespējam un pētniecībascentriem.

Sadarbības piemēri ar Latvijas vidusskolu un augstskolu studējošajiem:

- Krievijas Zinātņu akadēmijas Vispārējās vēstures institūta vecākās zinātniskās līdzstrādnieces Jevgenijas Nazarovas lekcijas “Latvijas bēgļi Krievijā Pirmā Pasaules kara laikā” organizēšana Daugavpils 1. ģimnāzijā (30.01.2017.).
- DU MVC un Daugavpils Novadpētniecības un mākslas muzejā audio podkastu konkurss „Ordeņlaiku stāsti”; noslēguma pasākums (31.03.2017.). <https://du.lv/mvc-audio-podkastu-konkursa-ordenlaiku-stasti-nosleguma-pasakums/>
- DU Zinātnes skolas nodarbība „Vēstures avotu triki: Dinaburga-Dvinska-Daugavpils”, vadīja M. Grizāne (01.04.2017.). <https://du.lv/aicinam-du-zinatnes-skolas-dalibniekus-uz-si-studiju-gada-pedejo-nodarbibu-2/> ASV
- Jūras akadēmijas kadeta Mailza Ouklija (Miles Oakley) prezentācija „The Cold War in Memories from the USA”. Diskusija par Aukstā kara atmiņu interpretāciju, kura piedalījās DU vēstures programmu studējošie (17.05.2017.). <https://du.lv/17-maija-notiks-prezentacija-the-cold-war-in-memories-from-the-usa/>
- DU XII Zinātnes festivāla ietvaros MVC nodarbība “Mūsdienu vēsturnieku izaicinājumi: avoti, cilvēki, procesi”(27.09.2017.) <https://du.lv/12-daugavpils-zinatnes-festivals/>
- DU virziena “Vēsture un filozofija” studējošie piedalījās ar referātiem un diskusijas konferencē „Latgales pirmās atmodas darbinieku devums Latgales virzībā uz Latvijas valstiskumu”, (Vabole, Daugavpils novads) (09.-10.11.2017.)
- Eiropas Zinātnieku nakts Viktorīna “Ceļojums vēsturē: pārbaudi sevi” (28.09.2018.) Pasākums
- “Digitalizēta vēsture” Daugavpils Universitātes Zinātnieku nakts ietvaros.(27.09.2019.)
- Mutvārdu vēstures centra zinātniskais seminārs DISCUSSION LUNCH “Mutvārdu vēsture mūsdienu reliģisko kopienu pētniecībā: problēmas un izaicinājumi”. Virtuālā formātā. (29.09.2020.)

5) Sadarbība ar Latvijas un ārzemju sabiedriskajiem medijiem

Galvenie sadarbības virzieni ar Latvijas un ārzemju sabiedriskajiem medijiem ir:

1. Speciālistu atziņu sniegšana par vēstures jautājumiem.
2. Dalība diskusijās par aktuāliem jautājumiem mūsdienu humanitāro un sociālo zinātņu jomā.
3. Sabiedrisko mediju kultūras un izglītojošo raidījumu atbalsts un konsultēšana.

Sadarbības piemēri ar Latvijas un ārzemju sabiedriskajiem medijiem:

- Salenieces intervija Latvijas Radio 1. par 1968. gada “Prāgas pavasari” (20.08.2018.) <https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/labriit/cehija-un-slovakija-piemin-50-gadadienu-kops-pragas-pavasa-rakus.a107568/?highlight=Pragas>
- Sadarbība ar Latvijas televīzijas raidījuma „Vēstures skolotājs. Ekspedīcija laikā” vadītāju Edgaru Bērziņu. (07.2018.)
- Piedalīšanās Lietuvas Valsts televīzijas programmas “Kultūra” cikla Stop Juosta raidījumā “Maršrutas 95. – Daugpilis II dalis”. (11.2019.) <https://du.lv/daugavpils-starpkaru-perioda-vesture-lietuviesu-skatijuma/>

- Irēnas Salenieces intervija LSM.LV par Latvijas Republikas 1919. gada izglītības likumiem (18.12.2019.)
https://rus.lsm.lv/statja/kultura/istorija/besplatno-i-na-rodnom-jazike-kak-latvija-sozdala-unikalnuyskolnuyu-sistemu.a342080/?fbclid=IwAR0blQe7jSV4Iy_3vff4CFpUrYYUoUkznf7VdmBM7xZQ2iaFyVxuCWht5I
- Stašulānes intervija avīzē “Latvijas Vēstnesis” (20.10.2020.).
- Stašulānes dalība Latvijas Radio 1 diskusiju raidījumā. (22.10.2020. LR1 pl. 18.00)

Latvijas skolas un augstskolas, valsts un pašvaldības iestādes ir galvenie studiju virziena “Vēsture un filozofija” absolventu darba dēvēji, tāpēc sadarbība ar šo iestāžu pārstāvjiem ir īpaši atbalstāma. Covid-19 pandēmijas dēļ pēdējo mēnešu laikā sadarbības pasākumi notiek lielākoties virtuālajā vidē un izmantojot informācijas apmaiņas digitālās iespējas, lai sekmētu turpmāko sadarbību arī grūtajos apstākļos. Neskatoties uz ierobežotām tikšanās iespējām, tiek turpināta sadarbība ar uzticamiem partneriem un tiek meklētas iespējas jauno partneru piesaistei.

Saikne ar darba devējiem studiju virziena „Vēsture un filozofija” mērķu un uzdevumu sasniegšanā tiek realizēta, studiju programmas docētājiem iesaistoties projektos, kas saistīti ar dažādustarpdisciplināro jautājumu risināšanu, vēstures zinātnes attīstību, kā arī ar vēstures reģionālajām īpatnībām. Sadarbība ar darba devējiem un profesionālajām organizācijām tiek organizēta unattīstīta vairākos līmeņos, kuros īpaši vērtīgi ir stažēšanās un sadarbības projektu īstenošana.

Potenciālie darba devēji regulāri vērsas pie studiju virziena vadības un docētājiem, lai piedāvātu virziena absolventiem darba un prakses iespējas, kā arī izteic virziena studējošajiem projektu vai sadarbības piedāvājumus. Daudzveidīgas sadarbības iespējas, kā arī plaša absolventu nodarbinātība apliecina studiju virziena specializāciju nepieciešamību un veido bakalaura un maģistra studiju programmu kvalifikāciju nepieciešamības pamatojumu.

5.2. Norādīt, kāda sistēma vai mehānismi tiek izmantoti ārvalstu studējošo un mācībspēkupasīstei, raksturot piesaistīto ārvalstu studējošo un mācībspēku skaita dinamiku.

Mehānismi ārvalstu studējošo un mācībspēkupasīstei

Lai piesaistītu ārvalstu studējošos un mācībspēkus, tiek izmantoti šādi mehānismi:

ERASMUS mobilitātes - DU Erasmus+ koordinators gada sākumā izsūta visiem partneriem Erasmus+ informatīvo vēstuli par to, kādā veidā ārvalstu studējošie un mācībspēki var pieteikties studijām, praksei, docēšanai vai profesionālai pilnveidei. DU Erasmus+ koordinators vairākas reizes gadā apmeklē starptautiskās *Staff Week*, kur ir iespēja nodibināt jaunus kontaktus un noslēgtstarpuniversitāšu līgumus par studējošo un mācībspēku apmaiņu Erasmus+ programmas ietvaros.

Daugavpils Universitātes mārketinga speciālisti uzsākuši aktivitātes starptautisko studentu un citu interesentu piesaistē studijām Daugavpils Universitātē. DU mārketings pamatā tiek orientēts uz aktivitātēm tiešsaistē: mājaslapā tiek atjaunots ārvalstu interesentiem adresēts aktuāls saturs; notiek meklēšanas sistēmu optimizācija - šobrīd izmantojot starptautiski atpazīstamu platformu DreamApply, tiek stratēģiski veidots sociālo mediju saturs u.tml. Starptautiski DU tiek pārstāvēta izglītības un karjeras izstādēs, kā arī ārvalstu studenti tiek piesaistīti ar aģentu starpniecību. Tāpat DU startē dažādos ārējos konkursos, kur uz divpusēju sadarbības līgumu pamata ir iespējams īstenot gan īstermiņa mobilitātes, gan pilna laika studijas. Kopumā DU piedāvājums un partneru saņemtie sadarbības uzaicinājumi tiek administrēti centralizēti caur Starptautisko un Sabiedrisko attiecību daļu, tomēr par studiju programmu piedāvājumu atbild katra studiju

procesu īstenojošā struktūrvienība.

Ārvalstu studējošo piesaiste notiek arī sadarbība ar privāto partneri – SIA “Latinsoft”. DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” mācībspēki aktīvi piedalās kopīgajā DU un SIA LatInSoft projektā “Learn Russian in the European Union”. Projekta ietvaros tiek attīstīta, veicināta, organizēta un īstenota ārvalstu studentu apmācība Daugavpilī. Studiju pamatā ir krievu valodas un kultūras apguve, taču viena no projekta programmām ir orientēta uz ārvalstu (galvenokārt amerikāņu) augstskolu studentiem un ietver ārvalstu studentu imatrikulāciju Daugavpils Universitātē studijām DU īstenojamo studiju programmu studijuursos. Studiju modelis „semestris ārzemēs” vai

„akadēmiskais gads ārzemēs”, kas ir ierasts ASV universitātēm un citām augstskolām, ne tikai piedāvā krievu valodas apguvi, bet arī ļauj ārvalstu studentam izvēlēties sev interesējošus kursus citos priekšmetos. Starp ASV studentu vispieprasītākiem ir DU studiju kursi politikas zinātnēs un vēsture, kuru docēšanu nodrošina DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” mācībspēki. Vairāku kursu pasniegšana tiek prasīta angļu valodā, bet docētājam ir nepieciešams pārvaldīt arī krievu valodu.

Studijām DU ierodas studenti, kuri ir pabeiguši 2-4 kursus un ir starp labākajiem savu augstskolu studentiem. Viņi vienmēr demonstrē ioti augstas spējas un ioti augstu motivācijas līmeni, kas padara darbu ar viņiem īpaši interesantu un atbildīgu. Pārskata periodā notika sadarbība ar ASV militāro augstskolu kadetiem (katru semestri):

US Military Academy West Point,

US Air Force Academy,

US Naval Academy.

Studiju kursi tiek docēti arī studentiem no vairākam ASV universitātēm:

Yale,

Emory,

University of South Carolina,

University of North Georgia,

University of Chicago,

University of Washington,

University of Texas at Austin,

University of Houston, Arizona

State University, University of

Georgia,

Georgia Institute of Technology,

University of Puerto Rico,

University of Alabama.

Uzsākot studijas DU, students izvēlas studiju periodu (semestris, mācību gads), kā arī studijkursus. Standarta apjoms ir 30 ECTS (20 KP) semestrī. Tā, 2016./2017. st. gadā ASV Jūras akadēmijas kadets Mails Ouklijs (Miles Oakley) apguvis kursu “Jauno un jaunāko laiku vēsture” (6 KP). 2017./2018. st. gadā uz gadu imatrikulēti DU ASV studenti Ēriks Sanders (Eric Sanders, Yale University); Marija Hurina (Maria Hurin, University of Arizona) u.c. apguva vairākus vēstures studiju

kursus. 2019./2020. studiju gadā pieci ASV Gaisa Spēku akadēmijas kadeti apguva vairākus vēstures studiju kursus (ASV kadetu un studentu un viņiem docēto studiju kursu saraksts PIELIKUMĀ). Darbs ar ASV augstskolu studentiem dod iesaistītam akadēmiskajam personālam jaunas profesionālās izaugsmes iespējas un ir papildu ienākumu avots, bagātina redzesloku un akadēmisko pieredzi. Studiju laikā rodas iespējas attīstīt plašāku sadarbību ar ASV augstskolām, tostarp studentu apmaiņas un docētāju prakses iespējas.

Savukārt ārvalstu profesoru Džefrija Sveina (*Geoffrey Swain, University of Glasgow, UK*) un Olafa Mertelsmanna (*Tartu University, Estonia*) uzaicināšana studiju kursu docēšanai doktora studiju programmā izrietēja no ilgstošās zinātniskās sadarbības, kurā bija iesaistīti kā Vēstures katedras docētāji, tā arī studenti. Kopīgie projekti, pētniecisks darbs, ekspedīcijas, darbnīcas, konferenču organizēšana, paneļu veidošana starptautiskos kongresos utt. rosināja studentu ieinteresētību komunikācijas turpināšanā arī doktora studiju formātā.

ESF projekta “Daugavpils Universitātes stratēģiskās specializācijas jomu akadēmiskā personāla profesionālās kompetences stiprināšana”, Nr. 8.2.2.0/18/A/022, ietvaros tiek nodarbināts ārvalstu akadēmiskais personāls. Piemēram, Vitauta Dižā Universitātes (Kauņa, Lietuva) Letonikas centra vadītājs profesors Alvīds Butkus (*Alvydas Butkus*), pieņemts darbā DU Humanitārajā fakultātē, veiksmīgi komunicēja ar DU vēstures programmu studentiem un mācībspēkiem formālo un neformālo diskusiju, lekciju un konsultāciju laikā apspriežot Latvijas/Lietuvas vēstures un kultūras vēstures tematiku.

Piesaistīto ārvalstu studējošo un mācībspēku skaita dinamikas raksturojums

Pārskata periodā ārvalstu studējošie diezgan reti dodas *Erasmus+* programmas mobilitāšu ietvaros uz DU. Acīmredzama nepieciešamība intensificēt ārvalstu studentu uzrunāšanu, izmantojot esošos kontaktus vairākās Eiropas universitātēs. DU studenti izmanto ERASMUS iespējas, lai dotos uzpraksi ārvalstīs. Pārskata periodā pieaug DU studiju virziena „Vēsture un filozofija” mācībspēku izejošās mobilitātes aktivitātē. Izejošās mobilitātes laikā mācībspēki vada nodarbības ārvalstu augstskolās, stimulējot ārvalstu studējošo un mācībspēku interesi par studiju virziena „Vēsture un filozofija” programmām un sadarbību ar DU pētniecības jomā.

5.3. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju. Norādīt, vai augstskola/ koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu.

Bakalaura studiju programmas „Vēsture” studiju plānā ir paredzētas divas studiju prakses: Mutvārdu vēstures prakse (2. sem., 1 KP) un Novadpētniecības prakse (4. sem., 1 KP). Prakšu nodrošinājuma un organizācijas raksturojumu skat. ABSP “Vēsture” pašnovērtējuma ziņojumā (III. 2. 4.)

Kopš 2014./2015. studiju gada tiek apgūta jauna pieredze - ERASMUS+ prakse (brīvprātīgo un absolventu), kas notiek ārvalstīs. Tajā iekļaujas ne tikai ABSP, bet arī AMSP studenti un absolventi. Perspektīvā ir jāpārlicina arī KDSP studējošos apsvert un izmantot šo iespēju. ERASMUS+ praksei studenti var izvēlēties dažādus prakšu veidus, tādējādi paplašinot studiju saturu. Piemēram, studentu vidū ir iecienīta arheoloģiskā prakse, kura nav paredzēta DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” studiju programmās.

Gads	Programma	Studentu skaits	Prakses veids un vieta
2015	ABSP, ABSP abs., AMSP	4	muzeju prakse Viiņas Rotailietu muzejā (Lietuva)
2016	ABSP, ABSP abs., AMSP abs.	8	arheoloģiskā prakse Veiveninkos (Lietuva); mutvārdu vēstures prakse Medininkos (Medininkai, Lietuva)
2018	ABSP, AMSP, AMSP abs.	6	muzeja prakse Zarasu novada muzejā (Zarasai, Lietuva); arheoloģiskā prakse Klaipēdas reģionā (Lietuva)

Līdz šim DU studējošo vēsturnieku ERASMUS+ prakse notikusi tikai Lietuvā un bija traucēta COVID-19 pandēmijas dēļ, taču nākotnē tai paredzamas labas perspektīvas tikt pieprasītai visu līmeņu studējošo vidū.

5.4. Ja studiju virzienā tiek īstenotas kopīgās studiju programmas, kopīgo studiju programmu izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgo studiju programmu veidošanas un īstenošanas principiem un procesu. Ja studiju virzienā netiek īstenotas kopīgās studiju programmas, raksturot un novērtēt Daugavpils universitātes plānus šādu studiju programmu izveidei studiju virziena ietvaros.

Latvijas Universitātes (LU) Vēstures un filozofijas fakultātes (VFF) Vēstures un arheoloģijas nodaļa sadarbībā ar Daugavpils Universitātes (DU) Humanitārās fakultātes (HF) Vēstures katedru ir izstrādājusi Kopīgo doktora studiju programmu “Vēsture un arheoloģija” (KDSPVA). Tās izstrādes priekšnosacījumi ir ilggadējā LU un DU pieredze vēstures nozares studiju programmu docēšanā un vēstures zinātnes attīstībā. Latvijā jau kopš 90. gadu sākuma neviena cita augstākās izglītības iestāde (turpmāk – AII) nenodrošina šāda līmeņa studiju programmas īstenošanu vēstures nozarē. Kopīgā studiju programma “Vēsture un arheoloģija”, apvienojot Latvijas AII vēstures profesūras spēkus nodrošinās kvalitatīvu un daudzpusīgu izglītību vēsturē doktora programmas līmenī. Tā balstīsies LU un DU augsta līmeņa vēsturnieku pētniecībā. Jaunā programma atbilst Latvijas zinātnes klasifikācijā noteiktajam nozares iedalījumam “Vēsture un arheoloģija”, nostiprinot arheoloģijas lomas pieaugumu. Arheoloģijas lomas pieaugums nozīmēs sinerģiju ar vairākām STEM nozarēm, piemēram, ģeoloģiju, ģeofiziku, ķīmiju, fiziku, bioloģiju.

KDSPVA izstrāde tika uzsākta 2019. gada maijā darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu" ietvaros. Rezultātā plānots novērst vēstures doktora studiju programmu fragmentāciju, palielināt vēstures doktora studiju kvalitāti, sekmēt sadarbību starp augstskolām. Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2014 – 2020 rīcības virzienā "Attīstīta pētniecība, inovācijas un augstākā izglītība" viens no veicamajiem uzdevumiem paredz augstākās izglītības konkurētspēju un konsolidāciju. Savukārt Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021 – 2027 rīcības virzienā “izglītības

kvalitāte uzņēmējdarbībā un dzīvē izmantojamu zināšanu un prasmju ieguvei ikvienam valsts iedzīvotājam” – “atbalstīt internacionalizāciju un resursu/programmu apvienošanu kopīgiem mērķiem un projektiem, veicinot pētniecības darbu augstskolās, uzlabojot augstskolu pārvaldību.” KDSPVA izveide veicinās konkurētspējīga studiju piedāvājuma attīstību, kas atbilst gan mainīgā darba tirgus prasībām, gan nepieciešamībai pēc inovatīvām pieejām, vienlaicīgi turpinot LU un DU vēstures studiju īstenošanu kā klasiskās akadēmiskās augstskolas tradīcijas.

Jaunās LU un DU Kopīgās DSPVA izstrāde un ieviešana dos ieguldījumu LU Attīstības stratēģijā un DU Stratēģijā noteikto nostādņu sasniegšanai:

- Latvijas un ES darba tirgus prasībām atbilstošu augsta līmeņa speciālistu sagatavošana: izglītības
- internacionalizācija:
- LU un DU pētniecības kapacitātes un konkurētspējas attīstība:

KDSPVA iekļaujas LU Vēstures un filozofijas fakultātes un DU Humanitārās fakultātes studiju virzienā “Vēsture un filozofija”. Tās darbība atbilst šī studiju virziena mērķiem. LU virziena “Vēsture un filozofija” mērķis ir integrēt studiju procesā jaunākos zinātniskos sasniegumus, veidot modernu studiju un zinātniskās darbības vidi, attīstīt sadarbību ar ārzemju izcilības centriem. . DU virziena “Vēsture un filozofija” mērķis paredz iespēju nodrošināšanu studentiem apgūt un pilnveidot teorētiskās zināšanas un pētniecības prasmes vēstures jomā, lai turpmāk tās pielietotu patstāvīgā darbā Latgales reģionam, Latvijai un Eiropas Savienībai.

KDSPVA mērķis ir nodrošināt vēstures zinātnes pēctecību, zinātnisko, augstākās izglītības un kultūras iestāžu vadošo darbinieku sagatavošanu, kuriem ir kompetence izvirzīt un risināt mūsdienu vēstures zinātnes svarīgākās problēmas, attīstot un nostiprinot Latvijas zinātnisko potenciālu, plašākā nozīmē tas nozīmē dalību intelektuālās elites veidošanā, kā arī spēju ietekmēt nacionālās vēstures zinātnes attīstības virzienu un prioritāšu noteikšanu.

Doktora studiju programmas “Vēsture un arheoloģija” izstrādi veica darba grupa, kas tika izveidota 2019. gada maijā. Tajā ietilpa LU VFF Vēstures un arheoloģijas nodaļas un DU HF Vēstures katedras pārstāvji, kuri piedalās atbilstošo LU un DU Vēstures doktora studiju programmu īstenošanā. Darba grupas dalībnieki regulāri tikās un apsprieda programmas izstrādes jautājumus, piemēram, programmas plānojumu, jaunu, inovatīvu kursu izstrādi, uzņemšanas prasības, plānotās sadarbības mehānismu un kvalitātes nodrošināšanu. Loģistisku atbalstu programmas izstrādē sniedza LU Studiju departamenta un DU SKNC pārstāvji. Jaunā programma tiek izstrādāta Eiropas Sociālā Fonda atbalstītā projekta **"Starptautiski konkurētspējīgu un Latvijas tautsaimniecības attīstību veicinošu studiju programmu izveide Latvijas Universitātē"** ietvaros. Programmas koncepcija tika izskatīta apstiprināta LU Vēstures studiju programmu padomes sēdē 2020. gada 14. janvārī. Programmas koncepcija tika apspriesta un akceptēta LU Kvalitātes novērtēšanas komisijas sēdē 2020. gada 7. februārī. Programmas licencēšanas ziņojums ir akceptēts LU VFF Domē 2020. gada 13. maijā, LU Kvalitātes novērtēšanas komisijas sēdē 2020. gada 9. oktobrī un LU Senāta sēdē 2020. gada 26. oktobrī. DU Senāta sēdē programmas licencēšanas ziņojums ir apstiprināts 2020. gada 30. novembrī (lēmums Nr. 11).

DU un LU KDSPVA koncepcijas apspriešanā tika iesaistīti darba devēju pārstāvji.

Viedokli izteica Ārlietu ministrija, Latvijas Nacionālais arhīvs, LU Filozofijas un socioloģijas institūts (LU FSI). Ārlietu ministrijas Valsts sekretārs pozitīvi novērtēja vēstures studiju programmu līdzšinējodarbību un norādīja, ka Ārlietu ministrijas uzskatā “doktora studiju programmas ir svarīgas valsts izglītības sistēmai un tās veiksmīgai funkcionēšanai Eiropas Savienības augstākās izglītības un zinātnes laukā”. LU FSI, pasvītrojot, ka institūts kā darba devējs ir ioti apmierināts ar jaunajiem vēstures speciālistiem uzsver, ka studējošiem tiks attīstītas zinātniskās, organizatoriskās vadības u.c. kompetences izvirzīt un risināt mūsdienu vēstures zinātnes svarīgākās problēmas”.

Izstrādājot programmas koncepciju, tika ņemtas vērā regulārās Vēstures doktora studiju programmu doktorantu aptaujas. Notika vairākas LU Vēstures doktora studiju programmas studējošo apspriedes prof. Ē.Jēkabsona un asoc. prof. A. Levāna vadībā un DU DSP “Vēsture” direktora prof. A. Ivanova konsultācijas ar studējošajiem.

Tika ņemtas vērā arī studējošo atsauksmes LU un DU rīkotājās aptaujās.

Aptaujātie doktora studiju programmu absolventi atzinīgi novērtēja programmas internacionalizācijas tendences, ieguvumus no jaunas programmas izveides un esošo Latvijas vēsturnieku spēku apvienošanas. Viņi uzsvēra KDSPVA nepieciešamību un tās unikālo raksturu.

KDSPVA izstrādāšanā piedalījās LU VFF Vēstures un arheoloģijas nodaļas un DU HF Vēstures katedras mācībspēki, profesori un asociētie profesori, galvenokārt doktora studiju programmās iesaistītie. Tika veikta LU Vēstures doktora studiju programmas un DU Vēstures DSP darbībaspozitīvo aspektu un trūkumu analīze, atzīmējot programmu līdzšinējās darbības būtiskos panākumus jaunu zinātnieku sagatavošanā. Mācībspēku iniciatīvas rezultātā ir izstrādāti jauni praktiski un teorētiski kursi, kas vērsti uz studentcentrētu mācīšanos, prasmju un kompetences attīstību.

6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana

6.1. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas plāna izpildes un sniegto rekomendāciju ietekmes uz studiju kvalitāti vai procesu pilnveidistudiju virzienā un tam atbilstošajās studiju programmās novērtējums.

DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” iepriekšējās akreditācijas process norisinājās 2014./2015.studiju gadā, kad notika visaptveroša pārbaude [1] ar nolūku noteikt DU resursu kvalitāti un spēju atbilstoši normatīvo aktu prasībām īstenot studiju virzienam “Vēsture un filozofija” atbilstošas studiju programmas bakalaura, maģistra un doktora līmenī. Akreditācijas gaitā netika konstatēti būtiski trūkumi kvalitatīvai DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” studiju programmu īstenošanai un tika lemts par studiju virziena akreditāciju uz sešiem gadiem, tādējādi piešķirot DU tiesības izsniegt valsts atzītu augstākās izglītības diplomu par akadēmiskās bakalaura studiju programmas un akadēmiskās maģistra studiju programmas sekmīgu apguvi, kā arī dokumentu (akadēmisko izziņu) par doktora studiju programmas sekmīgu apguvi.

gada DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” akreditācijas ekspertu komisija, kuras sastāvā bijakā Latvijas, tā arī ārvalstu speciālisti, atbilstoši MK noteikumiem [2] izvērtēja DU studiju un zinātnes bāzes, informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), kā arī materiāli tehniskās un finansiālās bāzes atbilstību studiju virziena studiju programmu īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanas nodrošināšanai un konstatēja atbilstību likuma un noteikumu prasībām. Atzinīgi novērtēta akadēmiskā personāla kvalifikācijas atbilstība studiju virziena “Vēsture un filozofija” visu līmeņu studiju programmu īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.

Tanī pat laikā bija izteikti daži priekšlikumi studiju kvalitātes uzlabošanai, īstenojot studiju programmas DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” ietvaros. Pārskats par iepriekšējā studiju virziena akreditācijā ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanu pievienots pielikumā

"Rekomendāciju izpildes pārskats".

Ekspertu sniegto rekomendāciju izpilde sekmēja studiju virziena resursu nevajadzīgas izšķērdēšanas novēršanu, pirmkārt, DU maģistra studiju līmenī, koncentrējot spēkus vēstures maģistra studiju programmas īstenošanai bez specializācijas un studiju kvalitātes celšanai tās ietvaros. Tādu pašu ietekmi (resursu nevajadzīgas izšķērdēšanas novēršana) tikai valsts mērogā var paredzēt rekomendācijas izpildei par apvienotas DU un LU doktora studiju programmas "Vēsture un arheoloģija" izveidi. Perspektīvā sagaidāma studiju procesu pilnveide gan DU, gan LU studiju virzienā "Vēsture un arheoloģija" un visaptveroša studiju kvalitātes uzlabošana visu līmeņu studiju programmās.

[1] LR Augstskolu likums <https://likumi.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums> (12.11.2021.)

[2] 2018. g. LR Ministru kabineta noteikumi Nr. 793 *Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi*.

<https://likumi.lv/ta/id/303956-studiju-virzienu-atversanas-un-akreditācijas-noteikumi> (12.11.2021.)

6.2. Pārskata periodā licencēto studiju programmu vai studiju virzienam atbilstošu studijuprogrammu izmaiņu novērtēšanas, vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā, ietvaros ekspertu sniegto rekomendāciju izpilde (ja piemērojams).

DU un LU KDSP "Vēsture un arheoloģija" licencēšanas procesā 2021. gada pavasarī tika saņemtas trīs ilgtermiņa rekomendācijas:

1. Programmas attīstībai apzināt iespēju finanšu līdzekļu piesaistīšanai no citiem
2. Vēlams pārdomāt iespēju izveidot vienotu uzņemšanas
3. Apzināt un iestrādāt studiju programmas saturā iespēju specializēties un izstrādāt promocijasdarbus plašāka spektra vēstures zinātnes palīgnozarēs.

Programmas īstenošana tika uzsākta 2021. gada septembrī. Cieši sadarbojoties abu universitāšu studiju virziena "Vēsture un filozofija" pārstāvjiem un administrācijai, ir uzsākts darbs pie rekomendāciju izpildes un tiek gatavots rekomendāciju izpildes plāns. Izstrādātais plāns tiks ieviests programmas aprobācijas laikā.

Tikmer 2021. gada rudenī ir izveidota KDSP "Vēsture un arheoloģija" DU un LU kopīgā padome, kuras darba plānā ir iekļauti jautājumi par studiju kvalitātes uzlabošanu, t.sk. ekspertu ierosināta programmas studiju plāna pilnveide (specializācijas iespēju paplašināšana) un finanšu līdzekļu piesaistīšanas plāna izstrāde. Strādājot pie rekomendācijas izveidot vienotu uzņemšanas komisiju, 2021. gada septembrī KDSP "Vēsture un arheoloģija" studējošo uzņemšanas komisijā LU bija iekļauts DU pārstāvis.

III - STUDIJU PROGRAMMAS “VĒSTURE” RAKSTUROJUMS

1. Studiju programmasraksturojošie parametri

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Pēc iepriekšējās akreditācijas notika izmaiņas bakalaura studijas programmas parametros: tika noņemta specializācija vēsturē un kultūras vēsture. Programmas optimizācija un attiecīgi dažu kursu maiņa notika, atsaucoties uz mūsdienu izaicinājumiem, kā arī ņemot vērā studējošo un absolventu aptaujās izteiktos priekšlikumus. Piemēram, kursa "Arābu kalifāts" vietā piedāvāts kurss "Kristieši un musulmaņi: kontaktu vēsture". Lai veicinātu studējošo profesionālo iemaņu attīstību, kurss "Slāvu tautas viduslaikos" tika aizstāts ar kursu "Atmiņas institūciju darbības pamati". Papildus tika ieviesti kursi dažādu līmeņu angļu valodas pilnveidošanai.

1.2. Statistiskie dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Studējošo skaitu akadēmiskajā bakalaura studiju programmā "Vēsture" (ABSP) pēdējos sešus gadus (2015–2020) lielā mērā ietekmēja ārējie faktori:

- valsts demogrāfiskā situācija (deviņdesmito gadu lielais kritums dzimstībā, rezultātā skolu beidzēju mazais skaits pēdējos 6 gadus);
- finansiālās problēmas, jo ekonomiskā situācija Austrumlatvijas reģionā joprojām ir samērā zemā līmenī, daudzu ģimeņu pārcelšanās uz Eiropas valstīm;
- nelielais budžeta vietu piedāvājums programmā (7 vietas). Sarežģītās ekonomiskās situācijas dēļ reģionā mācības par maksu nav pieejamas lielai daīai skolu absolventu, bet studijukredīta ņemšana biedē to pašu iemeslu dēļ.

Studiju procesa pārtraukšanas iemesli pamatā ir personiska rakstura. Lielāko atbirumu sastāda studējošie, kuriem ir radušās finansiālas problēmas, ģimenes apstākļi, veselības problēmas, nespēja apvienot studijas ar darbu, kā arī motivācijas trūkums studiju turpināšanai.

Analizējot studējošo skaitu programmā no 2015./2016.st.g. līdz 2020./2021.st.g., jākonstatē, ka tas ir bijis vienā līmenī (vidēji 30 studējošo); izņēmums ir 2019./2020.st.g., kad studējošo skaits samazinājās līdz 24, ko lielā mērā ietekmēja kopējā situācija valstī sakarā ar pandēmiju.

Atbirums 2019./2020.st.g. pavasara semestrī un 2020./2021.st.g. bija saistīts ar attālinātā studiju procesa norisi un studējošo ierobežotajām iespējām iekļauties tajā. Tas ietekmēja arī nākamā studiju gada studējošo skaitu (27) programmā. Ar minēto faktu saistīts nelielais absolventu skaits 2019./2020.st.g. un 2020./2021.st.g., jo pandēmijas dēļ studējošiem nebija iespējas piekļūt arhīvu, muzejfondu materiāliem un

bibliotēkās, lai pabeigti bakalaura darba izstrādi.

Vienlaikus jāatzīmē, ka pēdējos gados (2019., 2020 un 2021.) vērojama pastiprināta interese par programmu (pieaug imatrikulēto skaits), ko veicināja arī palielinātais budžeta vietu skaits līdz 10. Informācija par studējošo skaita dinamiku ir pieejama pielikumā.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

ABSP “Vēsture” tiek realizēta trīs gadu laikā. Programmas mērķis un uzdevumi, iegūtie studiju rezultāti atbilst sestajam EKI līmenim (MK noteikumi Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”), kas ir bakalaura studiju līmenis. Absolventam, iegūstot bakalaura grādu vēsturē un arheoloģijā, ir iespēja turpināt izglītību DU maģistra studiju programmās “Vēsture”, “Starpkultūru attiecības”, “Sabiedrības un iestāžu vadība”, kā arī 2. līmeņa profesionālajā programmā “Skolotājs” vai citās augstskolās Latvijā un ārvalstīs.

ABSP “Vēsture” nosaukums, iegūstamais grāds, mērķi un uzdevumi, uzņemšanas prasības ir savstarpēji saistītas.

Imatrikulācijas prasības: vidējā izglītība. Uzņemšana studiju programmā pilna laika studijām notiek konkursa kārtībā, pamatojoties uz centralizēto eksāmenu (CE) latviešu valodā un literatūrā un pirmajā svešvalodā un papildus piešķirtiem punktiem – par CE vēsturē, eksāmena atzīmi atestātā ģeogrāfijā, politikā un tiesībās, filosofijā, kultūras vēsturē vai kulturoloģijā, dalību DU Interesu izglītības skolas „Humanitārā akadēmija jauniešiem”, DU Zinātnes skolas sertifikāta iegūšanu. Informācija par studijām pieejama DU mājaslapā, plašsaziņas līdzekļos, kā arī Informācijas dienās, kad DU ir iespējams tikties ar programmas vadību un studentiem.

Detalizēta informācija par uzņemšanas noteikumiem ABSP “Vēsture” DU mājaslapā:[\[1\]](#)

[\[2\]](#)

Programmas mērķis – nodrošināt studējošajiem konkurētspējīgu kvalitatīvu, mūsdienu prasībām atbilstošu, starptautiskajā un vietējā darba tirgū pieprasītu akadēmisko izglītību, kas dod iespēju profesionāli un akadēmiski tālākizglīties, – ir sasniedzams, ievērojot vēstures kā cilvēka dzīves procesa un vēstures zinātnes izzināšanas un pētīšanas specifiku un prasības. Šim mērķim ir pakiauti programmas uzdevumi, kuri paredz veidot studējošo izpratni par vēstures procesa būtību un vēstures procesu ietekmi uz mūsdienu sociālekonomisko, politisko un kultūras jomu un izpratni par teorētisko pieeju daudzveidību un mijiedarbību vēstures pētīšanā, attīstīt avotpētnieciskās un zinātniskās literatūras analīzes prasmes, izmantojot daudzveidīgas metodes un modernās tehnoloģijas, kā arī spēju to pielietot praksē, jo tās ir profesionāla vēsturnieka kompetencesrādītājs.

Vēstures izziņas un pētīšanas pamatā ir kritiskā domāšana, pētnieciskā darba kompetences, tādēi programmas uzdevums ir veicināt radošā potenciāla un analītisko prasmju, kritiskās domāšanas attīstību patstāvīgo pētījumu veikšanā. Studentorientēta izglītība paredz studentu radošu līdzdalību zināšanu apguves procesā un noteiktu prasmju veidošanā, kas arī ir iekiauts programmas uzdevumos un nosaka sagaidāmo rezultātu kopumu.

Programmā noteiktie sagaidāmie rezultāti ir tieši saistīti ar nozīmēto programmas mērķi un ir sasniedzami, pildot izvirzītos uzdevumus, atbilst profesionālā vēsturnieka izglītībai (skat. pielikumu) un 2014. gada 13. maija noteikumiem Nr. 240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu" [3]. Sasniedzamie rezultāti saistīti ar vēstures procesa izzināšanu un pētīšanu, vēstures zinātnes teorētiskiem jautājumiem un studējošo spēju organizēt savu pētniecisko darbu, plānot studijas, komunicēt dažādās auditorijās gan zināšanu, gan prasmju līmenī, respektīvi, kompetencēs.

[1] <https://du.lv/ieskaties-augstskola/skoleniem/uznemsana/> [pārlūkots 06.09.2021]

[2] <https://du.lv/studijas/studiju-programmas/akademiska-bakalaura-studiju-programmas/vesture/> [pārlūkots 06.09.2021]

[3] <https://likumi.lv/doc.php?id=266187> [pārlūkots 07.09.2021]

2. Studiju saturs un īstenošana

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

ABSP "Vēsture" saturs izriet no programmas mērķa un ir orientēts uz studējošo praktisko, vēstures izzināšanai un pētīšanai nepieciešamo prasmju un iemaņu gūšanu un atbilst mūdienu zinātnes attīstības tendencēm un nozares, darba tirgus prasībām.

Programmas saturs:

- balstīts hronoloģiskajā un tematiskajā principā, kas ļauj sniegt sistēmisko priekšstatu par vēstures procesu universālajā (pasaules vēsture) un lokālajā (Latvijas un Latgales vēsture) dimensijā. Šajos divos principos balstās gan obligātie (A daļa), gan arī ierobežotās izvēles (B daļa) kursi;
- kursiem ir raksturīga starpdisciplināra pieeja, kas ir raksturīgs mūdienu vēstures zinātnes attīstības virzieniem. Piemēram, "*Priekšstatu sistēmas senajās civilizācijās*", "*Senās pasaules ģeogrāfiskie atklājumi*", "*Idejiskie virzieni Rietumeiropā XIX gs.– XX gs. sākumā*", "*Arheoloģija*";
- iekļauti kursi, kas veicina praktisku profesionālo kompetenci, piemēram, "*Ievads vēstures zinātnē*" "*Avotmācība*", "*Ievads historiogrāfijā*", "*Zinātniskā darba pamati*";
- studiju kursi ir saistīti ar mūdienu globālās pasaules izaicinājumiem, kuri tiek pētīti balstoties uz zinātnisko literatūru, kas atspoguļo pēdējās attīstības tendences zinātnē. Piemēram, tādi kursi, kā "*Kristieši un musulmaņi: kontaktu vēsture*", "*Jaunāko laiku vēsture*", "*Modernās tehnoloģijas vēstures zinātnē*", "*Reliģiskās sistēmas 20. gs.*".
- programma tika veidota, ņemot vērā mūdienu vēstures attīstības tendences. Piemēram, kursu tēmas tiek skatītas arī kultūras dimensijā - "*Pagātnes recepcija jaunos un jaunākajos laikos*". Tas ir izteikts arī citu kursu saturā.

Studiju programmas izstrādātie studiju kursi atbilst vēstures zinātnes mūsdienu aktuālajām attīstības tendencēm un to saturs tiek pastāvīgi aktualizēts. Tā kā akadēmiskā personāla pētnieciskā un radošā darbība ir cieši saistīta ar studiju procesu, pētnieciskā darba rezultāti atspoguļojas viņu docētajosursos un ir orientēti uz studiju programmas sekmīgu īstenošanu. Docētāju pētījumi aptver gan vēstures teorētiskos aspektus, gan nozares aktualitātes un novitātes. Tas tiek izmantots veidojot un pilnveidojot studiju kursu saturu, kas savukārt veicina studējošo izpratni par vēstures zinātnes attīstības tendencēm (detalizētāka informācija atrodama apakšnodalās 4.2 un 4.5). Katram akadēmiskā personāla pārstāvim ir arī izvēles kursi, kas saistīti ar viņa pētniecisko darbību. Kopumā tas veicina pētnieciskā un studiju procesa mijiedarbību unbūtiski uzlabo arī studiju procesa kvalitāti. Ar jaunajām tendencēm vēstures zinātnē studējošie iepazīstās arīursos, kas veicina praktisku profesionālo kompetenci. Studiju laikā jaunāko zinātnisko pētījumu atziņas tiek analizētas un kritiski vērtētas arī katra kursa ietvaros semināru nodarbībās, kā arī izstrādājot studiju un bakalaura dabus.

Par programmas studiju kursu atbilstību vēstures zinātnes aktuālajām attīstības tendencēm tiek diskutēts gan Vēstures katedras sēdēs, gan virziena padomes sanāksmēs, gan ar studejošajiem ka kolektīvi, ta arī individuāli.

DU studiju programmas „Vēsture” absolventi ir nodarbināti dažādās izglītībās iestādēs (dažada līmeņa un tipa skolās, kolēdžās un augstākajās mācību iestādēs), kultūras iestādēs, muzejos un arhīvos. Ka liecina absolventu aptaujas (skat.apakšnodala 2.6) pieaug absolventu skaits, kas strādā valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēs, kuru darbs ir saistīts ar plašsaziņas līdzekļiem (avīzes, ziņu portāli, TV u.c.) un informācijas centriem. No absolventu un viņu darbu devēju aptaujām izriet, ka DU studiju programmā gūtās zināšanas, prasmes un kompetences dod iespēju veiksmīgi iekļauties darba tirgū un realizēt sevī pat jomās, kas nav tieši saistītas ar vēsturi.

Kā izriet no statistikas, pēdējos gados Latvijā pieaug muzeju skaits, notiek muzeju, arhīvu modernizācija un pielāgošana mūsdienīgajām prasībām, sāka realizēt jaunu, kompetenču pieeju skolu izglītībā – viss kopumā veicina pieprasījumu pēc jauniem specialistiem, kuri spēj darboties šodienas apstākļos. Balstoties uz darba tirgus pētīšanu, konsultējoties ar potencialajiem darba devējiem, rīkojot kopējos pasākumus, tikšanās, iesaistot studentus muzeju, arhīvu rīkotajos pasākumos, izstrādātā bakalaura studiju programma pastāvīgu tiek koriģēta. Piemēram, ņemotverā absolventu ieteikumus, programmā tika iekļauts kurss *Atmiņas institūciju darbības pamati*,kurš veicina studejošo praktiskās iemaņas un labak sagatavo darbam arhīvā un muzejā. Tiek analizēti un realizēti studentu sagatavošanā Novadpētniecības prakses vadītāju (muzeju darbinieku) ieteikumi, kā arī darba devēju aptaujā izteiktie priekšlikumi.

Programma ir orientēta uz kvalificētu, kompetentu, prasībām atbilstošu un konkurētspējīgu speciālistu darbam valstī, pašvaldībās, privātajās un nevalstiskajās organizācijās sagatavošanu.Regulārajās docētāju tikšanās tiek apspriests kursu saturs un struktūra, izrunāts, kā uzturētizstrādātās programmas kursu veidošanas pamatprincipu – sistēmiskumu, kā pilnveidot mācību procesa organizācijas formas, lai veicinātu studentu izaugsmi. Tiek diskutēts par inovācijām vēstures metodikā.

2.2. Studijuursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Studiju process DU tiek organizēts, ievērojot LR likumdošanu, Augstskolu likumu, Nolikumu par studijām DU [1] un citus normatīvos aktus. Programmas īstenošanas mērķis atbilst DU vīzijai, stratēģiskajam mērķim un uzdevumiem, kā arī sestajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim.

Analizējot ABSP “Vēsture” saturu, var secināt, ka izstrādātās programmas kursu veidošanas pamatprincips ir sistēmiskums. Visi studiju programmas kursi ir vērsti uz programmas mērķa sasniegšanu (skat. apaksnodaļu 1.3). Kursu izvēli nosaka programmas uzdevumi un definētie sagaidāmie rezultāti.

Lai veidotu studējošo izpratni par vēstures procesa būtību un vēstures procesu ietekmi uz mūsdienu sociālekonomisko, politisko un kultūras jomu, kas atzīmēts uzdevumos un programmas sagaidāmajos rezultātos, studējošajiem tiek piedāvāti kursi, kuros hronoloģiski aplūkota pasaules vēsture: “*Seno laiku vēsture*” un “*Viduslaiku vēsture*” (1. st. g.); “*Jauno laiku vēsture*” un “*Jaunākolaiku vēsture*” (2. st. g.); “*Latvijas vēsture*” (2.–3. st. g.) [studiju kursu obligātā (A) daļa], kā arī kursi, kuru mērķis ir sniegt padziļinātas zināšanas par atsevišķiem vēstures laikmetiem, parādībām un notikumiem [ierobežotās izvēles (B) daļas studiju kursi].

Izpratni par teorētisko pieeju daudzveidību un mijiedarbību vēstures pētīšanā veido kursi, kuri vērsti uz vēstures zinātnes kā sistēmas teorētisko apjēgšanu: “*Ievads vēstures zinātnē*”, “*Avotmācība*”, “*Ievads historiogrāfijā*”, “*Modernās tehnoloģijas vēstures zinātnē*” [studiju kursu obligātā (A) daļa], kā arī B daļas programmas kursi ar konceptuālu tematisku ievirzi:

- avotpētnieciskie kursi (piemēram, “*Vecā Derība kā vēstures avots*”, “*Varas uztvere senajā pasaulē*”, “*Pēckara Daugavpils vēstures avots*” u. c.);
- historiogrāfiskie kursi (piemēram, “*Senās pasaules valsts un sabiedrība*”, “*Baltijas valstu vēsture (1918–1940)*” u. c.);
- praktiskie kursi (piemēram, “*Atmiņas institūciju darbības pamati*”, “*Vēsturiskā novadpētniecība*” u. c.).

Minētie B daļas kursi orientēti uz vēstures procesa izzināšanu un atbilstošu sagaidāmo rezultātu sasniegšanu.

Starpdisciplinārā pieeja vērojama gan konkrētu kursu izvēlē (piemēram, “*Priekšstatu sistēmas senajās civilizācijās*”, “*Senās pasaules ģeogrāfiskie atklājumi*”, “*Pagātnes recepcija jaunos un jaunākajos laikos*”, “*Reformācija Eiropā*” u. c.), gan daudzu kursu saturā (piemēram, kursos, kur aplūkota pasaules vēsture).

Visi studiju kursi paredz lekcijas, seminārus un studējošo patstāvīgo darbu, kas saistīts ar avotpētnieciskās un zinātniskās literatūras analīzes, pētniecisko prasmju attīstīšanu. Programmas kursos tiek veikta izstrādāto pētījumu sagatavošana un prezentēšana, attīstot studējošo komunikācijas spējas; uz to orientēti arī studiju un bakalaura darbi. Lielais semināru un patstāvīgā darba īpatsvars veicina studējošo spējas plānot, organizēt savas studijas. Kopumā visi kursi ir saistīti ar programmā noteikto uzdevumu izpildi un definēto sagaidāmo rezultātu sasniegšanu.

Programmas uzbūve ir loģiski strukturēta, kas tiek ievērots arī piedāvāto kursu saturā; tēmu izvēle pakļauta kopējam programmas pamatprincipam – sistēmiskumam. Kursu tēmu izvēle atbilst studiju kursu definētajiem rezultātiem – prasmēm un attieksmēm, zināšanām un kompetencēm; šie rādītāji ir savstarpēji saistīti. Katrā kursā izvirzītie sagaidāmie rezultāti atbilst kursa specifikai un orientēti uz programmas kopējo rezultātu sasniegšanu; to apliecina veiktais kursu kartējums (skat. pielikumu).

Visi studiju programmas kursi nodrošina studiju nākamo līmeni:

- programma kopumā un kursi, kas to veido, atbilst augstākās izglītības 6. līmenim (skat. pielikumā);
- studiju kursi programmā ir saskaņoti ar augstāko līmeņu studiju programmām: veido pamatu padziļinātai vēstures izziņai, kas paredzēta maģistra programmā; sniedz teorētiskos pamatus pētnieciskajā darbā (piemēram, ABSP piedāvātie kursi “Avotmācība”, “Ievads historiogrāfijā” u. c., kā arī bakalaura darba izstrādes pieredze); ir apgūtas prasmes, kuru pilnveide paredzēta maģistra studiju programmā.

Studiju programmas mērķa un uzdevumu sasniegšanu veicina programmas satura sistēmiska realizācija, mērķtiecīga studiju procesa plānošana, studiju formu un metožu dažādošana un pilnveidošana, patstāvīgo studiju nodrošināšana, kā arī studiju kvalitātes regulāra vērtēšana un pilnveide.

Studiju programmas izstrādātie kursi atbilst vēstures zinātnes mūsdienu aktuālajām attīstības tendencēm, veicina studējošo redzesloka paplašināšanu un piedāvā konkurētspējīgu izglītību vēstures jomā, atbilst nākotnes izaicinājumiem un balstās uz studējošo patstāvīgā darba akcentēšanu, studiju pētnieciskā darba sinerģiju, sagatavojot darba tirgū konkurētspējīgus speciālistus, attīstot viņu spējas un motivējot izglītoties mūža garumā.

[1] https://du.lv/wp-content/uploads/2021/01/NOLIKUMS_PAR_STUDIJAM_DU_2018.pdf (pārlūkots 06.09.2021)

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ modulos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemtvērā studentcentrētas izglītības principi.

Visos studijuursos nodarbības ir orientētas uz studentu radošu līdzdalību zināšanu apguves procesā. Mācībspēku uzdevums ir iedrošināt studējošos uzņemties aktīvu lomu studiju procesā. Studiju programmas īstenošanas mehānisma ieviešana notiek, ievērojot studentcentrētas izglītības principus: studējošo apmierinātību ar iegūtajām zināšanām, prasmēm, sociālajiem kontaktiem; individuālo interešu, vajadzību respektēšanu, studenta pašrealizēšanās un pašnoteikšanās līmeni, nodrošinot sekmīgu studiju rezultātu sasniegšanu.

Lai nodrošinātu kvalitatīvus studiju rezultātus, ABSP “Vēsture” paredz programmas docētāju un studējošo iesaistīšanos nepārtrauktā informācijas apmaiņas, studiju izvērtējuma un atgriezeniskās saites nodrošināšanas procesā. Pirms katra studiju kursa apguves docētājs ar studējošajiem pārrunā un precizē kursa prasības un vērtēšanas principus un kritērijus. Tiek respektēta studējošo vajadzību un iespēju daudzveidība, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus (t. sk. patstāvīgu un individuālu darbu, kā arī konsultācijas).

Studiju programmas īstenošana notiek, izmantojot dažādas studiju formas – lekcijas, seminārus. Lai veidotu studējošo sistēmisku priekšstatu par vēstures procesu, kā arī veicinātu zinātnes kā sistēmas teorētisko apjēgšanu, tiek izmantota tāda tradicionāla akadēmiskā darba forma kā *lekcija*. Aktīvi izmantojot jaunās tehnoloģijas, lekcijas tiek piedāvātas PowerPoint vidē (sagatavotas prezentācijas, flash programmā izveidoti studiju materiāli u. c.). Covid-19 pandēmijas radītā

situācija aktualizēja jautājumu par nepieciešamību meklēt jaunas iespējas tehnoloģiju izmantošanā.

Viena no svarīgākajām studiju formām ir *semināri*, kuros studenti prezentē patstāvīga darba rezultātus, demonstrē vēstures avotu un zinātniskās literatūras analīzes prasmes, pilnveidojot pētnieciskā darba prasmes un iemaņas, kā arī papildina un nostiprina lekcijās gūtās teorētiskās zināšanas, gūst pieredzi izklāstīt savu viedokli, piedaloties diskusijā; tiek pilnveidotas komunikācijasprasmes. Darbs semināru nodarbībās ir viens no studentu patstāvīgā darba un studiju kursa apguves līmeņa kontroles mehānismiem.

Liela uzmanība tiek pievērsta studentu patstāvīgajam darbam. Programmas studiju kursu aprakstos ir iestrādāts studējošo patstāvīgais darbs, kas vēstures studijās ir balstīts vēstures avotu un zinātniskās literatūras apzināšanā, atlasē, analīzē, gūtās informācijas apstrādē, strukturēšanā un prezentēšanā, gatavojot atbildes uz docētāja piedāvātajiem jautājumiem, pildot noteiktus uzdevumus vai veidojot analītisku naratīvu/pētījumu.

Studiju laikā samērā plaši tiek praktizēts studējošo *individuālais darbs*, jo individuālie uzdevumi dod docētājam iespēju veicināt studējošo kvalitatīvāku vielas apguvi, iauj savlaicīgi konstatēt tos jautājumus, kuros studējošie nav pietiekami labi apguvuši, palīdz atklāt studentu pētnieciskās intereses. Tiek praktizēts arī darbs grupās, pāros.

Prasības uzdevumu izpildei un metodes tiek izvēlētas atbilstoši definētajiem studiju rezultātiem, kā arī studiju kursu saturam. Studējošo patstāvīgā darba organizēšanai tiek izmantotas formālās un neformālās izglītības metodes un metodiskie paņēmieni, arī e-studijas. Izmantojamo mācību metožu mērķis ir sniegt iespēju apgūt teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas, gan atbilstoši studiju programmas mērķim pilnveidot studentu kritiskās domāšanas prasmes, attīstīt savstarpējas sadarbības prasmes, spēju strādāt gan individuāli, gan komandā (*team building*), pilnveidot spēju novērtēt dažādību (*soft skills*).

Mācību formas un metodes tiek izvēlētas atkarībā no studiju kursā aplūkojamās tēmas īpatnībām, piemēram, problēmsituāciju analīze, projekti studiju kursa ietvaros, audiovizuālo materiālu analīze, kā arī “izbraukuma nodarbības”, ārvalstu speciālistu vieslekcijas u. tml. “Izbraukuma nodarbības” notiek arhīvos, muzejos, iepazīstot pilsētas vēsturi.

Studējošie ne tikai regulāri darbojas semināros, kolokvijos, bet arī piedalās apspriedēs un diskusijās, prezentējot savu bakalaura darbu priekšizstāvēšanā, kā arī DU organizētajos zinātniskajos un populārzinātniskajos pasākumos (zinātniskajās konferencēs, zinātnes komunikācijas pasākumos, projektos u. c.). Uzskatāmību teorētisko un praktisko zināšanu apguvē nodrošina moderno tehnisko līdzekļu izmantošana.

Studentcentrēta mācīšanās tiek īstenota, piedāvājot studējošiem izteikt savu viedokli par patstāvīgā darba un tā prezentācijas formām. Docētājiem studējošo patstāvīgā darba procesā ir organizatora, konsultanta un eksperta loma.

Atkarībā no mācību formas un metodēm docētājs izvēlas vērtēšanas formas un kritērijus. Novērtējumam ir integratīvs raksturs. Vērtēšanas sistēma attiecībā uz katru konkrēto studiju kursu ir norādīta kursa aprakstā. Katrs mācībspēks studiju kursa ietvaros regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, referāti, dažāda veida prezentācijas, patstāvīgi veikto pētījumu rezultāti utt.). Prasības ir atkarīgas no studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas tajā. Ar vērtēšanas kritērijiem studējošie tiek iepazīstināti katra studiju kursa apgūšanas sākumā.

Eksāmenos un ieskaitēs izmanto dažādas pārbaudes formas: rakstiski, formulējot atbildi teksta veidā vai ar atbilžu izvēli, mutvārdos, digitālās un tiešsaistes, izmantojot datoru un tīmekli, akumulējošā eksāmena formā, kas ir pārbaudes forma, kurā ņem vērā visus studējošo novērtējuma

veidus. Kursa noslēgumā tiek izlikts vērtējums.

Precīza studiju rezultātu pārbaudes kritēriju definēšana ļauj noteikt zināšanu, prasmju un kompetenču apgūšanas līmeni. Liela daļa rezultātu pieprasa no studējošā ne tikai demonstrēt zināšanas, bet arī analizēt apgūtu vielu, sasaistot to ar ikdienas dzīvi un esošo pieredzi.

Programmā realizējamo kursu pamatā ir noteikto kompetenču veidošana, tādēi īpaša uzmanība tiek pievērsta integratīvas refleksijas attīstībai. Refleksija veicina studējošo profesionālo prasmju apgūšanas stabilizāciju, kā arī sekmē pašizziņu un pašaktualizāciju. Šajos gadījumos īpaši motivējoša nozīme studiju procesā ir studiju rezultātu formatīvai vērtēšanai, kura palīdz studējošiem izprast pieļautās kļūdas un pilnveidot apgūtās prasmes, veidojot izpratni par to, kā tiek apgūtas zināšanas.

Līdzās formatīvajai vērtēšanai docētāji izmanto summatīvo vērtēšanu. Summatīvā vērtēšana veidojas starppārbaudījumu atzīmju izlikšanas gadījumā. Studiju kursa noslēgumā notiek ieskaite ar atzīmi vai eksāmens. Gala pārbaudījums var būt mutvārdos, rakstiski, sasniegumu testa veidā. Izstrādājot vērtēšanas kritērijus, docētāji ņem vērā šādas prasības:

- kritērijiem jābūt vērīgiem uz studējošā darba novērtēšanu (starpposmā vai studiju kursa beigās);
- studējošā darbs tiek vērtēts pēc noteiktiem kritērijiem vai salīdzināts ar standartu (teicama darba piemērs), nevis ar citu studējošo darbu;
- kritēriji studentiem ir zināmi iepriekš;
- studējošiem tiek piedāvāts skaidrs atzīmes veidošanas algoritms, pēc kura viņi var patstāvīgi noteikt savu sasniegumu līmeni;
- vērtēšanas kritēriji ir atvasināti no studiju procesa mērķiem un rezultātiem.

Precīza studiju rezultātu pārbaudes kritēriju definēšana ļauj noteikt zināšanu, prasmju un kompetenču apgūšanas līmeni.

DU piedāvā studiju programmas studējošajiem atbilstošu un viegli pieejamu mācību līdzekļu, zinātnisko un populārzinātnisko literatūru vairākās valodās, t. sk. arī elektroniski (piemēram, *Scopus* datubāze bezmaksas ir pieejama DU iekšējā tīklā). Studējošajiem studiju kursu apraksti ir brīvi pieejami, t. sk. e-vidē. Lai veicinātu studējošo sekmību un efektīvu studiju programmas rezultātu sasniegšanu paredzētajā laikā, tiek nodrošināta pastāvīga akadēmiskā personāla palīdzība studējošajiem: konsultācijas studiju semestra laikā, pirms starprezultātu pārbaudījumiem, eksāmeniem un pirms valsts pārbaudījuma. Notiek regulāri kontakti e-studiju vidē (ar e-pasta starpniecību, Moodle, ZOOM, Skype).

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studijurezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

ABSP “Vēsture” B daļā ir paredzētas divas prakses:

- 1) mutvārdu vēstures prakse (1. st. g. 2. semestrī – 1 KP);
- 2) novadpētniecības prakse (2. st. g. 4. semestrī – 1 KP).

Lai nodrošinātu prakses kvalitāti, ir izveidots un Humanitārās fakultātes (HF) Domē apstiprināts prakses Nolikums, kurš satur gan prakses mērķu, gan uzdevumu formulējumu, gan to prasmi uzskaitījumu, kuras jāapgūst prakses laikā. Prakse tiek īstenota saskaņā ar Prakses līgumu, kas noslēgts starp DU un prakses devēju. Līgumi nodrošina studiju programmā paredzētās praksesplānošanu un veiksmīgu tās īstenošanu.

Prakšu organizēšana notiek šādā secībā:

- studiju gada sākumā par praksi atbildīgais docētājs paziņo HF dekanātam prakses ievadkonferences un noslēguma konferences datumus;
- mēnesi pirms prakses docētājs, kas ir atbildīgs par praksi, apzina un iesniedz HF dekanātā prakses norises vietu sarakstu;
- dekanāts sagatavo rīkojuma projektu par studentu nosūtīšanu praksē;
- par praksi atbildīgais docētājs sagatavo DU HF līgumu ar konkrētajām prakses vietasorganizācijām, kur studenti tiek pieņemti praksē, un nodod to apstiprināšanai DU rektoram.

Novadpētniecības prakses norises vieta – Latvijas muzeji, kuru izvēli nosaka programmas specializācija.

Mutvārdu vēstures prakses norises vieta ir Daugavpils pilsēta un Daugavpils novads. Paredzēti divi prakses veidi: ekspedīcija (viena nedēļa) un individuālie lauka pētījumi DU Vēstures katedras docētāju pārraudzībā. Prakses ilgums – viena nedēļa.

Prakses organizē saskaņā ar prakšu Nolikumiem, kuri ir apstiprināti HF Domes sēdēs atbilstoši studiju plānam.

Prakses loģiski turpina teorētiskos kursus un ir paredzētas pilnveidot teorētiskās zināšanas zinātniski pētnieciskā darbā, veicinot studentu darba prasmi attīstību vēstures mutvārdu metodoloģijā (Mutvārdu vēstures prakse), novadpētniecības darba metožu pielietošanā (Novadpētniecības prakse).

Prakšu uzdevumi ir vērsti uz pētnieciskā un organizatoriskā darba iemaņu pilnveidošanu atbilstoši izvirzītajiem mērķiem. Pirms prakses studējošie tiek iepazīstināti ar prakses Nolikumu, studentam izvirzītajām prasībām un paredzētajiem uzdevumiem, kuri jāveic prakses laikā, kā arī ar prakses vērtēšanas nosacījumiem. Prakses gaitā studentiem tiek nodrošinātas docētāju konsultācijas.

Mutvārdu vēstures prakse paredz ne tikai metodisko, bet arī materiālo nodrošinājumu. Studentiem ir iespēja izmantot DU tehniskos līdzekļus: datorklases tehniku, DU Mutvārdu vēstures centra audio un video tehniku, diktofonu audio interviju ierakstīšanai un atšifrēšanai.

Kopš 2015. gada tiek plaši izmantotas mobilitātes programmas Erasmus+ studējošiem piedāvātās iespējas – prakse ārpus Latvijas. Šādu prakšu organizēšanā un realizēšanā tiek izmantotas HF Vēstures katedras partneru piedāvātās iespējas, kā arī tiek paplašinātas vēstures studiju robežas, piemēram, 2015. gada vasarā Erasmus+ programmas ietvaros ABSP “Vēsture” studenti Sergejs Kuzmins, Arturs Zaharkins, absolvente Līva Irbe un AMSP students Vitālijs Karpovičs tika iesaistīti praksē Viiņas Rotailietu muzejā, Lietuvā. 2016. gada vasarā Erasmus+ programmas ietvaros ABSP studenti Laura Ozoliņa, Ludmila Rožukalna, Emīls Kancāns, Artūrs Fišers, Sergejs Kuzmins, ABSP absolventi Arturs Zaharkins, Edīte Kuzmiča, AMSP absolvents Vitālijs Karpovičs piedalījās arheoloģiskajā ekspedīcijā Vievininkos, Lietuvā. 2018. gada vasarā Erasmus+ programmas ietvaros ABSP studenti Laura Ozoliņa, Ludmila Rožukalna un AMSP students Sergejs Kuzmins piedalījās praksē Zarasju novada muzejā, Lietuvā; ABSP studenti Anastasija Leončuka, Aleksandrs Terentjevs un AMSP absolvente Nataija Niķitina piedalījās arheoloģiskajā ekspedīcijā Kauņā, Lietuvā.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju beigās ir jāizstrādā un jāaizstāv bakalaura darbs. Bakalaura darba izstrāde notiek saskaņā ar DU zinātniskā darba metodiskajiem norādījumiem un HF Vēstures katedras izstrādātajiem metodiskajiem ieteikumiem bakalaura darba izstrādei. Bakalaura darbu tēmas tiek izskatītas Vēstures katedrā un rekomendētas apstiprināšanai HF Domē.

Bakalaura darbam jābalstās uz vēstures avota/-u un literatūras analīzi, kuras ietvaros tiek atklāta, izprasta, rekonstruēta kāda parādība, kas saistīta kā ar dzīves reālajām, tā arī ar cilvēku priekšstatiem par pasauli un sevi (pasaules ainu) rekonstruēšanu. Var tikt izmantoti dažāda tipa un veida avoti: rakstītie un mutvārdu, vizuālie, statistiskie, sinkrētiskie – filmas).

Rakstot darbu, jāizmanto zinātniskā literatūra, kas palīdz aktualizēt darba tēmu; izprast avota/-u specifiku; noteikt tēmas izpētes ievirzi, iekļaut pētāmo parādību laika un telpas kontekstā. Lai pamatotu tēmas zinātnisko aktualitāti, pētāmā parādība ir jāiekļauj plašākā kontekstā un jāapzinās tēmas izpētes ievirze un līmenis. Jāatrod sava pētījuma vieta zinātnes, uz kuru attiecas pētījums, kontekstā. Ar darba aktualitāti ir saistīta arī tā novitāte, kas var izpausties izpratnē par pētāmo priekšmetu (pieeja), jaunu avotu izmantošanā, materiāla analīzes metodēs.

Studiju darba literatūras sarakstā jābūt ne mazāk kā 20 bibliogrāfiskajiem nosaukumiem (vienībām). Sarakstā jābūt iekļautām arī publikācijām no starptautiski atzītām datubāzēm.

Darba apjoms – 30–40 lpp. Darba noformēšanai ir piedāvāti metodiskie ieteikumi: *Dr. hist., prof. A. Ivanovs, Dr. hist., prof. I. Saleniece, Dr. hist., asoc. prof. H. Soms. Metodiskie ieteikumi studiju, bakalaura un maģistra darbu noformēšanai studiju programmā “Vēsture”* (2014) [1].

Darba autors sagatavo veiktā pētījuma mutisku prezentāciju ar tās vizualizāciju (PowerPoint prezentācija u. c.).

Pētījumu virzienus un tēmas nosaka līdzšinējo pētījumu iestrādes, vēstures avotu pieejamība, virziena akadēmiskā personāla pētnieciskās intereses, Latvijas un Latgales reģiona vēstures jautājumu aktualitāte.

Ir izstrādāta un tiek ievērota Noslēguma darbu iesniegšanas kārtība plaģiātisma kontrolei DU, kas paredz obligātu studiju noslēguma darbu elektronisko versiju iesniegšanu un glabāšanu DU Informatīvajā sistēmā un nodrošina iespēju salīdzināt studējošo noslēguma darbus ar iepriekšējos gados aizstāvēto darbu kopu.

Analizējot studējošo bakalaura darbu tēmu izvēli un respektīvi pētāmo priekšmetu, var konstatēt, ka:

- bakalaura pētījumiem pārsvarā ir reģionāls raksturs, kas vienlaikus paredz universālodimensiju. Tas izpaužas jebkuras pētāmās parādības plaša vēstures konteksta raksturošanā; bakalaura pētījumiem ir trīs
- ievirzes:
 - avotpētnieciskā (piemēram, Vitālija Adamoviča darbs *Daugavpils Zonālā valsts arhīva dokumenti par Kalkūnes vēsturi 1945.–1953.*) Aivas Lāces darbs *Fotodokumenti Latvijas krātuvēs kā lokālās vēstures avoti: Silenes fotogrāfa Ignata Minkeviča stikla plašu kolekcija.*
 - historiogrāfiskā (piemēram, Ineses Guzas darbs *Neolīta arheoloģiskā kultūra Latvijas arheologu pētījumos (1945–2015)*);
 - vēstures, kad pētījumi balstās gan uz vēstures avotiem, gan uz zinātnisko literatūru.

Tie ir darbi, kuri

- orientēti uz dažādu dzīves reāliju rekonstruēšanu (piemēram, Igora Kovaiova darbs *Ilūkstes apriņķa skolotāju sociālais portrets 1948.–1949. mācību gadā*; Inas Kirņičanskas darbs *Latvijas vecticībnieku draudžu garīgo vadītāju sociālais portrets (1918–1940)*; Haralda Bruņinieka darbs *Sēlijas nacionālo partizānu pretpadomju akcijas (1944–1952)*; Emīla Kancāna darbs *Deportācijas dienvidaustrumu Latvijā 1949. gadā*; Sergeja Kuzmina darbs *Daugavpils Valkas ielas vēsture 1944–1954*; Luras Ozoliņas darbs *Daugavpils 1. vidusskolas Latvijas nacionālā arhīva Daugavpils zonālā valsts arhīva materiālos (1944–1947) c.*);
- orientēti uz dažādu priekšstatu rekonstruēšanu (piemēram, Artura Zaharkina darbs *Cilvēks Pirmajā pasaules karā: viņa emocionāli mentālā pasaule (V. Tukumietis „Karavīra Grāmata”)*; Līvas Irbes darbs *Pāvila Rozīša romāna „Valmieras puikas” (1936) recepcija Latvijas kultūrā*; Josifa Ročko darbs *Provinces ebreja identitāte: Daugavpils (1945–2019)*); Gvido Oskara Gravas darbs *Pirmais Pasaules karš latviešu rakstnieku dzīvē un literārajos darbos*.
- bakalaura darbiem raksturīga starpdisciplināra pieeja, kas paredz dažādu zinātņu nostādņu, metožu sintēzi (vēsture un kulturoloģija, vēsture un socioloģija, vēsture un sociālā psiholoģija, vēsture un antropoloģija, vēsture un reliģijas/baznīcas vēsture). Šāda sintēze piemīt praktiski katram izstrādātajam bakalaura darbam;
- raksturīga izmantoto vēstures avotu daudzveidība un to sintēze bakalauru pētījumos (nepublicētie/publicētie oficiālie dokumenti, oficiālā statistika, ego dokumenti, mutvārdu vēstures avoti, foto dokumenti, prese, daiļliteratūra);
- izstrādātos pētījumus raksturo dažādu analīzes metožu izmantošana darbā ar vēstures avotiem, ņemot vērā mūsdienu vēstures zinātnes metodoloģiskās un metodiskās izstrādes: statistiskā metode vai kontentalīze; lingvistiskā (semantiski kontekstuālā), struktūras un strukturālā metode. Bakalaura darbu autoriem ir raksturīga prasme izdibināt no vēstures avotiem tiešo/tīšo – netiešo/netīšo informāciju.

Programmas noslēgumā studējošo darbu vērtējumi parasti svārstās robežā no 6 (gandrīz labi) līdz 9 (teicami)/10 (izcili).

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un pārbaudījumos saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais sekmīgais vērtējums 4 balles), studentiem tiek piešķirts humanitāro zinātņu bakalaura grāds vēsturē un arheoloģijā.

ABSP “Vēsture” absolventi Igors Kovaiovs 2015. gadā (bakalaura darbs *Ilūkstes apriņķa skolotāju sociālais portrets 1948./1949. mācību gadā*, zin. vad. prof. I. Saleniece), 2017. gadā Sergejs Kuzmins (bakalaura darbs *Valkas ielas vēsture Daugavpilī (1944–1954)*, zin. vad. asoc. prof. H. Soms), 2018. gadā Laura Ozoliņa (bakalaura darbs *Daugavpils 1. vidusskola Latvijas Nacionālā arhīva Daugavpils zonālā valsts arhīva materiālos (1944–1947)*, zin. vad. prof. I. Saleniece) 2021. gadā Aiva Lāce (bakalaura darbs *Fotodokumenti Latvijas krātuvēs kā lokālās vēstures avoti: Silenes fotogrāfa Ignata Minkeviča stikla plašu kolekcija*, zin. vad. prof. A. Ivanovs) piedalījās Latviešu Akadēmiskās Organizācijas Zviedrijā (LAOZ) izsludinātajā konkursā un saņēma Ārija Vaško piemiņas balvu – naudas prēmiju.

[1] <http://de.du.lv/vesture.html> [skatīts 06.09.2021]

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptaujarezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Lai pilnveidotu studiju programmas saturu, tās realizāciju un darba organizāciju un sekotu jaunākajām tendencēm zinātnē, izglītībā un tirgus pieprasījumam, ik gadus studiju gada noslēgumā notiek studentu viedokļu noskaidrošana, kā arī absolventu un darba devēju aptauja. Aptaujas datus apstrādā DU Sociālo zinātņu fakultātes Sociālo pētījumu institūts. Aptauju rezultāti tiek apspriesti programmas padomē, analizēti ikgadējos pašnovērtējuma ziņojumos (<http://aptaujas.du.lv/index.php/admin/statistics/sa/index/surveyid/654883>).

Viedokļi ir noskaidroti, aptaujājot ABSP “Vēsture” 1., 2. un 3. st. g. studentus. Apkopojot aptaujas rezultātus par 6 gadiem (no 2014/2015 līdz 2019/2020), jāatzīmē, ka studentu aktivitāte aptaujā vērojami samazinās pēdējo 3 gadu laikā, kā arī vērojama respondentu izvairīšanās no komentāru sniegšanas.

Aptauju rezultāti liecina par to, ka studējošie ar studiju programmu ir apmierināti. Augsti tiek vērtēta docēšanas kvalitāte kopumā. Vairākums atzīmē, ka kursu saturs un tā izklāsts ir skaidrs, loģisks un saprotams. Apgūto studiju kursu vērtēšanas prasības vairākums atzīmē kā „skaidras, loģiskas un pamatotas”. Kā norādīts komentāros, prasības ir „īsti taisnīgas. Tiek vērtēta ne tikai apgūstamā viela, bet arī studenta interese par pasniedzamo priekšmetu”.

Atbildot uz jautājumu par sadarbību ar pētnieciskā darba vadītāju, studējošie ir izvēlējušies variantus: regulāra, pēc studējošā iniciatīvas (50%) un neregulāra, pēc nepieciešamības (50%). Komentāros tiek atzīmēts, ka „pasniedzēji ir zinoši savā jomā”, „vadītāja atbild vienmēr uz visiem jautājumiem”, „pasniedzēji ir īsti atsaucīgi”.

Patstāvīga darba apjoma prasības lielāko daļu respondentu ir skaidras, loģiskas un pamatotas, skaidri ir arī katra studiju kursa sasniedzamie rezultāti. Komentāros atzīmēts, ka „ir laba komunikācija ar pasniedzējiem, līdz ar to var novērst nepilnības, ja tādas rodas darba gaitā”.

Kā izriet no atbildēm, lielāko daļu respondentu vieslektoru skaits apmierina, tomēr jāpiekrīt tām atbildēm, kur atzīmēts, ka nodrošinājums ar vieslektoriem ir tikai daļēji pietiekams. Pēdējās aptaujās atbildi „tikai daļēji” skaits samazinājās – no 35% līdz 25%; ir arī atbildes “nepietiekams”. Lielākā daļa aptaujāto vēlētos, lai vieslekcijas būtu informatīvi izglītojošas, padziļinātu studiju kursus, bet tiek atzīmētas arī vispārīglītojoša rakstura vieslekcijas.

Uz jautājumiem par programmas kopējo struktūru pamatā ir atbildes, ka „pilnībā apmierina” untikai 4% respondentu „daļēji/pamatā apmierina”.

Aptaujā nozīmīgs skaits komentāru ir saistīts ar jautājumu par studentu iespēju ietekmēt studiju procesu. Lielākā daļa studējošo labi apzinās šīs savas iespējas. Ir tikai viena atbilde „nē” uz šo jautājumu. Komentāros ir norādīts, ka ietekmēt studiju procesu un satura kvalitāti var, nākot uz lekcijām un sadarbojoties ar pasniedzējiem; piedaloties aptaujās un izsakot savu viedokli par lekcijām, kursiem; runājot ar pasniedzēju un izklāstot savas ieceres un vēlmes; pašiem studējošiem nākot ar priekšlikumiem; studējošiem aktīvi iesaistoties mācību procesā; apmeklējot lekcijas; iekļaujoties savstarpējās diskusijās un grupu darbos. Tiek atzīmēts, ka studējošie var izteikt savu viedokli un idejas par to, kas tieši būtu aktuāls un noderīgs studējošiem, kā arī savus priekšlikumus par studiju kvalitātes uzlabošanu. 2017. gada aptaujā viens no studējošiem izteica priekšlikumu, ka vajadzētu izskatīt iespējas šo programmu organizēt tālpmācības vai daļējas neklātienes formā, kas tika realizēts pēdējo divu mācību gadu laikā Covid-19 pandēmijas ietekmē. Tas ir arī jauns izaicinājums programmas docētājiem – jādoma par aktīvāku e-studiju vides Moodle izmantošanu studiju procesā, par ko liecina arī studējošo atbildes.

Absolventi

Lai izvērtētu studiju programmas efektivitāti pēc iespējas objektīvāk, tiek veiktas arī absolventu aptaujas (<https://forms.gle/sHZSVAzpNh7D6nEE9>). Šo aptauju mērķis ir noskaidrot, vai studiju programmas saturs atbilst darba tirgus prasībām, vai programmas absolventi ir pieprasīti darbatirgū, vai programmas absolventi turpina studijas augstākā līmeņa studiju programmās.

Piedāvājums piedalīties aptaujā tika izteikts 40 respondentiem (atsaucās 31), kuri pabeidza DU studiju programmu “Vēsture” dažādos gados. Šāda respondentu izvēle nebija nejauša, jo, salīdzinot vērtējumus un ieteikumus, var secināt par problēmas pastāvēšanu.

Kā izriet no atbildēm, programmas absolventi veiksmīgi realizē sevi dažādās profesijās un, kā liecina darba devēju atbildes, pat strādājot jomās, kuras nav tieši saistītas ar vēsturi, demonstrē sevi kā labus, kompetentus speciālistus.

No atbildēm izriet, ka lielākā daļa respondentu strādā dažāda līmeņa izglītības iestādēs, muzejos, arhīvos, arī tūrisma jomā. Labas darba devēju atsauksmes ir par programmas absolventiem, kuri veiksmīgi darbojas tieslietu un izglītības ministrijās, tiesā, policijā un bruņotajos spēkos. 100% respondentu atzīmēja, ka gūtā izglītība palīdz pildīt darba pienākumus un veicina karjeru.

Absolventu atbildes liecina, ka studiju laikā gūtās zināšanas/prasmes/kompetences sniedz iespēju veiksmīgi konkurēt darba tirgū pat neatkarīgi no tā, kādā jomā absolvents sevi realizē.

Kā var secināt no atbildēm, vērtējumi ir ioti pozitīvi: 72% atzīmēja, ka augsta, bet 25%, ka laba.

Uz jautājumu par programmas stiprām un vājām pusēm, apkopojot respondentu atbildes, var konstatēt, ka īpaši izcelts ir programmas saturs. Tiek atzīmēts, ka studiju programma ir labisabalansēta saistībā ar pasaules un lokālās vēstures īpatnību, ir daudzpusīgs, pilnvērtīgs kursu piedāvājums (kursu sistēma), kas palīdz gūt plašas teorētiskas, daudzveidīgas un mūsdienīgas, pamatīgas zināšanas – veidots plašs redzesloks; interesantas lekcijas; absolventi norāda, ka tika attīstīta kritiskā/analītiskā domāšana (tas atzīmēts katrā atbildē); iegūtas teicamas iemaņas, strādājot ar vēstures avotiem un zinātnisko literatūru. Tas iāva attīstīt pētnieciskās iemaņas un, kā tiek norādīts, palīdz visu turpmāko dzīvi, iedvesmo mūžizglītībai. Daudzās atbildēs kā programmas pluss ir norādītas prakses un iespēja izmantot Mutvārdu vēstures centra, Latgales pētniecībasinstitūta resursus. Šādas atziņas ir dažādu paaudžu absolventu atbildēs. Tas liek secināt, ka vēstures programmas saglabā savu kvalitāti visu pastāvēšanas laiku.

Pilnīgi visās respondentu atbildēs ir īpaši izcelti Vēstures katedras docētāji. Tiek atzīmēts, ka tie ir augsta līmeņa, kvalificētas autoritātes, ioti kompetenti profesionāļi, kuri ir zinoši, saprotoši pedagogi, atsaucīgi un pretimnākoši, atvērti studentiem, prot ievirzīt akadēmiskajā vidē. Nozīmīgi, ka docētāji absolventu acīs ir profesionāļu komanda, kas arī skaidro tik noturīgi augstu programmas vērtējumu no absolventu puses.

Kā viens no svarīgiem programmas plusiem atzīmēta individuālā pieeja studentiem un studiju videi, ka nelielais studentu skaits pavēra plašas iespējas individuālai sadarbībai ar mācībspēkiem, kas iāva attīstīt analītiskās prasmes un pētnieciskās iemaņas. Respondentu atbildes iauj domāt, ka studentcentrēta izglītība Latvijas apstākļos, kad docētājiem ir noteikta pārmērīgi lielaslodze, labāk realizējama ne programmās ar lielu studējošo plūsmu, bet pretēji – ar mazu, jo ir iespēja produktīvai docētāju un studentu komunikēšanai.

Dažādu laiku absolventu piesaiste aptaujai deva iespēju programmu realizētājiem konstatēt, kā tika reagēts uz iepriekšējo gadu studējošo norādītajām problēmām (mīnusiem) un kādi tika veikti uzlabojumi šajā sakarā. Tā respondenti, kuri beidza studijas pirms 2014. gada, norādīja, ka maz uzmanības tika pievērsts svešvalodu apguvei, minot ne tikai angļu valodu, bet arī valodas, kuras svarīgas reģiona vēstures izpētei (vācu, poļu, franču). Šajā sakarā jāatzīmē, ka ir vērojamas ioti nozīmīgas izmaiņas: bakalaura un maģistra programmā B daļā iekiauti kursi, kuri orientēti uz angļu

valodas apguvi/pilnveidošanu (4KP un 2KP), kā arī C daļā piedāvāti kursi, saistīti ar citām svešvalodām.

Absolventu valodu zināšanu līmenis studiju laikā izskaidro arī citus atzīmētos programmas mīnus, kuri bija vērojami agrākajā posmā un uz šo brīdi ir laboti. Proti, reti, bet atbildēs ir minēta zinātniskās literatūras nepietiekamība. Tāda situācijā tiešām bija izveidojusies daži studentiem, jo zinātniskās literatūras pasaules vēsturē latviešu valodā ir diezgan maz, bet studējošo zināšanas svešvalodās neiāva viņiem izmantot literatūru svešvalodās. Pēdējos gados šī problēma ir veiksmīgi atrisināta: ir jau minētie valodu apguves kursi, kā arī piekuves iespējas dažādām bibliotēkām Latvijā, arī ārvalstīs.

Aptaujas respondenti norādīja, ka būtu vēlams stiprināt programmas realizēšanā praktisko ievirzi, proti, lielāku uzmanību pievērst praktiskam darbam nodarbībās, stiprināt sasaisti ar atmiņu glabāšanas institūcijām – muzejiem, arhīviem, kolekciju īpašniekiem. Šajā sakarā jāatzīmē, ka bakalaura programmas ietvaros ir veikti uzlabojumi: pēdējo gadu laikā ir palielināts semināru īpatsvars, pieaudzis nodarbību skaits ārpus universitātes: “izbraukuma nodarbības” arhīvos, muzejos u. c., ir izveidots ar praktisku ievirzi kurss *Atmiņas institūciju darbības pamati*.

Absolventi norāda, ka būtu vēlams arheoloģiskā prakse. Jāatzīmē, ka tas nav atkarīgs no programmas realizētājiem: šāda prakse saistīta ar lielu līdzekļu ieguldījumiem, kas netiek atbalstīts. Tomēr, lai studējošie realizētu studiju piedāvātās iespējas un gūtu jaunu pieredzi zināšanu praktiskajā pielietošanā, programmas vadība meklē sadarbības partnerus, ar kuru starpniecību tiek veicināta studējošo dalība arheoloģiskajās ekspedīcijās Erasmus+ programmas ietvaros.

Absolventu piedāvājums, lai vairāk tiktu izmantoti IT rīki, pēdējos divus gadus realizējas īpaši aktīvi.

Apkopojot absolventu aptaujas, var secināt, ka DU ABSP “Vēsture” nodrošina kvalitatīvas teorētiskās zināšanas, veicina praktisko kompetenču veidošanos, kas dod iespējas ar izpratni reaģēt uz mūsdienu izaicinājumiem un darba tirgus izaicinājumiem. Par to liecina atbildes uz jautājumu parprogrammu kvalitāti.

Darba devēji

Studiju programmas “Vēsture” īstenošanā liela nozīme ir dialogam ar darba devējiem. Reālie darba devēji ir mācību iestādes, valsts pārvaldes iestādes, plašsaziņas līdzekļi, arhīvi, kultūras iestādes, tai skaitā muzeji. Realizējot programmu, darba devēji ir iesaistīti gan nodarbinātajam nepieciešamo zināšanu un prasmju formulēšanā, gan izglītības programmu kvalitātes vērtēšanā, gan stratēģijas plānošanā.

Programmas ietvaros pastāv daudzpusīgi sakari ar potenciālajiem darba devējiem un sadarbības partneriem. Lai izskaidrotu darba devēju vērtējumu par “Vēstures” programmu absolventiem, tiek veiktas darba devēju aptaujas. Pēdējā aptaujā tika aicināti piedalīties 30 darba devēji. Atsaucās 17, no kuriem 7 pārstāv ar izglītību saistītas iestādes (vidusskolas, ģimnāzija un tehnikums), 5 valsts pārvaldi (Tieslietu ministrija, Latvijas Valsts arhīvs un Latvijas Nacionālais arhīvs, Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, Daugavpils pilsētas Izglītības pārvalde); 2 pašvaldības iestādes (Jēkabpils pilsētas pašvaldība), drošības jomu (Jēkabpils pilsētas Pašvaldības policija); 1 ar starptautiskuprojektu vadību; 2 kultūras un tūrisma jomu, žurnālistiku (Krāslavas Vēstures un mākslas muzejs, VSIA Latvijas Radio) (<https://forms.gle/j89B2CN2hxhvQbmf8>).

Kā izriet no aptaujas, 88,2% darba devēju ir apmierināti ar programmas absolventiem kā savas iestādes darbiniekiem, bet 11,8% daļēji.

Darba devējiem tika piedāvāts raksturot DU absolventu/s, norādot kompetences līmeni. Piedāvātie vērtējuma kritēriji atbilst ABSP noteiktiem sagaidāmajiem rezultātiem. No darba devēju atbildēm var secināt, ka kopumā absolventu kompetenču līmenis tiek vērtēts kā augsts, bet komunikēšanas

prasmī un absolventu tieksmi nepārtraukti pilnveidoties, papildinot esošās zināšanas, puse respondentu atzīmēja kā ļoti augstu. Daudzi ļoti augstu novērtēja absolventu analītiskās spējas.

Aptaujātie darba devēji pārstāv dažādas jomas, pat nesaistītas ar vēsturi, tomēr, kā var secināt, galvenais programmas mērķis ir sasniegts – absolventi guva izglītību, kura ir piemērojama tirgus prasībām, dod absolventiem iespēju realizēties daudzās jomās. Tas mūsdienu apstākļos, kad strauji mainās pieprasīto profesiju saraksts, ir ļoti vērtīgs rādītājs.

No darba devēju puses tika atzīmēts, ka būtu lietderīgi mācību praksē piedāvāt darbu arhīvu sistēmā, kā arī vairāk izmantot tehnoloģijas.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.

DU ir izstrādāta starptautiskajās mobilitātes apgūto studiju kursu atzīšanas procedūra. Studējošie atbilstoši DU kārtības noteikumiem (<https://du.lv/wp-content/uploads/2015/12/E-studiju-nolikums-2015-11-11.pdf>) iesniedz apliecinājumus par studiju rezultātu sasniegšanu un vērtējumu. Studiju programmas direktors kopā ar attiecīgo studiju kursu docētājiem izskata iesniegtos dokumentus un, vadoties pēc studiju kursa noteiktajām prasībām, vai nu piekrīt ārvalstu augstskolas vērtējumam, vai piedāvā studējošajam veikt uzdevumu, lai panāktu nepieciešamo studiju zināšanu, prasmju, attieksmju un kompetenču apgūšanu. Pilnībā gala vērtējums un studiju rezultātu atzīšana tiek apstiprināta DU Studiju padomē.

Programmas studējošie tiek regulāri informēti par mobilitātes iespējām. Programmas direktors sadarbībā ar kursu docētājiem nodrošina maksimālas iespējas integrēt ārvalstu augstskolās apgūtos kursus virzienā realizētajās studiju programmās ar studiju kursu pielīdzināšanas starpniecību. Lai veicinātu studējošo profesionālās kompetences, kas dotu viņiem iespēju veiksmīgi iekļauties darba tirgū, pēdējos gados aktīvi tiek izmantots programmas Erasmus+ piedāvājums – prakse ārpus Latvijas.

Analizējot ABSP “Vēsture” studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes dinamiku, var secināt, ka kopš iepriekšējās akreditācijas perioda izejošā mobilitāte šīs programmas ietvaros ir palielinājusies. Laika posmā no 2015. līdz 2020. gadam 16 bakalaura studiju programmas studējošie piedalījās Erasmus+ apmaiņas programmā: 3 studējošie (Sergejs Kuzmins, Arturs Zaharkins, absolvente Līva Irbe) praksē Viņas Rotailietu muzejā, Lietuvā; 2 studentes (Laura Ozoliņa, Ludmila Rožukalna) praksē Zarasu novada muzejā, Lietuvā; 7 studenti (Laura Ozoliņa, Ludmila Rožukalna, Emīls Kancāns, Artūrs Fišers, Sergejs Kuzmins; absolventi Arturs Zaharkins, Edīte Kuzmiča) piedalījās arheoloģiskajā ekspedīcijā Vievininkos, Lietuvā; 2 studenti (Anastasija Leončuka, Aleksandrs Terentjevs) piedalījās arheoloģiskajā ekspedīcijā Kauņā, Lietuvā. Diemžēl Covid-19 pandēmijas dēļ 2020. gada vasarā netika realizēta prakse arheoloģiskajā ekspedīcijā Kauņā, Lietuvā.

Sadarbībā ar Lietuvas Izglītības zinātņu universitātes (Lithuanian University of Educational Sciences) Vēstures fakultāti tika organizēta mutvārdu vēstures ekspedīcija “Medininki 2016” (Lietuva), kurā piedalījās ABSP “Vēsture” studenti Laura Ozoliņa, Ludmila Rožukalna, Emīls Kancāns, Artūrs Fišers, Sergejs Kuzmins; absolventi Arturs Zaharkins, Edīte Kuzmiča.

Jāatzīmē, ka izejošā mobilitāte varētu būt aktīvāka, bet daudzi no programmas studējošajiem paralēli studijām strādā vai aktīvi cenšas atrast darbu. Mobilitātes periodi ārvalstīs var radīt draudus zaudēt darbu un/vai apgrūtināt darba atrašanu, kas mazina studējošo motivāciju izmantot

piedāvātās mobilitātes iespējas.

Ienākošās mobilitātes iespējas bakalaura studiju programmā laika posmā no 2015. līdz 2020. netika izmantotas.

3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātusasniedzšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Informācija par programmas resursiem un nodrošinājumu ir sniegta pašnovērtējuma ziņojuma II daļas 3. nodaļā “Studiju virziena resursi un nodrošinājums” (3.1.–3.3).

Studiju programmas resursi un nodrošinājums pilnībā atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai. Studējošajiem pieejamie resursi, t. sk. studiju telpas, materiāli tehniskā bāze, instrumenti un aprīkojums (studiju un pētniecības materiālu sagatavošanai, kombinēšanai, integrācijai, vizualizācijai un izplatīšanai), informācijas tīkli (internets, iekštīkls, Moodle), datubāzes (bibliotēkas tīkls, DU pētniecības centru datubāzes, bezmaksas piekļuve datubāzēm (grāmatu resursu datubāze), materiāli (izpētes materiāli, zinātniskās publikācijas, tostarp Web of Science un Scopus publikācijas, arhīvi), pakalpojumi (administratīvie, finanšu, IT un tīklu atbalsta pakalpojumi, piekļuve oficiālās statistikas datiem), datorizētas lietojumprogrammas un programmatūra (Standart Office, SPSS, GIS, datu vizualizācijas tiešsaistes rīki un programmatūra, tiešsaistes saziņas līdzekļi) ļauj apgūt visus programmā paredzētos studiju kursus, kā arī veikt pētījumus dažādos posmos, nodrošina elastīgu un studentorientētu vidi. Programmas īstenošanā tiek izmantots nepieciešamais tehniskais aprīkojums (datori ar licencētu programmatūru, projektori, interaktīvās tāfeles u. c.), tiek izmantotas dažādas mācīšanas metodes (grupu darbs, lomu spēles, simulācijas, semināri, diskusijas u. c.).

4. Mācībspēki

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

DU ABSP “Vēsture” realizē 23 docētāji, tostarp 12 docētāji (52,2% no iesaistītajiem programmas realizācijā), kuri saistīti ar plūsmas nodarbību vadīšanu un nepārstāv vēstures jomu: divi docētāji Dabaszinātņu un matemātikas fakultātes un Sociālo zinātņu fakultātes pārstāvji, kuri vada kursus *Civilā aizsardzība* (1 KP) un *Vides aizsardzība* (1 KP), kā arī 11 Humanitārās fakultātes mācībspēki, kuri realizē kursus *Praktiskā angļu valoda (valodas prasmju uzlabošana)* [I – pamatlīmenis] un *Praktiskā angļu valoda (valodas funkcionālā lietojuma pilnveide)* [II – pamatlīmenis]. 11 docētāji (47,8% no kopējā skaita) īsteno vēstures studijas.

Turpmāk 4. nodaļā sniegtā informācija attiecas uz docētājiem, kuri realizē ABSP “Vēsture” studijas.

Pārskata periodā programmas īstenošanā bija iesaistīti četri profesori, viens asociētais profesors, kā arī divi docenti, trīs lektori un viena pētniece. Docētājiem darba pamatievēlēšanas vieta ir DU. Programmas mācībspēki ir vērsti uz profesionālo pilnveidi un docējamo kursu kvalitātes nepārtrauktu uzlabošanu un attīstību.

ABSP “Vēsture” studiju kursu īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem lielākai daļai angļu valodas prasmes ir vismaz B2 līmenī, tostarp arī citu svešvalodu zināšanas dažādos līmeņos, proti, vācu, krievu, poļu, lietuviešu, baltkrievu, kas ir svarīgi, ņemot vērā reģiona vēstures specifiku.

2020./2021. st. g. tika piesaistīta jauna speciāliste, pētniece *Mg. hist.* Maija Grizāne, kura, iesaistoties programmas realizācijā, izstrādāja jaunu, ar praktisku ievirzi kursu *Atmiņas institūciju darbības pamati*, kura satura izveidē liela loma bija M. Grizānes personīgai pieredzei, vairākus gadus pildot DU Mutvārdu vēstures centra krājuma glabātājas pienākumus un vienlaikus gatavojot aizstāvēšanai promocijas darbu vēstures jomā.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktuprasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju virziena īstenošanā iesaistīti kvalificēti docētāji, pamatojoties uz 2014. gada 28. oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr. 662 *Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību* 8. p. un iesniegtajiem CV. Docētājiem ir maģistra vai doktora grāds.

Docētāji, kuri realizē vēstures studijas

Kvalifikācija	Skaitis	%
Doktora zinātniskais grāds	7	64
Maģistra zinātniskais grāds	4	36
Kopā:	11	100%

Akadēmiskā personāla kvalifikācija atbilst Latvijas Republikas Augstskolu likuma prasībām. Doktora zinātniskais grāds ir **64%** studiju programmas īstenošanā iesaistītajiem mācību spēkiem, kuri realizē vēstures studijas.

Docētāji, kuri saistīti ar plūsmas nodarbību vadīšanu un nepārstāv vēstures jomu

Kvalifikācija	Skaitis	%
Doktora zinātniskais grāds	6	50
Maģistra zinātniskais grāds	6	50
Kopā:	12	100%

Studiju programmās iesaistīto docētāju akadēmiskā kvalifikācija Docētāji, kuri realizē vēstures studijas

Kvalifikācija	Skaitis	%
Profesori	4	36,5
Asociētie profesori	1	9
Docenti	2	18,2
Lektori	3	27,3
Pētnieki	1	9
Kopā:	11	100%

Docētāji, kuri saistīti ar plūsmas nodarbību vadīšanu un nepārstāv vēstures jomu

Kvalifikācija	Skaitis	%
Asociētie profesori	1	8,3
Docenti	3	24,9
Viesdocenti	1	8,3
Lektori	5	41,7
Pētnieki	1	8,3
Asistenti	1	8,3
Kopā:	12	100%

Profesoru un asociēto profesoru, kuri realizē vēstures studijas, īpatsvars programmā ir 45,4%.

Vairāki docētāji ir LZP eksperti: I. Saleniece sociālās zinātnēs (izglītības zinātnes), A. Stašulāne humanitārās un mākslas zinātnēs (filozofija, ētika un reliģija), kā arī sociālās zinātnēs (socioloģija un sociālais darbs), E. Vasijeva humanitārās un mākslas zinātnēs (valoda un literatūrzinātnes).

Konkrētu ar akadēmisko personālu saistītu problēmu, kas ietekmētu programmas realizācijas kvalitāti, nav.

Akadēmiskā personāla pētnieciskā un radošā darbība ir cieši saistīta ar studiju procesu, pētnieciskā darba virzieni ir orientēti uz studiju programmas sekmīgu īstenošanu un vairumā gadījumu ir saistīti ar docētāju specializāciju programmas ietvaros. Katram akadēmiskā personāla pārstāvim ir izvēles kursi, kas saistīti ar viņa pētniecisko darbību. Piemēram, prof. I. Salenieces pētnieciskā darba virzieni *Latvijas sovetizācija, Mutvārdu vēsture avotpētniecības kontekstā* un docējamie kursi, kā arī jauno pētnieku sagatavošana mutvārdu vēstures jomā; prof. A. Ivanova pētījumi historiagrāfijā un avotmācībā; asoc. prof. H. Soma reģionālisma, Latgales vēstures un kultūrvēsturiskā mantojuma pētniecība un viņu docējamie kursi bakalaura programmā u. c. (sk. 5. pielikumā). Arī studiju kursu un darbu vadīšanā, mācību līdzekļu sagatavošanā tiek izmantota zinātniskajos pasākumos gūtā informācija.

Pastāvīgi tiek stimulēta studējošo līdzdalība zinātniskajās un praktiskajās konferencēs un semināros arī klausītāju statusā.

Akadēmiskajam personālam ir iespēja piedalīties dažādos profesionālās pilnveidesursos, piemēram, *Tendences izglītības tehnoloģiju izmantošanā 21. gs.; Izglītības satura inovācijas; Studijukursu veidošana e-*

studiju vidē MOODLE u. c.

Kopumā var secināt, ka pārskata periodā programmā iesaistītie mācībspēki ir vērsti uz pētniecisko interešu paplašināšanu, uz sevis profesionālo pilnveidi un docējamo kursu kvalitātes nepārtrauktu uzlabošanu un attīstību.

Studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla kvalifikācija atbilst studiju programmas rezultātu sasniegšanai un DU mērķu un uzdevumu realizēšanai. Docētāji ir profesionāli savā zinātnes nozarē, kas apliecinājuši kompetenci nozares pētniecībā un e-vides izmantošanā studiju procesā.

Studiju programmas docētāju atlasē galvenie kritēriji ir atbilstoša izglītība, akadēmiskais vai zinātniskais grāds, pētnieciskā un jaunrades darbība (publikācijas atbilstošajā nozarē, veikti pētījumi, dalība projektos), komunikācijas prasmes.

4.3. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Studiju programmās docētāji (11, kuri realizē bakalaura programmā vēstures studijas) aktīvi piedalās zinātniskajā pētniecībā gan nacionālā, gan starptautiskajā līmenī, publicē savus darbus gan Latvijas, gan pasaules atzītos zinātniskajos žurnālos un rakstu krājumos (par pārskata periodušo publikāciju skaits pārsniedz 200).

Mācībspēku zinātnisko kapacitāti apliecina pētījumi, kas tapuši pēdējo 6 gadu laikā, publikācijas, kas indeksētas *Web of Science* un *SCOPUS* datubāzēs, kā arī dalība starptautiskajos projektos.

Jāatzīmē, ka publikācijās spilgti izpaužas programmā iesaistīto docētāju starpdisciplinārā pieeja pētījumos, kā arī daudzveidība pētāmo tēmu izvēlē. Piemēram, prof. Elīnas Vasiļjevas (līdzautori V. Geifonde, J. Semeneca, A. Stankeviča) raksts *The Holocaust by eye-witness: antropologikal aspekts of ego-literature*, prof. Anitas Stašulānes raksts *Latvia: An Example of Christian Diversity*, pētnieces Maijas Grizānes publicētais raksts *Pareizticīgo misionāru darbība vecticībnieku vidū Vitebskas guberņas Rēzeknes, Daugavpils un Ludzas apriņķos (1894–1901)*, prof. Irēnas Salenieces raksts *Teachers' religious behaviour in the Latvian SSR (1945–1985)*, doc. Ilzes Šenbergas *The issue of social functions of history in the periodicals of Latvia in the 1920s and 1930s* publikācijas u. c.

Nozīmīga ir programmā iesaistīto docētāju sadarbība ar Latvijas (ārpus DU) un ārvalstu pētniekiem. Piemēram, prof. I. Salenieces pētījumi *Echoes of the Prague Spring in the Soviet Baltic Republics*, kas tapa līdzautorībā ar I. Šķiņķi un *Education policy in the Republic of Latvia: lessons from experience* līdzautorībā ar T. Koķi, kā arī *Re-educating teachers: ways and consequences of Sovietization in Estonia and Latvia (1940–1960) from the biographical perspective* līdzdalībā ar Igaunijas pētnieci A. Rahi-Tammu; profesoru A. Ivanova un A. Varfolomejeva (Petrazavodskas Universitāte, Krievija) raksts *Service-Oriented Architecture of Intelligent Environment for Historical Records Studies* u. c.

Docētāju raksti publicēti dažādās valodās – latviešu, angļu, franču, krievu, poļu. Piemēram, A. Ivanova raksts *Les sources russes médiévales aux Archives historiques d'État de Lettonie: histoire des collections, publications et perspectives d'études*.

Pētījumi aptver gan teorētiskos aspektus, gan nozaru aktualitātes un novitātes, kas tiek izmantotas docētāju studijuursos, tādējādi veicinot pētnieciskā un studiju procesa mijiedarbību un būtiski uzlabojot arī studiju procesa kvalitāti. Docētāju zinātnisko pētījumu rezultāti ir pieejami bakalaura studiju programmas studējošajiem studiju laikā dažādu kursu ietvaros, arī zinātniskā darba izstrādes laikā, kad studējošie analizē un kritiski vērtē jaunāko zinātnisko pētījumu atziņas. Piemēram, Latvijas Nacionālā arhīva 2018. gadā

izdotajā grāmatā *Vēstures lūzumpunkti un robežšķirtnes arhīvu dokumentos* iekļauta prof. A. Ivanova rakstītā nodaļa *Dokumentārā mantojuma arheogrāfija Latvijas vēstures kontekstā, 18. gadsimta otrā puse – 20. gadsimts: lūzumpunkti, skolas, prioritātes un attīstības perspektīvas*, kas tiek plaši izmantota bakalaura programmas avotmācībasursos. Kursā *Ievads historiogrāfijā* studējošiem ir iespēja strādāt ar grāmatā *Latvijas teritorija agrīni modernā laikmeta politiskajā dimensijā 16.–18. gadsimts* ievietoto prof. A. Ivanova izstrādāto daļu *Latvijas historiogrāfija un Latvijas vēsture 16.–18. gadsimtā: jautājums par „reālas” pagātnes aizvietošanu ar metavēsturi*. Prof. A. Ivanova raksts *Arhīva avotu krājums par Latvijas delegācijas darbību Parīzes miera konferencē 1919. gadā* tiek izmantots jaunāko laiku vēstures kursā.

Prof. I. Salenieces tādi raksti kā *Impact of the Deportation of 25 March, 1949, on the Population of Eastern Latvia: Archival Documents and Oral History Sources*; *Oral History Sources and Archival Documents about Mass Deportations from Latvia during Stalinist Rule*; *The experience of Latvian deportees reflected in their life stories* u. c. atspoguļo gan autores zinātniskās intereses, gan tiek aktīvi izmantoti studiju procesā dažādosursos kā papildinformācijas avoti, gan arī kalpo kā metodiskais līdzeklis, kas palīdz studējošiem veikt savus pētījumus.

Programmas docētāji darbojas dažādos projektos. Studiju programmas akadēmiskā personāla aktīvo iesaistīšanos pētniecībā apliecina saņemtie individuālie granti un iesaistīšanās dažāda veida, dažādu institūciju Latvijā un ES fondu atbalstītajos/finansētajos projektos. Latvijas mēroga projektos, piemēram:

- Valsts pētījumu programmas projekts Nr. VPP-IZM-2018/1-0018 *Indivīda, sabiedrības un valsts mijiedarbība kopējā Latvijas vēstures procesā: vērtību konflikti un kopīgu vērtību veidošanāsvēsturiskos lūzumu punktos*;

- Latvijas Zinātnes padomes fundamentālo un lietišķo pētījumu projekts *Latgales vācbaltieši sociāli etnisko attiecību kontekstā 17. gs. – 20. gs. sāk.* (2020–2021);

- VKKF Latgales kultūras programma 2018, projekts *Munys pusis ļaudis* (Daugavpils novada Kultūras pārvalde, Skrindu dzimtas muzejs Vabolē) u. c.

Studiju programmas „Vēsture” docētāji vada starptautiskus projektus un nodrošina DU dalību tajos pilntiesīgu vai asociētu partneru statusā. Piemēram:

- COST Action CA17114 *Transdisciplinary solutions to cross sectoral disadvantage in youth* (2018–2022);

- ES Komisijas programmas Apvārsnis 2020 starptautisks pētniecības projekts *Cultural Heritage and Identities of Europe's Future* (CHIEF) (2018–2021);

- ES Komisijas programmas Apvārsnis 2020 starptautisks pētniecības projekts Nr. 777449 *European Cohort Development Project* (2018–2019);

- ES Komisijas programmas Horizon 2020 projekts *CHIEF (Cultural Heritage and Identities of Europe's Future)*, ID: 770464 (2018–2021) u. c.

Programmas akadēmiskais personāls ir ne tikai projektu dalībnieki, bet arī pētnieku grupas vadītāji, piemēram, prof. Anita Stašulāne ES Komisijas VII Ietvarprogrammas starptautiskajā projektā *Measuring Youth Well-Being (MYWEB)* (2013–2016).

Studiju programmas docētāji aktīvi iesaistās pašvaldību attīstības projektu veidošanā un vadīšanā. Piemēram, ES rojekts Nr. ENI-LLB-1-073 *A living History: cultural and scientific synergy in the borderregion Zarasai (LT) – Daugavpils (LV) – Vitebsk (BY) for sustainable development*, kurā DU Vēstures katedra kā projekta partneris pārstāv Latvijas pusi (2020–2022).

Docētāji pētījumu veikšanā iesaista programmas studējošos, piemēram:

- Eiropas Komisijas 7. ietvara pētniecības projektā *MYPLACE (Memory, Youth, Political Legacy And Civic Engagement)* [projekta vadītāja: Hilary Pilkington, University of Warwick (United Kingdom)] bija iesaistīti

ABSP "Vēsture" studenti R. Sisojevs, A. Cvetkovs (2011–2015);

- bakalaura programmas studenti I. Krņičanska, J. Ročko, G. Grava, I. Rusiņa, K. Jumis, Ž. Gabranovair iesaistīti Valsts pētījumu programmas projektā Nr. VPP-IZM-2018/1-0018 *Indivīda, sabiedrības un valsts mijiedarbība kopējā Latvijas vēstures procesā: vērtību konflikti un kopīgu vērtību veidošanās vēsturiskos lūzumu punktos* [projekta vadītājs: Guntis Zemītis, LU Latvijas Vēstures institūts] (2018–2021).

4.4. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/modiui savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Programmas pastāvēšana un iespēja tās realizācijas gaitā sasniegt uzstādīto mērķi un panākt sagaidāmos rezultātus, ja ir pilnvērtīga profesionālu komanda, kuru vieno izpratne par vēstures studiju būtību, mācību struktūru un organizācijas formām.

Programmas mācībspēku sadarbība ir daudzveidīga, lemjot par darbībām, kuras saistītas ar mācību procesa organizēšanu un vadīšanu; izskatot jautājumus par studiju saturu; plānojot zinātniskos pasākumus; sadarbojoties pētnieciskajā jomā (veicot kopējus pētījumus projektu ietvaros, rakstot publikācijas, gatavojot zinātnisko krājumu).

Regulārajās docētāju tikšanās tiek apspriests kursu saturs un struktūra, izrunāts, kā uzturēt izstrādātās programmas kursu veidošanas pamatprincipu – sistēmiskumu, kā pilnveidot mācību procesa organizācijas formas, lai veicinātu studentu izaugsmi. Tiek diskutēts par vēstures zinātnes aktualitātēm un inovācijām vēstures metodikā. Šādas diskusijas notiek gan kolektīvi, gan individuāli.

Docētāju sadarbība notiek arī zinātnes jomā, darbojoties kopējos projektos, piemēram, 2017. gadā Latgales reģiona attīstības aģentūras un Valsts Kultūrkapitāla fonda finansēto projektu *Elektronisks izdevums «1917. gada Latgales kongress avotos, pētījumos un apcerēs»* realizēja programmas docētāji H. Soms un A. Ivanovs; IZM projektā *Pedagogu profesionālas kompetences paaugstināšanas nodrošināšana* 2014.–2016. gadā veiksmīgi sadarbojās 6 programmas docētāji. Sadarbība notiek arī izdevumu izstrādē, piemēram, H. Soms un A. Ivanovs *1917. gada Latgales kongress avotos, apcerēs un pētījumos*, kā arī metodisko līdzekļu sagatavošanā, piemēram, Ivanovs, A., Saleniece, I., Soms, H., sast. *Metodiskie ieteikumi studiju, bakalaura un maģistra darbunoformēšanai studiju virzienā „Vēsture”*.

Katra studiju gada beigās katedrā tiek plānotas akadēmiskā personāla slodzes nākamajam studiju gadam. Ņemot vērā programmas studējošo attiecīgo studiju kursu novērtēšanas rezultātus un docētāju veiktās akadēmiskās darbības pašanalīzi, tiek izvērtēta mācībspēku atbilstība konkrēto studiju kursu pilnveidei un docēšanai. Akadēmisko slodžu apstiprināšana notiek saskaņā ar "Akadēmiskā personāla darba apjoma uzskaites kārtību DU"

2019./2020. st. g. bakalaura studiju programmā ir iesaistīti kopumā 23 mācībspēki, no kuriem 11 realizē vēstures studijas. Pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī programmā studē 30 studējošie.

IV - STUDIJU PROGRAMMAS “VĒSTURE” RAKSTUROJUMS

1. Studiju programmasraksturojošie parametri

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Kopš iepriekšējās studiju virziena “Vēsture un arheoloģija” akreditācijas lapas izsniegšanas maģistra studiju programma tika pārstrukturēta un konsolidēta, atstājot tikai vēstures studijas (AMSP “Vēsture” kods 45228), apakšprogramma “Kultūras vēsture un teorija” vairs netiek īstenota. Kultūras vēstures speciālisti papildināja AMSP “Vēsture” ar starpdisciplinārās ievirzes studiju kursiem, piemēram: “Identitātes koncepts vēstures studijās”, “Reliģiju vēstures pētniecība”, “Sociāli antropoloģiskā pieeja vēstures pētniecībā” u.c.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Kopējais studentu skaits akadēmiskā maģistra studiju programmā (AMSP) “Vēsture” pēdējo 6 gadu laikā svārstījās no 23 līdz 10 studējošiem. Kā pozitīvo tendenci var atzīmēt ārzemju studentu ienākšanu AMSP “Vēsture”. 2018./2019. studiju gadā tika imatrikulēti divi studenti (no Kazahstanas un no Pakistanas). Viņu studijām tika izveidota atsevišķa studiju grupa ar angļu mācību valodu, HF dekanātam un pārējām DU struktūrām nodrošinot visus nepieciešamos priekšnoteikumus. Viens studējošais veiksmīgi nonāca līdz maģistra grāda iegūšanai, aizstāvēt maģistra darbu ar atzīmi “izcili” un izvēloties turpmāk studēt doktorantūrā DU un turpināt iesākto pētījumu. Šis piemērs liecina, ka ārzemju studentu piesaiste var būt visai efektīva un lai to nodrošinātu, ir būtiski aktivizējams DU menedžments šajā jomā.

Tam, ka maģistra programmā studējošo skaits nav liels un sešu gadu laikā ir redzami krities, ir kompleksi cēloņi, kas saistīti galvenokārt ar sociāli ekonomisko situāciju valstī:

- demogrāfiskā situācija Latvijā (pirms dažiem gadiem studiju vecumu sasniedza tie jaunieši, kas ir dzimuši demogrāfiskās lejupslīdes posmā; tāpat potenciālo AMSP studējošo skaits ir ievērojami samazinājies);
- budžeta vietu skaita samazinājums Latvijas augstskolās (DU tas īpaši skaris humanitārās studiju programmas; atvēlot ABSP “Vēsture” ne vairāk par 10 vietām, automātiski tiek ieprogramēts arī maģistrantu skaita ierobežojums);
- smagie ekonomiskie apstākļi (it sevišķi Austrumlatvijā), kas ierobežo iespējas studēt (pat studējot par valsts budžeta līdzekļiem, studentiem ir jānodrošina sev iztika, dators u.c. nepieciešamais).

Minētie cēloņi sekmēja arī daļēju maģistrantu vecuma struktūras transformāciju, studiju grupās ienākot gados nobriedušākiem cilvēkiem un atsevišķos gadījumos pat senioriem (60+). Konkrētajā gadījumā tie ir divi maģistranti, kuri ilgus gadus nodarbojās ar novadpētniecību amatieru līmenī un nonāca līdz apziņai, ka ir nepieciešama augstākā līmeņa izglītība un specializācija, lai izietu no strupceļa un savu ilggadēju darbu turpināt daudz efektīvāk un tās rezultātus prezentēt atbilstošā kvalitātē. Atbildot uz kontroversālo jautājumu

par valsts budžeta līdzekļu izmantošanas lietderību šādos gadījumos, var atsaukties ne tikai uz demokrātijas pamatprincipiem – brīvību un vienlīdzību, mūžizglītību kā vienu no pilāriem mūsdienu Eiropā, bet arī uz pragmatisku aprēķinu. Gados nobriedušo studentu pētījumu rezultāti: maģistra darbi, zinātniskās publikācijas, muzeju ekspozīcijas u.tml., paliks aktuāli vēl ilgu laiku, nodrošinot nākamo paaudzi pētniekiem zinātniski pamatotu starta pozīciju un stabilu pamatu turpmākai pētniecībai.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

AMSP “Vēsture” nosaukums, iegūstamais grāds, studiju mērķi, uzdevumi un studiju rezultāti ir cieši savstarpēji saistīti, nodrošinot programmas iekšējo loģiku un integritāti. Akadēmiskās maģistra studiju programmas „Vēsture” absolventi iegūst humanitāro zinātņu maģistra grādu vēsturē un arheoloģijā. Latvijas zinātņu klasifikācijā (MK noteikumi Nr. 49 “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozarēm un apakšnozarēm”) humanitāro zinātņu vēstures un arheoloģijas nozare robežojās ar sociālajām zinātnēm. Tā nav tikai formālā sakritība, jo vēstures pētījumos sociālo zinātņu tematika un problemātika, attiecināta uz pagātni, tiek atklāta galvenokārt ar humanitāro (uz vārda/naratīva izpēti balstīto) zinātņu metodēm. Ņemot vērā vēstures zinātnes potenciālo starpdisciplināritāti, AMSP “Vēsture” uzņemšanas prasībās ir paredzēta iespēja iestāties programmā pretendentiem ne tikai ar humanitāro zinātņu bakalaura grādu vēsturē (arī filozofijā un teoloģijā), bet arī ar sociālo zinātņu bakalaura grādu socioloģijā, politoloģijā, antropoloģijā, dzimtes studijās un citās ar vēsturi saistītās disciplīnās vai tam pielīdzināmo 2. līmeņa profesionālo augstāko izglītību. Detalizēta informācija par uzņemšanas noteikumiem AMSP “Vēsture” ir pieejama DU mājaslapā: [1] [2]. Taču gadījumos, kad maģistra programmā “Vēsture” ienāk citas nozares pārstāvis, ir nepieciešama starta pozīcijas izlīdzināšana ar vēstures bakalaura programmas absolventiem. AMSP “Vēsture” akadēmiskais personāls, individuāli strādājot ar studentiem, iesakot literatūru un konsultējot, palīdzšo “plaisu” pārvarēt, lai viņi studētu vēsturi, vienlaikus izmantojot zināšanas, prasmes un kompetenci radniecīgajā jomā.

Studiju programmas apguves gaitā studējošie pilnveido esošās un iegūst jaunas zināšanas, prasmes un kompetences vēstures jomā atbilstoši LR MK noteikumiem Nr. 240 “Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu”. Maģistranti tiek mērķtiecīgi virzīti uz nosprausto rezultātu sasniegšanu: uzsākot programmas apguvi, viņus iepazīstina ar studiju plānu, studiju organizāciju un sagaidāmajiem rezultātiem; katra studiju kursa sākumā docētāji apspriež ar studējošajiem plānotos studiju rezultātus, regulāri seko viņu virzībai uz to sasniegšanu, apspriež studentu patstāvīgo darbu un vērtē sasniegto; patstāvīgajā pētniecībā maģistranti saņem individuālās konsultācijas un atbalstu.

Studiju rezultātā maģistranti sasniedz zināšanas, prasmes un kompetences, kas atbilst EKI 7. līmenim (MK noteikumi Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”). Sekmīgi absolvējot programmu, ir iespējams turpināt studijas doktora studiju programmā vai arī iekļauties darba tirgū, piedāvāt savas zināšanas un prasmes vidējās un augstākās izglītības iestādēs, vēstures un kultūras mantojuma saglabāšanas un izpētes institūcijās (arhīvos, muzejos u.tml.), plašsaziņas līdzekļos, varas un pārvaldes institūcijās u.c.

[1] <https://du.lv/ieskaties-augstskola/skoleniem/uznemsana/>; (skatīts 05.09.2021)

2. Studiju saturs un īstenošana

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

AMSP “Vēsture” izstrādātie studiju kursi atbilst vēstures zinātnes mūsdienu aktuālajām attīstības tendencēm, veicina studējošo redzesloka paplašināšanu un piedāvā konkurētspējīgu izglītību vēstures jomā; atbilst nākotnes izaicinājumiem un balstās uz studējošo patstāvīgā darba akcentēšanu, studiju un pētnieciskā darba sinerģiju, sagatavojot darba tirgū konkurētspējīgus speciālistus, attīstot viņu spējas un motivējot izglītoties mūža garumā.

Tā, piemēram, studiju kursi “Latvijas vēstures problēmas historiogrāfijā”, “Reģionālisma problēma vēsturē” un “Vēstures metodoloģijas” veido priekšstatu par nozīmīgākajām tendencēm mūsdienu historiogrāfijas un vēstures palīgzinātņu attīstībā, palīdzot maģistrantiem apzināti izvēlēties teorētiskās un metodoloģiskās pieejas, uz kurām balstīsies konkrētas tēmas izpētē. Studiju kursi “Mutvārdu vēsture”, “Vēstures informātika”, “Arhīvistikas pamati” u.c. nodrošina maģistrantu pētniecisko iemaņu iegūšanu un pilnveidošanu atbilstoši mūsdienu vēstures zinātnes teorētiskajam un metodoloģiskajam līmenim.

Spriežot pēc AMSP “Vēsture” absolventu un darba devēju aptauju datiem, absolventu kompetences ir labā līmenī un savās darba vietās viņi ne tikai sekmīgi pilda amata pienākumus, bet arī demonstrē labu erudīciju, analītiskās prasmes darba ar informāciju, vērtīgās psiholoģiskās īpašības. Darba devēji mēdz pārmest praktiskā darba iemaņu trūkumu absolventiem, taču vienlaikus arī konstatē, ka viņi prot mācīties un apgūt nepieciešamās prasmes un iemaņas.

Vēstures maģistri ir nepieciešami vēstures zinātnes attīstībai valstī un Latvijas kā Eiropas Savienības sastāvdaļas stiprināšanai. Pētot vēstures problēmas, kas saistītas ar Latvijas valsts un tautas pastāvēšanu un lokālās/nacionālās/eiropiskās identitātes mijiedarbību dažādos vēstures periodos, tiek atklātas iespējas Latvijas patiesai integrācijai Eiropas Savienībā. Šādas iespējas paver tikai pamatvērtību kopības apzināšana un Latvijas iedzīvotāju piederības sajūtas Eiropai “modināšana”. AMSP “Vēsture” absolventu kompetences un DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” vadības apzināta viņu darba pieredze skaidri liecina, ka savās darba vietās viņi patiešām sekmē iedzīvotāju vēsturiskās apziņas izkopšanu.

2.1. Studijuursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās saistes, studiju kursu/ moduļu mērķu saistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju

programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uzpētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

AMSP “Vēsture” saturs izriet no tās mērķa un orientēts uz sagaidāmajiem studiju rezultātiem, tāpēc programmu veido studiju kursi, kas palīdz maģistrantiem dziļāk izprast vēstures un vēsturiskuma ideju, tās vietu vēsturiski mainīgajā pasaules ainā; metodoloģisko pieeju un metožu daudzveidību vēstures zinātnē; historiogrāfijas attīstību, kā arī vēstures zinātnes organizāciju un mūsdienu stāvokli Latvijā. Maģistra studiju programmas saturs nodrošina tādu studiju rezultātu sasniegšanu, kas ietver padziļinātu teorētisko zināšanu iegūšanu un pētniecības iemaņu un prasmju attīstīšanu vēstures zinātnes jomā. Visi studiju kursi ir vērsti uz programmas mērķa sasniegšanu un rezultātu nodrošināšanu. Kursu tēmu izvēle atbilst studiju kursu definētajiem rezultātiem – prasmēm un attieksmēm, zināšanām un kompetencēm. Visi šie rādītāji ir savstarpēji sasaistīti. To apliecina veiktais studiju kursu kartējums. Programma orientēta uz kompetentu, kvalifikācijas prasībām atbilstošu un konkurētspējīgu speciālistu sagatavošanu darbam valsts, pašvaldību, privātās, nevalstiskās un starptautiskās organizācijās.

AMSP “Vēsture” struktūra ir veidota ar mērķi sniegt augstākā līmeņa teorētiskās zināšanas, pētnieciskās prasmes un kompetences, kas balstās uz bakalaura studijās apgūtajām pamatzināšanām, prasmēm un kompetencēm. Programmas struktūra atbilst MK Noteikumiem:

A daļa Obligātie kursi

ZINATŅU NOZARES TEORĒTISKO ATZIŅU IZPĒTE (24 KP), kas nodrošina vēstures procesu zinātnisku izpratni. Akcentējot teorētiskās zināšanas vēstures jautājumos, šī studiju programmas daļa ietver metodoloģisko iedaļu, kas nodrošina moderno teoriju apguvi.

TEORĒTISKO ATZIŅU APROBĀCIJA (15 KP), kas nostiprina iemaņas pielietot teorētiskās atziņas zinātniskajā darbā. Programma paredz semināru un pētniecisku uzdevumu izpildi, kā arī teorētisko atziņu aprobāciju publisko prezentāciju veidā. Lai akcentētu zinātniskā darba nozīmi, studiju gaitāno maģistrantiem tiek prasīta uzstāšanās divās zinātniskās konferencēs un viena zinātniskā publikācija.

MAĢISTRA DARBS (20KP) - uzsvars tiek likts uz studējošo patstāvīgo pētniecisko darbu, kas saistīts ar vēstures atsevišķu jautājumu dziļāku izpēti un izpratni.

B daļa Ierobežotās izvēles kursi (12 KP)C

daļa Izvēles kursi (9 KP)

Studiju programmas izvirzītā mērķa un uzdevumu sasniegšanu veicina studiju programmas satura sistēmiska realizācija, mērķtiecīga studiju procesa plānošana, studiju formu un metožu dažādošana un pilnveidošana, patstāvīgo studiju nodrošināšana, kā arī studiju kvalitātes regulāra novērtēšana un pilnveide.

2.2. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ modulos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemtvērā studentcentrētas izglītības principi.

AMSP “Vēsture” studiju procesā tiek ievērota studentcentrēta pieeja[1] programmas satura izstrādē un realizācijā. Tās galvenie principi: studējošo iesaiste studiju procesā un satura pilnveidē, studiju rezultātu skaidrība un atbilstība studējošo interesēm, studējošo mobilitātes nodrošināšana, akadēmiskā personāla kompetenču attīstība utml.

Studējošajiem tiek nodrošināta iespēja ietekmēt studiju procesa norisi un sekmēt studiju programmu pilnveidošanu. Regulāri, katru gadu tiek veiktas studējošo aptaujas, kuru rezultāti – un it sevišķi studējošo kritiskās piezīmes un priekšlikumi tiek atspoguļoti pašnovērtējuma ziņojumos un tiek izmantoti kā studiju satura, tā arī studiju formu pilnveidē. Uz studentcentrētas izglītības principu integrēšanu ir vērsta arī studiju organizācija, nodrošinot iespēju studējošajiem uzņemties aktīvu lomu studiju procesā un tā rezultātu sasniegšanā. DU spēcīga tradīcija ir studējošo iesaiste docētāju īstenotajos nacionālajos un starptautiskajos pētniecības projektos, kuru ietvaros viņi pilnveido studiju laikā iegūtas iemaņas un iegūst praktizējošo pētnieku kompetences.

Maģistrantu darbība ir regulāri un sistemātiski vērtēta. Studiju kursus gala vērtējums veidojas, summējot starpārbaudījumu rezultātus. Rezultātu vērtēšanā tiek ievērota prasība nodrošināt skaidrus vērtēšanas kritērijus kursa apgūšanas sākumā. Ar katra studiju kursa specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem mācībspēks iepazīstina studējošos pirmajā nodarbībā, kā arī tie tiek izklāstīti kursa aprakstos. Lai nodrošinātu kvalitatīvus studiju rezultātus, AMSP “Vēsture” paredz programmas docētāju un studējošo iesaistīšanos nepārtrauktā informācijas apmaiņas, studiju izvērtējuma un atgriezeniskās saites nodrošināšanas procesā. Tiek respektēta studējošo vajadzību un iespēju daudzveidība, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus (t. sk. patstāvīgu un individuālu darbu, kā arī konsultācijas). Dominējošā darbības forma teorētiskajosursos ir seminārs, lekcijas ir salīdzinoši nelielā skaitā, liela loma ir studējošo patstāvīgajam darbam ārpus auditorijas. Galvenais uzsvars tiek likts uz patstāvīgo darbu ar vēstures avotiem un zinātnisko literatūru gan apgūstot teorētiskos studiju kursus, gan veicot pētījumus un izstrādājot maģistra darbu. Semināros maģistranti apspriež vēstures un historiogrāfijas problēmas, analizē vēstures avotus un literatūru (historiogrāfiskos avotus), tiek pārbaudītas viņu sastādītās bibliogrāfijas, historiogrāfiskie apskati, esejas, datu bāzes u.tml. praktisko uzdevumu izpilde, kā arī notiek referātu lasīšana un recenzēšana, projektu izstrāde u.c. Teorētiskie kursi un maģistra semnāri tiek organizēti tā, lai sniegtu atbalstu maģistra darba izstrādē.

Maģistrantu patstāvīgā pētniecības darba rezultātu aprobācijas formas ir dažādas. Pētījuma sākuma posmā notiek pētniecības projekta publiska apspriešana: tēmas izvēle tiek pamatota un precizēta diskusijās; tālāk seko maģistra darba semināri, kuru laikā studējošie padziļināti strādā pie izvēlētās tēmas teorētiskā pamatojuma un empīriskā materiāla salīdzināšanas ar teoriju; visbeidzot, maģistranti izstrādā un konceptuāli prezentē maģistra darbu, kura aizstāvēšana notiek gala pārbaudījumu laikā. Veicot pētījumu, maģistrantam ir jāiemācās publiskot sava darba rezultātus. Studiju plānā ir iekļauta piedalīšanās 2 zinātniskajās konferencēs un 1 zinātniskās publikācijas sagatavošana.

Studiju metodes un prasības uzdevumu izpildei tiek izvēlētas atbilstoši definētajiem studiju rezultātiem, kā arī studiju kursu saturam. Studējošo patstāvīgā darba organizēšanai tiek izmantotas formālās un neformālās izglītības metodes un metodiskie paņēmieni, arī e-studijas un it īpaši MOODLE platforma. Izmantojamo mācību metožu mērķis ir sniegt iespēju apgūt teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas. Programmā realizējamo kursu pamatā ir noteikto kompetenču veidošana.

[1] Sk. Akadēmiskās informācijas centra pētījumu “Studentcentrētas izglītības pieeja augstskolās /

2.3. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekiauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studijarezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

AMSP “Vēsture” studiju plānā nav paredzēta prakse, taču kopš 2014./2015. studiju gada AMSP studenti izmanto ERASMUS+ iespēju iesaistīties praksē (brīvprātīgo vai absolventu), kas notiek ārvalstīs. Studenti var izvēlēties dažādus prakšu veidus, tādējādi paplašinot studiju saturu (skat. II.5.3.). Pagaidām ERASMUS+ prakse notikusi tikai Lietuvā un bija traucēta COVID-19 pandēmijas dēļ, taču nākotnē tai paredzamas labas perspektīvas.

2.4. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studijas AMSP “Vēsture” noslēdzas ar maģistra darba aizstāvēšanu. Maģistra darbu tēmas izskata Vēstures katedras sēdē un apstiprina HF Domē. Apjoms, struktūra un citas prasības maģistra darbam ir noteiktas Humanitaras fakultātes apstiprinātos materiālos “Metodiskie ieteikumi studiju/bakalaura/maģistra darba izstrādei” (pieejami elektroniski: [1]). Maģistra darba izstrādē studenti vadās arī pēc DU Vēstures katedras docētāju izstrādātajiem ieteikumiem: Ivanovs A., Saleniece I., Soms H., sast. *Metodiskie ieteikumi studiju, bakalaura un maģistra darbu noformēšana studiju virzienā „Vēsture”*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2014. 32 lpp. (pieejami elektroniski: [2]).

Maģistra darbam obligāti ir jāiziet plaģiātisma kontroles procedūru atbilstoši “Noslēguma darbu iesniegšanas kārtībai plaģiātisma kontrolei DU”, kas paredz obligātu studiju noslēguma darbu elektronisko versiju iesniegšanu un glabāšanu DU Informatīvajā sistēmā un nodrošina iespēju salīdzināt studējošo noslēguma darbus ar iepriekšējos gados aizstāvēto darbu kopu.

Maģistra darba aizstāvēšanu desmit ballu skalā vērtē ar DU rektora rīkojumu iecelta gala pārbaudījuma komisija, kuras sastāvā ir komisijas vadītājs un vismaz divi komisijas locekļi.

Atbilstoši LR MK noteikumiem Nr. 240 par valsts akadēmiskās izglītības standartu, maģistra darbs ir pētniecisks darbs vēstures nozarē vai apakšnozarē, kurā maģistrants veicis patstāvīgu pētījumu un izdarījis zinātnē balstītus secinājumus. Maģistra darba izstrādes sākotnējā posmā maģistrants studē zinātniski metodoloģisko literatūru, kas sekmē pētījuma problēmas definēšanu, kā arī maģistra darba tēmas, mērķa un uzdevumu formulēšanu. Tālāk seko vēsturiskās literatūras un avotu apzināšana, atlase, izvērtējums, vēstures avotu kritika un historiogrāfijas izpēte. Savākta informācija tiek sistematizēta, apstrādāta un apkopota maģistra darba tekstā.

AMSP “Vēsture” pārskata periodā aizstāvēto maģistra darbu hronoloģijas un tematikas analīze rāda, ka vairākums darbu ir veltīti 20. gadsimta Latvijas vēstures un kultūras vēstures jautājumu izpētei. Atsevišķi izņēmumi (maģistra darbs “Romās katoļu baznīcai piederīgie Krievijas impērijas militārajā dienestā: muižnieka Mihaila Ščepanska virsnieka biogrāfijas rekonstrukcija”, “Vīrieša reprezentācija

žurnālu "Zeltene" (1926–1940) un "Santa" (1991–2014) reklāmās”) tikai akcentē šo tendenci. Skaidri redzams, ka DU vēstures magistranti darbojas Latvijas vēstures zinātnes gultnē, pievēršoties “balto plankumu” izpētei, pētniecības rezultātā radot jaunas zināšanas, kas ir neapšaubāms zinātniskuma indikators.

Maģistra darbu tēmu dažādību nosaka maģistrantu individuālo pētniecisko interešu atšķirība, kaslika viņiem pievēršties dažādiem vēstures aspektiem – politikas, ekonomikas, izglītības, ikdienas dzīves vēsturei. Pārsvārā tika pētīti divi Latvijas vēstures periodi – starpkaru (“Etniskās attiecības Daugavpilī 1920.–1940. g.”; “Tūrisms Cēsu apriņķī (1920–1940)”); “Daugavpils-Grīvas Amatnieku biedrība (1937–1940)” u.c.) un padomju – ar otru perioda izteiktu prevalēšanu, kas ir skaidrojams ar Daugavpils Zonālā Valsts arhīva fondu veidošanas sākumu kopš 1944. gada. Pētījuma metodoloģijas ziņā var izcelt vēstures avotu pētniecībai veltītus darbus (“Daugavpils rūpnīcas “Elektroinstrumenti” vēsture arhīva dokumentos (1949–1959)”, “Aptieku vēstures avoti Latvijas Nacionālā arhīva Daugavpils Zonālajā valsts arhīvā (1960–1970)” u.c.) un pagātnes rekonstrukcijas uz vēstures avotu analīzes un tai sekojošas sintēzes pamata (“Brīvā laika pavadīšanas iespējas Latvijā (1944/1945–1953)”, “Biržu/Madonas izglītības biedrība: dibināšana un nozīme sabiedriskajā kultūrizglītībā (1908–1938)”, “Dienvidaustrumu Latvijas skolotāji (1944–1949)” u.c.).

Kopumā AMSP “Vēsture” 2015.– 2020. gg. absolventu maģistra darbi liecina, ka to autori labi pārvalda daudzveidīgus informācijas avotus, formulējot problēmas un pētot tās ar atbilstošu mūsdienu metodoloģiju palīdzību plašā vēstures kontekstā, tadējādi apliecinot studiju laikā iegūtās vēstures pētnieka kompetences.

[1] <https://du.lv/fakultates/humanitara-fakultate/macibu-materiali/> (skatīts 06.09.2021)

[2] https://du.lv/wp-content/uploads/2016/01/Metodiskie_ieteikumi_vesture_2014_A5.pdf (skatīts 06.09.2021)

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptaujarezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Lai pilnveidotu studiju programmas saturu, tās realizāciju un darba organizāciju un sekotu jaunākajām tendencēm zinātnē, izglītībā un tirgus pieprasījumam, ik gadus studiju gada noslēgumā notiek studentu viedokļu noskaidrošana, kā arī absolventu un darba devēju aptauja. Aptaujas datus apstrādā DU Sociālo zinātņu fakultātes Sociālo pētījumu institūts. Aptauju rezultāti tiek apspriesti programmas padomē, analizēti ikgadējos pašnovērtējuma ziņojumos.

2014./2015. studiju gadā studējošo aptauja DU tika pilnveidota, ne tikai mainot un paplašinot jautājumu loku, bet arī nodrošinot studējošajiem labākas iespējas paust savu viedokli (anketas paraugu skat. DU mājas lapā; aptaujas statistiku skat.: <https://aptaujas.du.lv/index.php/453928>). Šajā studiju gadā ir notikusi arī DU studiju virziena “Vēsture” akreditācija, kuras rezultātā tika veiktas izmaiņas, daļēji sakritušās ar studentu izteiktām vēlmēm. Piemēram, atsakoties no specializācijas “kultūras vēsture”, visos programmas A daļas kursos turpmāk galvenais uzsvars tiek likts tieši uz vēstures zinātnes aspektiem. Studējošo kritiku izpelnījušies kursi tika pārskatīti, pilnveidoti un docēti atbilstoši programmas mērķim. Tomēr arī pēdšim pārmaiņām studējošo aptaujas dati paliek vērtīgs informācijas avots programmas kvalitātes turpmākai pilnveidošanai. No 2015./2016. studiju gada līdz 2018./2019. studiju gadam veikto studējošo aptauju dati ik gadu analizēti un piezīmes un ierosinājumi tika izmantoti programmas realizācijas pilnveidošanai. Informācija ir apkopota ikgadējos pašnovērtējuma ziņojumos.

Ja latviešu grupas respondenti uzskata, ka programmas studiju kursu saturs savstarpēji nedublējās un ka nodrošinājums ar studijām nepieciešamo literatūru un metodiskajiem materiāliem ir pietiekams, tad ārvalstnieku skatījumā šeit nepieciešami uzlabojumi (viedokli atšķirība daiļi izskaidrojama ar to, ka latviešu valodā docētāji ir sagatavojuši metodiskos materiālus, bet angļu valodā pagaidām vēl nav sagatavoti metodiskie komplekti visām nodarbībām).

Attiecībā uz studiju programmas kopējo struktūru pausts, ka tajā iekļautie studiju kursi, studiju kursu sadalījums pa semestriem, studiju kursu apjoms (kreditpunktu skaits) respondentus apmierina pilnībā (LV) vai daļēji (ĀRV), tomēr nepaskaidrojot, kas tieši būtu uzlabojams. Par e- studiju vides MOODLE izmantošanu studiju procesā atbildes ir diametrāli pretējās: “izmantoja” (LV) un “neizmantoja” (ĀRV), kas ir izskaidrojams ar to, ka MOODLE ir ievietoti materiāli pārsvarā latviešu valodā. Visi respondenti atzīmēja, ka 2020. gada pavasara semestra attālināto studiju laikā docētāji nodarbību vadīšanai “izmantoja ioti sistemātiski” (LV), “very systematically” (ĀRV) tiešsaistes platformas.

Tādējādi studējošo aptaujas ir vērtīgs informācijas avots, lai operatīvi reaģēt uz studējošo vajadzībām, pilnveidojot studiju norises AMSP “Vēsture”. Taču ilgtermiņā, plānojot perspektīvas pārmaiņas, ir nepieciešams skats no lielāka attāluma, tāpēc programmas vadība veic AMSP “Vēsture” absolventu aptaujas (<https://forms.gle/srPzFTcdXykMUfRH8>).

Iezīmējot AMSP “Vēsture” pilnveidošanas iespējas, bijušie studenti vēlās, lai vairāk mācību materiālu būtu latviešu valodā, jo dažreiz, pat ja grāmata ir izdota latviešu valodā, tā nav pieejama studentiem ne DU bibliotēkā, ne Internetā. Ir vajadzīga visu Latvijas vēsturnieku un mācītspēku saliedēšana, lai panāktu mācību materiālu izplatīšanu latviešu valodā drukātā vai elektroniskā veidā. Tāpat ir izteikta doma par prakšu iekļaušanu studiju programmā, jo praktiskās iemaņas var

attīstīt tikai praktiskajā darbā. To pašu pasvīturo arī darba devēji. No absolventu pieredzes darba vietās kā vēlamie studiju komponenti ir nosaukta svešvalodu apgušana, IT piesaistīšana mācību procesā, vieslektoru uzaicināšana, piedalīšanās dažādos projektos utt. Bet izskan arī doma, ka “Viena brīža mīnus pēc gadiem desmit kļūst par plusu!” – iespējams, trūkumi mudina meklēt neordināros risinājumus un norūda turpmākiem sasniegumiem.

Kā studiju stiprās puses absolventi atzīmē docētāju erudīciju, profesionalitāti, kompetenci, aizraušanās ar zinātnisko darbību, atvērtību un pretimnākšanu studentiem, vēlmi iesaistīt studentus pētniecībā, individuālu pieeju.

Bijušo studentu atbildēs jūtama nevienaldzība, vēlme pilnveidoties, pielietot savā darbā jaunākās metodes (pat nestrādājot vēstures jomā) – tas var nozīmēt to, ka absolventiem piemīt vislabākās radoša cilvēka kvalitātes. Viņiem arī rūp, ka Latvijas vēsture vēl maz izpētīta. Pat desmitgades pēc studiju beigām viņi atzīst, ka izmanto universitātē iegūtās zināšanas un prasmes, un atmiņas par studijām iedvesmo mūžizglītībai. Plašs redzesloks, analītiskās domāšanas spējas, kompetenču bāze, spēja orientēties liela apjoma informācijā ieva viņiem būt konkurētspējīgiem darba tirgū (to apstiprina arī darba devēji). Apgūtas kompetences nodrošina tagadēja darbinieka radošās darbības spējas pat sfērās, nesaistītās ar vēsturi.

2.6. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.

AMSP “Vēsture” studējošo iespējas tiks paplašinātas, iesaistoties mobilitātēs Eiropas Savienības atbalsta programmas izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā „ERASMUS+” ietvaros. DU ir noslēgti sadarbības līgumi ar vairāk nekā 90 augstākās izglītības iestādēm 22 valstīs.

Studējošie tika regulāri informēti par mobilitātes iespējām un varēja izmantot ERASMUS+ piedāvājumu visā Eiropā un arī ārpus tās. Taču tikai daži no viņiem izmantoja iespējas. 2019./2020. studiju gadā AMSP “Vēsture” studējošais A. Fedosejevs ERASMUS + programmas ietvaros studēja Mindanao Universitātē Filipīnās.

Kopš 2014./2015. studiju gada tiek apgūta jauna pieredze - ERASMUS+ prakse (brīvprātīgo un absolventu), kas notiek ārvalstīs. Tajā iekļaujas arī AMSP studenti un absolventi (pārskata periodā praksē bija 4 AMSP studējušie un absolventi). ERASMUS+ praksei studenti var izvēlēties dažādus prakšu veidus (arheoloģiskā muzeju u.c.)

Izejošā mobilitāte varētu būt aktīvāka, taču ir jāņem vērā, ka vairākums no programmas studējošajiem paralēli studijām strādā pastāvīgās darba vietās. Mobilitātes periodi ārvalstīs var radītdraudus zaudēt darbu un/vai apgrūtināt darba atrašanu, kas mazina studējošo motivāciju izmantot piedāvātās mobilitātes iespējas. Turklāt sava ietekme bija arī COVID-19 pandēmijai, uz brīdi pārtraucot mobilitāti. Cerams, situācija mainīsies un turpmāk AMSP “Vēsture” studējošie aktīvāk izmantos ERASMUS+ iespējas.

Pēc ERASMUS+ mobilitātes īstenošanas studiju programmas direktors sadarbībā ar studiju kursu docētājiem nodrošina maksimālas iespējas integrēt ārvalstu augstskolā apgūtos kursus DU studiju programmā ar studiju kursu pielīdzināšanas starpniecību. DU ir izstrādāta starptautiskajās mobilitātes apgūto studiju kursu atzīšanas procedūra. Studējošie atbilstoši DU kārtības noteikumiem (<https://du.lv/wp-content/uploads/2015/12/E-studiju-nolikums-2015-11-11.pdf>) iesniedz apliecinājošus dokumentus par studiju rezultātu sasniegšanu un vērtējumu. Studiju programmas direktors kopā ar attiecīgo studiju kursu docētājiem izskata

iesniegtos dokumentus un, vadoties pēc studiju kursa noteiktajām prasībām, vai nu piekrīt ārvalstu augstskolas vērtējumam, vai piedāvā studējošajam izpildīt uzdevumu, lai panāktu nepieciešamo studiju zināšanu, prasmju un kompetenču apgūšanu. Pilnībā gala vērtējums un studiju rezultātu atzīšana tiek apstiprināta DU Studiju padomē.

3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātusasniedzšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Informācija par programmas resursiem un nodrošinājumu ir sniegta pašnovērtējuma ziņojuma II daļas 3. nodaļā “Studiju virziena resursi un nodrošinājums” (3.1.–3.3). Maģistra studiju programmas finansējuma avots ir valsts budžeta līdzekļi un uzskaites daļa. Finanšu situāciju regulāri uzrauga, pārskatot studiju programmu izmaksas, mācībspēku plānoto slodzi atbilstību reālajam studentu un darba apjomam.

Humanitārā fakultāte, kas izvietota Daugavpils Universitātes korpusā Vienības ielā 13 un kurā norisinās AMSP “Vēsture” studijas, ir nodrošināta ar pietiekamu auditoriju skaitu. DU struktūrvienības ir labi nodrošinātas ar datortehniku, kopējamo tehniku, audiotehniku un videotehniku.

Studiju procesa kvalitāti nodrošina studentu rīcībā esošās grāmatu krātuves:

DU **zinātniskā bibliotēka** ar apmēram 14 tūkstoši vienību par vēstures un kultūras vēstures tematiku. DU bibliotēkai ir trīs grāmatu krātuves, vairākas lasītavas un mājas abonementi.

Grāmatu skaits angļu valodā - 525, tas ir 4% no grāmatām vēstures nozarē. Citās valodās:

latviešu val. - 28%

krievu val. - 66%

poļu val. - 1%

cita val. (vācu, franču, spāņu u.c.val.) - 1%

Lai sekmētu studiju darba efektivitāti, ir izveidots DU zinātniskās bibliotēkas elektroniskais katalogs. Lasītājiem ir iespēja izmantot 13 Latvijas lielāko bibliotēku fondus un pakalpojumus.

DU bibliotēkas lasītājiem ir pieejami:

- Internets
- Bibliotēkas elektroniskais katalogs ALISE (Advanced Library Information Service).
- Grāmatu pasūtīšana, rezervēšana un pagarināšana internetā
- Automatizēta lietotāju apkalpošana
- Datubāzes:

- Cambridge Journals Online (CJO) – universal full-text data base;
- EBSCO Multi-branch journal data base: Academic Search Elite, Business Source Premier, MasterFILE Premier, Newspaper Source, ERIC, Business Wire News, MEDLINE, Health Source – Consumer Edition, Agrikola.
- LETA archive resources of national news agency;
- LETONIKA reference and translation system in the Internet;
- Lursoft newspaper full-text data base;
- NOZARE LV topical information about 30 major business branches of Latvia
- RUBRICON universal reference full-text data base;
- Science Direct multi-branch data base;
- Integrum – Krievijas žurnālu un laikrakstu datubāze;
- Scopus – Daudznozaru zinātnisko publikāciju bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datubāze.

Studējošajiem ir pieejama prof. J. Veinberga auditorija un bibliotēka (pārsvarā grāmatas seno laiku vēsturē) un citi privātie dāvinājumi un projektu ietvaros iegādātās grāmatas. Studentiem ir pieejamas mācībspēku privāto bibliotēku grāmatas. Studiju un pētniecības procesā izmantojami Latgales Pētniecības institūta bibliotēkas fondi (2600 nosaukumi), datu bāze “Latgales dati”, elektroniskās publikācijas LPI interneta mājas lapā [1]. Mutvārdu vēstures centra bibliotēka - viena no labākajām Latvijas bibliotēkām mutvārdu vēsturē, kas tiek izmantota studiju kursu apguvē un pētniecisko darbu izstrādē. Studējošo rīcībā ir arī MVC mutvārdu vēstures avotu krājums (ap 1200 interviju audioierakstu (daļēji transkribēti), dokumentācija, foto u.c. liecību skenējumi. DU HF Krievuvalodas un kultūras centrs iepazīstina ar Krievijas kultūrvēsturisko mantojumu, kā arī ar aktuālo zinātnisko un metodisko informāciju no Krievijas. Centra bibliotēkā ir pieejami Krievijas izdevumi (ap 500 vienību), tajā skaitā vēstures, kultūras, un filozofijas grāmatas krievu valodā. Multimedijālas informācijas banka (mediateka) iekļauj audio-, video- un mediamateriālus, arī vēstures tēmām veltītas audiogrāmatas, audiolekcijas, audioekskursijas. Studējošie izmanto DU HF Lituanistikas centra materiālus (zinātniskā literatūra, enciklopēdijas, uzzīņu literatūra, audio un videoieraksti u.c.).

Studenti var izmantot mācību iespējas, ko piedāvā Humanitārās fakultātes Svešvalodu mācību centrs, kur var pilnveidot angļu valodas zināšanas un apgūt vācu, franču, spāņu, ķīniešu un krievu valodas pamatus.

Studiju programmas resursi un nodrošinājums atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai. Studējošajiem pieejamie resursi, t. sk. studiju telpas, materiāli tehniskā bāze un aprīkojums (studiju un pētniecības materiālu sagatavošanai, kombinēšanai, integrācijai, vizualizācijai un izplatīšanai), informācijas tīkli (internets, iekštīkls, Moodle), datubāzes (bibliotēkas tīkls, DU pētniecības centru datubāzes, bezmaksas piekļuve datubāzēm (grāmatu resursu datubāze), materiāli (izpētes materiāli, zinātniskās publikācijas, arhīvi), pakalpojumi (administratīvie, finanšu, IT un tīklu atbalsta pakalpojumi, piekļuve oficiālās statistikas datiem), datorizētas lietojumprogrammas un programmatūra (Standart Office, SPSS, GIS, N’Vivo, datu vizualizācijas tiešsaistes rīki un programmatūra, tiešsaistes saziņas līdzekļi) ļauj apgūt visus programmā paredzētos studiju kursus, kā arī veikt pētījumus, nodrošina elastīgu un studentorientētu vidi.

[1] <http://lpi.du.lv> (skatīts 07.09.2021)

4. Mācībspēki

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

AMSP “Vēsture” īstenošanu nodrošina 12 mācībspēki: 4 profesori (33%), 2 asoc. profesori (16,5%), 3 docenti (25%), 2 lektori (16,5%) un 1 pētniece (9 %), kuru vidū ir 9 zinātņu doktori (75%) un 5 LZP eksperti (42%).

Sakarā ar to, ka tika pārtraukta apakšprogrammas “Kultūras vēsture un teorija” īstenošana, docētāju skaits programmā samazinājies. Taču daži mācībspēki (A. Stašulāne, G. Ozoliņš, E. Vasiļjeva) veiksmīgi integrēja savus studiju kursus un pētniecību AMSP “Vēsture”. Paaudžu maiņas gaitā Dr. hist., doc. Tatjanas Kužņecovas vietā darbu programmā uzsaka DU HSZI pētniece, Mg. hist. Maija Grizāne.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktuprasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

AMSP “Vēsture” īstenošanu nodrošina 12 mācībspēki: 4 profesori (33%), 2 asoc. profesori (16,5%), 3 docenti (25%), 2 lektori (16,5%) un 1 pētniece (9 %), kuru vidū ir 9 zinātņu doktori un 5 LZP eksperti (42%).

11 mācībspēku ievēlēšanas vieta ir DU.

AMSP “Vēsture” mācībspēku atlasei noteikti vairāki kritēriji, lai nodrošinātu, ka studiju kursudocēšanu un maģistra darbu izstrādi vada kvalificēti speciālisti, kuri aktīvi darbojas zinātniskajā pētniecībā. Mācībspēku atlases kritēriji ir 1) zinātniskā darbība, kas nodrošina kvalitatīvu kursu docēšanu, 2) atbilstība normatīvo aktu prasībām 3) pieredze kursu docēšanā maģistra līmenī, kā arī maģistra darbu vadīšanā. Visiem AMSP “Vēsture” iesaistītajiem mācībspēkiem ir doktora vai maģistra grāds vēsturē vai radniecīgajās disciplīnās, kas apliecina, ka atbilstoši studiju programmas specifikai ir izraudzīti mācībspēki ar atbilstošu kvalifikāciju. No vēstures atšķirīgu humanitāro zinātņu un sociālo zinātņu docēšana studiju programmā sekmē starpdisciplinārās pieejas īstenošanu. Studiju programmas realizācijā iesaistīto mācībspēku angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī ļauj docēt studiju kursus angļu valodā. Mācībspēku vidū ir 5 zinātnieki ar Latvijas Zinātnes padomes (LZP) eksperta tiesībām. Prof. I. Saleniece veic zinātnisko ekspertīzi Igaunijas Pētniecības padomei (*Estonian Research Council*) un Čehu Zinātnes fondam (*Czech Science Foundation*).

Mācībspēku skaits un kvalifikācija apliecina, ka AMSP “Vēsture” realizācijai ir nodrošināts normatīvajos aktos noteiktais mācībspēku skaits ar atbilstošu kvalifikāciju maģistra programmas realizācijai.

4.3. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

AMSP “Vēsture” docētāji aktīvi piedalās zinātniskajā pētniecībā gan nacionālā, gan starptautiskajā līmenī, publicē savus darbus gan Latvijas, gan pasaules atzītos zinātniskajos žurnālos un rakstu krājumos. Mācībspēku zinātnisko kapacitāti apliecina pētījumi, kas tapuši pēdējo 6 gadu laikā, publikācijas, kas indeksētas *Web of Science* un *SCOPUS* datubāzēs, kā arī dalība starptautiskajos projektos. Informācija par AMSP “Vēsture” īstenošanā iesaistīto DU docētāju zinātnisko pētniecību (publikācijas, dalība zinātniskajās konferencēs un projektos) apkopotā veidā ir atrodama pielikumā un pašnovērtējuma ziņojuma II. 4. sadaļā.

AMSP “Vēsture” ir veidota saskaņā ar Latvijas Republikas “Zinātniskās darbības likumu”, kas nosaka zinātnes un augstākās izglītības vienotību un paredz augstskolu pienākumu veikt zinātnisko darbību. Minētajā likumā ir atrunāts arī ikviena zinātnieka pienākums piedalīties jaunu zinātnieku sagatavošanā. Akadēmiskā personāla pētnieciskā darbība ir cieši saistīta ar studiju procesu, pētnieciskā darba virzieni ir orientēti uz studiju programmas sekmīgu īstenošanu un vairumā gadījumu ir saistīti ar docētāju specializāciju programmas ietvaros. Mācībspēku zinātniskās publikācijas ir saistītas ar viņu docējamajiem kursiem. Katram akadēmiskā personāla pārstāvim ir izvēles kursi, kas saistīti ar viņa pētniecisko darbību. Piemēram, prof. I. Salenieces pētnieciskā darba virziena *Mutvārdu vēsture avotpētniecības kontekstā* iestrādes veido pamatu studiju kursā “Mutvārdu vēsture”; prof. A. Ivanova pētnieciskā darba virzieni *Avotu mācība un vēstures palīdzinātne (metodoloģija, teorija un prakse)*, *Arheogrāfija un viduslaiku vēstures avotu edīcija* – studiju “Arheogrāfija” un “Arhīvistika” ; asoc. prof. H. Soma pētnieciskā darba virzieni *Reģionālā (Latgales) vēsture*, *Modernās tehnoloģijas un datu bāzes vēstures pētījumos* – studiju kursā “Reģionālisma problēma vēsturē” utt.

4.4. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/modulu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Studiju programmas pastāvēšana un tās mērķu, uzdevumu un sagaidāmo rezultātu sasniegšana ir iespējama tikai tad, ja programmā darbojas profesionālu komanda, kurus vieno izpratne par vēstures zinātnes un studiju būtību, principiem, mērķiem un to sasniegšanas ceļiem.

Maģistra studiju programmas mācībspēku sadarbības nepieciešamību nosaka vispirms kopīgā pētniecība un zinātniskā kooperācija. Taču, veidojot studiju programmu, priekšplānā izvirzās studentu vajadzības. Optimālajā variantā izdodas harmonizēt visu iesaistīto pušu vajadzības, intereses un iespējas. Studējošajiem ir iespēja sadarboties ar daudziem docētājiem, tai skaitā ar tiem, kuri pārstāv ne tikai vēstures zinātni, bet arī citu zinātņu nozares. Regulāri diskutējot par programmas efektivitāti, programmas docēšanā iesaistītie mācībspēki saskaņojā docēto studiju kursu saturu, seminārus un diskusijas, lai informācija netiktu atkārtota un lai tiktu nodrošināta problēmjautājumu izskatīšana no dažādiem aspektiem.

AMSP “Vēsture” realizāciju nodrošina mācībspēki, kuri regulāri sadarbojas studiju procesa pilnveidošanai,

ņemot vērā studentu intereses. Tādējādi tiek īstenotas studentcentrētas studijas, kur īpaša nozīme tiek piešķirta starpdisciplināritātes un internacionalizācijas aspektu pilnveidošanai, bet pētniecības un studiju sinerģijas pieredze sola programmas ilgtspējīgu perspektīvu.

Studējošo un mācītspēku skaita attiecība studiju programmas ietvaros ir 1:1, kas nodrošina lielu uzmanību studentiem no docētāju puses un garantē individuālo pieeju. Faktiski katrā gadā šī attiecība ir mazliet cita, jo atkarībā no studentu pētnieciskajām interesēm (saistītās ar maģistra darba vadītāja pētniecības sfēru) un studiju kursu izvēles konkrētajā gadā pasniedz ne visi docētāji.

1. Studiju programmasraksturojošie parametri

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Daugavpils Universitātes un Latvijas Universitātes kopīgi izveidotā doktora studiju programma “Vēsture un arheoloģija” (KSPVA, programmas kods 51228), kura izstrādāta projekta „Starptautiski konkurētspējīgu un Latvijas tautsaimniecības attīstību veicinošu studiju programmu izveide Latvijas Universitātē” (projekta līguma Nr. 8.2.1.0/18/A/015) ietvaros, tika licencēta 2021. gada 7. aprīlī. Programmas darbība sāksies 2021. gada 1. septembrī, un ar šo datumu beigs pastāvēt līdzšinējā DU DSP “Vēsture”. DSP “Vēsture” studējošo apgūtie studiju kursi tiks pielīdzināti jaunās programmas studiju plānam un viņi tiks imatrikulēti KDSP “Vēsture un arheoloģija”.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Statistika un studējošo skaita dinamika no 2015/2016 līdz 2020/2021 studiju gadam ir norādīti par DU DSP “Vēsture”, kura netiek turpināta. Uz akreditāciju pieteiktai kopīgajai ar LU DSP “Vēsture un arheoloģija” notika uzņemšana 2021/2022. studiju gadam. Programmā imatrikulēti 6 studenti (trīs no viņiem – DU, ieskaitot vienu ārvalstu studentu). No iepriekšējās DU DSP “Vēsture” studiju turpināšanai KDSP “Vēsture un arheoloģija” tiks pārreģistrēti četri doktoranti.

Studējošo skaitu DU doktora studiju programmā “Vēsture” (DSP) pēdējo sešu gadu (2015–2020) laikā galvenokārt ietekmēja ārējie faktori:

- valsts demogrāfiskā situācija, kuras rezultātā absolventu skaits krasi samazinājās;
- finansiālā rakstura problēmas sakarā ar to, ka sociāli ekonomiskā situācija Austrumlatvijas reģionā joprojām ir samērā zemā līmenī, kas veicina iedzīvotāju pārcelšanos uz ārzemēm;
- nelielais budžeta vietu piedāvājums programmā. Sarežģītās sociāli ekonomiskās situācijas dēļ lielai daīai absolventu nav pieejamas mācības par maksu; studiju kredīts netiek izmantots iepriekš minēto iemeslu dēļ.

Studiju procesa pārtraukšanas iemesli pamatā ir personiska rakstura. Lielākai daīai no tiem, kas pārtrauca studijas, radušās iztikas līdzekļu problēmas, veselības problēmas, nespēja apvienot studijas ar darbu, ģimenes apstākļi, kā arī motivācijas trūkums studiju turpināšanai. Covid-19 pandēmijas dēļ studējošiem nebija iespējas piekļūt arhīvu, muzejfondu un bibliotēku materiāliem gan Latvijas teritorijā, gan ārzemēs, tāpēc studējošie bija spiesti ņemt akadēmisko atvaīinājumu un pārtraukt promocijas darbu izstrādi.

Tomēr pirms pandēmijas sākuma bija vērojams pieaugušais pieprasījums pēc budžeta vietām DSP “Vēsture” un, pateicoties DU administrācijas atbalstam, pieprasījums ir apmierināts, regulējot DU doktorantūras

studiju vietu skaitu un piešķirot brīvas budžeta vietas DSP “Vēsture” studējošajiem. Informācija par studējošo skaita dinamiku ir pieejama pielikumā.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Kopīgā doktora studiju programma “Vēsture un arheoloģija”, apvienojot LU un DU vēstures profesūras spēkus, nodrošinās kvalitatīvu un daudzpusīgu izglītību vēsturē doktora programmas līmenī. Tā balstās LU un DU augsta līmeņa vēsturnieku pētniecībā. Studiju programma atbilst zinātnes klasifikācijā noteiktajam nozares iedalījumam “Vēsture un arheoloģija”, nostiprinot arheoloģijas lomas pieaugumu. Arheoloģijas lomas pieaugums nozīmēs sinerģiju ar vairākām STEM nozarēm, piemēram, ģeoloģiju, ģeofiziku, ķīmiju, fiziku, bioloģiju.

KDSP “Vēsture un arheoloģija” nosaukums, iegūstamais grāds, mērķi un uzdevumi, studējošo uzņemšanas prasības ir savstarpēji saistītas. KDSP “Vēsture un arheoloģija”, kuras realizācija paredzēta trīs gadu laikā, absolventam iegūstot doktora grādu (Ph.D.) vēsturē un arheoloģijā, paver iespējas patstāvīgi izstrādāt un vadīt zinātniski pētnieciskus projektus, publicēt sava pētījuma rezultātus starptautiski citējamos izdevumos Latvijā un ārzemēs, publikot zinātniskā pētījuma rezultātus konferencēs un semināros, sekmēt inovāciju ieviešanu pētniecības praksē.

LU un DU kopīgās doktora studiju programmas “Vēsture un arheoloģija” mērķis un uzdevumi, kā arī studiju laikā iegūtie studiju rezultāti atbilst astotajam EKI līmenim (MK noteikumi Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”), kas ir doktora studiju līmenis.

Uzņemšanas organizēšanai KDSP “Vēsture un arheoloģija” padome, pamatojoties uz katras puses studiju programmas direktora priekšlikumu, izveido katras puses uzņemšanas komisiju 3 komisijas locekļu sastāvā un nosaka katras augstskolas uzņemšanas komisijas priekšsēdētāju. Studējošo uzņemšana katras puses noteiktajā kārtībā notiek vienotā konkursā uz valsts budžeta līdzekļu un fizisko un juridisko personu līdzekļu finansētajām vietām, vietu skaits katrā universitātē ir noteikts atbilstoši tai piešķirtajam finansējumam. Katra universitāte ar studējošo slēgs Studiju līgumu, kas nosaka viņa tiesības un pienākumus, un izsaka piekrišanu par studējošā personas datu apstrādi studiju procesa organizēšanas vajadzībām.

Uzņemšanai nepieciešamais izglītības līmenis ir maģistra grāds humanitārajās, sociālajās, izglītības zinātnēs, un dabaszinātnēs vai tam pielīdzināta augstākā izglītība un iestājpārrunas. Nepieciešams norādīt, ka nterese par KDSP var būt arī dabaszinātņu (tostarp bioloģijas, ķīmijas, fizikas u.c.) maģistra grādus ieguvušiem pētniekiem, ar pieredzi darbā vēstures un arheoloģijas nozarē, kuri, piemēram, nodarbojas ar arheoloģisko senlietu konservācijas un restaurācijas darbiem un organisko artefaktu izpēti. Tāpat arī demogrāfiskie pētījumi, dažādu dokumentu un priekšmetu materiālu izpēte un citas jomas paredz dabaszinātņu nozaru pieeju un metožu iesaisti līdztekus vēstures un arheoloģijas metodikai.

Iestājpārrunās tiks izvērtēts pretendenta prezentētais detalizēts promocijas darba tēmas pieteikums, pretendenta motivācija. Nozīmīgas ir arī pretendenta iestrādes: zinātniskās publikācijas, dalība starptautiskajās zinātniskajās konferencēs, profesionālās darbības saistība ar promocijas darba tēmu, ja nepieciešams svešvalodas (-u) zināšanas.

Ir izstrādāti doktora studiju programmas uzņemšanas kritēriji, kas paredz vērtēt doktorantūras

reflektantus 1) pēc iepriekšējiem sasniegumiem un 2) pēc iestājpārrunu rezultātiem. Kritērijugrupām kas saistīti ar iepriekšējiem sasniegumiem ņem vērā maģistra studiju vidējo atzīmi, maģistra darba atzīmi (punktu iegūšanai ne mazāk kā “teicami). Tiek ņemts vērā darbs LU un DU un to zinātniskajos institūtos, punkti tiek piešķirti par darbu institūcijās, kas darbojas vēstures nozarē. Pozitīvi tiek vērtētas studijas ārvalstīs. Iestājpārrunās tiek vērtēta tēmas zinātniskā nozīmība, piemēram, zinātniskā aktualitāte un atbilstība prioritārajiem vēstures zinātnes attīstības virzieniem.

2. Studiju saturs un īstenošana

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

KDSP “Vēsture un arheoloģija” saturs izriet no programmas mērķa un ir orientēts uz nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē. Būtiska nozīme ir Latvijas vēstures zinātnes eiropeizācijai. Tiek uzsvērta nepieciešamība pielietot starpnozarju pieeju un aktīvu humanitāro un sociālo zinātņu integrēšanu lietišķo zinātņu pētījumos, atzīstot vēstures zinātnes nozīmi Latvijas valstiskuma stiprināšanai. KDSP “Vēsture un arheoloģija” realizācija akcentē profesionalizācijas un internacionalizācijas tendences. Tiek pievērsta pastiprināta uzmanība vēstures (t.sk. arheoloģijas) avotu pētniecības prasmēm, avotu kritikai, mūsdienu IT tehnoloģiju izmantošanai vēstures pētniecībā. Klasiskā politiskās vēstures tematika ir papildināta ar sociālās un kultūras vēstures un reģionālās vēstures problemātiku. Sadarbojoties ar ārvalstu augstskolām, tiek uzaicināti viesprofesori un pētnieki no dažādām valstīm, kuru vēsture ir cieši saistīta ar Latvijas vēsturi. Pētniecības tēmu loks tiek orientēts uz Latvijas vēsturi Baltijas reģiona un Eiropas vēstures kontekstā. Arheoloģijas uzsvērtā loma programmā veicina internacionalizācijas pieaugumu.

Ministru kabineta rīkojums Nr. 433 no 2018. gada 12. septembra par valsts pētījumu programmu “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspēja” norāda uz to, ka zinātņu nozaru attīstības mērķis ir “nacionāla un eiropeiska, aktīva un uz attīstību vērsta pilsoniski atbildīga zināšanu sabiedrība iekļaujošai izaugsmei”. KDSP “Vēsture un arheoloģija” veicina zināšanu bāzes attīstīšanu par Latvijas valstiskuma idejas ģenēzi Latvijā, tās kultūrvēsturiskajiem priekšnoteikumiem valsts vēstures procesā, par demokrātisko vērtību nozīmi valsts un sabiedrības attīstībā un funkcionēšanā, par zināšanu kultūras attīstību dažādos periodos, par pilsoniskas un iekļaujošas sabiedrības veidošanos un tās kopīgām vērtībām Latvijas vēsturē un mūsdienās, par dažādu etnisko un sociālo grupu lomu utt.[1] Citētais dokuments iezīmē acīmredzamu valsts politikas atbalstu vēstures izpētei.

KDSP “Vēsture un arheoloģija” uzbūve ir loģiska un vērsta uz patstāvīgu pētniecisko darbību un praktisko iemaņu mērķtiecīgu attīstīšanu; studiju kursi sniedz nepieciešamo zināšanu bāzi un veicina prasmju un iemaņu attīstību, lai sasniegtu noteiktos studiju rezultātus. Studiju programma iedalās A (obligātajā) daļā un B (izvēles daļā). Obligāto (A) studiju programmas daļu (108

kredītpunkti, 75 %) lielākoties veido promocijas darba izstrāde (88 kredītpunkti, 61 %): *Promocijas darba izstrāde vēsturē I - VI*, un promocijas eksāmeni. Savukārt izvēles (B) daļa ir 46 kredītpunktu apjomā un piedāvā specializētus kursus dažādās vēstures zinātnes jomās starpdisciplinārajā aspektā.

Studiju programmas izstrādātie studiju kursi atbilst vēstures zinātnes mūsdienu aktuālajām attīstības tendencēm. Tā, piemēram, studiju kursi “Vēstures teorija un historiogrāfija Latvijā un Rietumvalstīs: saknes, mijiedarbības un ietekmes” (Vēst7032) un “Mūsdienu vēstures metodoloģijas avotpētnieciskā paradigma” (Vēst7060) ne tikai padziļina doktorantu izpratni par vēstures zinātnes teorijas pamatnostādņām, bet arī pievērš uzmanību aktuālajiem vēstures jautājumiem (sociālā vēsture, makro-/mikrovēstures mijiedarbība, kvalitatīvo un kvantitatīvo datu izmantošana vēstures izpētē utt.). Šie kursi veido priekšstatu par nozīmīgākajām tendencēm mūsdienu historiogrāfijas un vēstures palīgzinātņu attīstībā, palīdzot doktorantiem apzināti izvēlēties teorētiskās un metodoloģiskās pieejas, uz kurām balstīsies konkrētas tēmas izpētē. Studiju kursi “Mutvārdu vēsture nacionālās vēstures tēla veidošanā” (Vēst7059), “Reģionālā pētījuma vēsturē metodoloģija un metodika” (Vēst7058), “Datortehnoloģijas vēstures avotu reprezentācijā, izpētē un edīcijā” (Vēst7057) nodrošina doktorantu pētniecisko iemaņu iegūšanu un pilnveidošanu atbilstoši mūsdienu vēstures zinātnes teorētiskajam un metodoloģiskajam līmenim.

Minēto studiju kursu apguve, tāpat kā piedalīšanās Doktorantūras semināros, Doktorantūras skolā un sistemātiska sadarbība ar promocijas darba vadītāju veicina studējošo redzesloka paplašināšanu un piedāvā konkurētspējīgu izglītību vēstures jomā; atbilst nākotnes izaicinājumiem un balstās uz studējošo patstāvīgā darba akcentēšanu, studiju un pētnieciskā darba sinerģiju, sagatavojot darba tirgū konkurētspējīgus speciālistus, attīstot viņu spējas un motivējot izglītoties mūža garumā.

[1] Ministru kabineta rīkojums Nr. 433 Par valsts pētījumu programmu "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtermiņiem"
<https://likumi.lv/ta/id/301613-par-valsts-petijumu-programmu-latvijas-mantojumun-nakotnes-izaicinajumi-valsts-ilgtspējai>

2.2. Studijuursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās saistes, studiju kursu/ moduļu mērķu saistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Studiju process tiek organizēts, ievērojot LR likumdošanu, Augstskolu likumu un citus normatīvos aktus. Programmas īstenošanas mērķis atbilst abu universitāšu – LU un DU – vīzijai, stratēģiskajam mērķim un uzdevumiem.

Atbilstoši studiju plānam studējošie vienā semestrī apgūst 24 KP. Studiju plāna A daļas studiju priekšmetus (“Promocijas darba izstrāde” un “Augstskolu pedagoģijas praktikums vēsturē”) docē katras universitātes studenti šīs universitātes mācīspēki. Savukārt B daļas priekšmetus studenti var izvēlēties atkarībā no savām pētnieciskajām interesēm. Doktorantūras skolas norises plānots organizēt DU un LU kopīgiem spēkiem.

Analizējot KDSP “Vēsture un arheoloģija” saturu, var secināt, ka visi studiju programmas studiju

kursi ir vērsti uz programmas mērķa sasniegšanu un rezultātu nodrošināšanu un ir saskaņoti ar Latvijas dažādu zinātņu nozaru attīstības tendencēm. Kursu tēmu izvēle atbilst studiju kursu definētajiem rezultātiem – prasmēm un attieksmēm, zināšanām un kompetencēm. Visi šie rādītāji ir savstarpēji sasaistīti. To apliecina veiktais kursu kartējums. Programma orientēta uz kompetentu, kvalifikācijas prasībām atbilstošu un konkurētspējīgu speciālistu sagatavošanu darbam valsts, pašvaldību, privātās, nevalstiskās un starptautiskās organizācijās. Kursu docēšana angļu valodā paralēli latviešu valodai veicina internacionalizācijas tendenču nostiprināšanos, nodrošinot ar vēstures zinātni saistītās starptautiski atzītās speciālās terminoloģijas apgušanu un pielietošanu praksē.

Studiju programmas izvirzītā mērķa un uzdevumu sasniegšanu veicina studiju programmas satura sistēmiska realizācija, mērķtiecīga studiju procesa plānošana, studiju formu un metožu dažādošana un pilnveidošana, patstāvīgo studiju nodrošināšana, kā arī studiju kvalitātes regulāra novērtēšana un kvalitātes kultūras pilnveide.

Galvenie KDSP “Vēsture un arheoloģija” pētniecības virzieni ir: vispārējā vēsture, Latvijas vēsture, arheoloģija, etnoloģija, historiogrāfija un vēstures palīgzinātnes. Realizējot mūsdienu starpdisciplināro pieeju pētniecībā un sadarbojoties ar plaša loka speciālistiem no citām zinātņu nozarēm, ir iespējams nodrošināt plašu pētniecības virzienu klāstu, nodrošinot padziļinātu speciālistu kvalificēšanas procesu.

Doktorantu ar iepriekš iegūtu izglītību eksaktajās vai dabas zinātnēs adaptāciju KDSP “Vēsture un arheoloģija” sekmēs gan koleģiālās attiecības ar citiem studentiem, gan studentcentrēts studijustils, bet pirmām kārtām – individuālais darbs ar promocijas darba zinātnisko vadītāju.

Dalība zinātnes pārneses pasākumos nodrošina interdisciplināritātes aspektus, attīsta studējošo prasmes reprezentēt aktuālās vēstures zinātnes problēmas citu jomu speciālistu priekšā, iesaistīties diskusijās un atrast iespējamus partnerus turpmākiem zinātniski pētnieciskiem projektiem.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemtvērā studentcentrētas izglītības principi.

KDSP “Vēsture un arheoloģija” studijas tiek organizētas kā pilna laika klātienes studijas, kurās ievēros studentcentrētu pieeju^[1] programmas satura izstrādē un realizācijā. Tā nodrošina studentcentrētas pieejas galvenos principus: studējošo iesaisti studiju procesā un satura pilnveidē, studiju rezultātu skaidrību un atbilstību studējošo interesēm, studējošo mobilitātes nodrošināšanu, akadēmiskā personāla kompetenču attīstību utml.

Sekojojot studentcentrētai pieejai, LU mācībspēki paredz īstenot KDSP “Vēsture un arheoloģija” tā, lai studenti tiktu iedrošināti aktīvi iesaistīties studiju procesā un tā pilnveidošanā. Studiju kursu docētāji aktualizē studiju kursu aprakstus, īpašu vērību veltot studiju rezultātu formulēšanai – lai tiebūtu izprotami studentiem, tādējādi tiktu sekmēta studentu līdzdalība un līdzatbildība studijuprocēsā, kā arī studentu sekmju vērtēšana atbilstu studentcentrētas augstākās izglītības pieejai.

Studējošajiem tiek nodrošināta iespēja ietekmēt studiju procesa norisi un sekmēt studiju

programmu pilnveidošanu. Regulāri, katru gadu tiek veiktas studējošo aptaujas, kuru rezultāti – un it sevišķi studējošo kritiskās piezīmes un priekšlikumi tiek atspoguļoti pašnovērtējuma ziņojumos un tiek izmantoti kā studiju satura, tā arī studiju formu pilnveidē. Uz studentcentrētas izglītības principu integrēšanu ir vērsta arī studiju organizācija, nodrošinot iespēju studējošajiem uzņemties aktīvu lomu studiju procesā un tā rezultātu sasniegšanā. DU spēcīga tradīcija ir studējošo iesaiste docētāju īstenotajos nacionālajos un starptautiskajos pētniecības projektos, kuru ietvaros topošie speciālisti pilnveido studiju laikā iegūtās iemaņas un nostiprina praktizējošo pētnieku kompetences.

Doktorantu darbība ir regulāri vērtēta un kontrolēta. Reizi gadā tiek izvērtēta gada studiju plāna izpilde un apstiprināts studiju plāns nākamajam studiju gadam. Studentiem nepieciešams iegūt pozitīvu vērtējumu par programmas obligātā un izvēles satura apguvi. Studiju kursu rezultātu vērtēšanā tiek ievērota prasība nodrošināt skaidrus vērtēšanas kritērijus kursa apgūšanas sākumā. Ar katra studiju kursa specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem mācībspēks iepazīstina studējošos pirmajā nodarbībā, kā arī tie tiek izklāstīti kursa aprakstos. Lai nodrošinātu kvalitatīvus studiju rezultātus, KDSP “Vēsture un arheoloģija” paredz programmas docētāju un studējošo iesaistīšanos nepārtrauktā informācijas apmaiņas, studiju izvērtējuma un atgriezeniskās saites nodrošināšanas procesā. Tiek respektēta studējošo vajadzību un iespēju daudzveidība, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus (t. sk. patstāvīgu un individuālu darbu, kā arī konsultācijas). Saskaņā ar programmas nostādņēm dominējošā darbības forma teorētiskajosursos ir seminārs, lekcijas ir salīdzinoši nelielā skaitā, liela loma ir studējošo patstāvīgajam darbam ārpus auditorijas. Teorētiskie kursi un doktorantūras semināri tiek organizēti tā, lai sniegtu atbalstu promocijas darba izstrādē.

Katra semestra laikā paredzēts darbs ar primārajiem (arhīvu materiāli, arheoloģiski artefakti utml.) avotiem un sekundārajiem avotiem (prese, likumdošanas akti, atmiņas), šo avotu kritisks izvērtējums, analīze un sintēze. Īpaši būtiska nozīme ir sasniegto zinātnisko atziņu un rezultātu publiskošanai, kas izpaužas rakstu sagatavošanā un publicēšanā citējamās, recenzētos izdevumos Latvijā un ārvalstīs, kā arī dalībā starptautiskās zinātniskās konferencēs. Kursi promocijas darba izstrādē paredz zinātniskās literatūras studijas un kritisku analīzi, izvērtējot tajā minētos faktus un historiogrāfiskās koncepcijas un pielietojot minēto promocijas darba izstrādē. Doktorantiem jāpiedalās konferenču organizēšanā un DU struktūrvienību zinātnes pārnesei u. c. pasākumos.

Prasības uzdevumu izpildei un metodes tiek izvēlētas atbilstoši definētajiem studiju rezultātiem, kā arī studiju kursu saturam. Studējošo patstāvīgā darba organizēšanai tiek izmantotas formālās un neformālās izglītības metodes un metodiskie paņēmieni, arī e-studijas. Izmantojamo mācību metožu mērķis ir sniegt iespēju apgūt teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas. Programmā realizējamo kursu pamatā ir noteikto kompetenču veidošana, pievēršot īpašu uzmanību integratīvas refleksijas attīstībai.

[2] Sk. Akadēmiskās informācijas centra pētījumu “Studentcentrētas izglītības pieeja augstskolās / koledžās Latvijā”

http://www.aic.lv/portal/content/files/Informativs_zinojums_SCL_istenosana_Latvija.pdf

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekiauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studijurezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

KDSP “Vēsture un arheoloģija” studējošie lielākoties ir cilvēki, kuri jau ir nodarbināti izglītības

iestādēs, atmiņu institūcijās, kultūras veicinošās organizācijās utt., līdz ar to studiju programmas ietvaros paredzēts tikai studiju kurss *Augstskolas pedagoģiskais praktikums vēsturē*, kura apguves laikā jāapgūst augstskolas mācību spēka prasmes, docējot vienu izvēles kursu vēstures bakalaura vai maģistra studiju programmā.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Promocijas darbs ir patstāvīgs oriģināls pētījums par kādu aktuālu zinātnisku problēmu, kurai ir nozīmīga loma vēstures zinātnes attīstībā. Promocijas darba aizstāvēšanas kārtību nosaka LR Ministru kabineta noteikumi Nr. 1001 “Zinātniskā doktora grāda piešķiršanas (promocijas) kārtība un kritēriji”. Par promocijas darba vadītāju ar doktora programmas padomes lēmumu tiek nozīmēts speciālists ar doktora grādu vēsturē vai radniecīgajā humanitāro vai sociālo zinātņu nozarē. Darba vadītājs kopā ar doktorantu izstrādā doktora pētījuma stratēģiju un taktiku, sagatavo pētījuma projektu, kā arī tā izpildes grafiku. Divu mēnešu laikā pēc ieskaitīšanas doktorants kopā ar zinātnisko vadītāju izvēlās promocijas darba tēmu, kura tiek apstiprināta doktora programmas padomes sēdē. Promocijas darba vadītājs un tēma tiek apstiprināta DU Doktorantūras padomē. Vadītājs nodrošina doktorantam nepieciešamās konsultācijas gan ar DU, gan ar citu universitāšu speciālistiem.

Doktorantu pētnieciskā darba rezultāti tiek prezentēti studiju procesā, kā arī publicējot zinātniskos rakstus, piedaloties zinātniskajās konferencēs un pētniecības projektos. Zinātniskā darba rezultātus ir iespējams publiskot ikgadējās DU zinātniskajās konferencēs (<http://www.dukonference.lv/lv>, 2021. gadā notika 63. DU zinātniskā konference), kā arī DU HF Zinātniskajos lasījumos (<https://du.lv/fakultates/humanitara-fakultate/zinatniskie-lasijumi-ikgadeja-starptautiska-zinatniska-konference/>). Studenti piedalās konferencēs arī ārpus DU.

Promocijas darbiem ir raksturīga starpdisciplināra pieeja, kas paredz dažādu zinātņu nozaru, metožu sintēzi (vēsture un kulturoloģija, vēsture un socioloģija, vēsture un sociālā psiholoģija, vēsture un antropoloģija, vēsture un reliģijas/baznīcas vēsture). Promocijas darbu izstrādē vērojamavēstures avotu daudzveidība un to sintēze pētījumos (nepublicētie/publicētie oficiālie dokumenti, oficiālā statistika, ego dokumenti, mutvārdu vēstures avoti, foto dokumenti, prese, daiļliteratūra, u.c.). Izstrādātos pētījumus raksturo dažādu analīzes metožu izmantošana darbā ar vēstures avotiem, ņemot vērā mūsdienu vēstures zinātnes metodoloģiskās un metodiskās izstrādes: statistiskā metode vai kontentalīze; lingvistiskā (semantiski kontekstuālā), struktūras un strukturālā metode u.c.

Mīnētas īpašības (starpdisciplināra pieeja, izmantoto vēstures avotu un to analīzes metožu daudzveidība, kā arī avotpētnieciskā sintēze) raksturīgas arī pirmajam DU DSP “Vēsture”ietvaros tapušajam promocijas darbam – Gaiinas Sedovas 2020. gadā aizstāvētajam promocijas darbam “PADOMJU VALSTS UN PAREIZTICĪGĀS BAZNĪCAS ATTIECĪBAS: RĪGAS EPARHIJA (1944 – 1964), tematiski vienota zinātnisku publikāciju kopa.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptaujarezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

DU DSP “Vēsture” ir uzkrāta ievērojama pieredze studējošo aptauju organizēšanā, lai pilnveidotu studiju programmas saturu, tās realizāciju un darba organizāciju. Lai sekotu jaunākajām tendencēm zinātnē, izglītībā un tirgus pieprasījumam, tiek rīkotas arī absolventu un darba devēju aptaujas. Aptauju datus apstrādā DU Sociālo zinātņu fakultātes Sociālo pētījumu centrs. Aptauju rezultāti tiekapspriesti programmas padomē, analizēti ikgadējos pašnovērtējuma ziņojumos. Šī pieredze tiks izmantota, organizējot KDSP “Vēsture un arheoloģija” studējošo, absolventu un darba devēju aptaujas.

DU DSP „Historiogrāfija un vēstures palīgzinātnes” studējošo aptaujā par 2015./2016. studiju gadu piedalījušies visu trīs studiju gadu doktoranti. Aptaujas rezultāti liecina par to, ka studējošie ar studiju programmu ir apmierināti. Pozitīvas atbildes tika sniegtas uz jautājumiem, kas liecina par doktora studiju programmas labu plānojumu, efektīvu organizāciju un augsti kvalitatīvu īstenošanas gaitu. Šai sakarā jāatzīmē, ka visi doktoranti (100%) docēšanas kvalitāti kopumā novērtējuši kā „augstu”, studiju kursu saturu un izklāstu – kā „skaidru, loģisku un saprotamu”, apgūto studijukursu vērtēšanas prasības – kā „skaidras, loģiskas un pamatotas”, patstāvīgā darba apjoma prasības – arī kā „skaidras, loģiskas un pamatotas”. Vērā ņemami arī komentāri, kuros doktorantišos pozitīvos vērtējumus pat paaugstina, atzīmējot, ka „Visi pasniedzēji ir augstās klases profesionāļi, kuri paši veic pētījumus sniegtajos priekšmetos un var kvalitatīvi konsultēt nepieciešamajos jautājumos disertācijas izstrādē”, [studiju kursu saturu] „īsti pielāgot disertācijas izstrādei, kas ir galvenais”, u.tml.

Doktorantus apmierina arī doktora studiju programmas kopējā struktūra: 100% aptaujāto atzīmējuši, ka viņus „pilnībā apmierina” studiju kursu sadalījums pa semestriem un studiju kursu apjoms, ka viņiem ir skaidri katra kursa sasniedzamie rezultāti. Tai pašā laikā, sniedzot atbildi uz jautājumu „Vai Jūs apmierina studiju programmas kopējā struktūra? [Studiju programmā iekļautie studiju kursi]”, viens no doktorantiem atzīmēja, ka apmierina „daļēji” (citus apmierina „pilnībā”). Acīmredzot tas liek domāt par piedāvāto izvēles kursu loka zināmas paplašināšanas iespējām nākotnē, ievērojot doktorantu pētnieciskās tēmas (specializāciju). Doktorantus visumā apmierina programmas nodrošinājums ar speciālo literatūru (divi doktoranti atzīmēja, ka nodrošinājums ir „pietiekams”, viens – kā „daļēji pietiekams”); šai sakarā vienā komentārā arī rakstīts, ka „docētāji paši ir sagatavojuši visas nepieciešamās kopijas, ja izdevumi nav pieejami DU bibliotēkā”.

Studējošo sniegtie vērtējumi liecina, ka doktora studiju programma „Historiogrāfija un vēstures palīgzinātnes” tiek īstenota stabili, jo, salīdzinājumā ar iepriekšējām studējošo aptaujām, paliek (un pat mazliet pieaudzis) studiju programmas pozitīvais vērtējums. Tai pašā laikā (tāpat kā iepriekšējās aptaujās) divi doktoranti uzskata, ka studiju programmas nodrošinājums ar vieslektoriem tikai „daļēji pietiekams” (66,7%); tikai viens doktorants (33,3%) atzīmējis, ka nodrošinājums ir „pietiekams”. Pēc doktorantu (100%) domām, vieslektoru kursiem ir jāpadziina esošie studiju kursi. Komentāros šai sakarā ir atzīmēts, ka „...būtu vēlamas plašākas iespējas, kautar LU docētājiem”. Tādējādi doktora studiju programmas „Historiogrāfija un vēstures palīgzinātnes” tālākās attīstības perspektīvas jāsaieta ar vieslektoru docēto kursu izvēles paplašinājumu.

Par studiju programmas tālākās attīstības priekšnoteikumu var uzskatīt arī labu un efektīvu komunikāciju starp docētājiem (un it sevišķi promocijas darbu vadītājiem) un doktorantiem. Visi doktoranti (100%) atzīmējuši, ka viņi var ietekmēt studiju procesu un satura kvalitāti. Bet atbildot uz anketas jautājumu „Lūdzu, izvērtējiet sadarbību ar pētnieciskā darba vadītāju”, divi doktoranti atzīmēja, ka sadarbība ar darba vadītāju esot „regulāra, pēc darba vadītāja iniciatīvās”, bet viens doktorants – ka „neregulāra, pēc nepieciešamības”. Jādomā, ka abi sadarbības varianti ir pieņemami doktora disertācijas tapšanā. Diemžēl anketa neparedz ceturto – „ideālo” – atbildes variantu uz šo jautājumu, kuru komentāros atzīmējis viens doktorants: [sadarbība norisinās], „gan klātienē, gan e- vidē. Iniciatīva ir abpusēja.” Tas nozīmē, ka anketa (un tajā iekļautie jautājumi) nedod iespēju pilnīgi izvērtēt sadarbības gaitu starp doktorantu un zinātnisko vadītāju.

DSP „Vēstures” studējošo aptaujas rezultāti par 2016./2017. studiju gadu.(<http://aptaujas.du.lv/index.php/admin/statistics/sa/index/surveyid/654883>).

Respondentu atbildes uz visiem jautājumiem ir pozitīvas: respondentus pilnīgi apmierina docēšanas kvalitāte, komentārā atzīmējot, ka „pasniedzēji ir pretīmnākoši, kompetenti un pieredzējuši”; pēc respondentu domām, studiju kursa saturs un tā izklāsts ir skaidrs, loģisks un saprotams (komentārā atzīmēts: „Studiju kursa saturs ir atbilstošs kvalitatīvai doktorantūras programmas apguvei”); patstāvīgā darba apjoms un prasības ir skaidras, loģiskas un pamatotas; studiju programmas nodrošinājums ir pietiekams, bet viņu darba kvalitāte studējošo pilnīgi apmierina (komentārā); studiju kursu sasniedzamie rezultāti ir skaidri un vērtēšanas prasības arī nerada nekādus jautājumus vai pretenzijas, nodrošinājums ar speciālo literatūru novērtēts kā pietiekams, bet studijuprogrammas kopējā struktūra pilnīgi apmierina. Sevišķi ir jāatzīmē, ka respondenti ioti atzinīgi novērtēja sadarbību ar promocijas darba vadītāju: sadarbība notika regulāri pēc studējošā iniciatīvas, tai pašā laikā (komentārā) tā bija „aktīva un abpusēja”. Atbildot uz jautājumu „Vai studējošie var ietekmēt studiju procesu un satura kvalitāti?” tika sniegta pozitīvā atbilde ar piebildi: „Bija iespēja padziļināti studēt to, kas man nepieciešams” un „Komunicējot ar pasniedzējiem un programmas direktoru”.

DSP „Vēsture” studējošo aptaujā par 2017./2018. studiju gadu piedalījušies pieci doktoranti. Salīdzinājumā ar iepriekšējām aptaujām vērtējumi nav būtiski mainījušies: programmas saturs un struktūra, docēšanas līmenis un docētāju kompetence, docētāju un doktorantu sadarbība studiju procesā visumā novērtēta pozitīvi. Docēšanas kvalitāti kā augstu novērtējuši 3 doktoranti; viens doktorants vērtējuma vietā uzrakstījis komentāru, ka „pasniedzēji ir kompetenti”, t.i., arī piedāvājis augstu vērtējumu; tikai viens doktorants docēšanas kvalitāti novērtēja kā „vidēju”. Tikai augstākie vērtējumi (A1) bez diferenciacijas tika sniegti, atbildot uz principiāli svarīgajiem jautājumiem, kuri kopumā raksturo gan studiju programmas saturu, gan arī īstenošanas specifiku: „Kā Jūs vērtējat studiju kursu saturu un to izklāstu?”, „Kā Jūs vērtējat apgūto studiju kursu vērtēšanas prasības?”,

„Vai studiju programmas nodrošinājums ar vieslektoriem bija pietiekams?”, „Vai Jūs apmierina studiju programmas kopējā struktūra? – studiju kursu apjoms”, „Vai Jums ir skaidri katra studiju kursa sasniedzamie rezultāti?”, „Vai studējošie var ietekmēt studiju procesu un satura kvalitāti?”. Tanī pat laikā atbildes uz dažiem jautājumiem dod pamatu pārdomām par studiju programmas pilnveidošanas iespējām, attīstības virzieniem un prioritātēm. Piemēram, vērtējot sadarbību ar darbu zinātniskajiem vadītājiem, tikai viens doktorants atzīmējis, ka tā notiek regulāri pēc studējošā iniciatīvas. Vēl trīs doktoranti atzīmēja, ka tā notiek neregulāri, pēc nepieciešamības. No vienas puses, tas ir dabiski doktora studijās, jo promocijas darba izveidē iniciatīva jāuzrāda tieši doktorantam, bet sadarbībai ar vadītāju jābūt orientētajai uz vajadzību apmierināšanu, kas rodas darba izstrādes gaitā. Taču no otras puses, vēlams, lai šā sadarbība būtu regulāra un nepārtraukta, nodrošinot promocijas darba efektīvāku tapšanu. Pilnīgi pamatota ir divu doktorantu pretenzija sakarā ar studiju programmas nodrošinājumu ar speciālu nozares literatūru (jautājums LIDZ2 un komentāri). Taču ieteikums iegādāties nepieciešamo literatūru attiecināms nevis uz studiju programmas vadību un docētājiem, bet uz bibliotēku un DU vadību. Paši doktoranti atzīmē, ka

„pasniedzēji dod literatūru vai norāda, kur to var dabūt”. Iespējams, ka ir nepieciešams vēlreiz pārskatīt arī studiju kursu sastāvu, jo divi doktoranti, atbildot uz jautājumu „Vai Jūs apmierina studiju programmas kopējā struktūra? Studiju programmā iekļautie studiju kursi”, atzīmējuši, ka apmierina tikai daļēji. Saprotams, ka tas kopējo pozitīvo vērtējumu nemaina.

DSP “Vēsture” studējošo aptaujā par 2018./2019. studiju gadu piedalījušies četri doktoranti, taču viens/a doktorants/e acīmredzot vispār nav sniedzis/gusi atbildes uz anketas jautājumiem. Tas jāievēro, interpretējot atbildes uz jautājumiem. Piemēram, pilnīgi piekrīt apgalvojumam, ka docēšanas kvalitāte ir augstā līmenī, 3 no 4 doktorantiem (resp., 75%); taču viens doktorants vispār nav sniedzis atbildi. Tas nozīmē, ka docēšanas kvalitāti augstu vērtē praktiski visi doktoranti.

Līdzīga situācija ir arī ar atbildēm uz citiem jautājumiem. Tāpat kā iepriekšējos gados, doktoranti atzinīgi vērtē studiju programmas īstenošanas gaitu (75% aptaujāto pilnībā piekrīt apgalvojumiem: „Pirmajā nodarbībā mācībspēki iepazīstināja ar studiju kursa saturu, informēja par to, kā tiks vērtēti studiju rezultāti”, „Mācībspēki studiju kursā sniedza visu nepieciešamo atbalstu, lai palīdzētusasnēgt definētos studiju rezultātus”, „Man ir skaidras studējošo patstāvīgā darba apjoma prasības un pārbaudes formas”, „Man veidojās pozitīva sadarbība ar docētājiem”, „Studiju kursu saturs savstarpēji nedublējas”, „Nodrošinājums ar studijām nepieciešamo literatūru un metodiskajiem materiāliem ir pietiekams”), kā arī studiju programmas plānojumu, kursu sadalījumu pa semestriem utt. Par ierosinājumu programmas pilnveidei var uzskatīt viena/as doktoranta/es novēlējumu, lai programmas īstenošanā tiktu iesaistīts vairāk viesdocētāju (tajā pašā laikā divi doktoranti ir pilnīgi apmierināti ar programmas nodrošinājumu ar viesdocētājiem).

Studējošo sniegtie vērtējumi liecina, ka DSP “Vēsture” tiek īstenota konsekventi un visumā pozitīvais vērtējums paliek nemainīgs. Taču tas nenozīmē, ka programma nav pilnveidojama.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.

DU un LU KDSP “Vēsture un arheoloģija” studējošo iespējas tiks paplašinātas, iesaistoties mobilitātēs Eiropas Savienības atbalsta programmas izglītības, apmācības, jaunatnes un sportajomā „ERASMUS+” ietvaros. DU ir noslēgti sadarbības līgumi ar vairāk nekā 90 augstākās izglītības iestādēm 22 valstīs.

DU DSP “Vēsture” studējošie tika regulāri informēti par mobilitātes iespējām un varēja izmantot ERASMUS+ piedāvājumu visā Eiropā un arī ārpus tās. Taču tikai daži no viņiem izmantoja iespējas. 2015. gadā DU doktoranti īstenoja ERASMUS+ mobilitātes: M. Grizāne uz Viņņas Valsts Vēstures arhīvu (Lietuva) un V. Kanders – uz Varšavas Universitāti (Polija).

Izejošā mobilitāte varētu būt aktīvāka, taču ir jāņem vērā, ka vairākums no programmas studējošajiem paralēli studijām strādā pastāvīgās darba vietās. Mobilitātes periodi ārvalstīs var radīt draudus zaudēt darbu un/vai apgrūtināt darba atrašanu, kas mazina studējošo motivāciju izmantot piedāvātās mobilitātes iespējas. Turklāt sava ietekme bija arī COVID-19 pandēmijai, uz brīdi pārtraucot mobilitāti. Tā, A. Slobožaņinam neizdevās īstenot mobilitāti uz Olomoucas Universitāti Čehijā, kas jau bija sagatavota, bet ierobežojumi sakarā ar pandēmiju pārsvītvoja plānus. Cerams, situācija mainīsies, un turpmāk KDSP “Vēsture un arheoloģija” studējošie aktīvāk izmantos ERASMUS+ iespējas. Tas pats attiecas uz studentu ienākošo mobilitāti, jo DSP „Vēsture” vienīgo reizi 2015./2016. st. gadā tika ieskaitīta Katarina Piečul (Gdaņskas Universitāte, Polija).

Pēc ERASMUS+ mobilitātes īstenošanas studiju programmas direktors sadarbībā ar studiju kursu docētājiem nodrošina maksimālas iespējas integrēt ārvalstu augstskolā apgūtus kursus DU studiju programmā ar studiju kursu pielīdzināšanas starpniecību. DU ir izstrādāta starptautiskajās mobilitātes apgūto studiju kursu atzīšanas procedūra. Studējošie atbilstoši DU kārtības noteikumiem (<https://du.lv/wp-content/uploads/2015/12/E-studiju-nolikums-2015-11-11.pdf>) iesniedz apliecinājošus dokumentus par studiju rezultātu sasniegšanu un vērtējumu. Studiju programmas direktors kopā ar attiecīgo studiju kursu docētājiem izskata iesniegtos dokumentus un, vadoties pēc studiju kursa noteiktajām prasībām, vai nu piekrīt ārvalstu augstskolas vērtējumam, vai piedāvā studējošajam izpildīt uzdevumu, lai panāktu nepieciešamo

studiju zināšanu, prasmju un kompetenču apgūšanu. Pilnībā gala vērtējums un studiju rezultātu atzīšana tiek apstiprināta DU Studiju padomē.

3. Studiju programmasresursi un nodrošinājums

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātusasniedzšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Informācija par programmas resursiem un nodrošinājumu ir sniegta pašnovērtējuma ziņojuma Ildaias 3. nodaļā “Studiju virziena resursi un nodrošinājums” (3.1.–3.3). Doktora studiju programmas finansējuma avots ir valsts budžeta līdzekļi un studiju maksa. Studiju maksas apēķins vienamstudējošajam veikts DU Finanšu un uzskaites daļā. Finanšu situāciju regulāri uzrauga, pārskatot studiju programmu izmaksas, mācībspēku plānoto slodzi atbilstību reālajam studentu un darba apjomam.

Humanitārā fakultāte, kas izvietota Daugavpils Universitātes korpusā Vienības ielā 13 un kurānorisinās KDSP “Vēsture un arheoloģija” studijas, ir nodrošināta ar pietiekamu auditoriju skaitu. DU struktūrvienības ir labi nodrošinātas ar datortehniku, kopējamo tehniku, audiotehniku un videotehniku.

Studiju procesa kvalitāti nodrošina studentu rīcībā esošās grāmatu krātuves:

DU **zinātniskā bibliotēka** ar apmēram 36 tūkstoši vienību par vēstures un kultūras vēstures tematiku. DU bibliotēkai ir trīs grāmatu krātuves, vairākas lasītavas un mājas abonementi. Lai sekmētu studiju darba efektivitāti, ir izveidots DU zinātniskās bibliotēkas elektroniskais katalogs. Lasītājiem ir iespēja izmantot 13 Latvijas lielāko bibliotēku fondus un pakalpojumus.

DU bibliotēkas lasītājiem ir pieejami:

- Internets
- Bibliotēkas elektroniskais katalogs ALISE (Advanced Library Information Service).
- Grāmatu pasūtīšana, rezervēšana un pagarināšana tiešsaītē
- Automatizēta lietotāju apkalpošana
- Datubāzes:
 - Cambridge Journals Online (CJO) – universal full-text data base;
 - EBSCO Multi-branch journal data base: Academic Search Elite, Business Source Premier, MasterFILE Premier, Newspaper Source, ERIC, Business Wire News, MEDLINE, Health Source – Consumer Edition, Agrikola.
 - LETA archive resources of national news agency;
 - LETONIKA reference and translation system in the Internet;
 - Lursoft newspaper full-text data base;
 - NOZARE LV topical information about 30 major business branches of Latvia
 - RUBRICON universal reference full-text data base;

- Science Direct multi-branch data base;
- Integrum – Krievijas žurnālu un laikrakstu datubāze;
- Scopus – Daudznozaru zinātnisko publikāciju bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datubāze.

Studējošajiem ir pieejama prof. J. Veinberga auditorija un bibliotēka (pārsvarā grāmatas seno laiku vēsturē) un citi privātie dāvinājumi un projektu ietvaros iegādātās grāmatas. Studentiem ir pieejamas mācībspēku privāto bibliotēku grāmatas. Studiju un pētniecības procesā izmantojami Latgales Pētniecības institūta bibliotēkas fondi (2600 vienības), datu bāze “Latgales dati”, elektroniskās publikācijas LPI interneta mājas lapā (<http://lpi.du.lv>). Mutvārdu vēstures centra bibliotēka - viena no labākajām Latvijas bibliotēkām mutvārdu vēsturē, kas tiek izmantota studiju kursu apguvē un pētniecisko darbu izstrādē. Studējošo rīcībā ir arī MVC mutvārdu vēstures avotu krājums (ap 1200 interviju audioierakstu (daļēji transkribēti), dokumentācija, foto u.c. liecību skenējumi). DU HF Krievu valodas un kultūras centrs iepazīstina ar Krievijas kultūrvēsturisko mantojumu, kā arī ar aktuālo zinātnisko un metodisko informāciju no Krievijas. Centra bibliotēkā ir pieejami Krievijas izdevumi (ap 500 vienību), tajā skaitā vēstures, kultūras un filozofijas grāmatas krievu valodā. Multimedijālas informācijas banka (mediateka) iekļauj audio-, video- un mediamateriālus, vēstures tēmām veltītas audiogrāmatas, audiolekcijas, audioekskursijas. Studējošie izmanto DU HF Lituanistikas centra materiālus (zinātniskā literatūra, enciklopēdijas, uzzīņu literatūra, audio un videoieraksti u.c.).

Studenti var izmantot mācību iespējas, ko piedāvā Humanitārās fakultātes Svešvalodu mācībucentrs, kur var pilnveidot angļu valodas zināšanas un apgūt vācu, franču, spāņu, ķīniešu un krievu valodas pamatus.

Studiju programmas resursi un nodrošinājums atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai. Studējošajiem pieejamie resursi, t. sk. studiju telpas, materiāli tehniskā bāze un aprīkojums (studiju un pētniecības materiālu sagatavošanai, kombinēšanai, integrācijai, vizualizācijai un izplatīšanai), informācijas tīkli (internets, iekštīkls, Moodle), datubāzes (bibliotēkas tīkls, DU pētniecības centru datubāzes, bezmaksas piekļuve datubāzēm (grāmatu resursu datubāze), materiāli (izpētes materiāli, zinātniskās publikācijas, arhīvi), pakalpojumi (administratīvie, finanšu, IT un tīklu atbalsta pakalpojumi, piekļuve oficiālās statistikas datiem), datorizētas lietojumprogrammas un programmatūra (Standart Office, SPSS, GIS, N°Vivo, datu vizualizācijas tiešsaistes rīki un programmatūra, tiešsaistes saziņas līdzekļi) ļauj apgūt visus programmā paredzētos studiju kursus un veikt pētījumus, kā arī nodrošināt elastīgu un studentorientētu vidi.

Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes rīcībā esošās telpas ir atbilstošas fakultātes studentu skaitam. Fakultāte izmanto LU telpas Rīgā, Aspazijas bulvārī 5, tā izvietota ēkas 2. stāvā, kopumā izmantojot telpas 587,10 m² platībā. 5. stāvā atrodas 5 auditorijas ar kopējo platību 312,30 m². Auditorijās nodrošinātas vietas 260 studentiem, tās ir noslogotas gandrīz pilnu dienu – par 67% darbadienās (pavasara semestrī par 95%), par 74% sestdienās. Visas auditorijas ir aprīkotas ar multimediju projektoriem un datoriem, visās ēkas telpās ir interneta (bezvadu) pieslēgums. Ēkas 2. stāvā atrodas fakultātes pasniedzēju darba telpas, fakultātes dekāna un izpilddirektora kabinets, zinātnes telpa (kas tiek attīstīta kā arheoloģijas laboratorija), kā arī koplietošanas telpas, tajā skaitā dekanāta telpa, personāla atpūtas telpa un palīgtelpas. Visi pasniedzēji ir nodrošināti ar darba vietām. Pasniedzēju darba kabinetos ir aprīkotas darba vietas, kas labiekārtotas ar darba galdu, stacionāro datoru un printeri. Nākotnē, 2023. gadā, paredzēta visu vēstures programmu atrašanās LU Rakstu mājā Torņakalnā.

Latvijas Universitātes Bibliotēkas vispārīgs raksturojums

Latvijas Universitātes Bibliotēka (LUB) iekauta Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā (BLB1000), 2017. gada 22. jūnijā saņēmusi Bibliotēkas akreditācijas apliecību un tai atkārtoti piešķirts valstsnozīmes bibliotēkas statuss uz pieciem gadiem.

Bibliotēkā pieejamā literatūra studiju virziena īstenošanai

LU un DU doktora studiju programmai “Vēsture un arheoloģija” kopumā (kopā LU Bibliotēkas krājumā)

Drukātie izdevumi (eks.)			Izdevumu sadalījums pa valodām (eks.)				
Grāmatas	Seriālizdevumi <i>periodiskie izdevumi</i>	Citi izdevumu veidi	Latviešu	Angļu	Krievu	Vācu	Citas valodas
32 635	10 001	564	13 568	6489	10 794	8 538	3 811

Kopā: **43 200** eksemplāri

LU un DU doktora studiju programmai “Vēsture un arheoloģija” vēstures jomā (kopā LU Bibliotēkas krājumā)

Drukātie izdevumi (eks.)			Izdevumu sadalījums pa valodām (eks.)				
Grāmatas	Seriālizdevumi <i>periodiskie izdevumi</i>	Citi izdevumu veidi	Latviešu	Angļu	Krievu	Vācu	Citas valodas
25 563	5 835	441	9 835	3 965	8 200	6 860	2 979

Kopā: **31 839** eksemplāri

LU un DU doktora studiju programmai “Vēsture un arheoloģija” arheoloģijas jomā(kopā LU Bibliotēkas krājumā)

Drukātie izdevumi (eks.)			Izdevumu sadalījums pa valodām (eks.)				
Grāmatas	Seriālizdevumi <i>periodiskie izdevumi</i>	Citi izdevumu veidi	Latviešu	Angļu	Krievu	Vācu	Citas valodas

791	771	22	612	292	396	182	102
-----	-----	----	-----	-----	-----	-----	-----

Kopā: **1584** eksemplāri

LU un DU doktora studiju programmai “Vēsture un arheoloģija” historiogrāfijas jomā (kopā LU Bibliotēkas krājumā)

Drukātie izdevumi (eks.)			Izdevumu sadalījums pa valodām (eks.)				
Grāmatas	Seriālizdevumi <i>periodiskie izdevumi</i>	Citi izdevumu veidi	Latviešu	Angļu	Krievu	Vācu	Citas valodas
2 536	807	26	1123	675	930	494	147

Kopā: **3 369** eksemplāri

Krājuma digitalizācijas līmenis

LU Bibliotēka sadarbībā ar LU Informāciju tehnoloģiju departamentu klientiem nodrošina LU e-resursu repozitorija izmantošanu.

LU e-resursu repozitorijā Bibliotēka, publikāciju autori, LU struktūrvienības vai LU izdevumu pārstāvji regulāri ievieto savu publikāciju elektroniskās versijas, digitalizētos informācijas resursus ar kultūrvēsturisku vērtību, LU mācībspēku promocijas darbus un to kopsavilkumus, lai nodrošinātu LU zinātnisko sasniegumu brīvu un nemainīgu tiešsaistes piekļuvi (<http://dspace.lu.lv>)

Digitalizētos izdevumus, uz kuriem attiecas autortiesību aizliegums, Bibliotēka piedāvā izmantot uzvietas lasītavās.

Šobrīd tajā kopumā atrodami vairāk nekā 223 dažāda veida informācijas resursi vēstures un arheoloģijas virzienā.

Datubāzes

Atbilstoši LU stratēģiskajam plānam 2010.-2020. gadam LU Bibliotēka palielina e-resursu īpatsvaru un attīsta e-resursu attālinātās piekļuves iespējas, lai nodrošinātu lietotājiem iespēju izmantot resursus attālināti.

2020. gadā LU abonē 34 e-resursu platformas (kurā ir gan e-grāmatas, gan e-žurnāli, gan uzziņu resursi, rīki, multimediji, statistika, gan jaukta formāta datubāzes). Tajās pieejami 17 592 pilntekstu e-žurnāli (tostarp atsevišķi abonētie), 2,5 miljoni pilntekstu pasaules disertācijas un

maģistra darbi, 4 statistikas datubāzes, 2 pētniecības rīki, 9 uzzīņu datubāzes, kā arī 2 pētniecības platformas. LU pieejamas pārbaudītas 122 atvērtās piekļuves datubāzes ar multi- formāta materiāliem. Katru gadu Bibliotēka lietotājiem piedāvā vidēji 110 jaunus elektroniskos resursus. Kopumā uz 01.01.2020. LU Bibliotēkā iegādātas 1328 e-grāmatas, abonētajā *ProQuest Ebook Academic Complete* kolekcijā pieejamas ~ 180 000 e-grāmatas.

Vienlaikus LU Bibliotēka lietotājiem regulāri nodrošina izmēģinājuma piekļuvi dažādām datubāzēm. Bibliotēkai piešķirtā finansējuma ietvaros datubāzu skaits tiek mērķtiecīgi izvērtēts un analizēta abonēto datubāzu izmantojamība.

Datubāzu pārlūkošanu atvieglo LU portālā Bibliotēkas sadaļā pieejamais e-resursu saraksts. Plašāka informācija par e-resursiem pieejama LU Bibliotēkas tīmekļa vietnē E-resursi no A līdz Z.^[1]

LU piedāvā iespēju izmantot abonētos elektroniskos informācijas resursus (datubāzes, e-grāmatuplatformas) ārpus LU datortīkla, pieslēdzoties tiem ar LUIS lietotājevārdu un paroli.

LU abonētie daudznozaru e-resursi, kas ietver materiālus LU doktora programmai “Vēsture un arheoloģija”

Cambridge Journals Online – izdevniecības *Cambridge University Press* daudznozaru e-žurnālu pilnu tekstu datubāze, kas piedāvā iespēju meklēt informāciju vairāk nekā 300 zinātniskajos žurnālos, kā arī saistītajos interneta resursos. Datubāzē pieejami pilnie teksti tādās nozarēs kā vēsture, kultūra, māksla, filoloģija, filozofija, matemātika, datorzinātne, ekonomika, finanses, politika, tiesības, psiholoģija, fizika, ķīmija, bioloģija, ekoloģija, ģeoloģija, medicīna un daudzās citās.

EBSCO Academic Search Complete – viens no vērtīgākajiem zinātniskās informācijas resursiem, tajā pieejama informācija no vairāk kā 12 500 pilnā teksta, to skaitā 7 300 zinātniski recenzētiem žurnāliem. Datubāze piedāvā iespēju arī apskatīt anotācijas no 12 500 žurnāliem un 13 200 grāmatām, ziņojumiem un konferences materiāliem.

Emerald eJournals Premier – pilntekstu e-žurnālu datubāze tādās nozarēs kā vēsture un arheoloģija, valodniecība, kultūras un literatūras studijas, izglītība, bibliotēkzinātne un informācijaszinātne. LU pieejama *eJournals Premier* kolekcija, kurā ir pieejami vairāk nekā 1 miljons e-žurnālu rakstu pilnteksti tādās nozarēs kā kultūras studijas u.c.

JSTOR – žurnālu, grāmatu un pirmavotu datubāze. JSTOR pieejami žurnāli no vadošajām izdevniecībām: *Sage Publications, Springer, Taylor & Francis, Blackwell Publishing, Cambridge University Press, Oxford University Press, John Wiley & Sons* u.c. Žurnālu hronoloģiskais aptvērums sniedzas līdz pat to izdošanas pirmsākumiem.

Oxford Journals Online – kolekcija sniedz pieeju 288 autoritatīviem un vadošiem žurnāliem, kas izdoti sadarbībā ar pasaulē nozīmīgākajām zinātniskajām organizācijām. Datubāzē ietilpst pilnteksta žurnāli ar augstiem citējamības indeksa rādītājiem dažādās zinātnes nozarēs – humanitārās un sociālās zinātnes, lietišķās zinātnes, vide un tās saglabāšana, lauksaimniecība, neirozinātnes un biomedicīna, vēsture, starpnozaru studijas, valoda un valodniecība, politikas zinātnes, starptautiskās attiecības u.c.

ProQuest Dissertations & Theses Global – plašākā disertāciju un maģistru darbu datubāze pasaulē un satur vairāk kā 2,3 miljonus darbu dažādās nozarēs, tostarp vēsturē un arheoloģijā.

SAGE Journals Online – izdevniecības SAGE pilntekstu žurnālu datubāze, kas piedāvā rakstus no

vairāk nekā 1000 žurnāliem. Datubāzē pārstāvētas dažādas zinātnes – humanitārās un sociālās zinātnes u.c.

SAGE Research Methods – pētījumu metožu bibliotēka, kurā ir vairāk nekā 1000 grāmatu, uzziņu izdevumu, žurnālu rakstu un citu resursu no pasaules vadošajiem zinātniekiem humanitārajās un sociālajās zinātnēs. *SAGE Research Methods* ir nozīmīgs tiešsaistes rīks pētniekiem. LU ir pieejamas divas no tām – *SAGE Research Methods – Books and Reference* un *SAGE Research Methods Cases*.

ScienceDirect – izdevniecības *Elsevier* datubāze humanitārajās un sociālajās zinātnēs, kā arī dabas un tehniskajās zinātnēs, dzīvības zinātnēs un medicīnā. Datubāze satur informāciju par vairākiem tūkstošiem *Elsevier* izdotajiem žurnāliem un grāmatām. LU pieejami ap 2650 žurnālu pilnie teksti, kas pārsvarā pieejami no 2002. gada līdz jaunākajam žurnāla numuram, kā arī vairāknēkā 350 e-grāmatas.

SpringerLink Contemporary Journals - kompānijas *Springer Nature* žurnālu pilntekstu datubāze. Tā piedāvā LU zinātniskajam, akadēmiskajam personālam un studentiem piekļuvi pāri par 6 miljoniem rakstu no vairāk nekā 3 400 žurnāliem, aptverot humanitāro, eksakto un sociālo zinātņu jomas.

Taylor & Francis Social Science & Humanities Library sniedz pieeju pilntekstiem no vairāk kā 1400 zinātniskajiem žurnāliem. Plašais tematiskais aptvērums iekļauj nozares: vēsture, arheoloģija, valodniecība, izglītība, antropoloģija, māksla, reliģija, bizness, mediji, politika, reģionālās studijas, veselība un sociālā aprūpe, socioloģija un citas.

Thesaurus Linguae Graecae (TLG) datubāzē uzkrāti digitalizēti pilnteksti grieķu valodā, sākot ar Homēra laiku līdz Konstantinopoles krišanai (1453.g.). Kopā pieejami vairāk nekā 12000 darbi, kurus sarakstījuši vairāk nekā 4000 autori.

Scopus – izdevniecības *Elsevier* daudznozaru zinātnisko publikāciju bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datubāze.

Web of Science – kompānijas *Clarivate Analytics* datubāze, kurā ietverta nozīmīgākā zinātniskā informācija par vairāk kā 12 000 žurnāliem dabaszinātnēs, sociālajās, humanitārajās zinātnēs un mākslā, piedāvājot rakstu bibliogrāfisko un citēšanas informāciju, kopsavilkumus un citu informāciju. Datubāze piedāvā plašas meklēšanas, atlases un rezultātu analīzes iespējas, ietverot informāciju no 1990. gada.

LU Bibliotēkā pieejamās e-grāmatu platformas, kas ietver materiālus LU doktora programmai “Vēsture un arheoloģija”

Dawsonera – e-grāmatu platforma, kurā pieejamas 68 LU Bibliotēkas iegādātas e-grāmatas, kas ietver materiālus LU doktora programmai “Vēsture un arheoloģija” no pasaulē vadošajām izdevniecībām (piemēram, *Routledge*, *CRC Press*, *Cambridge Scholars Publishing* u.c.).

ProQuest Ebook Central Academic Complete Collection – e-grāmatu platforma, kurā pieejami 21 157 izdevumi no LU Bibliotēkas iegādātām un/vai abonētām e-grāmatām atbilstoši LU doktora programmai “Vēsture un arheoloģija” no pasaulē vadošajām izdevniecībām (piemēram, *Routledge*, *John Wiley & Sons*, *Stanford University Press*, *Cambridge University Press*, *Taylor&Francis Group*, *BRILL*, *Yale University Press*, *MIT Press* u.c.).

Brīvpieejas resursi, kas ietver materiālus LU doktora programmai “Vēsture un arheoloģija”

Cogent OA, Directory of Open Access Books, Directory of Open Access Journals (DOAJ), IPI E-Books, Journals for Free, Palgrave Open, Europeana Bookyards, Bookboon, Directory of Open Access Books, Language Science Press, Project Gutenberg, Runivers, Cambridge Dictionaries Online, De Gruyter Open, Google Scholar, OAPEN, Online College Classes, Periodika.lv, Virtual Library Eastern Europe, Zenodo, Лань

Primo Discovery pakalpojums

Lai modernizētu elektronisko resursu pieejamību, LU Bibliotēka 2016. gada rudenī uzsāka jaunākotehnoloģiju tīmekļa servisa *Primo Discovery* un *SFX* ieviešanu.

Primo Discovery ir meklētājprogramma, kas piedāvā iespēju vienlaicīgi meklēt LU Bibliotēkas informācijas resursus kopā – LU iMākonī (abonētajās un atvērtās piekļuves tiešsaistes datubāzēs, digitālajās bibliotēkās, elektroniskajā katalogā, LU Bibliotēkas veidotajās bibliogrāfiskajās datubāzēs), piekļūst pilntekstiem, pasūtīt un pagarināt LU Bibliotēkas krājumā esošos informācijas resursus. Programma sakārto rezultātu sarakstu pēc atbilstības, nodrošina meklēšanas rezultātu pielāgošanu pēc 10 kritērijiem, piekļūvi lietotāja konta informācijai u.c. pakalpojumus, kas pieejami Kopkataloga lietotājiem.

Bibliotēkas krājums kopumā atbilst studiju īstenošanai un zinātniskās pētniecības attīstīšanai, jokatru gadu tas tiek papildināts ar aktuālākajiem informācijas resursiem saskaņā ar akadēmiskā personāla un studentu informacionālajām vajadzībām.

Būtiska nozīme vēstures doktora promocijas darbu izstrādē ir **arhīvos uzglabātajiem primārajiem avotiem**. Latvijas arhīvu sistēma ir apvienota Latvijas Nacionālajā arhīvā, kam padoti 15 arhīvi. To skaitā ietilpst Latvijas Valsts vēstures arhīvs (LVVA), Latvijas valsts arhīvs, Latvijas kinofoto un fono dokumentu arhīvs (LKFFDA) un 11 zonālie arhīvi. Nozīmīgākie arhīvi, ko izmantos studējošie ir LVVA un LVA. LVVA uzglabā vairāk nekā 6 miljonus arhīva lietu no 1220. gada līdz 1991. gadam. Studentiem un citiem pētniekiem katru darba dienu ir pieejamas arhīva lasītavas.

Liels progress ir pēdējos gados noritošā arhīva krājumu un fondu rādītāju digitalizācija, kā arī iespēja bez atlīdzības pārfotografēt arhīva dokumentus. Latvijas Valsts arhīvs uzglabā dokumentus, kas tapuši kopš 1940. gada. LKFFDA uzglabā kino un video dokumentus (100 vienību), foto dokumentus (1, 7 miljoni vienību) un skaņas dokumentus (6 tūkstoši vienību). Latgales reģionālās vēstures pētniecībā nozīmīgs ir Daugavpils zonālais valsts arhīvs. Studējošie veiks pētījumu ārvalstu arhīvos, populārākie ir Apvienotās Karalistes, Krievijas, Polijas, Vācijas arhīvi.

Studējošie var izmantot vairāk kā 100 akreditētu valsts un pašvaldību muzeju kolekcijas. Īpaši svarīga nozīme ir arheoloģisko artefaktu glabātuvēm. Nozīmīgi šai ziņā ir Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājumi. Studējošajiem ir pieejami LU Latvijas vēstures institūta Arheoloģisko materiālu krātuves artefakti. Tajā koncentrēts Latvijā lielākais arheoloģisko izrakumu zīmēto plānukrājums (28 553 vienības), izrakumu pārskatu krājums (ap 1342 vienības), pirmsdokumentācijas krājums (2038 vienības), fotonegatīvu krājums (vairāk nekā 130 000 filmu kadru). [2]

DU Mutvārdu vēstures centrā pētniekiem pieejams mutvārdu vēstures avotu arhīvs ar elektronisko

katalogu (ap 1200 audioieraksti, daiļi – dzīvesstāstu transkripcijas, papildmateriāli: fotogrāfiju, dokumentu skenējumi u.c.); pieejama arī projekta MYPLACE arhīvs (audio un video interviju ieraksti,transkripcijas).

[1] <https://www.biblioteka.lu.lv/resursi/e-resursi-no-a-lidz-z/>

[2] Arheoloģisko materiālu krātuve <https://www.lvi.lu.lv/lv/arhkratuve.htm>

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbībasietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums(attiecināms uz doktora studiju programmām).

LU darbojas Vēstures un arheoloģijas nozares promocijas padome ar priekšsēdētāju Dr.hist. GunituZariņu. Sīkāka info: <https://www.lu.lv/gribustudet/studiju-programmas/doktorantura/promocija/> (10.11.2021)

LU ir pieejams atbalsts promocijas darbu un to kopsavilkumu drukāšanai un iesiešanai. Atbalsts paredzēts vienas personas promocijas darbu un kopsavilkumu drukāšanai un iesiešanai. Atbalsta apmērs vienai personai promocijas darbu un kopsavilkumu drukāšanai un iesiešanai, saskaņā ar attaisnojuma dokumentiem ir ne vairāk kā 300 EUR. Atbalsta saņemšanai pretendents ne vēlāk kā 10 darba dienas pēc promocijas sēdes iesniedz aizpildītu iesnieguma veidlapu Studiju departamenta direktoram, nosūtot to uz e-pasta adresi studiju.departaments@lu.lv ar norādi “Iesniegums par atbalstu promocijas darbu un kopsavilkumu drukāšanai un iesiešanai”. Atbalsta apstiprināšanas gadījumā pretendents iesniedz Studiju departamentā parakstītu iesnieguma veidlapu papīra formātā.

PROMOCIJAS PADOMES

Kopš 2020. gada DU darbojas **Vēstures un arheoloģijas promocijas padome** (apstiprināta17.07.2020. ar DU rektores rīkojumu Nr.4-4/128), kuras sastāvā ir DU un LU pārstāvji:

Dr.hist., prof. Irēna SALENIECE LZP eksperte nozarē “Vēsture un arheoloģija” – promocijas padomes priekšsēdētāja

Dr.hist., prof. Aleksandrs IVANOVŠ LZP eksperts nozarē “Vēsture un arheoloģija”

PhD, asoc.prof. Olafs MERTELSMANS (*Olaf Mertelsmann*) (Tartu Universitāte, Igaunija) LZP eksperts nozarē “Vēsture un arheoloģija”

PhD, emeritētais prof. Džefrijs Roberts SVEINS (*Geoffrey Robert Swain*) (Glāzgovas Universitāte, Apvienotā karaliste) LZP eksperts nozarē “Vēsture un arheoloģija”

Dr.hist., prof. Ēriks JĒKABSONS (Latvijas Universitāte) LZP eksperts nozarē “Vēsture un arheoloģija”

Dr.hist., vadošais pētnieks Guntis GERHARDS (Latvijas Universitāte) LZP eksperts nozarē “Vēsture un arheoloģija”

Promocijas padomes sekretāre Dr.sc.soc., doc. Ilze ŠENBERGA (e-pasts ilze.senberga@du.lv)

LU darbojas **Promocijas Padome “Vēsture un arheoloģija”**, kuras sastāvā ir LU un DU pārstāvji.

STARPTAUTISKĀS ZINĀTNISKĀS KONFERENCES

Daugavpils Universitāte rīko ikgadējas **Daugavpils Universitātes starptautiskās zinātniskās konferences** (<https://dukonference.lv/lv>). Konference tiek organizēta, lai uzsvērtu augstākās izglītības mūsdienu nozīmi, zinātnisko un inovatīvo risinājumu pieaugošo lomu, kā arī veicinātu sadarbību starp augstākās izglītības iestādēm Latvijā, ES dalībvalstīs un citās valstīs. Pētījumu tematika konferencē saistīta ar humanitārajām, sociālajām un dabaszinātnēm, izglītības, mākslas, tiesību un citām jomām. Konferencē prezentēto zinātnisko pētījumu rezultāti tiek publicēti konferences rakstu krājumā *Proceedings of the International Scientific Conference of Daugavpils University*.

Ikgadējā starptautiskā konference „Zinātniskie lasījumi” Daugavpils Universitātes Humanitārajā fakultātē (DU HF) tiek rīkota kopš 1991. gada janvāra. DU HF janvāra „Zinātnisko lasījumu” misija – pulcēt zinātniekus, lai diskutētu par aktuāliem lingvistikas, literatūrzinātnes, vēstures un kultūras jautājumiem, piemērojot humanitāro zinātņu procesu raksturošanai gan tradicionālas un aprobežotas, gan mūsdienīgas un starpdisciplināras pētnieciskās metodoloģijas, uzturētu un veidotu zinātniskos kontaktus. Īpašs konferences fokuss ir tie pētnieciskie virzieni, kuros DU HF veic padziļinātu specializāciju – salīdzināmā literatūrzinātne, sastatāmā valodniecība, tulkojumzinātne, reģionālistika, mutvārdu vēstures pētījumi, perifērijas un diasporas fenomenu raksturojums. Janvāra „Zinātnisko lasījumu” materiāli tiek publicēti starptautiskās citējamības EBSCO indeksā iekļautajos zinātnisko rakstu krājumos, t.sk. „Vēsture: avoti un cilvēki” un „Kultūras studijas”.

ZINĀTNISKO RAKSTU KRĀJUMI

Daugavpils Universitātes Humanitārās fakultātes Vēstures katedras zinātnisko rakstu krājums **"Vēsture: avoti un cilvēki"** ir anonīmi recenzēts periodisks izdevums ar starptautisku zinātniskās redakcijas kolēģiju. Izdevuma mērķis ir prezentēt aktuālo pētījumu rezultātus vēstures zinātnes, kā arī historiogrāfijas un vēstures palīdzinātņu jomā. Iznāk vienu reizi gadā latviešu, angļu un krievu valodā. Iekļauts EBSCO datubāzē.

Redkolēģijas darbā piedalās gan DU, gan citu augstskolu mācībspēki:

Irēna Saleniece (Daugavpils Universitāte, Latvija) - atbildīgā redaktore

Sandra Grigaravičiūte (Lietuvas Edukoloģijas universitāte, Lietuva)

Aleksandrs Ivanovs (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Ēriks Jēkabsons (Latvijas Universitāte, Latvija) Tatjana

Kuzņecova (Daugavpils Universitāte, Latvija)Olaf

Mertelsmann (Tartu Universitāte, Igaunija) Ilgars

Misāns (Latvijas Universitāte, Latvija)

Vaierij Nikuiin (I. Kanta Baltijas Federālā universitāte, Krievija)Henrihs

Soms (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Geoffrey Swain (Glāzgovas Universitāte, Apvienotā Karaliste)Vitālijs

Šalda (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Juris Urtāns (Latvija Kultūras akadēmija, Latvija)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

DU un LU KDSP “Vēsture un arheoloģija” mācībspēki ir profesori un asociētie profesori no Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes un no Daugavpils Universitātes Humanitārās fakultātes. KDSP “Vēsture un arheoloģija” īstenošanu nodrošina 15 LU un DU mācībspēki. Viņu vidū ir 7 profesori (47%), 7 asociētie profesori (47%) un 1 docents (6%). 6 mācībspēkiem (40%) ir LZP ekspertu tiesības (dažiem divās nozarēs): *Vēsture un arheoloģija, Socioloģija un sociālais darbs; Filozofija, ētika un reliģija, Izglītības zinātnes, Mūzika, vizuālās mākslas un arhitektūra; Valodniecība un literatūrzinātne, Ekonomika un uzņēmējdarbība; Psiholoģija.*

DU un LU KDSP “Vēsture un arheoloģija” ir jauna programma, kas licencēta 2021. gada vasarā un studijas tiks uzsāktas 2021./2022. studiju gadā, tāpēc mācībspēku sastāva izmaiņu analīze nav attiecināma.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktuprasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

DU un LU KDSP “Vēsture un arheoloģija” mācībspēku atlasei noteikti vairāki kritēriji, lai nodrošinātu, ka studiju kursu docēšanu un promocijas darbu izstrādi vada kvalificēti speciālisti, kuri aktīvi darbojas zinātniskajā pētniecībā. Mācībspēku atlases kritēriji ir 1) aktīva zinātniskā darbība, kas nodrošina kvalitatīvu kursu docēšanu, 2) atbilstība normatīvo aktu prasībām 3) pieredze kursu docēšanā doktora un maģistra līmenī, kā arī promocijas darbu vadīšanā, līdzdalībā starptautiskos un nacionālos zinātniskos projektos.

Visiem KDSP “Vēsture un arheoloģija” iesaistītajiem mācībspēkiem ir doktora grāds vēsturē vai radniecīgajās disciplinās, kas apliecina, ka atbilstoši akadēmiskās doktora studiju programmas specifikai ir izraudzīti mācībspēki ar atbilstošu kvalifikāciju. No vēstures atšķirīgu humanitāro zinātņu un sociālo zinātņu doktoru docēšana studiju programmā sekmē starpdisciplinārās pieejas īstenošanu. Studiju programmas realizācijā iesaistīto mācībspēku angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī ļauj docēt studiju kursus angļu valodā. Mācībspēku vidū ir 6 zinātnieki ar Latvijas Zinātnes padomes (LZP) eksperta tiesībām. Prof. I. Saleniece veic zinātnisko ekspertīzi Igaunijas Pētniecības padomei (*Estonian Research Council*) un Čehu Zinātnes fondam (*Czech Science Foundation*).

Mācībspēku skaits un kvalifikācija apliecina, ka DU un LU KDSP “Vēsture un arheoloģija” realizācijai ir nodrošināts normatīvajos aktos noteiktais mācībspēku skaits ar atbilstošu kvalifikāciju doktora programmas realizācijai.

Perspektīvā, kad KDSP “Vēsture un arheoloģija” uzsāks savu darbību un nostabilizēsies, pēc saskaņošanas ar partneriem no Latvijas Universitātes paredzama ciešāka sadarbība ar plašāka

spektra humanitāro un sociālo zinātņu speciālistiem starpdisciplināritātes potenciāla pilnīgākai izmantošanai programmas ietvaros. Sagaidāma DU DSP “Vēsture” līdzšinējās prakses atjaunošana, kad izvēles kursu pasniegšanā tiek regulāri aicināti speciālisti no ārvalstu partneraugstskolām. Tā, kopš doktorantūras pastāvēšanas sākuma DU savus studiju kursus regulāri docēja Glāzgovas Universitātes profesors Džefrijs Sveins (*Geoffrey Swain*), Tartu Universitātes profesors Olafs Mertelsmans (*Olaf Mertelsmann*) un Petrozavodskas Universitātes docents Aleksejs Varfolomejevs (*Алексей Варфоломеев*).

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

DU un LU KDSP “Vēsture un arheoloģija” mācībspēku Scopus un/vai WoS publikāciju skaits ir 49, no tiem 43 raksti ir DU. Sadarbojoties ar kolēģiem, tiek izstrādātas arī starpdisciplinārās publikācijas.

DU studiju virziena “Vēsture un filozofija” mācībspēku, DU un LU KDSP “Vēsture un arheoloģija” akadēmiskā personāla Scopus un/vai WoS publikāciju saraksts pieejams pielikumā.

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

DU un LU KDSP “Vēsture un arheoloģija” mācībspēki aktīvi piedalās nacionālajos un starptautiskajos projektos (Sk. pielikumā "DU KDSP “Vēsture un arheoloģija” akadēmiskā personāla īstenotie projekti").

DU īstenotie Nacionālā līmeņa projekti tiek finansēti no valsts budžeta līdzekļiem: Valsts pētījumu programma; Latgales reģiona attīstības aģentūras projekti, Valsts Kultūrkapitāla fonda programmas; Izglītības Ministrijas projekti; Latvijas zinātnes padomes fundamentālo un lietišķo pētījumu projekti.

Nozīmīgākie starptautiskie projekti, kurus realizē DU akadēmiskais personāls, tiek finansēti no ES institūcijām: Eiropas Komisijas 7. ietvara programmas projekti; Eiropas Sociālā fonda projekti; Eiropas komisijas Apvārsnis 2020 projekti; COST akcijas; EUREL (Europe – Religion); Europe for Citizens: Memories and Democracy.

Projekti starp Latvijas (DU) un Eiropas institūcijām: Bulgārijas Zinātņu akadēmijas Folkloras institūta un LU Latvijas vēstures institūta kopprojekts; Viņņas Universitātes Starptautisko attiecību un politikas zinātņu institūta pētniecības projekts; Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas projekti; Čehijas Zinātnes padomes projekti.

LU īsteno šādus nacionālos un starptautiskos projektus: Technology transfer in the processing of

mineral resources in earlier times (Nr.NFI/R/2014/062; 2014-2017); Herder Institute in Riga as a Scientific Network in the European Science Constellation (HeInRi)(Izp-2020/2-0083; 2020-2021); Competing Discourses of Nature in Latvia and Ecological Solidarity as a Consensus Building Strategy (Izp-2020/1-0304, LU reģistrācijas Nr. Lzp2020/64; 2021-2023); Valsts pētījumu programmas "Latviešu valoda" (No. VPP-IZM-2018/2-0002) apakšprojekts "Valodas ontoloģija" (2019-2021); "Zemkopība un pilskalni: seno graudaugu kultūru veidi un to dažādība Austrumbaltijā" sadarbībā ar Tallinas Universitāti un Rostokas Universitāti (2021).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

KDSP "Vēsture un arheoloģija" DU docētāji aktīvi piedalās zinātniskajā pētniecībā gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī, publicē savus darbus gan Latvijas, gan pasaules atzītos zinātniskajos žurnālos un rakstu krājumos (sk. pielikumu). Mācībspēku zinātnisko kapacitāti apliecina pētījumi, kas tapuši pēdējo 6 gadu laikā, publikācijas, kas indeksētas *Web of Science* un *SCOPUS* datubāzēs, kā arī dalība starptautiskajos projektos. Informācija par KDSP "Vēsture un arheoloģija" iesaistīto DU docētāju zinātnisko pētniecību (publikācijas, dalība zinātniskajās konferencēs un projektos) apkopotā veidā ir atrodama pielikumā un pašnovērtējuma ziņojuma II. 4. sadaļā.

Piemēram, LU profesors Ē. Jēkabsons ir divu monogrāfiju autors (*Latvijas un Amerikas Savienoto Valstu attiecības 1918.- 1922.gadā (Rīga, 2018)*, *Neatkarības kara stāsti (Rīga, 2017)*), tāpat zinātniski augstvērtīgi ir viņa sadarbībā ar J. Šiliņu sastādītie un publicētie dokumentu krājumi par Latvijas Neatkarības karu. Profesors atbilstoši vada promocijas darbus par Latvijas starpkaru perioda vēsturi un 20. gadsimta militārajiem konfliktiem Latvijā.

Izcili sasniegumi zinātniskajā pētniecībā ir DU profesorei Anitai Stašulānei, kuras vadībā EK Ietvarprogrammas (projekts MYPLACE) un Apvārsnis 2020 (CHIEF) programmas ietvaros DU pētnieki sadarbībā ar pētniekiem no vairākām Eiropas valstīm īsteno jaunatnes studijas, izmantojot kvalitatīvas un kvantitatīvas pētnieciskās metodes. Jauniešu vēsturiskās atmiņas un jaunatnes subkultūru manifestāciju pētīšanai izmanto starpdisciplināro pieeju, pielietojot socioloģijas, politoloģijas, antropoloģijas, kultūroloģijas un reliģijpētniecības metodes. DU zinātnieki veido etnogrāfisko un antropoloģisko materiālu audio/video arhīvus, kuri kalpo par empīrisko bāzi zinātniskiem pētījumiem. Viņas vadībā doktoranti ne tikai izstrādā promocijas darbus (starpdisciplinārie pētījumi reliģiju un reliģisko kustību vēsturē), bet arī gūst iespēju jau studiju laikā uzsākt pētnieku karjeru ES finansētajos projektos.

KDSP "Vēsture un arheoloģija" ir veidota saskaņā ar Latvijas Republikas "Zinātniskās darbības likumu", kas nosaka zinātnes un augstākās izglītības vienotību un paredz augstskolu pienākumu veikt zinātnisko darbību. Minētajā likumā ir atrunāts ikviena zinātnieka pienākums piedalīties jaunu zinātnieku sagatavošanā. Tādējādi augstākās izglītības iegūšanas gaitā, tajā skaitā arī vēstures doktora studijās, profesori ievada studentus pētnieciskajā darbā. DU KDSP akadēmiskā personāla pētnieciskā darbība ir cieši saistīta ar studiju procesu, pētnieciskā darba virzieni ir orientēti uz studiju programmas sekmīgu īstenošanu un vairumā gadījumu ir saistīti ar docētāju specializāciju programmas ietvaros. Mācībspēku zinātniskās publikācijas ir saistītas ar viņu docējamajiem kursiem. Katram akadēmiskā personāla pārstāvim ir izvēles kursi, kas saistīti ar viņa pētniecisko darbību. Piemēram, prof. I. Salenieces pētnieciskā darba virziena *Mutvārdu vēsture avotpētniecības kontekstā* iestrādes veido pamatu studiju kursā "Mutvārdu vēsture nacionālās vēstures tēla

veidošanā”; prof. A. Ivanova pētnieciskā darba virzieni *Avotu mācība un vēstures palīgzinātnes (metodoloģija, teorija un prakse), Arheogrāfija un viduslaiku vēstures avotu edīcija* – studiju kursā “Vēsturiskā diplomātika un arheogrāfija”; asoc. prof. H. Soma pētnieciskā darba virzieni *Reģionālā (Latgales) vēsture, Modernās tehnoloģijas un datu bāzes vēstures pētījumos* – studiju kursā “Reģionālā pētījuma vēsturē metodoloģija un metodika” u.t.t.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Studiju programmas pastāvēšana un tās mērķu, uzdevumu un sagaidāmo rezultātu sasniegšana ir iespējama tikai tad, ja programmā darbojas profesionālu komanda, kurus vieno izpratne par vēstures zinātnes un studiju būtību, principiem, mērķiem un to sasniegšanas ceļiem. Par atvērtību sadarbībai liecina jau pats fakts, ka DU un LU vēsturnieki spēja atrast kopsaucējus un izveidoja kopīgu doktora studiju programmu “Vēsture un arheoloģija”, kas turpmāk būs vienīgā doktorantūra Latvijā vēstures nozarē. Uzņemta atbildība balstās uz kopīgu izpratni par vēstures studiju un zinātnes lomu Latvijas valsts ilgtspējīgā attīstībā un uz ilggadēju divu universitāšu vēsturnieku sadarbību. Sadarbības piemēru ir ioti daudz visās darbības jomās no pētniecības līdz pārvaldei: DU un LU vēsturnieki (mācībspēki un studējošie) piedalās kolēģu rīkotajās konferencēs, semināros, ekspedīcijās, īsteno kopīgās aktivitātes un publikācijas, darbojas zinātnisko izdevumu redakcijās, konferenču programmas komitejās, promocijas padomēs. Vienīgajā Vēstures nozares profesoru padomē, kas darbojas Latvijas Universitātē, piedalās kā LU, tā arī DU profesori. Sadarbība vienmēr bijusi korekta un efektīva, kas ļauj cerēt, ka KDSP “Vēsture un arheoloģija” īstenošana būs veiksmīga un sniegs labas iespējas visiem Latvijas doktorantiem.

Programma tikai sāk savu darbību, tāpēc sadarbības mehānismi vēl nav aprobēti. Nākotnē ir paredzēta sadarbība KDSP “Vēsture un arheoloģija” padomes vadībā, koordinējot darbību un atbalstot kolēģus un studējošos kopīgo mērķu sasniegšanai.

Doktora studiju programmas iekšienē mācībspēku sadarbības nepieciešamību nosaka vispirms kopīgā pētniecība un zinātniskā kooperācija. Taču, veidojot studiju programmu, priekšplānā izvirzās studentu vajadzības, bet mācībspēku intereses ir pakārtotas. Optimālajā variantā izdodas harmonizēt visu iesaistīto pušu vajadzības, intereses un iespējas, kā tas bija vērojams DU DSP “Vēsture” īstenošanā pārskata periodā. Studiju kursu piedāvājums atspoguļoja pastāvošo mācībspēku sadarbību, taču neatrauti no studentu interesēm. Studentcentrētā pieeja ļāva sakārtot programmu tā, lai kopā ar obligātajiem kursiem, kas visiem doktorantiem dod vispārīgu teorētisko pamatu, būtu iespēja no plaša piedāvātā kursu klāsta izvēlēties pētījuma tēmai atbilstošākus. Studējošajiem bija dota iespēja sadarboties ar daudziem docētājiem, tai skaitā ar tiem, kuri pārstāv ne tikai vēstures zinātni, bet arī citu zinātņu nozares: teoloģija, filoloģija, informātika/matemātika

u.c. Regulāri diskutējot par programmas efektivitāti, programmas docēšanā iesaistītie mācībspēki saskaņoja docēto studiju kursu saturu, seminārus un diskusijas, lai informācija netiktu atkārtota un lai tiktu nodrošināta problēmjautājumu izskatīšana no dažādiem aspektiem. Piemēram, doc. A. Varfolomejeva (Petrozavodskas universitāte, Krievija) un prof. A. Ivanova piedāvātajā studiju kursā “Dator tehnoloģijas vēstures avotu reprezentācijā, izpētē un edīcijā” tika apzināts darbs ar avotiem un to kritiskā analīze, paralēli izskatot IT iespējas avotpētniecībā. Izvēloties klāt Dr. philol. prof.

A. Kuzņecova studiju kursu “Senkrievu valoda”, studējošie uz Novgorodas aktu izpēti piemēra vēroja sadarbību starp vēsturnieku, IT speciālistu/matemātiķi un filologu vēstures avotu edīcijas

laukā. Tas rosināja izvēlēties kompleksu pieeju promocijas darba izstrādāšanā.

Tikpat motivējoša studentu pētniecībai bija iespēja iekļauties DU zinātnieku sadarbībā ar ārvalstu vēsturniekiem, piemēram, reģionalistikā un mutvārdu vēsturē. Savā laikā 11 DU studenti tika nodarbināti pētnieciskajā projektā “Re-educating Latgale Youth: the Komsomol and Schooling in Soviet Latvia, 1944-59” (Great Britain Leverhulme Trust Research Project Reference F/00 179/AV) Glāzgovas universitātes profesora Dž. Sveina un DU profesores I. Salenieces vadībā. Trīs gadus (2009-2011) pētniecības asistentu amatā strādāja divas toreiz vēstures maģistrantes, kuras kopā ar citiem studentiem un zinātniekiem piedalījās mutvārdu vēstures ekspedīcijās, pielietojot teorētiskā zināšanas un attīstot pētnieciskās prasmes mutvārdu vēsturē projekta ietvaros un pēc tā nobeiguma. Viena no studentēm (Zane Melāne, ex. Stapķeviķa), turpmāko doktora studiju laikā sadarbībā ar prof. Sveinu un prof. Salenieci vēl vairāk iedziļinājās mutvārdu vēstures problemātikā, strādājot pie promocijas darba, izstrādājot zinātniskos rakstus, piedaloties zinātniskajās konferencēs, t.sk. Glāzgovas Universitātē pēc prof. Dž. Sveina ielūguma. Iestājoties darbā Daugavpils Marka Rotko mākslas centrā Z. Melāne iniciēja vairākus projektus mutvārdu vēstures jomā, vācot mākslinieku dzīvesstāstus un veidojot publikāciju sēriju “Latgalē dzimušo mākslinieku dzīvesstāsti”. Tuvākajos plānos ir promocijas darba aizstāvēšana par mutvārdu vēstures avotpētnieciskiem aspektiem.

Studējošo promocijas darbu izstrādāšanā savu ieguldījumu kā vērtīgi konsultanti dod docētāji – citu nozaru pārstāvji, kuru studiju kursus apmeklē vēstures doktoranti, piemēram, Dr. philol. prof. Vilma Šaudiņa studiju kursā “Vēstures avota teksta lingvistiskā analīze”. Arī promocijas darbu vadīšanā tiek iesaistīti DU mācībspēki no citām zinātņu nozarēm, ja viņu specializācija piemērota promocijas darba tematikai. Piemēram, Maijas Grizānes promocijas darba “Pareizticība un vecticība: starpkonfesionālā integrēšana Vitebskas guberņas rietumu apriņķos 19. gs. beigās – 20. gs. sākumā”, kas izstrādāts vēstures zinātnes ietvaros, bet skar arī reliģijas pētniecības problemātiku, vadītāja ir teoloģijas doktore, prof. Anita Stašulāne.

KDSP “Vēsture un arheoloģija” realizāciju nodrošina mācībspēki, kuri regulāri sadarbojas studiju procesa pilnveidošanai, ņemot vērā studentu intereses. Tādējādi tiek īstenotas studentcentrētas studijas, kur īpaša nozīme tiek piešķirta starpdisciplināritātes un internacionalizācijas aspektu pilnveidošanai, bet pētniecības un studiju sinerģijas pieredze sola programmas ilgtspējīgu perspektīvu.

Pielikumu saraksts

1. **pielikums.** Saraksts ar galvenajiem Daugavpils Universitātes iekšējiem normatīvajiem aktiem un regulējumiem.
2. **pielikums.** Daugavpils Universitātes pārvaldības struktūra.
3. **pielikums.** Studiju virziena attīstības plāns .
4. **pielikums.** Studiju virziena pārvaldības struktūra.
5. **pielikums.** Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem.
6. **pielikums.** Mācībspēku biogrāfijas (*Curriculum Vitae Europass formātā*).
7. **pielikums.** Statistikas datu apkopojums par mācībspēku ienākošo un izejošo mobilitāti pārskata periodā.
8. **pielikums.** Mācībspēku publikāciju, patentu, mākslinieciskās jaunrades darbu saraksts par pārskata periodu.
9. **pielikums.** Sadarbības līgumu saraksts.
10. **pielikums.** Statistikas dati par ārvalstu studējošajiem un mācībspēkiem.
11. **pielikums.** Statistikas dati par studējošo mobilitāti.
12. **pielikums.** Studējošo prakses organizācijas apraksts (prakses līgums).
13. **pielikums.** Informācija par līgumiem u.c. apliecinājumi par studējošo prakses nodrošinājumu uzņēmumos.
14. **pielikums.** Rekomendāciju izpildes pārskats.

Pielikumi studiju programmā “Vēsture”

15. **pielikums.** Statistika par studējošajiem pārskata periodā bakalaura studiju programmā “Vēsture”.
16. **pielikums.** Bakalaura studiju programmā “Vēsture” atbilstība valsts izglītības standartam.
17. **pielikums.** Bakalaura studiju programmā “Vēsture” iegūstamās kvalifikācijas atbilstība profesijas standartam.
18. **pielikums.** Studiju kursu/ moduļu kartējums bakalaura studiju programmā “Vēsture” studiju rezultātu sasniegšanai.
19. **pielikums.** Bakalaura studiju programmā “Vēsture” plāns.
20. **pielikums.** Bakalaura studiju programmā “Vēsture” studiju kursu / moduļu apraksti.
21. **pielikums.** Bakalaura studiju programmā “Vēsture” diploma paraugs.

Pielikumi studiju programmā „Vēsture”

22. **pielikums.** Statistika par studējošajiem pārskata periodā maģistra studiju programmā “Vēsture”.
23. **pielikums.** Maģistra studiju programmas “Vēsture” atbilstība valsts izglītības standartam.
24. **pielikums.** Maģistra studiju programmas “Vēsture” iegūstamās kvalifikācijas atbilstība profesijas standartam
25. **pielikums.** Studiju kursu/ moduļu kartējums maģistra studiju programmā “Vēsture” studiju rezultātu sasniegšanai.
26. **pielikums.** Maģistra studiju programmas “Vēsture” plāns (*katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai*).
27. **pielikums.** Maģistra studiju programmas “Vēsture” studiju kursu / moduļu apraksti.
28. **pielikums.** Maģistra studiju programmas “Vēsture” diploma paraugs.

Pielikumi studiju virziena „Vēsture un arheoloģija”

29. **pielikums.** Statistika par studējošajiem pārskata periodā kopīgās doktora studiju programmā “Vēsture un arheoloģija”.
30. **pielikums.** Kopīgās doktora studiju programmas “Vēsture un arheoloģija” atbilstība valsts izglītības standartam.
31. **pielikums.** Kopīgās doktora studiju programmā “Vēsture un arheoloģija” iegūstamās kvalifikācijas atbilstība profesijas standartam.
32. **pielikums.** Studiju kursu/ moduļu kartējums kopīgā doktora studiju programmā “Vēsture un arheoloģija” studiju rezultātu sasniegšanai.

- 33. pielikums.** Kopīgās doktora studiju programmā “Vēsture un arheoloģija” plāns.
- 34. pielikums.** Kopīgās doktora studiju programmā “Vēsture un arheoloģija” studiju kursu / moduļu apraksti.
- 35. pielikums.** Kopīgās doktora studiju programmā “Vēsture un arheoloģija” diploma paraugs.
- 36. pielikums.** Dokuments, kas apliecina, ka Daugavpils Universitāte studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta.
- 37. pielikums.** Dokuments, kas apliecina, ka Daugavpils Universitāte studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.
- 38. pielikums.** Daugavpils Universitātes rektora parakstīts apliecinājums, ka studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku valsts valodas zināšanas atbilst noteikumiem par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai.
- 39. pielikums.** Daugavpils Universitātes apliecinājums par studiju programmas “Ekonomika” īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas valodas prasmes novērtējuma līmeņiem, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.
- 40. pielikums.** Apliecinājums, ka studiju virziena ietvaros īstenotās doktora studiju programmas “Nosaukums” akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.
- 41. pielikums.** Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas “Ekonomika” akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.
- 42. pielikums.** Studiju programmas “Ekonomika” studiju līguma paraugs.
- 43. pielikums.** Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai, ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie.